

Inspraakbundel

Zienswijzen op ontwerpinstemmingsbesluit over gewijzigd winningsplan Eesveen

Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.mijnbouwvergunningen.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen	6
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen	9
Zienswijze 0001 tot en met 0059	10

Woord vooraf

De Minister van Klimaat en Groene Groei is van plan in te stemmen met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Van 6 november tot en met 17 december 2025 lag dit ontwerpbesluit met het winningsplan en bijbehorende documenten ter inzage. Iedereen kon met een zienswijze reageren op het ontwerpbesluit.

Wat is ingediend?

Vermilion heeft in 2024 een verzoek ingediend bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei voor instemming met een gewijzigd winningsplan Eesveen. Met dit winningsplan vraagt Vermilion toestemming om langer en meer gas te winnen uit de huidige gasvelden Eesveen en Eesveen 2, tot en met 2041. Daarnaast gaat het om mogelijke winning uit twee nieuwe gasvelden: Eesveen Pop-up en Eesveen North.

In de jaren tachtig is het gasveld Eesveen aangeboord. Productie uit de gasvelden Eesveen en Eesveen 2 is gestart in 2015.

De gasvelden liggen binnen de grenzen van de provincies Drenthe en Overijssel, de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld en het waterschap Drents Overijsselse Delta.

Waar kon u het besluit inzien?

U kunt het besluit en bijbehorende documenten lezen vanaf 6 november 2025 op www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen.

Waar kon u het besluit inzien?

Om omwonenden zo goed mogelijk te informeren over het winningsplan organiseerde het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) een inloopbijeenkomst. De inloopbijeenkomst vond plaats op: woensdag 19 november 2025, 17.00 – 20.00 uur, Hotel-Restaurant De Eese in De Bult (Steenwijk).

Tijdens deze bijeenkomst waren medewerkers van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), Vermilion, SodM en TNO aanwezig om vragen te beantwoorden.

Zienswijzen

Op het ontwerp-instemmingsbesluit zijn binnen de reactietermijn in totaal 59 zienswijzen binnengekomen (en 24 eensluidende zienswijzen). De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen.

Wat zijn de vervolgstappen?

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij het definitieve besluit. In een Nota van Antwoord staat hoe ze daarin zijn verwerkt. Het definitieve besluit wordt te zijner tijd aangekondigd in de Staatscourant. Als u een zienswijze heeft ingediend, krijgt u een brief van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei met informatie over de publicatie van het definitieve besluit en hoe u eventueel in beroep kunt gaan.

Wilt u meer weten?

U vindt meer informatie over het project, het besluit, de procedure en reactiemogelijkheden op www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen. Op www.nlog.nl is meer over gaswinning in Nederland te vinden.

Ontwerpinstemmingsbesluit over gewijzigd winningsplan Eesveen, Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Van 6 november tot en met 17 december 2025 kunt u reageren op het ontwerp-instemmingsbesluit

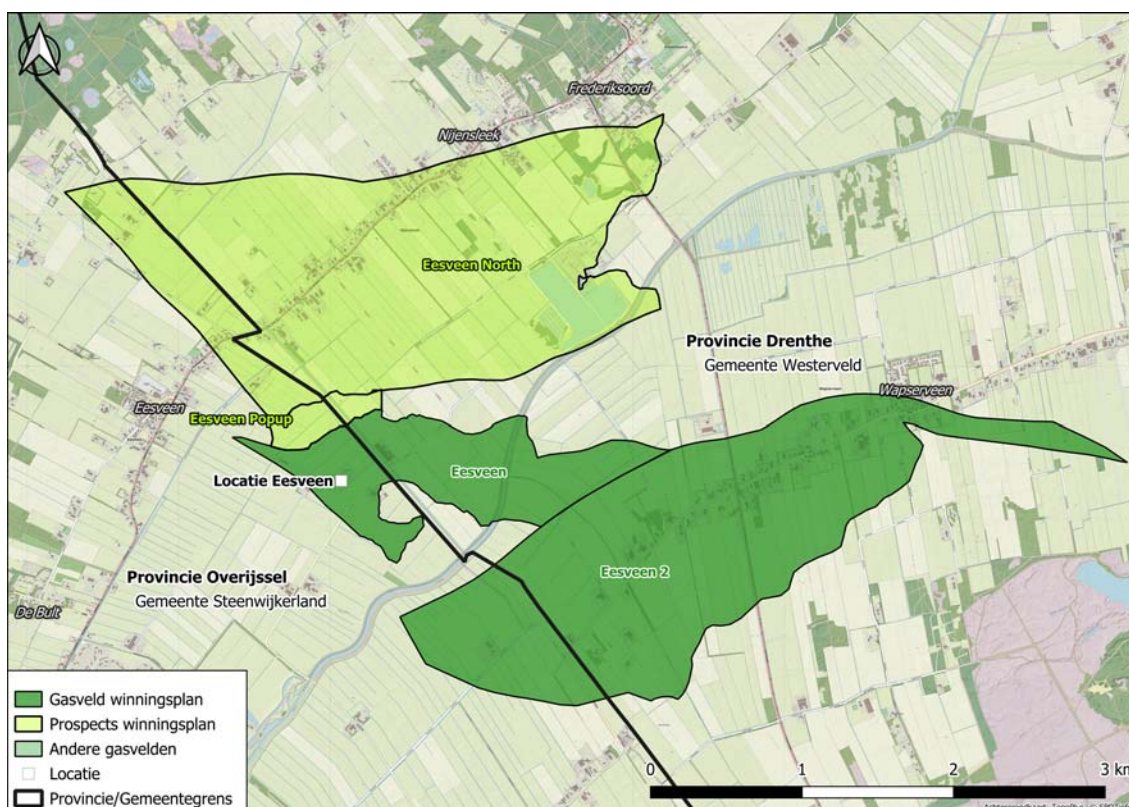
De Minister van Klimaat en Groene Groei is van plan in te stemmen met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Van 6 november tot en met 17 december 2025 ligt dit ontwerpbesluit met het winningsplan en bijbehorende documenten ter inzage. Iedereen kan met een zienswijze reageren op het ontwerpbesluit.

Wat is ingediend?

Vermilion heeft in 2024 een verzoek ingediend bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei voor instemming met een gewijzigd winningsplan Eesveen. Met dit winningsplan vraagt Vermilion toestemming om langer en meer gas te winnen uit de huidige gasvelden Eesveen en Eesveen 2, tot en met 2041. Daarnaast gaat het om mogelijke winning uit twee nieuwe gasvelden: Eesveen Pop-up en Eesveen North.

In de jaren tachtig is het gasveld Eesveen aangeboord. Productie uit de gasvelden Eesveen en Eesveen 2 is gestart in 2015.

De gasvelden liggen binnen de grenzen van de provincies Drenthe en Overijssel, de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld en het waterschap Drents Overijsselse Delta.

Locaties gasvelden winningsplan Eesveen (bron: Vermilion)

Waar kunt u het besluit inzien?

U kunt het besluit en bijbehorende documenten lezen vanaf 6 november 2025 op www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen.

Inloopbijeenkomst: woensdag 19 november 2025

Om omwonenden zo goed mogelijk te informeren over het winningsplan organiseert het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) een inloopbijeenkomst. De inloopbijeenkomst vindt plaats op: **woensdag 19 november 2025, 17.00 – 20.00 uur, Hotel-Restaurant De Eese in De Bult (Steenwijk).**

Tijdens deze bijeenkomst zijn medewerkers van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), Vermilion, SodM en TNO aanwezig om uw vragen te beantwoorden. Vooraf aanmelden is niet nodig. Meer info via www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen.

Hoe kunt u reageren?

U kunt tot en met 17 december 2025 reageren op het ontwerp-instemmingsbesluit door een zienswijze in te dienen. U kunt uw zienswijze schriftelijk indienen bij:

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Wat zijn de vervolgstappen?

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij het definitieve besluit. In een Nota van Antwoord staat hoe ze daarin zijn verwerkt. Het definitieve besluit wordt te zijner tijd aangekondigd in de Staatscourant. Als u een zienswijze heeft ingediend, krijgt u een brief van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei met informatie over de publicatie van het definitieve besluit en hoe u eventueel in beroep kunt gaan.

Wilt u meer weten?

U vindt meer informatie over het project, het besluit, de procedure en reactiemogelijkheden op www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen. Op www.nlog.nl is meer over gaswinning in Nederland te vinden.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op ontwerpinstemmingsbesluit over gewijzigd winningsplan Eesveen

Registratienummer	Zienswijzenummer
GW173-OIB-0001	0001
GW173-OIB-0002	0002
GW173-OIB-0003	0003
GW173-OIB-0004	0004
GW173-OIB-0005	0005
GW173-OIB-0006	0006
GW173-OIB-0007	0007
GW173-OIB-0008	0008
GW173-OIB-0009	0009
GW173-OIB-0010	0010
GW173-OIB-0011	0011
GW173-OIB-0012	0012
GW173-OIB-0013	0013
GW173-OIB-0014	0014
GW173-OIB-0015	0015
GW173-OIB-0016	0016
GW173-OIB-0017	0017
GW173-OIB-0018	0018
GW173-OIB-0019	0019
GW173-OIB-0020	0020
GW173-OIB-0021	0021
GW173-OIB-0021-1	0021 (eensluidend)
GW173-OIB-0021-2	0021 (eensluidend)
GW173-OIB-0022	0022
GW173-OIB-0023	0023
GW173-OIB-0024	0024
GW173-OIB-0025	0025
GW173-OIB-0026	0026
GW173-OIB-0027	0027
GW173-OIB-0028	0028
GW173-OIB-0029	0029
GW173-OIB-0030	0030
GW173-OIB-0031	0031
GW173-OIB-0031-1	0031 (eensluidend)
GW173-OIB-0031-2	0031 (eensluidend)
GW173-OIB-0031-3	0031 (eensluidend)
GW173-OIB-0031-4	0031 (eensluidend)
GW173-OIB-0031-5	0031 (eensluidend)

Registratienummer	Zienschijfnummer
GW173-OIB-0031-6	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-7	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-8	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-9	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-10	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-11	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-12	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-13	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0031-14	0031 (eenschijfend)
GW173-OIB-0032	0032
GW173-OIB-0033	0033
GW173-OIB-0034	0034
GW173-OIB-0035	0035
GW173-OIB-0036	0036
GW173-OIB-0037	0037
GW173-OIB-0038	0038
GW173-OIB-0039	0039
GW173-OIB-0040	0040
GW173-OIB-0040-1	0040 (eenschijfend)
GW173-OIB-0040-2	0040 (eenschijfend)
GW173-OIB-0041	0041
GW173-OIB-0042	0042
GW173-OIB-0043	0043
GW173-OIB-0043-1	0043 (eenschijfend)
GW173-OIB-0043-2	0043 (eenschijfend)
GW173-OIB-0043-3	0043 (eenschijfend)
GW173-OIB-0043-4	0043 (eenschijfend)
GW173-OIB-0043-5	0043 (eenschijfend)
GW173-OIB-0044	0044
GW173-OIB-0045	0045
GW173-OIB-0046	0046
GW173-OIB-0047	0047
GW173-OIB-0048	0048
GW173-OIB-0049	0049
GW173-OIB-0050	0050
GW173-OIB-0051	0051
GW173-OIB-0052	0052
GW173-OIB-0053	0053
GW173-OIB-0054	0054
GW173-OIB-0055	0055
GW173-OIB-0055-1	0055 (eenschijfend)
GW173-OIB-0056	0056
GW173-OIB-0057	0057
GW173-OIB-0058	0058

Registratienummer	Zienswijzenummer
GW173-OIB-0059	0059

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen op ontwerpinstemmingsbesluit over gewijzigd winningsplan Eesveen

Zienswijzenummer	Organisatie
GW173-OIB-0029	Actium opent deuren, ASSEN
GW173-OIB-0028	Bestuur Wijkvereniging Landgoed de Woldberg, STEENWIJK
GW173-OIB-0023	Dorpsbelang Eesveen-De Bult, EESVEEN
GW173-OIB-0056	Drents Overijsselse Delta, Dijkgraaf en Hoogheemraden, ZWOLLE
GW173-OIB-0038	Gemeente Steenwijkerland, College van Burgemeester en Wethouders, STEENWIJK
GW173-OIB-0045	Gemeente Westerveld, College van Burgemeester en Wethouders, HAVELTE
GW173-OIB-0059	Gemeente Weststellingwerf, College van Burgemeester en Wethouders, WOLVEGA
GW173-OIB-0009	Nederlandse UNESCO Commissie, DEN HAAG
GW173-OIB-0057	Provincie Drenthe, Gedeputeerde staten, ASSEN
GW173-OIB-0054	Provincie Fryslân, College van Gedeputeerde Staten, LEEUWARDEN
GW173-OIB-0058	Provincie Overijssel, Gedeputeerde staten, ZWOLLE
GW173-OIB-0017	Stichting GasDrovF, VLEDDER
GW173-OIB-0001	Stichting Inwoners Groningen, Friesland en Drenthe Boven Gas (SIGFDBG), ARNHEM
GW173-OIB-0015	Stichting Maatschappij van Weldadigheid, FREDERIKSOORD
GW173-OIB-0020	Vereniging Milieudefensie Westerveld, DIEVER
GW173-OIB-0044	Wetterskip Fryslân, Het Dagelijks Bestuur van Wetterskip Fryslân, LEEUWARDEN

Zienswijze 0001 tot en met 0059

SIGFDBG

Stichting Inwoners Groningen, Friesland en Drenthe Boven Gas

Groningen

Correspondentieadres:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Inspraakpunt winningsplan Eesveen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Datum: 6 november 2025

Betreft: Tegen winningsplan Eesveen

Staatscourant 2025, 37434, met als datum van publicatie 5 november 2025

Geachte mevrouw, meneer,

Hierbij willen we graag een zienswijze indienen op het ontwerp instemmingbesluit over gewijzigd winningsplan Eesveen, Ministerie van Klimaat en Groene Groei, welke staat genoteerd in de Staatscourant 2025, 37434, met als datum van publicatie 5 november 2025.

Wij willen dat er geen toestemming wordt gegeven voor het winningsplan van Vermilion om langer en meer gas te winnen uit de huidige gasvelden Eesveen en Eesveen 2, tot en met 2041. En ook niet om mogelijke winning uit twee nieuwe gasvelden: Eesveen Pop-up en Eesveen North.

De SIGFDBG vindt dat er alleen gas geboord mag worden als er wordt voldaan aan de onderstaande 2 voorwaarden:

- a. Dat de 3 noordelijke provincies voldoende mogen meeprofiteren met de inkomsten. Dus niet wordt 'leeggeroofd' zoals dat in Groningen is gebeurd.
- b. Dat er al een potje wordt gecreëerd voor mogelijke toekomstige schades aan woningen, gebouwen, omgeving, natuur en milieu.

Wanneer men hier niet aan wil voldaan dan willen we dat er geen gasboringen plaatsvinden vanwege de te verwachten schades.

Uiteraard zijn bereid om in gesprek te gaan met de overheid en de eventueel gaswinnende bedrijven.

Met vriendelijke groeten,

SIGFDBG

A large black rectangular redaction box covering the signature and name of the representative.

Voorzitter

Informatie bijeenkomst Eesveen 19-11-2025

Indiening als: Bewoner Wapserveen

Voorletter(s): ■

Tussenvoegsel(s):

Achternaam: ■

Straat: ■

Huisnummer: ■

Huisnummertoevoeging: ■

Postcode:

Plaats: ■

Telefoon (vast/mobiel) : ■

e-mail: ■

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de omgevingsvergunning en/of het winningsplan?

Nee dat denk ik niet

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Graag zouden wij een plan willen voor de langere termijn. Er komen steeds nieuwe kleine stukjes bij. Graag zouden wij een plan willen voor 20 jaar.

Is er rekening gehouden met UNESCO Werelderfgoed? Wilhelminaoord/Frederiksoord.

Uitspraak Drents Overijsselse Delta ivm bodemverzakking

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Nu nog niet, maar ik ben bang voor de toekomst. Graag zie ik dat er een fonds komt voor eventuele schade. Zodat ik niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd met een eventuele schadeclaim.

Informatie bijeenkomst Eesveen 19-11-2025

Indiening als: bewoner

Voorletter(s): ■

Tussenvoegsel(s):

Achternaam: ■

Straat: Bultweg ■

Huisnummer:

Huisnummertoevoeging:

Postcode: ■

Plaats: ■

Telefoon (vast/mobiel) : ■

e-mail: ■

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de omgevingsvergunning en/of het winningsplan?

Niet bekend

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Wat zijn de consequenties van de winning voor de vele natuurgebieden (en diens bewoners) in de omgeving van Eesveen? Weerribben, Rottige meenthe (De Blesse), voor nu en in de toekomst.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Het is een algemeen belang

Informatie bijeenkomst Eesveen 19-11-2025

Indiening als: Bewoner

Voorletter(s): [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Achternaam: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Huisnummertoevoeging:

Postcode: [REDACTED]

Plaats: [REDACTED]

Telefoon (vast/mobiel) : [REDACTED]

e-mail: [REDACTED]

Zienswijze:**Staan er naar uw mening onjuistheden in de omgevingsvergunning en/of het winningsplan?**

Dat kan ik niet beoordelen

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er worden beslissingen/risico's genomen waar ik geen inspraak in heb en wat ik niet kan overzien. Er zijn berekeningen gemaakt maar zijn deze objectief?

Deze risico's hebben betrekking op mijn leefomgeving. Ik heb hiervoor in Groningen gewoond.

Waarom wordt dit kleine veld in bevolkt gebied aangeboord terwijl er ook grotere velden zijn op plaatsen waar geen mensen wonen. Import is ook nog mogelijk. Er is genoeg gas in gebieden waar niemand woont. Ik zie het nut en de noodzaak niet van dit veld.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Ja dat vind ik wel, ik maak mij zorgen over mijn leefomgeving.

Informatie bijeenkomst Eesveen 19-11-2025

Indiening als: Bewoner

Voorletter(s): [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Achternaam: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Huisnummertoevoeging:

Postcode: [REDACTED] [REDACTED]

Plaats: [REDACTED]

Telefoon (vast/mobiel) : [REDACTED]

e-mail: [REDACTED]

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de omgevingsvergunning en/of het winningsplan?

Nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Is er rekening gehouden met de zandwinning in Nije Sleek? Versterkt dat eventuele bodemveranderingen in combinatie met de gaswinning? Ik ben bang dat er naar elkaar wordt gewezen als er wel iets gebeurt.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Ik woon achter/naast de zandwinning.

Informatie bijeenkomst Eesveen 19-11-2025

Indiening als: bewoner

Voorletter(s): ■

Tussenvoegsel(s):

Achternaam: ■■■■

Straat: ■■■■■■

Huisnummer: ■

Huisnummertoevoeging:

Postcode: ■■■■

Plaats: ■■■■

Telefoon (vast/mobiel) :   x

e-mail: ■■■■■■■■■■

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de omgevingsvergunning en/of het winningsplan?

Nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Graag zouden wij een plan willen voor de langere termijn. Graag zouden wij een plan willen voor 20-30 jaar. Is er rekening gehouden met UNESCO Werelderfgoed?

Uitspraak Drents Overijsselse Delta ivm bodemverzakking

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Ik ben bewoner van het gebied. Graag zie ik dat er een fonds komt voor eventuele schade. Zodat ik niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd met een eventuele schadeclaim.

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

, 28 november 2025

Zienswijze gaswinning Eesveen

Provincies: Overijssel, Drenthe
Gemeenten: Steenwijkerland, Westerveld
Waterschap: Drents Overijsselse Delta
Initiatiefnemer: Vermilion

Vermilion heeft in 2024 een verzoek ingediend bij het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor instemming met een gewijzigd winningsplan Eesveen. Met dit winningsplan vraagt Vermilion toestemming om langer gas te winnen uit de huidige gasvelden Eesveen en Eesveen 2, tot en met 2041. Daarnaast gaat het om een mogelijke boring van een extra put in een van de huidige gasvelden en over drie toekomstige boringen naar twee nieuwe gasvelden: Eesveen Pop-up en Eesveen North.

Geachte dames, heren,

Na bestudering van de bij de aanvraag ter inzage gevoegde stukken kom ik tot de volgende zienswijze:

1. Ik lees dat TNO is ingeschakeld als kennisinstituut. Nederland kent meerdere Grote Kennisinstituten. Kennisinstituut Deltares ontbreekt in uw referenties, ik begrijp hieruit dat deze niet is ingeschakeld. Hierdoor kan essentiële informatie gemist worden voor een bepaling van de zetting en vervorming in de bovengrond. Met name in de grond die van belang is voor de fundering van mijn woning. Dit is vooral van belang voor een juiste duiding van de zetting van die grond en van de kans op schade aan mijn woning. Ik verzoek u om Deltares te vragen om een bepaling van de zakking van de bodem en de risico's voor schade aan mijn fundering.
2. Ik lees: "De totale bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit de velden van winningsplan Eesveen en de velden binnen het invloedsgebied van het winningsplan is maximaal 7 cm in het diepste punt binnen dit gebied. Er wordt verwacht dat hiervan in

de toekomst nog maximaal 4 cm zal plaatsvinden"". Deze zetting is voor mij onaanvaardbaar. Vooral door de aanwezigheid van keileem in de bovenste 10 meter van de grond kan zetting in de diepere lagen risicovol zijn. Immers, keileem heeft een discontinu zettingsgedrag, in tegenstelling tot bijvoorbeeld klei en veen. Dat gedrag laat zich niet modelleren. Bij daling van de ondergrond veranderen ook de waterspanningen in de bovengrond waar zich de keileem bevindt. Door die verandering kan de keileem in combinatie met trillingen bij een aardbeving door de voorgenomen extra gaswinning zeer plotseling zijn sterkte verliezen. En kan schoksgewijs de grond onder de fundering wegzakken waardoor scheurvorming in de wanden van mijn woning te verwachten is. Daarom verzoek ik om aan te tonen dat het zettings- cq. vervormingsgedrag van de keileem in de bovengrond niet leidt tot onaanvaardbare schade aan mijn woning.

Hoogachtend

Aan: Ministerie van klimaat en groene groei
Inspraakpunt "Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum: 02-12-2025

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uitbreiding mijnbouwvergunning om langer en meer gas te winnen door Vermilion.

Op de inloop bijeenkomst heb ik ook mijn zorgen aangegeven over het zakken van de bodem en de invloed op de hoogte van het grondwater. Op dit moment staat er het hele jaar water in de kruipruimte onder mijn huis. In regenperiodes is dit aanzienlijk tot wel 20 cm (een soort zwembad onder het huis).

De laatste 5 jaar heb ik per jaar deze water overlast zien toenemen, ik hoop niet dat de stijging van het water onder de kruipruimte verder gaat toenemen als er meer en op meer velden gas wordt gewonnen. Ik heb van TNO vernomen dat er mogelijk 7 cm verdere bodemdaling gaat komen.

Belangrijkste punten en verzoeken:

1. Graag stoppen met het winnen van het gas, zodat er geen verdere bodemdaling komt en geen verder stijging van het grondwaterpeil.
2. Graag hulp bij de wateroverlast in mijn kruipruimte en in het woongedeelte. Ik heb last van vocht, schimmel, een zeer vochtig kruipruimteluik/vloerbedekking en ongedierte, als muggen, slakken, pissebedden en zilvervisjes.
3. Eventueel graag hulp bij een erg natte tuin, meestal na 1 meter graven staat er al water, voor dit laatste heb ik al meer planten neergezet en ben ik gaten aan het graven rond mijn bijkeuken, ik ben van plan daar keien in te leggen zodat het water minder tegen de muur stilstaat.
4. Graag ook stoppen met de gaswinning voor de toekomst. Ik maak me zorgen over de toekomst van mijn huis, mogelijk rot aan het pand, eventueel schimmels en zwamvorming.

Ik vertrouw erop dat u deze opmerkingen serieus betreft bij de verdere plannen van de gaswinning.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

Den Haag, 9 december 2025

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze Ontwerp-instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen
(kenmerk: DGRGG-DTDO / V-60181)

Geachte minister,

De Nederlandse UNESCO-Commissie (hierna: Commissie) maakt hierbij gebruik van de mogelijkheid om haar zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerp-instemmingsbesluit voor de actualisering van het winningsplan Eesveen.

In de directe nabijheid van het gasveld Eesveen bevindt zich het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, in het bijzonder het kerngebied Frederiksoord-Wilhelminaoord. Dit gebied bezit een beschermde Uitzonderlijke Universele Waarde (Outstanding Universal Value – OUV). Nederland heeft zich als verdragsstaat van het UNESCO Werelderfgoedverdrag internationaal expliciet en bindend verplicht tot actieve bescherming en instandhouding van deze OUV. Het Werelderfgoedverdrag is in 1972 in het leven geroepen om erfgoed met een uitzonderlijke universele waarde te beschermen tegen schadelijke menselijke invloeden, waaronder ingrijpende ruimtelijke en industriële activiteiten zoals mijnbouw. Het verdrag beoogt te voorkomen dat korte-termijn economische belangen leiden tot onomkeerbare aantasting van erfgoed dat toebehoort aan de wereldgemeenschap als geheel.

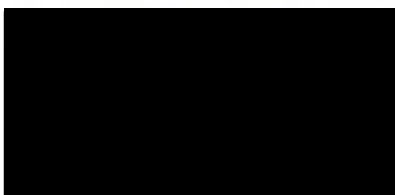
De Commissie is van oordeel dat het ontwerp-instemmingsbesluit in de huidige vorm onvoldoende verenigbaar is met de internationale (Werelderfgoedverdrag) en nationale (Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving) juridische beschermingsverplichtingen die voor het Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid gelden. Bij het voorliggende ontwerpbesluit ontbreekt een volwaardige, onafhankelijke en actuele Heritage Impact Assessment (HIA) conform UNESCO- en ICOMOS-richtlijnen. Zonder HIA kan niet worden vastgesteld of de OUV door deze plannen volledig wordt ontzien. Daarmee ontbreekt een essentieel toetsingskader voor zorgvuldige besluitvorming.

De Commissie adviseert en vraagt het bevoegd gezag daarom met klem om niet in te stemmen met het ontwerp-instemmingsbesluit zolang:

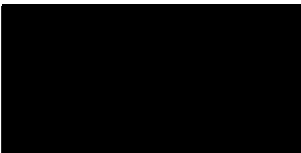
1. Geen volledige, onafhankelijke Heritage Impact Assessment (HIA) is uitgevoerd;
2. Niet aantoonbaar vaststaat dat de OUV van het Werelderfgoed volledig intact blijft;
3. Het voorzorgsbeginsel niet aantoonbaar leidend is toegepast. Wat inhoudt dat bij iedere twijfel over mogelijke schade bescherming van het Werelderfgoed doorslaggevend moet zijn.

De Commissie benadrukt dat zij gaswinning in of direct nabij Werelderfgoed als onverenigbaar beschouwt met de Werelderfgoedstatus. Bescherming van de OUV dient te allen tijde te prevaleren boven economische belangen. Ons standpunt hierover zullen wij publiekelijk onder de aandacht brengen van relevante belanghebbenden en de samenleving.

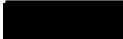
Hoogachtend,

Secretaris-Directeur
Nederlandse UNESCO Commissie

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 111
Inspraakpunt 'Winningsplan gaswinning Eesveen'
9200 AC Drachten

 9 december 2025

Betreft: Zienswijze op het winningsplan gaswinning Eesveen

Geacht Ministerie,

Met deze brief dienen wij onze zienswijze in ten aanzien van het winningsplan gaswinning Eesveen. Wij maken bezwaar tegen het voornemen tot gaswinning, omdat naar ons oordeel onvoldoende rekening wordt gehouden met diverse risico's en negatieve gevolgen voor de omgeving, waaronder voor ons bedrijf en directe leefomgeving.

1. Onvoldoende onderzoek naar interacties tussen kleine gasvelden en risico's van zoutkruip

Er is naar ons inzicht onvoldoende onderzoek gedaan naar de onderlinge invloed van de verschillende kleine gasvelden in de regio. Cumulatieve effecten kunnen elkaar versterken. Het winningsplan beschrijft enkel het cumulatieve effect van bodemdaling. Voor overige effecten behandelt het de velden geïsoleerd, terwijl juist samenloop van activiteiten een groter risico vormt voor schade aan omgeving en infrastructuur.

Bodembeweging (beving en bodemdaling) wordt mede veroorzaakt door liquid loading in combinatie met zoutkruip tijdens de gaswinning. Dit proces kan leiden tot extra bodemdaling en ondergrondse instabiliteit. Het winningsplan toont geen afdoende analyse van deze risico's.

2. Onderschatte methaanemissies

SodM is van mening dat de in het winningsplan beschreven opgaaf van de hoeveelheden gewonnen koolwaterstoffen die jaarlijks bij de winning wordt gebruikt, afgeblazen of afgefakkeld erg summier is. In het winningsplan geeft Vermilion aan dat de hoeveelheden afgeblazen en afgefakkelde koolwaterstoffen marginaal zijn en zich zullen beperken tot het drukvrij maken van het systeem bij geplande onderhouds- en inspectiewerkzaamheden. Dit is niet waar; ook bij de ontluchting van de

productiewatertanks wordt dagelijks aardgas afgelaten. Het afdalen van deze stromen is onder de Methaanverordening alleen bij beschreven uitzonderingen toegestaan. Bij de vloeistofverlading systemen zou afdascompressie toegepast kunnen worden, waardoor CH₄-emissie naar de atmosfeer kan worden verminderd.

3. Risico's van een zuurgasinstallatie voor direct omwonenden

Daarnaast maken wij bezwaar tegen het risico dat de geplande of mogelijke zuurgasinstallatie met zich meebrengt. De aanwezigheid en verwerking van zuurgas brengt veiligheidsrisico's zoals emissies, storingen en mogelijke calamiteiten met zich mee. Het winningsplan bevat geen overtuigende onderbouwing dat deze risico's voor omwonenden adequaat zijn onderzocht (zoals dat bijvoorbeeld een aantal jaar geleden wel in Noordwolde is gedaan).

4. Invloed op waterhuishouding en landbouwopbrengsten

Het risico op verdroging en daling van de waterbergingscapaciteit als gevolg van gaswinning baren ons zorgen. Nog afgezien van de effecten op de natuur, heeft daling van grondwaterstanden een direct effect op de grasopbrengst van onze percelen. Verminderde opbrengst betekent een lagere bedrijfswinst en daarmee een aantasting van onze economische bedrijfsvoering.

5. Toename van (zwaar) verkeer

De uitbreiding van de gaswinning zal zorgen voor een significante toename van (zwaar) verkeer voor onze woning. Dit veroorzaakt een aantasting van de leefbaarheid en verkeersveiligheid. Het winningsplan houdt naar onze mening geen rekening met deze praktische en directe overlast voor omwonenden. Mocht het toch doorgaan, dan vragen wij met klem om snelheidsbeperkende maatregelen ter hoogte van onze woning.

6. Onvoldoende zekerheid over schadevergoeding en onjuiste bewijslast

Er bestaat bovendien onvoldoende zekerheid dat schade, indien deze toch ontstaat, tijdig en volledig wordt vergoed. De huidige opzet legt feitelijk de volledige bewijslast bij bewoners, terwijl het naar ons oordeel de verantwoordelijkheid van Vermilion behoort te zijn om aan te tonen dat schade níét door gaswinning wordt veroorzaakt. Zonder een duidelijk, transparant en laagdrempelig schadeprotocol met omgekeerde bewijslast worden omwonenden onnodig belast en financieel benadeeld.

Conclusie

Gezien bovenstaande punten – waaronder cumulatieve effecten tussen gasvelden, risico's van zoutkruip, onderschatte methaanemissies, effecten op waterhuishouding en landbouwopbrengsten, risico's van een zuurgasinstallatie, afname verkeersveiligheid en onvoldoende zekerheid over schadeafhandeling – verzoek ik u dringend het

winningsplan niet goed te keuren zolang deze essentiële aspecten niet afdoende zijn onderzocht, gewaarborgd en opgelost.

Ik verzoek u deze zienswijze volledig mee te nemen in de besluitvorming en ons te informeren over het verdere verloop van de procedure.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

Maatschap

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

Aan Ministerie van klimaat en Groene Groei,
Insprakpunt ` Winningsplan Gaswinning Eesveen`
Postbus 111
9200 AC Drachten

2 december 2025

Onderwerp: Zienswijze tegen het Besluit gewijzigd winningsplan Eesveen 6 november.
Jaargang en nummer Staatscourant 2025, 37434

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar met betrekking tot het hierboven genoemde ontwerpbesluit of de hierboven genoemde vergunningaanvraag.

Omwonende Familie [REDACTED] dienen deze zienswijze in.

Wij maken ons enorm zorgen om onze woonboerderij waarvan het voorhuis gebouwd is medio eind 1800! Het achterhuis is recenter medio 1970. Het hele huis is ongefundeerd en staat op een zandrug. Vlakbij ons gaat er geboord worden met een verwachte bodemdaling van eerst 7 cm met later nog eens 4 cm! Nu las ik dat er voor ons een omgekeerde bewijslast is, dus ik begrijp hieruit dat wij het zelf dan maar moeten bewijzen als er eventuele schade door Vermillion komt. Dit is toch buitengewoon onwenselijk!

Ik begreep dat er een pot met meerdere miljoenen ingelegd is door Vermillion, bij u de overheid. We mogen toch hopen dat daar dan daadwerkelijk geleden schades uitgekeerd gaan worden.

Ook baart het ons zorgen dat er sprake is van een zg. salami tactiek, waarbij er beetje bij beetje toch grote effecten kunnen op treden. De nieuwe velden Eesveen North en Eesveen Pop up verbinden bijvoorbeeld de bestaande velden Nijensleek, Eesveen en Eesveen 2. Ook grenzen Eesveen en VDW velden direct aan elkaar.

Onze boerderij staat op zicht en gehoorafstand van de put Nijensleek, waar al het afvalwater in terecht komt. Een overig omgevingsaspect waar we bang voor zijn is mogelijke gevolg voor de luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, bodemkwaliteit en grond, en wateroppervlakte kwaliteit. Met name het geluid, we hebben al een jarenlange klachtenprocedure gehad van brommende geluiden en trillingen van de bodem. Dit komt als er pompen aangezet worden in de put Nijensleek. Er zijn diverse metingen in en om ons huis geweest. U begrijpt net nu het eens een jaar rustig is dat we niet weer op zulke toestanden zitten te wachten.

Wat betreft de luchtkwaliteit zijn we erg bang voor de zwavelprocedure die er gaat plaatsvinden in Nijensleek. We maken ons zorgen om deze giftige lucht in te moeten ademen.

Wij verzoeken u op grond van het bovenstaande om:

In geval van toekomstige schade aan onze boerderij, dit op een juiste manier te vergoeden met een eerlijk bedrag.

Geluidsoverlast te voorkomen. En svp geen trillingen meer in de bodem, die we op ons bed konden voelen.

Dat de luchtkwaliteit binnen de veiligheidsnormen blijven, zodat we schone lucht in kunnen blijven ademen.

Hoogachtenc.

[Redacted signature]

[Redacted content]

AANGETEKEND

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt winningsplan Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Van:

Betreft: Zienswijze met betrekking tot het ontwerp instemmingsbesluit d.d. 5 november 2025 voor het gewijzigde winningsplan Eesveen d.d. 19 juli 2024

Uw kenmerk: DGRGG-DTDO / V-60181

Datum: 11 december 2025

Geachte heer, mevrouw,

Vermilion Energy Netherlands B.V. heeft op 6 februari 2024 een aanvraag ingediend bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) met het verzoek om in te stemmen met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Op 19 juli 2024 heeft Vermilion een nieuwe versie van het winningsplan ingediend, welke is beoordeeld in dit ontwerpbesluit. Met het nu nog geldende winningsplan Eesveen is ingestemd op 11 juli 2018.

De aanvraag van Vermilion betreft het verzoek om instemming om langer gas te mogen winnen in de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen 2 dan aangegeven in het nu nog geldende winningsplan. Daarnaast gaat het om een mogelijke boring van een extra put in een van de bestaande gasvelden en over drie toekomstige boringen naar twee nieuwe gasvelden: te weten Eesveen North en Eesveen Pop-Up. De nog niet aangetoonde gasvelden Eesveen North en Eesveen Pop-Up worden tezamen ingediend onder winningsplan 'Eesveen'.

Op 5 november 2025 heeft de minister van Klimaat en Groene Groei in een ontwerpvergunning aangegeven te willen instemmen met de aanvraag.

Aangezien wij vragen hebben, die nog niet zijn beantwoord en ons zorgen maken die we kenbaar willen maken zodat u ze kunt wegnemen maken wij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. We zouden bij ons verhaal de kanttekening willen stellen dat wij mogelijk niet volledig op de hoogte zijn van alle feiten en theorieën waar u zich op baseert. Ons verhaal is ook gestoeld op aannames en 'boerenverstand'. Graag zouden wij zien dat u onze uitgangspunten nader onderbouwt en uitlegt hoe zaken werkelijk zijn als wij geen goede kennis van zaken hebben. Het krijgen van goede kennis van zaken, het krijgen van duidelijkheid op basis van eerlijkheid en waarheid zal zeker bijdragen aan vermindering of verdwijnen van onze zorgen en ons argwaan.

Hieronder vindt u onze zienswijze.

ZIENSWIJZE**Bodemdaling**

In het huidige winningsplan wordt aangegeven dat de bodemdaling maximaal 1 cm zal zijn. Nu de bodemdaling van 1 cm is bereikt gaat de gaswinning toch door. Klopt deze constatering? Mocht deze constatering kloppen waarom stopt gaswinning niet als de maximale bodemdaling is bereikt?

Als de berekeningen en onderbouwingen in een winningsplan niet kloppen – gegeven het feit dat de voorspelde maximale bodemdaling niet adequaat berekend is – welke waarde kunnen wij dan hechten aan een winningsplan?

Hoe is de veiligheid van ons, onze woning, onze leefomgeving gewaarborgd als een winningsplan dat veiligheid zou moeten garanderen geen exacte weergave van feiten weergeeft en als er niet ingegrepen wordt – stoppen van winning – als berekeningen in een winningsplan foutief blijken te zijn?

Het gebrek aan vertrouwen leidt tot zorgen bij ons.

Bodemdaling

We hebben nog een vraag betreffende bodemdaling. Wij lezen dat de maximale bodemdaling, genoemd in het gewijzigde winningsplan, maximaal 5 cm zal zijn. Klopt dit? Mochten wij dit verkeerd begrepen hebben wilt u ons dan corrigeren?

Komt de voorspelde bodemdaling in het gewijzigde plan bovenop de 1 cm bodemdaling, die is bereikt?

Wat is de voorspelde maximale bodemdaling voor alle huidige en toekomstige plannen vanuit Eesveen gezamenlijk?

Wat is de voorspelde maximale bodemdaling voor alle huidige en toekomstige plannen vanuit Eesveen en van gaswinning in de invloedssfeer van gaswinning Eesveen gezamenlijk?

Is in de beoordeling van de veiligheid en verantwoordelijkheid van het voorliggende plan rekening gehouden met de totale bodemdaling van alle huidige en toekomstige winningen en winningsplannen waarbinnen ons huis in de invloedssfeer ligt?

Het zou ons geruststellen als in de beoordeling van de veiligheid van onze bezittingen en onze leefomgeving de totale voorspelde en reeds bereikte bodemdaling van alle huidige en toekomstige winningsplannen zou worden opgeteld. Kunt u ons vertellen wat de maximale bodemdaling zal zijn als alle gas (huidige gaswinning en plannen voor eventuele toekomstige gaswinning) gewonnen zal zijn en dan bedoelen wij gaswinning vanuit Eesveen en vanuit de omliggende velden in de invloedssfeer van Eesveen en ons huis. Wij zouden het zeer op prijs stellen als u ons daar een berekening van zou kunnen geven. Duidelijkheid hierover zal onze ongerustheid kunnen wegnemen. Wij zullen het zeer op prijs stellen als u ons deze duidelijkheid zal kunnen verschaffen.

Bodemdaling

U stelt bodemdaling voor als komvormig. Is dit op theorie, dus op een model gebaseerd, dat zaken veralgemeniseert of blijkt in de praktijk bodemdaling ook altijd precies symmetrisch en cirkelvormig te zijn. We kunnen ons namelijk voorstellen dat bodemdaling ook bepaald wordt door verschillen in bodem- en of aardlagen. Klopt dit?

Bodemdaling

Op het weiland grenzend aan onze woning stond woningbouw gepland. Deze woningbouw gaat niet door omdat het waterschap bodem- en watersturende argumenten heeft tegen de komst van de woonwijk. Zijn er bodem- en watersturende argumenten tegen uitbreiding van gaswinning vanwege de verwachte bodemdaling? Hoe is het te verklaren dat een woonwijk niet wordt gebouwd op basis van bodem- en watersturende argumenten en dat gaswinning in dit gebied wel doorgang kan vinden? Vergroot bodemdaling als gevolg van gaswinning door invloed op waterhuishouding het risico op schade aan ons huis (bijvoorbeeld waterschade of funderingsschade)? Mocht deze schade ontstaan, hoe toon ik aan dat de schade het gevolg is van gaswinning? Bij wie en op welke manier kan ik schade verhalen?

Beving

Er zijn enkele meetinstallaties in het gebied die bevingen registreren. Wat is de minimale kracht van een beving die wordt geregistreerd? Als er geen beving wordt gedetecteerd kan het dan toch zijn dat er een beving heeft plaatsgevonden die te klein was om waargenomen te worden door de afstelling van de meetapparatuur? Kunnen (meerdere) bevingen die niet worden geregistreerd omdat ze niet krachtig genoeg zijn desondanks (op den duur) wel tot schade leiden?

Beving

Er heeft zich een aanzienlijke beving voorgedaan in De Hoeve. Dit is best dichtbij onze woning. Het heeft zich dus al bewezen dat er bevingen kunnen plaatsvinden in dit gebied. Ons gevoel van veiligheid wordt daardoor zeer verminderd en het baart ons zorgen.

Kunt u garanderen dat er geen bevingen gaan plaatsvinden als gevolg van gaswinning en/of bodemwaterinjectie (Nijensleek) in onze woonomgeving – nu, in de nabije toekomst en op de lange duur? Op welke modellen en berekeningen baseert u zich als u zich uitlaat over de kans op bevingen? Heeft u bij deze kansberekeningen gebaseerd op alleen de huidige en geplande gaswinning in Eesveen en invloedssfeer van Eesveen of van alle huidige en geplande gaswinning in de regio.

Wat is de kans dat ons huis een beving zal ondergaan?

Beving

Is de kansberekening betreffende het optreden van bevingen in dit gebied gebaseerd op een rekenmodel dat ontwikkeld is voor het Groninger veld? Of is er een model ontwikkeld speciaal voor dit gebied dwz dat er rekening gehouden wordt met veengrond dat anders op een beving zou kunnen reageren dan kleigrond in Groningen? Wordt in de berekeningsmodellen er ook rekening mee gehouden dat de gasvelden hier minder diep onder het aardoppervlak liggen dan het Groninger veld. Wij gaan ervanuit dat een beving die minder diep ontstaat aan de oppervlakte meer impact zal hebben. Klopt dat en is daar in uw berekeningen rekening mee gehouden?

Beving

Ik verwarm mijn huis middels een aardwarmte-systeem. Kan er (zet-)schade als gevolg van bodemdaling of beving ontstaan aan de ondergrondse installatie? Hoe kunt u antwoord op deze vraag (wetenschappelijk) onderbouwen? Mocht er schade ontstaan hoe kan ik dan aantonen dat het schade is als gevolg van de gevolgen van gaswinning? Kunt u een soort "nulmeting" komen doen aan mijn installatie zodat u kunt constateren dat het geheel nu onbeschadigd is, goed functioneert en gedegen is aangelegd? Komt u eventuele schade opnemen en kunt u dan aantonen dat schade al dan niet het gevolg is van gaswinning

Beving

In onze omgeving (bedrijventerrein Eeserwold) is een energiehub waar men waterstof zal gaan produceren. Kan een beving leiden tot schade aan deze installatie en tot een gevaarlijke situatie. Wij denken dat waterstof brandbaar en explosief kan zijn. Klopt dat en is daar rekening mee gehouden?

Schadelijke stoffen

Komen er bij gaswinning schadelijke stoffen vrij? Mochten er schadelijke stoffen ontstaan is het protocol dat gehanteerd wordt zodanig 'waterdicht' dat er in geen schadelijke stoffen vrijkomen in lucht, het water en/of de bodem ter plaatse. Zou het mogelijk zijn dat schadelijke stoffen mij in mijn huis/tuin zouden kunnen bereiken? Ik deze kans er of is dat uitgesloten?

Ik woon aan het water. Zouden schadelijke stoffen via het bodemwater of oppervlaktewater ons kunnen bereiken?

Ik deze kans er of is dat uitgesloten?

Schadelijke stoffen

Welke stoffen worden er geïnjecteerd in Nijensleek? Zijn dit (potentieel) gevaarlijke stoffen als ze in het grondwater terecht zouden komen? Nu u voornemens bent gaswinning uit te breiden zal waterinjectie in Nijensleek ook zwaarder belast worden (meer kubieke meters per tijdseenheid) en zal het veld Nijensleek eerder vol raken of overbelast raken? Kunnen er bevingen ontstaan of vervuilingen van de omgeving ontstaan als gevolg van de waterinjectie in Nijensleek?

Schadelijke stoffen

In Nijensleek wordt niet alleen via verbruizing vanuit Eesveen maar ook rechtstreeks vanuit tankwagens ter plaatse afvalwater geïnjecteerd. Bent u daarvan op de hoogte en is dat overeenkomstig afgegeven vergunningen? Komen er schadelijke stoffen vrij op het moment dat een vrachtauto aan het lozen gaat of is?

Schadelijke stoffen

3/5

Wat is H₂S en kan dit giftig zijn voor ons en onze leefomgeving als er niet uiterst zorgvuldig mee omgegaan wordt? Wordt er uiterst zorgvuldig mee omgegaan?

Nulmeting – Bouwkundige opname

Vermillion heeft bij de eerste ingebruikname van de put in Eesveen bij enkele woningen een 'nulmeting' gedaan. Bij onze woning is dat niet gebeurd. Nu garandeert Vermillion dat er voor onze woning een zogenaamde referentiewoning bestaat waar een nulmeting is gedaan. Mocht ons huis schade hebben en het referentiehuis niet zal dat betekenen dat schade niet het gevolg is van gaswinning. Vermillion wil ons niet de specificaties van het referentiehuis geven. Specificaties zijn dan in onze ogen bouwjaar, bouwwijze, manier van funderen, bodem waarop het huis is geplaatst en de richting en de grootte van de impact van beving op het huis. Pas als wij schade zouden hebben komt Vermillion met bewijsvoering op basis van het referentiehuis. Wij zouden graag nu al de specificaties van het referentiehuis (dat gekoppeld is aan ons huis) ontvangen zodat wij nu al kunnen toetsen of dat referentiehuis inderdaad representatief is voor ons huis. Als schade is ontstaan en het referentiehuis is niet representatief dan hebben we daar niets aan. We zouden graag zelf willen (kunnen laten) beoordelen of het referentiehuis overeenkomt met de bouwkundige staat van ons huis. Dat zal meer geruststelling geven. Kunt u dat realiseren. Mocht u dat niet kunnen realiseren zou u dan aan ons huis een opname van de bouwkundige staat willen doen zodat wij zeker weten dat dat geborgd is? Wat zijn uw beweegredenen om dat al dan niet te doen?

Reservefonds – reserveringsfonds

Wij hebben een idee, dat we graag aan u zouden willen voorleggen. Zou u kunnen realiseren dat er een bepaald percentage van de geldelijke opbrengsten van de gaswinning wordt gereserveerd om eventuele schade die zou kunnen ontstaan te kunnen vergoeden. Mocht er geen schade ontstaan dan blijft dat geld voor u als overheid en/of voor Vermillion staan om aan u uitgekeerd te worden bijvoorbeeld 20 jaar na stoppen van de gaswinning. Mocht er wel schade ontstaan dan is er al een fonds dat aangesproken kan worden. Het bestaan van zo'n fonds zal voor ons en voor de andere bewoners en bedrijven in de invloedssfeer geruststellend zijn.

Schadeprotocol

We hebben geprobeerd ons in te lezen in het schadeprotocol voor "de kleine velden". Dit schadeprotocol is vanuit ons oogpunt gezien 'een papieren tijger'. Het is lastig te begrijpen en dat bevordert het vertrouwen erin niet. Begrijpen we nu dat er hier niet zoals in Groningen een omgekeerde bewijslast geldt? U zou het vertrouwen in uw onderneming vergroten met een overzichtelijk en begrijpelijk schadeprotocol. Verder zou ik als burger niet weten hoe ik zou kunnen aantonen dat schade is ontstaan als gevolg van gaswinning. Het zou mijn geruststellen dat bewijslast middels een onafhankelijke schade-expert bij Vermillion zou worden neergelegd dwz dat Vermillion zou moeten bewijzen dat het onmogelijk zo zou kunnen zijn dat gaswinning een rol zou hebben gespeeld.

Schade – Tiltmeters - frictie

De filmopnames van Annemarie Heite tonen aan dat niet alleen de kracht van een beving maar ook de manier waarop een huis "opgetild" of "verwongen" wordt bepaald of en welke schade er ontstaat. Klopt dat? De beweging van een huis kan met een tiltmeter vastgesteld worden. Is het - omdat de bewijslast bij ons ligt - verstandig een tiltmeter te installeren? Van welke types tiltmeters erkent u de meetgegevens als deugdelijk en betrouwbaar (zodat wij zeker weten dat ze als bewijs erkent worden mocht er schade ontstaan)?

Schade - Waardedaling

In Groningen zien we een waardedaling van panden omdat ze in winningsgebied staan ondanks dat ze geen schade hebben. Denkt u dat hetzelfde fenomeen ook hier zou kunnen gaan optreden? Vind u het redelijk dat het ons als burgers die geen baat hebben van de gaswinning wel geld gaat kosten? Is er een regeling of is er een regeling te maken op basis waarvan waardedaling van panden vergoed gaat worden?

Klimaat

Welke en hoeveel broeikasgassen komen er direct en indirect vrij als gevolg van de geplande gaswinning. Worden de kosten van de compensatie van de invloed van deze broeikasgassen op het klimaat meegenomen in de businesscase? Wat zijn uw beweegredenen om dat al dan niet te willen doen?

Klimaat

Op de klimaatop stond mevrouw Hermans in de spotlights omdat ze het voortouw neemt voor het organiseren van een internationale top over het afbouwen van fossiele brandstof. Hoe kan de minister dit internationale initiatief in overeenstemming brengen met het uitbreiden van de winning van fossiele brandstoffen in Nederland, in mijn leefomgeving?

Is er inderdaad zoveel schaarste dat het gas hier nog uit de grond gehaald moet worden?

Wordt het geld dat mevrouw Hermans voor de nationale overheid verdiend goed besteedt in de zin van dat het ten goede komt aan een goed klimaat van de toekomstige generaties.

Als u terdege zou onderbouwen waarom uitbreiding van gaswinning zodanig noodzakelijk is dat het onvermijdelijk is en dat u geen alternatieven ziet, dan zou dat het draagvlak voor de nieuwe winningsplannen vergroten.

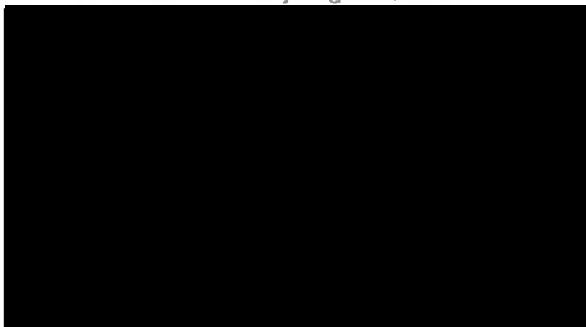
Meerdere 'kleine' velden

Het grote Groningerveld is ook 'ontstaan' vanuit een paar winningsplaatsen. Het aantal winningsplaatsen nam steeds meer toe totdat het uiteindelijk tot 1 groot Groningerveld bleek te zijn. We zien het aantal velden dat hier in gebruik genomen wordt ook toenemen. Over de totale hoeveelheid gas en de totale grootte van het gebied waar gas gewonnen kan worden wordt geen uitspraken gedaan. Dat valt onder bedrijfsgeheim van Vermillion omdat dat hun concurrentiepositie zou kunnen verzwakken. Wij hechten aan de waarheid, aan eerlijkheid. Kunt u ons aangeven hoeveel er nog 'in het vat zit'. Hoeveel gas is er hier nog te winnen? Tot welk moment gaan er nog steeds nieuwe winningsplannen 'uit de hoge hoed'. Wanneer is het einde in zicht? Ons vertrouwen in u, in de mijnbouwonderneming, in de overheid is gebaat bij openheid en transparantie. Wij zijn direct betrokkenen en wij willen volledig geïnformeerd zijn. Maak ons deelgenoot van het grotere geheel in plaats van ons steeds te overvallen met deelplannen. Uitbreiding van gaswinning sluipt er op deze manier in en het vertrouwen in de overheid loopt met dezelfde vaart weg. Zou u dit alstublieft in overweging willen nemen. Houd ons niet dom en onwetend maar neem ons mee in het grote plan.

Geef ons open en eerlijk alle informatie die beschikbaar is, zodat we ook met hetzelfde kennisniveau als u samen kunnen communiceren en meedenken.

Wij zouden graag in persoonlijk gesprek onze zorgen met u willen delen en onze voorstellen willen onderbouwen.

Met vriendelijke groet,

12 december '25

Betreft zienswijze verlengingsplan gaswinning Eesveen door Vermillion Energy

Geachte heer, mevrouw,

Langs deze weg wil ik onze zorgen uiten over de uitbreiding van de gaswinning in het veld Eesveen.

Als eerste zijn wij zeer bezorgd over de bodemdaling welk door Vermillion als verwaarloosbaar is aangegeven.

*Graag wijs ik op het feit dat het gebied bestaat uit veengrond

*Het een waterwingebied is voor drinkwater door Vitens

*Er is een zandwinningsgebied op geringe afstand welke nog jaren door produceert

*Op geringe afstand is enerzijds het werelderfgoed van 'Land van Weldadigheid', en aan de andere zijde Natura 2000

Daarnaast is er een milieuaspect.

Hoe is er onderzoek gedaan naar de effecten voor de flora en fauna? Niet alleen door het afbranden van zuurgas en de uitstoot hiervan in de lucht, maar ook door het inpompen van vervuild water met chemicaliën? Een en ander heeft effect op de omgeving van de boorlocatie.

Zijn deze onderzoeken gedaan in opdracht van Vermillion welke een belang heeft bij een positief resultaat, of door een onafhankelijk bureau?

Voorts zijn wij ernstig bezorgd wat het effect is van langer boren en uitbreiden van de velden welke nagenoeg aaneengesloten liggen op eventuele bevingen en schade aan onze woningen.

Er zijn veel huizen en boerderijen op zandgrond gebouwd, wat als wij door bodemdaling en/of bevingen schade ondervinden? Hoe is de bewijslast geregeld?

Als laatste willen wij u vragen hoe het kan dat we nog steeds gas winnen terwijl er volop ingezet wordt op zon en wind energie? Natuurlijk kan nog niet iedereen zomaar van het gas af, alleen hoeft dat niet door uit te breiden cq langer door te gaan met winning bij dicht op elkaar liggende velden met alle bijkomende risico's.

Aan Ministerie van klimaat en Groene Groei

Inspraakpunt Winningsplan Gaswinning Eesveen

Postbus 111.

9200AC Drachten

12 December 2025

Geachte heer/mevrouw,

Zienswijze tegen het besluit winningsplan Eesveen 6 November.

Staatscourant 2025 nr. 37434.

Wij hebben grote zorgen met betrekking tot de uitbreiding van de gasvelden locatie Eesveen. Wij wonen al jaren met veel plezier als familie

Voorheen was dit

Dit project brengt diverse risico's met zich mee, zoals schade aan woningen vanwege bodemdaling, vervuiling drinkwater Vitens en de verslechtering van het leefgebied van de lokale flora en fauna. Onder andere de weidevogels en de dassenburcht zullen door de nieuwe gasvelden bedreigd worden. Eesveen is een uiterst ongeschikte locatie voor gaswinning vanwege het vergrote risico op bodemdaling door de veengrond en het feit dat het een waterbergingsgebied is.

Al met al is dit project een groot risico voor de inwoners en flora en fauna van deze omgeving. In deze omgeving zijn al diverse mijnbouw activiteiten in onder andere De Blesse, De Hoeve, Vinkega, Noordwolde, Wapse, Vledderveen, Vledder en De Wulpen. Genoeg is genoeg. Wij hopen dat de overheid geleerd heeft van de fouten die in Groningen gemaakt zijn. Er zijn ook andere alternatieven, zoals gaswinning op zee.

Wij maken ons grote zorgen over onze leefomgeving en roepen u op om de uitbreiding te stoppen.

Met vriendelijke groet,

STICHTING
MAATSCHAPPIJ
VAN
WELDADIGHEID

HUIS WESTERBEEK 0015

Majoor van Swietenlaan 28

8382 CG Frederiksoord

0521 38 12 25

info@mvwfrederiksoord.nl

maatschappijvanweldadigheid.nl

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum: 11 december 2025

Kenmerk: 2025.052/MW

Betreft: Zienswijze inzake ontwerp 'winingsplan gaswinning Eesveen'

Onderstaand onze zienswijze op het ontwerpbesluit winningsplan gaswinning Eesveen.

Specifiek richten wij ons op de (deels beoogde) gaswinning uit de gasvelden Eesveen, Eesveen 2, Eesveen North en Eesveen Pop-up. Deze gasvelden liggen in de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld.

UNESCO Werelderfgoed

In de onmiddellijke nabijheid ligt het gebied van Stichting Maatschappij van Weldadigheid, als onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid.

Het gebied van Stichting Maatschappij van Weldadigheid kent een relevante cultuurhistorische waarde. Een groot deel van dit gebied is in 2009 aangewezen als **beschermd dorpsgezicht**. Sinds 2021 maakt dit gebied onderdeel uit van het **UNESCO Werelderfgoed** Koloniën van Weldadigheid. Eén van de hoofddoelen van UNESCO is dat blijvend gewaakt moet worden over de uitzonderlijke universele waarde. Los van het gedachtengoed komen deze waarden met name tot uitdrukking in de gebouwen en het landschap.

De bebouwing in en buiten deze dorpen varieert sterk in bouwkundige eigenschappen. Dat geldt zeker voor de bijna 60 panden welke de Stichting Maatschappij van Weldadigheid bezit, waarvan ongeveer 30 monumentaal. Schade aan monumentale gebouwen van Stichting Maatschappij van Weldadigheid moet worden voorkomen omdat herstel -zo herstel al mogelijk zou zijn- afbreuk doet aan het authentieke en het monumentale karakter van dit cultureel erfgoed. De monumentale en beeldbepalende panden in dit gebied zijn van groot belang om voor nu en in de toekomst de unieke geschiedenis van Stichting Maatschappij van Weldadigheid te kunnen blijven vertellen.

Bodemtrilling

In het winningsplan wordt gesteld dat de kans op schade door bodemtrillingen gering is (geen significante schade). Echter, seismische activiteiten kunnen volgens het zogenaamde opslingerendeffect door 'slappe grondsoorten' versterkt worden waardoor schade aan gebouwen buiten het winningsveld groter kan zijn dan dichtbij het winningsveld. De (monumentale) panden van Stichting Maatschappij van Weldadigheid zijn bijzonder gevoelig voor bodemtrilling, gelet op de zwakke fundering als basis voor deze erfgoed-objecten.

Uit het ontwerp winningsplan blijkt niet dat de bijzondere betekenis van cultureel erfgoed in de omgeving van de genoemde gaswingebieden bij de afweging is betrokken. Dit terwijl het winningsgebied ligt onder de bufferzone en kernzone van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid. Nederland heeft de instandhouding van Werelderfgoed wettelijk vastgelegd in de Omgevingswet en dient over ontwikkelingen die potentieel Werelderfgoed bedreigen helder en transparant te communiceren met UNESCO.

Om die reden vraag ik u om met grote zorgvuldigheid de bescherming van dit karakteristieke gebied te waarborgen. Wij vragen u met klem om -voordat u de plannen omtrent genoemde gaswingebieden verder gaat uitwerken- eerst een Heritage Impact Assessment (HIA) uit te voeren. Zo kan, vóórdát onomkeerbare besluiten worden genomen, feitelijke informatie worden verkregen over de vraag of gaswinning de kwaliteit van het Werelderfgoed mogelijk aan zou kunnen tasten. De verkregen informatie kan vervolgens meegewogen worden in de besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

Directeur-bestuurder
Stichting Maatschappij van Weldadigheid

Aangetekend per Post

Aan Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Inspiraakpunt winningsplan Eesveen

Postbus111

9200 AC Drachten

Eesveen 10 december 2025

Onderwerp : Zienswijze tegen het ontwerp-instemmingsbesluit met kenmerk;" Winningsplan Eesveen"

Geachte mevrouw/heer,

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar met betrekking tot het bovengenoemde ontwerp-instemmingsbesluit.

Vermillion heeft 6 februari 2024 een verzoek ingediend bij uw Ministerie van Klimaat en Groene Groei voor instemming met een gewijzigd winningsplan. Met dit winningsplan vraagt Vermillion toestemming om **langer en meer** gas te winnen uit de huidige gas velden Eesveen en Eesveen 2 **tot en met 2041**. Daarnaast gaat het om mogelijke winning uit **twee nieuwe gasvelden** namelijk Eesveen Pop-up en Eesveen North.

Mijn zienswijze start over het huidige gebied Eesveen en Eesveen2 om tot en met 2041 meer en langer gas te winnen tot en met 2041 hetgeen inhoud:

- A- Meer risico op schade in het gebied door een nog grotere bodemdaling.
- B- Vermillion gaat de gaswinning als vermeerdering en sneller gaat gas winnen als is toegestaan.
- C- De handhaving op punt B- zeer moeilijk uitvoerbaar is, blijkens de sluiting van de gaswinning te Vinkega alwaar een dubbele hoeveelheid gas in één jaar tijd werd verkregen wat de kans op aardbevingen aanzienlijk vergroot.
- D- Vermillion is niet te vertrouwen de aanvraag spreekt alleen over bodemdaling ook voor langer en meer gaswinning is een nieuwe overeenkomst nodig die sinds 1 januari 2024 moet voldoen aan de nieuwe omgevingswet, daarnaast zou moeten worden voldaan aan een Milieu Effect Rapportage.
- E- Hoe gaat Vermillion om met eventuele schade gevolgen? Schadeloosstelling zou een verplichting moeten zijn.

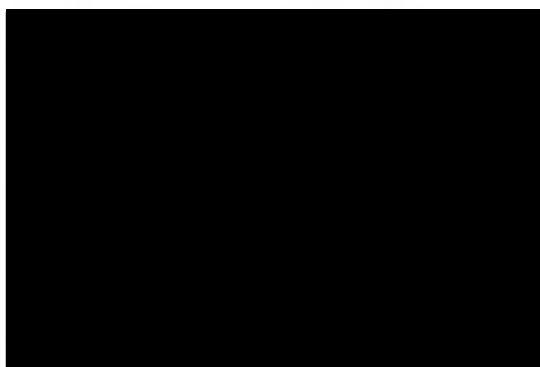
Voor de twee nieuwe gasvelden Eesveen Pop-up en Eesveen North kan geen vergunning worden verleend namelijk:

- A- Het gebied valt onder Internationale verplichtingen binnen het UNESCO erfgoed en heeft zeer oude monumentale gebouwen en boerderijen. Dit historische gebied bestaat al sinds het jaar 1818.
- B- De twee nieuwe gasvelden is een aanvraag met de datum 6-2-2024 en moet dus voldoen aan de nieuwe omgevingswet van 1 januari 2024. Vermillion houdt hier **geen** rekening mee.
- C- In het ontwerp instemmingsbesluit valt kennelijk automatisch de afgefakkelde gaswinningslokatie NIJENSLEEK die nu in gebruik is als vuilafvalwater injectieput. Hoe is deze functie wijziging en het toezicht hierop geregeld. ? Moet dit veld ook niet worden meegenomen in de nieuwe vergunningsaanvraag want er loopt een rechtstreekse pijpverbinding met de gaswinningslokatie Eesveen vanuit dit gebied. Vermillion vermeldt niets over de locatie Nijensleek en deze locatie is ook niet aangegeven op de landkaart die bij de aanvraag door Vermillion is verstrekt (zie de bijlage)
Het vuilafvalwater bij gaswinning is een hoofdstuk apart dat toch zeker in de aanvraag had moeten worden meegenomen.

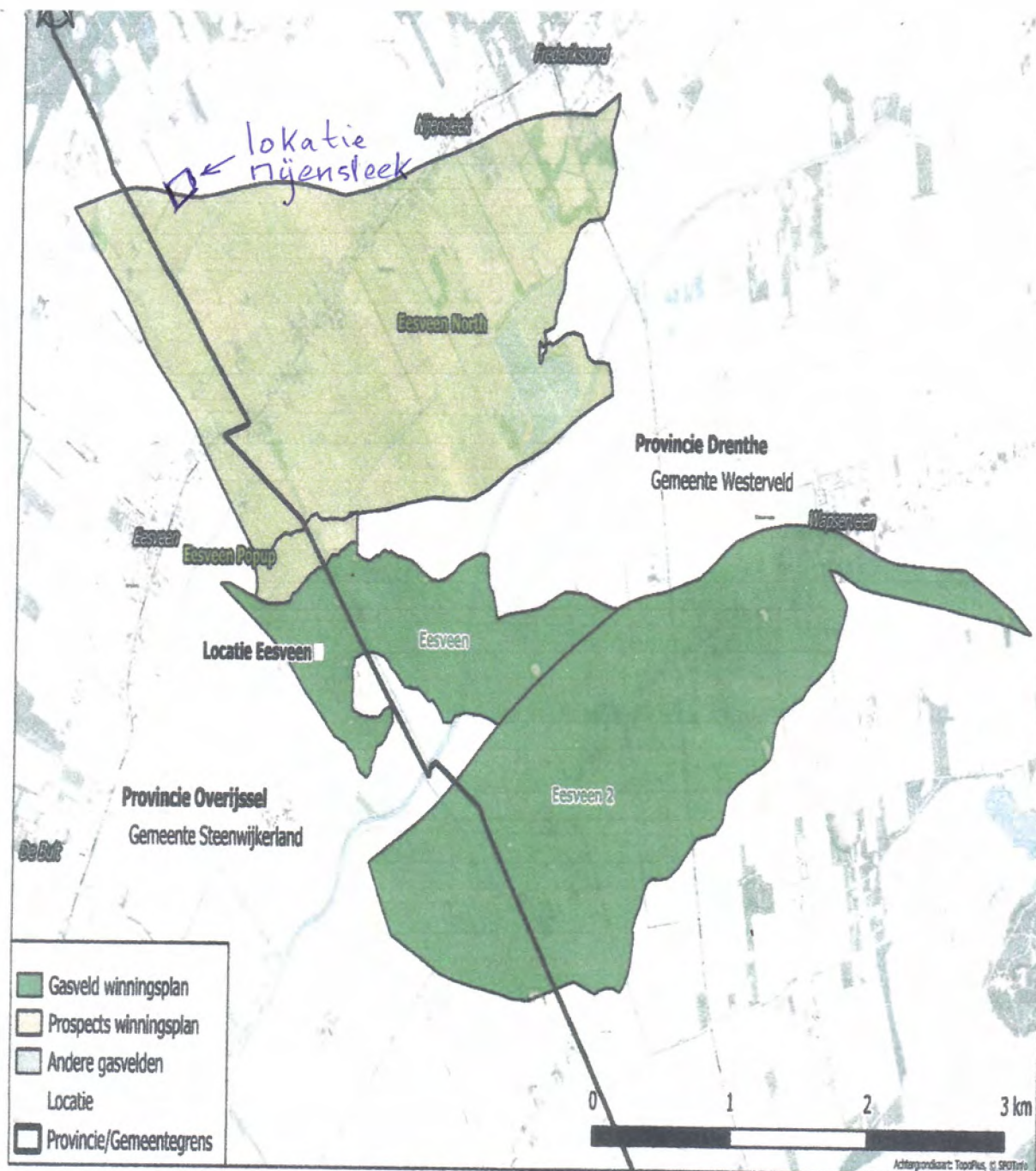
Ik verzoek U op grond van het bovenstaande de bestaande vergunningen te herzien met de aanpassingen naar de omgevingswetgeving van 1 januari 2024 en een verknipt vergunningsstelsel te voorkomen door het afvalwater in de aanvraag mee te nemen. Daarnaast uit het voorzorgprincipe geen nieuwe vergunningen voor de nieuwe gaswinning Pop-up en Eesveen-North te verstrekken.

Ik ga er van uit dat U mij van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,

Bijlagen: Kolonie van Weldadigheid en de gebiedsindeling van Vermillion

Locaties gasvelden winningsplan Eesveen (bron: Vermilion)

Waar kunt u het besluit inzien?

U kunt het besluit en bijbehorende documenten lezen vanaf 6 november 2025 op www.mijnbouwvergunningen.nl/eesveen.

AANGETEKEND

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van: Stichting GasDrovF
[Redacted]

Betreft: Zienswijze met betrekking tot het ontwerpinstemmingsbesluit d.d. 5 november 2025 voor het gewijzigde winningsplan Eesveen d.d. 19 juli 2024

Datum: 15 december 2025

Geachte heer, mevrouw,

Namens Stichting GasDrovF dienen wij bij deze onze zienswijze in op het ontwerpinstemmingsbesluit van 5 november 2025 voor het door Vermilion Energy Netherlands B.V. ingediende gewijzigde winningsplan Eesveen van 19 juli 2024.

Het geactualiseerde winningsplan van Vermilion betreft het verzoek om langer gas te mogen winnen in de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen 2 dan aangegeven in het nu nog geldende winningsplan uit 2017. Daarnaast gaat het om een mogelijke boring van een extra put in een van de bestaande gasvelden en over drie toekomstige boringen naar twee nieuwe gasvelden: te weten Eesveen North en Eesveen Pop-Up. Het maximaal vergunde winningsvolume wordt in de actualisatie verhoogd naar 1,8 miljard Nm³ gas.

Stichting GasDrovF heeft als doel 'het behouden en bevorderen van een evenwichtig en gezond, schoon, natuurlijk landschappelijk leef- en woonmilieu binnen, op, onder en boven de provincies Drenthe, Overijssel en Friesland' en zet zich daarom in om de nadelige effecten van gaswinning in de grensstreek van Friesland, Drenthe en Overijssel te voorkomen en te beperken.

Wij hebben bezwaren tegen dit ontwerpinstemmingsbesluit, omdat wij ons zorgen maken over de bodemdaling, het seismisch risico en de gevolgen voor natuur en milieu als dit besluit wordt doorgezet en wij vinden dat de minister in onvoldoende mate heeft gemotiveerd waarom zij het merendeel van de adviezen van raadgevers als het SODM, het waterschap, de provincies en de gemeenten in deze naast zich heeft neergelegd. Daarnaast zijn wij van mening dat in dit besluit onvoldoende rekening wordt gehouden met de angsten en onzekerheden van bewoners en de mogelijke gevolgen voor het UNESCO werelderfgoed 'Kolonien van Weldadigheid'.

Onze zienswijze bevat dan ook de onderwerpen:

1. Bodemdaling
2. Bodemtrilling
3. Gevolgen voor natuur en milieu
4. Onzekerheid omwonenden
5. Unesco werelderfgoed

1. Bodemdaling

Conform het geactualiseerde winningsplan voor het voorkomen Eesveen wordt door Vermilion een maximale bodemdaling van 7 cm verwacht. Het SodM stelt echter dat op grond van de gebruikte berekeningsmethode mag worden gesteld dat als alle voorkomens gas bevatten de kans reëel is dat de bodemdaling groter zal zijn, te meer daar alleen de toekomstige bodemdaling is meegenomen in de effectbeoordeling op natuur en milieu en niet de totale bodemdaling.

- SodM geeft dan ook als advies dat het aandeel van de Eesveen voorkomens aan bodemdaling binnen het invloedsgebied van het Eesveen winningsplan maximaal 5 cm mag zijn en dat de totale cumulatieve bodemdaling, mede veroorzaakt door productie uit omringende gasvelden, op het diepste punt maximaal 7 cm mag zijn.

Dit advies is echter niet overgenomen en de minister motiveert niet goed waarom dit niet is overgenomen. Wij vinden dit zorgelijk. Hiermee heeft de minister onvoldoende voldaan aan het voorzorgbeginsel dat moet worden uitgaat van de 'worst case'.

- SodM geeft ook als advies dat Vermilion binnen zes maanden na instemming met het voorliggende winningsplan, in samenspraak met het waterschap, provincie en gemeente, de nadere gevolgen van de totale, historische en toekomstige, bodemdaling in het gebied zal beschrijven, alsmede de beheersmaatregelen en financiële afspraken die daarvoor zijn overeengekomen. De resultaten hiervan zullen ter goedkeuring worden overlegd aan de Inspecteur-generaal der Mijnen.

Ook dit advies heeft de minister niet overgenomen, waardoor zij onvoldoende heeft voldaan aan het voorzorgbeginsel dat een cumulatief effectenbeeld van de totale bodemdaling nog voor aanvang van de activiteiten in beeld moet zijn gebracht.

Het waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) is kritisch ten aanzien van de verwachte maximale bodemdaling van 7 cm, omdat dit invloed kan hebben op het watersysteem. Zij hebben onderstaand geadviseerd en wij onderschrijven dat:

- Zorg voor meer bodemmonitoring. De minister motiveert onvoldoende waarom tot nu toe slechts één in de vijf jaar (2017 en 2022) een geodetische bodemdalingmeting heeft plaatsgevonden.
- Geef het waterschap een grotere adviserende rol. Het waterschap sluit zich aan bij het voorschrift van SodM dat ook het waterschap binnen zes maanden na instemming een uitnodiging van Vermilion moet krijgen om de gevolgen van bodemdaling te bespreken. Dit advies is niet door de minister overgenomen. Wij vinden dat dit verzoek wel gehonoreerd moet worden omdat dit aansluit bij de Kamerbrief 'Water en Bodemsturend' en omdat de waterschappen, gezien de huidige klimaatopgaven waarbij het vasthouden van water een cruciale rol gaat spelen, een belangrijke speler zijn. Bovendien sluit ook de Mijnraad zich aan bij dit advies van SodM en het waterschap WDO Delta.
- Neem de te verwachte extra bodemdaling door gaswinning uit de VDW (en Hilgert) velden ook mee bij dit instemmingsbesluit. Ook dit advies is onterecht niet door de minister overgenomen. Wij verzoeken de minister met klem om uit te leggen waarom er nog steeds geen noodzaak zou zijn om de totale impact van de reeds bestaande velden samen met de uitbreidingsplannen in kaart te laten brengen. Dus inclusief de gevolgen van de bodemdaling ten aanzien van de beoogde winning in de VDW en Hilgert voorkomens.
- Ook stelt het waterschap dat compensatie van het waterpeil in dit gebied onwenselijk is vanwege het risico op versnelde veenoxidatie en verhoogde CO₂ uitstoot. Wij vinden dat de minister ook aan dit aspect te gemakkelijk voorbij gaat.

2. Bodemtrilling

Seismische risicoanalyse

Ten aanzien van het risico op bodemtrilling neemt Vermilion in het geactualiseerde winningsplan Eesveen de conclusie van TNO-AGE over dat op alle deel voorkomens de laagste risicocategorie (categorie 1) van toepassing is. SodM merkt daarbij op dat er echter geen analyse is uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens en de provincie Overijssel geeft aan dat dit niet onderbouwd is met cijfers.

- SodM adviseert daarom om een nieuwe seismische risicoanalyse uit te voeren als na boring blijkt dat de maximale magnitude groter is dan in het winningsplan is vermeld. De minister wijst dit af, omdat er dan volgens de mijnbouwwet sprake is van een gewijzigde omstandigheid en Vermilion dan met een actualisatie van het winningsplan kan komen.

Wij vinden dat er nu al een nieuwe seismische risicoanalyse moet komen, omdat de VDW en Hilgert voorkomens niet bij de huidige analyse zijn betrokken en omdat de gasvelden die vallen onder het geactualiseerde winningsplan Eesveen grenzen aan het afvalwaterinjectieveld Nijensleek. (zie bijgevoegd kaartje)

Aardgasonttrekking is een opwaartse beweging, en veroorzaakt compactie, terwijl het injecteren van afvalwater een neerwaartse beweging is en zelfs kan leiden tot bodemstijging. Hoe verhouden deze tegenovergestelde bewegingen zich dan tot elkaar ten aanzien van bodembeweging, zoals bodemtrilling? Wij menen dat dit nader dient te worden onderzocht nog voordat de winning in de bestaande Eesveen velden wordt voortgezet en de nieuwe Eesveen voorkomens worden aangeboord.

In dat verband merken wij ook op dat Vermilion het afvalwater voorheen injecteerde op de locatie Noordwolde, namelijk in veld Weststellingwerf, en dat dit in 2009 tot een beving heeft geleid van 2.8 op de schaal van Richter in het nabijgelegen dorpje De Hoeve. Dat is zeker geen lichte beving. Bovendien is Nijensleek op dit moment de enig overgebleven afvalwaterinjectieput van Vermilion in geheel Nederland.

Bron: GasDrOvF – Hier is goed te zien dat het voorkomen Eesveen grenst aan het veld Nijensleek

3. Gevolgen voor natuur en milieu

Bodemdaling

- SodM en WDO Delta wijzen in hun adviezen op het feit dat in de Uitgebreide Effect Analyse (UEA) enkel de gevolgen van de toekomstige bodemdaling zijn onderzocht en dat de beoordeling van reeds opgetreden effecten niet worden meegenomen. Wij zijn het met hen eens dat dit wel het geval had moeten zijn.
- WDO Delta geeft aan dat het de beoordeling van de gevolgen van de bodemdaling van dit geactualiseerde winningsplan voor het waterbeheer niet los kan zien van de gaswinning uit de toekomstige VDW velden (en uit het voorkomen Hilgert). Daarom pleiten wij er nogmaals voor om de totale impact van de reeds bestaande velden samen met de uitbreidingsplannen in kaart te laten brengen.
- De provincie Drenthe stelt dat een UEA, die in dit geval is meegeleverd in verband met de twee Natura 2000 gebieden in het gebied (Holtingerveld en Drents-Friese Wold) te beperkt is en adviseert de minister om Vermilion hier een MER- meldnotitie op te laten maken zodat er een MER - beoordelingsbesluit genomen kan worden, zodat beter gefundeerd kan worden beoordeeld wat de gevolgen van de bodemdaling zullen zijn voor deze twee Natura-2000 gebieden. Wij vragen de minister om dit te heroverwegen.

Bron: GasDrOvF De groen/gele vlakken zijn de Natura-2000 gebieden Holtingerveld en Drents-Friese Wold

Zuurstimulatie en de behandeling van waterstofsulfide

Vermilion heeft het voornemen om in het voorkomen Eesveen de Zechtstein geologische laag aan te gaan boren om er gas uit te winnen. De risico's hiervan worden summier benoemd, maar de gevolgen ervan zijn niet in kaart gebracht. Dit geldt voor de mogelijke zuurbehandelingen alsook voor het moeten behandelen van zwavelwaterstofsulfide (H₂S) op de locatie. De gemeente Westerveld heeft hier vragen over gesteld maar geen reactie hierop mogen ontvangen. Wij verzoeken de minister nadrukkelijk om de vragen van de gemeente Westerveld hierover te beantwoorden, want:

- Tijdens het aanboren van een Zechtstein formatie kan het namelijk nodig zijn om een zuurstimulatie uit te moeten voeren. In dat geval wordt onder hoge druk een zuurvloeistof in de formatie geperst om zodoende het gesteente deels op te lossen en de gasstroomsnelheid te stimuleren. De bezorgdheid hierover van de gemeente Westerveld is zeer terecht. Een dergelijke zuurstimulatie, onder druk van 178.4 Bar, is namelijk ook in 2014 uitgevoerd in veld Diever zonder dat de operatie van te voren bekend was gemaakt. Tevens ontbrak een onderzoek naar de gevolgen van de zuurstimulatie, zoals een Locatie Specifieke Risico Analyse.
- Vermilion geeft in het geactualiseerde winningsplan Eesveen aan dat zich in het ESV-02 het dodelijke gas H₂S (waterstofsulfide of zwavelwaterstof) bevindt en dat daarvoor een ontzwavelingsinstallatie zal worden geïnstalleerd. Dat de minister hier niet op gereageerd heeft vinden wij heel zorgelijk. De locatie Eesveen is immers niet alleen een gaswinningslocatie maar tevens de enige locatie in Nederland waar Vermilion haar afvalwater met vrachtwagens naartoe brengt, waarna het via een ondergrondse pijpleiding naar de afvalwaterinjectieput Nijensleek wordt gepompt. Bij het overladen van het afvalwater uit de vrachtwagens naar de op de locatie Eesveen aanwezige tanks kan benzeen emissie ontstaan alsook tijdens het tijdelijk opslaan van het afvalwater in de tanks. Benzeen is in de categorie Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) ingedeeld.

Stikstofuitstoot

Zodra blijkt dat er meer benzeen emissie zal ontstaan door de beoogde uitbreiding van gaswinning in veld Eesveen dan aangegeven in de bestaande benzeen emissieberekeningen uit 2014 zal alsnog een katalytische naverbrander moeten worden geïnstalleerd waardoor sprake zal zijn van extra stikstofuitstoot. Deze extra stikstofuitstoot zal ook verder toenemen zodra sprake is van toename van afvalwatertransporten, aangezien Vermilion niet uitsluit dat het afvalwater uit ESV-02 zal (moeten) worden afgevoerd naar elders. Bovendien zal ook tijdens het ontzwavelen extra stikstof ontstaan.

- Omdat er eerst een verzoek is aangevraagd om in te stemmen met een winningsplan, is nog niet duidelijk welke extra gevolgen de stikstofuitstoot met zich meebrengt. Dit is gezien de nabijheid van twee Natura 2000 gebieden niet wenselijk. Ook hier pleiten wij voor een MER-aanmeldnotitie, zodat de gevolgen van de stikstofuitstoot voor de Natura 2000 gebieden beter beoordeeld kunnen worden.

Verlies van waterbergend vermogen

SodM geeft aan dat het verlies aan waterbergend vermogen door bodemdaling als gevolg van gaswinning afhangt van de (on)mogelijkheden van het waterschap om de gevolgen van max. 7 cm bodemdaling op te vangen. Het waterschap WDO Delta geeft aan dat het dit niet kan garanderen. GasDrOvF vindt dit zorgelijk, want:

- Afname van het waterbergend vermogen leidt enerzijds tot vernatting op het maaiveld wat schadelijk is voor de agrarische sector en anderzijds tot onomkeerbare gevolgen voor de aan het waterschap opgelegde klimaatopgave om neerslag langer in de bodem te bergen om dit tijdens droogte te kunnen benutten.
- Volgens de voorspelling van waterschap It Wetterskip gaat het zelfs om een verlies van waterberging van honderdduizenden kuub water, dat definitief niet meer in de bodem kan worden geborgen. Dit zal ertoe leiden dat de klimaatopgaven die zijn opgelegd aan de waterschappen worden gefrustreerd. In dat geval staan deze dubbele gevolgen haaks op de Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend'.

4. Onzekerheid omwonenden

Gaswinning ligt gevoelig bij omwonenden. Zeker nu bij Zeerijp in de provincie Groningen onlangs weer een flinke aardbeving is geweest. Er wordt wel beweerd dat het hier in de regio maar om kleine gasveldjes gaat met een zeer gering risico op bodemtrilling of schade door bodemdaling, maar ondertussen zijn er in de regio rondom Eesveen inmiddels zoveel kleine veldjes aangeboord of/en in productie genomen dat bij de bewoners de indruk ontstaat dat het om één grote gatenkaas aan gasvelden gaat. Temeer daar ze vaak door Vermilion en het ministerie van KGG overvallen worden door weer een nieuwe uitbreiding of aanvraag, zonder dat daarover van tevoren goed gecommuniceerd is. De provincie Drenthe heeft het ook over deze zogenaamde 'salami tactiek' waarbij het idee ontstaat dat stukje bij beetje toch grote effecten kunnen optreden. Wij delen de zorgen van de omwonenden over het geactualiseerd winningsplan Eesveen, want:

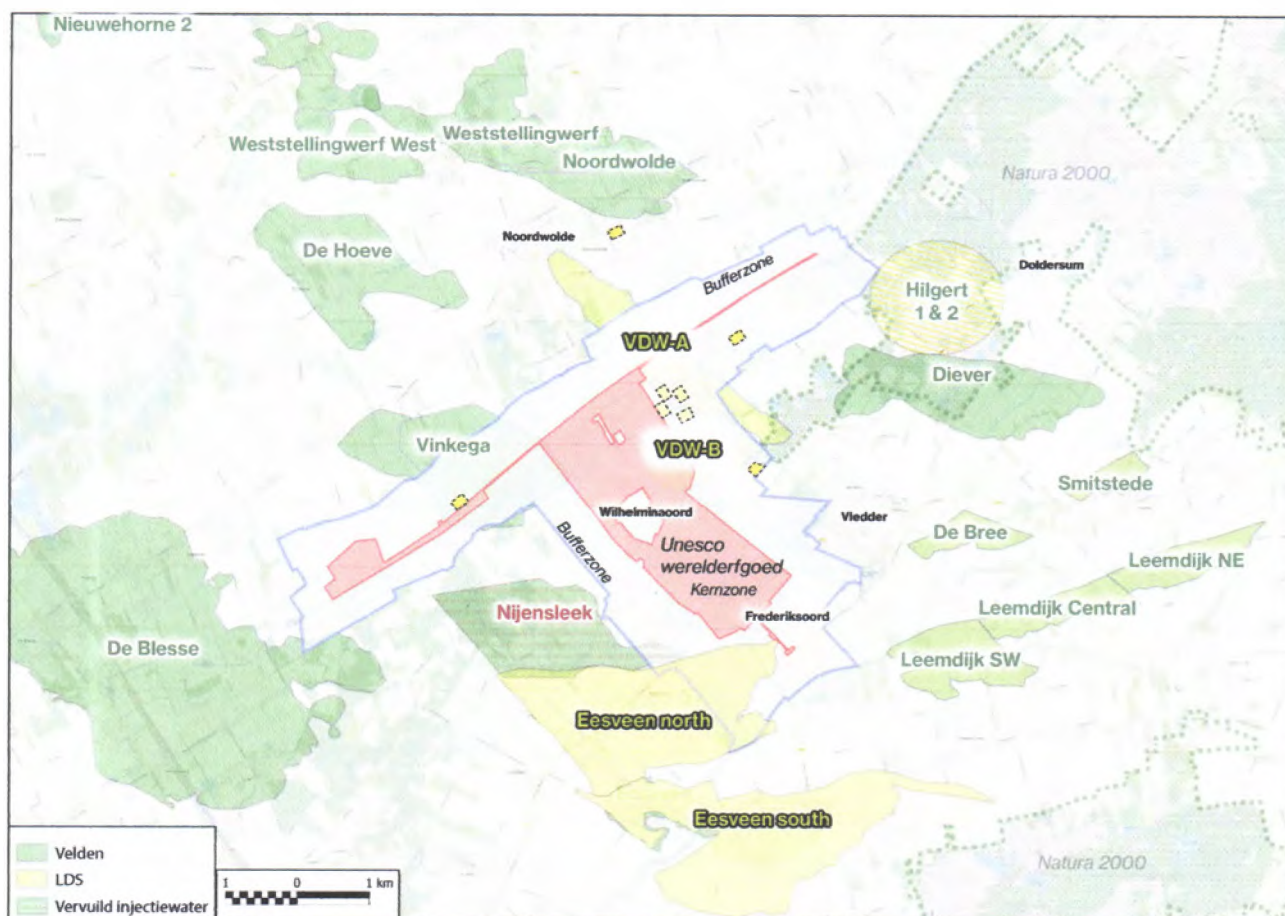
- De totale gaswinning gaat omhoog van 542 miljoen Nm³ gewonnen gas tot nu toe naar 1888 miljoen Nm³ gas in 2041. Dat is een forse toename.
- Er komen vier nieuwe boorputten bij met alle overlast van dien: lichtvervuiling gedurende 48 uur per dag, lawaai, veel extra verkeer etc.
- De te verwachten bodemdaling gaat van 1 naar 7 cm, maar is waarschijnlijk groter als uit wordt gegaan van de maximale winning en wanneer ook de effecten van alle andere (potentiële) gasvelden worden meegenomen.
- De aanwezigheid van het dodelijke gas H₂S en de kans op een benzeen emissie bij het overladen van het afvalwater naar tanks en pijpleidingen is zorgwekkend en angstaanjagend.
- Het is onduidelijk wat de gevolgen zullen zijn voor bv bodemtrilling als er gas wordt aangeboord in een veld dat naast een afvalwaterinjectieveld ligt.
- Er is geen goede schaderegeling. Er geldt geen omgekeerde bewijslast, waardoor bewoners zelf moeten aantonen dat de schade aan hun woning door gaswinning is ontstaan. Zij kunnen die schade melden bij de Commissie Mijnbouwschade, maar de ervaring in bv Ekehaar heeft al uitgewezen dat de resultaten teleurstellend zijn.

Wij vragen daarom dat de minister zich inzet voor:

- een voortijdige en betere communicatie van de plannen van Vermilion,
- gefinancierde nulmetingen
- een schaderegeling waarbij de omgekeerde bewijslast van toepassing is
- dat voor een bezwaar tegen een schaderapport niet bij de civiele rechtspraak (duur) aangeklopt moet worden, maar dat dit een bestuursrechtelijke procedure wordt.
- het instellen van een gebiedsfonds, in overleg met de gemeenten, zodat op een eerlijke manier baten van de gaswinning aan alle bewoners ten goede komen. Nu is er alleen een subsidiepotje van Vermilion, de 'spiegeltjes en kraaltjes', wat zorgt voor polarisatie in een gemeenschap.

5. UNESCO werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid'

Meerdere raadgevers, zoals de provincie Drenthe en de gemeenten Westerveld en Steenwijkerland hebben in hun adviesbrief aangegeven dat zij zich zorgen maken over het UNESCO werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid'- component Fredriksoord, Wilhelminaoord - als de uitbreiding van deze gaswinning doorgaat. Met name het nieuwe voorkomen 'Eesveen North' ligt praktisch onder het erfgoed, zoals op het kaartje op de volgende pagina te zien is.

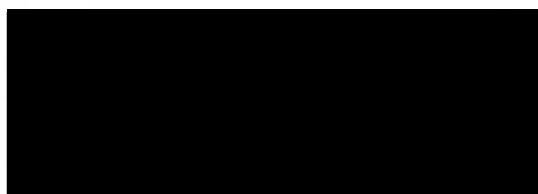

Het bevreemdt ons dat in het geactualiseerde winningsplan aan dit UNESCO werelderfgoed voorbij wordt gegaan. Het bevreemdt ons ook dat de Directie van het Werelderfgoed niet op de hoogte is gebracht van het onderhavige winningsplan en niet als adviseur bij deze procedure is betrokken.

Daarom sluiten wij ons aan bij de opvatting van de decentrale overheden om vanuit het voorzorgsprincipe Vermilion te verplichten een Heritage Impact Assessment (HIA) op te laten stellen, zoals ook gebeurt in de VDW procedure, de gaswinning nabij Vledder.

In afwachting van uw reactie,

Hoogachtend, namens GasDrOVf

Aan:

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

0018

inspraakpunt Winningsplan gaswinning Eesveen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze gasvelden bij Eesveen, gemeenten Steenwijkerland en gemeente Westerveld, Staatscourant 5 november 2025 37434

Datum: 12 december 2025

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maken wij, Maatschap [REDACTED] gevestigd [REDACTED], gebruik van ons recht om een zienswijze in te dienen tegen het ontwerpbesluit **gasvelden bij Eesveen, gemeenten Steenwijkerland en Westerveld** dat op dit moment ter inzage ligt.

Wij maken ons grote zorgen. Hieronder zullen wij een aantal van onze zorgen benoemen.

Wij maken ons grote zorgen over de negatieve gevolgen voor onze woon- en leefomgeving
Wij maken ons grote zorgen over het effect van de gaswinning voor de bodem en het water

Wij vragen ons af wat de gevolgen zijn van de gaswinning en het terugpompen van water, waar mogelijk chemicaliën aan toegevoegd zijn voor de bescherming van de buizen, voor de natuur.
Waar komt dit water terug?

Wat doet het met de waterkwaliteit? Hoe verplaatst dit zich in de grondlagen?
Wat is het effect op veengrond?

Is er gekeken naar het waterwingebied Havelterberg? Ten noorden van Meppel, in de buurt van Steenwijk ligt drinkwaterwinning Havelterberg. Vitens wint hier jaarlijks miljoenen m3 drinkwater. En dan wordt er gezegd dat er geen drinkwaterwinning in de buurt is?

Is er geen verstoring voor de weidevogels? De Eesveense hooilanden staan bekend als een weidevogelgebied met waarnemingen van verschillende eendensoorten en andere zeldzame vogels.
Is dit allemaal wel meegenomen en afgewogen?

Verder maken wij ons zorgen over schade aan onze bezittingen. Hoe kan er onafhankelijk vastgesteld worden als er schade ontstaat dat dit veroorzaakt is door trillingen en bodemdaling? Hoe kan er zo met zekerheid gezegd worden dat er geen sprake zal zijn van trillingen en bodemdaling?

En als er veel lichtere trillingen zijn die niet waarneembaar zijn, wat doet dit met de staat van de gebouwen en de mestopslag?

De leegte die ontstaat na winning van het gas, wat gaat dit doen met verschuiving van lagen?

Zijn er geen andere velden met minder bebouwing waar gas gewonnen kan worden?

Wat doen alle transporten met de natuur, wat betreft de stikstofuitstoot.

Wij willen graag op de hoogte worden gehouden van het verdere verloop van de procedure en alle ontwikkelingen.

Bij voorbaat dank voor de behandeling van deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

Maatschap [REDACTED] namens deze,

inspraakpunt Winningsplan gaswinning Eesveen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze gasvelden bij Eesveen, gemeenten Steenwijkerland en gemeente Westerveld, Staatscourant 5 november 2025 37434

Datum: 12 december 2025

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maken wij, [REDACTED] wonende aan [REDACTED], gebruik van ons recht om een zienswijze in te dienen tegen het ontwerpbesluit **gasvelden bij Eesveen, gemeenten Steenwijkerland en Westerveld** dat op **dit moment ter inzage ligt**.

Wij maken ons grote zorgen. Hieronder zullen wij een aantal van onze zorgen benoemen.

Wij maken ons grote zorgen over de negatieve gevolgen voor onze woon- en leefomgeving
Wij maken ons grote zorgen over het effect van de gaswinning voor de bodem en het water

Wij vragen ons af wat de gevolgen zijn van de gaswinning en het terugpompen van water, waar mogelijk chemicaliën aan toegevoegd zijn voor de bescherming van de buizen, voor de natuur.
Waar komt dit water terug?

Wat doet het met de waterkwaliteit? Hoe verplaatst dit zich in de grondlagen?
Wat is het effect op veengrond?

Is er gekeken naar het waterwingebied Havelterberg? Ten noorden van Meppel, in de buurt van Steenwijk ligt drinkwaterwinning Havelterberg. Vitens wint hier jaarlijks miljoenen m3 drinkwater. En dan wordt er gezegd dat er geen drinkwaterwinning in de buurt is?

Is er geen verstoring voor de weidevogels? De Eesveense hooilanden staan bekend als een weidevogelgebied met waarnemingen van verschillende eendensoorten en andere zeldzame vogels.
Is dit allemaal wel meegenomen en afgewogen?

Verder maken wij ons zorgen over schade aan onze bezittingen. Hoe kan er onafhankelijk vastgesteld worden als er schade ontstaat dat dit veroorzaakt is door trillingen en bodemdaling? Hoe kan er zo met zekerheid gezegd worden dat er geen sprake zal zijn van trillingen en bodemdaling?
En als er veel lichtere trillingen zijn die niet waarneembaar zijn, wat doet dit met de staat van de gebouwen?
De leegte die ontstaat na winning van het gas, wat gaat dit doen met verschuiving van lagen?
Zijn er geen andere velden met minder bebouwing waar gas gewonnen kan worden?
Wat doen alle transporten met de natuur, wat betreft de stikstofuitstoot.

Wij willen graag op de hoogte worden gehouden van het verdere verloop van de procedure en alle ontwikkelingen.

Bij voorbaat dank voor de behandeling van deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

AANGETEKEND

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van: Vereniging Milieudefensie Amstelveen
afdeling Milieudefensie Westerveld
Koelgoorn 38
7981 EC DIEVER (Drenthe)
e-mail: [REDACTED]
mobiel: [REDACTED]

Betreft: Zienswijze met betrekking tot het ontwerpinstemmingsbesluit d.d. 5 november 2025 voor het gewijzigde winningsplan Eesveen d.d. 19 juli 2024

Uw kenmerk: DGRGG-DTDO / V-60181

Datum: 13 december 2025

Geachte heer, mevrouw,

Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) heeft op 6 februari 2024 een aanvraag ingediend bij de (voormalige) Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) met het verzoek om in te stemmen met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Op 19 juli 2024 heeft Vermilion een nieuwe versie van het winningsplan ingediend, welke is beoordeeld in dit ontwerpbesluit. Met het nu nog geldende winningsplan Eesveen is ingestemd op 11 juli 2018.

De aanvraag van Vermilion betreft het verzoek om instemming om langer gas te mogen winnen in de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen 2 dan aangegeven in het vigerende winningsplan. Daarnaast gaat het om een mogelijke boring van een extra put in een van de bestaande gasvelden en over drie toekomstige boringen naar twee nieuwe gasvelden: te weten Eesveen North en Eesveen Pop-Up. De nog niet aangetoonde gasvelden Eesveen North en Eesveen Pop-Up worden tezamen ingediend onder winningsplan 'Eesveen'.

Op 5 november 2025 heeft de (huidige) minister van Klimaat en Groene Groei (hierna minister) in een ontwerpvergunning aangegeven te willen instemmen met de aanvraag.

Aangezien wij het niet eens zijn met het ontwerpinstemmingsbesluit en vragen hierover hebben maken wij graag gebruik van de mogelijkheid om tot en met woensdag 17 december 2025 een zienswijze te mogen indienen.

Hieronder vindt u onze zienswijze.

ZIENSWIJZE

A. Onze zienswijze in kort

Wij zijn het niet eens met het ontwerpbesluit voor het gewijzigde winningsplan Eesveen omdat er veel onzekerheden zijn over het planmatig beheer, de bodemdaling, het seismisch risico en de gevolgen voor natuur en milieu. Daarover hebben ook de (wettelijke) adviseurs - zoals SodM, het waterschap, de provincies, de gemeenten - vragen gesteld aan de minister en haar met nadruk verzocht om een aantal voorschriften te verbinden aan het ontwerpinstemmingsbesluit. Wij menen dat de minister in onvoldoende mate heeft gemotiveerd waarom zij in haar ontwerpinstemmingsbesluit het merendeel van de adviezen heeft afgewezen. Volgens ons zijn de gevolgen van de aangevraagde uitbreiding van gaswinning (hiermee) onderschat. Hieronder halen wij delen uit de adviezen nogmaals aan ter onderstreping van onze argumenten.

B. Feiten en procesverloop

Het Eesveen voorkomen is in 1986 aangeboord door de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) met de put ESV-01. Sinds 2015 wordt er door Vermilion gas uit het gasveld Eesveen gewonnen. In 2017 heeft Vermilion het voorkomen Eesveen 2 aangeboord met put ESV-02. Dit gasveld bevat gas in de Rotliegend en het bovenliggende Zechstein gesteentes. Er wordt echter enkel geproduceerd uit de Rotliegend (Slochteren formatie).

Vermilion is van plan om met de put ESV-02 de Zechstein productie op te starten na het al dan niet tijdelijk stoppen van de productie uit de Slochteren formatie. In aanvulling van de twee bestaande putten is Vermilion ook van plan om maximaal vier nieuwe putten te boren. De eerste twee nieuwe putten worden geboord naar de voorkomens 'Eesveen North' en 'Eesveen Pop-Up'. Dit staat gepland in 2026. Een tweede boorcampagne heeft Vermilion gepland in 2036 om twee extra putten te boren om de gasontwikkeling en de prestatie te verbeteren van de Zechstein gesteentes uit de voorkomens 'Eesveen' en 'Eesveen North'.

Vermilion verwacht in totaal uit alle beschreven voorkomens gas te gaan winnen. Namelijk in het lage productiescenario nog 112 miljoen Nm³ gas te kunnen winnen tot wel 1.346 miljoen Nm³ gas in het hoge productiescenario. De midden verwachting is 464 miljoen Nm³ gas. Tot op heden is uit de Rotliegend formaties Eesveen en Eesveen 2 al 542 miljoen Nm³ gas gewonnen. De totale productie bedraagt in het hoge productiescenario dan 1888 miljoen Nm³ gas. De einddatum van de productie wordt bij de hoge productievoorspelling verwacht in 2041.

De verwachte productiestart van 'Eesveen Pop-Up' is in 2029. 'Eesveen Pop-Up' bestaat uit vier voorkomens, van diep naar ondiep zijn dat de gesteentes van het Carboon, Rotliegend, Zechstein en Vlieland. Vermilion geeft aan dat de verschillende gesteentes afzonderlijk of eventueel tegelijk geproduceerd kunnen worden, afhankelijk van welke voorkomens daadwerkelijk gashoudend zijn. In het hoge productiescenario gaat Vermilion ervan uit tot en met 2031 in totaal 100 miljoen Nm³ gas te produceren uit het gehele 'Eesveen Pop-Up' (cumulatief uit alle vier de voorkomens).

De huidige actualisatie d.d. 19 juli 2024 betreft dan het volgende:

1. Verlenging van productieduur uit Eesveen Rotliegend (put ESV-01) en toevoeging van de Zechstein formatie. Een boring van een extra put of een aftakking van een bestaande put kan nodig zijn om de Zechstein productie te optimaliseren.
2. Verlenging van productieduur uit Eesveen 2 Rotliegend (put ESV-02) en toevoeging van de Zechstein formatie.
3. Toevoegen van één of twee toekomstige boring(en) naar deelvoorkomen Eesveen North met mogelijk gashoudende formaties; Vlieland, Zechstein en Rotliegend.
4. Toevoegen van een toekomstige boring naar deelvoorkomen Eesveen Pop-Up met mogelijk gashoudende formaties; Vlieland, Zechstein, Rotliegend en Carboon.

In 2024 heeft de (voormalige) staatssecretaris van EZK adviezen ingewonnen betreffende de instemming met het geactualiseerde winningsplan 'Actualisatie Winningsplan Eesveen' van Vermilion d.d. 19 juli 2024. Op 5 november 2025 heeft de (huidige) minister van KGG (hierna: minister) in een ontwerpvergunning aangegeven te willen instemmen met de aanvraag op grond van de bijbehorende rapporten.

C: Onze zienswijze

Hieronder hebben wij een aantal argumenten overgenomen uit de adviezen van de (wettelijke) adviesgevers met eronder de afwijzende oordelen van de minister en vervolgens onze reactie daarop.

C.1. Bodemdaling

Advies Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) op onderdeel bodemdaling

In het uitgebrachte advies adviseert SodM het volgende aan de minister:

"SodM ziet geen bezwaar om in te stemmen met de actualisatie van dit winningsplan, als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan."

De vraag is vervolgens of de minister inderdaad aan de voorwaarden van SodM heeft voldaan en hieronder tonen wij aan dat dit niet het geval is. Aangezien SodM niet in de gelegenheid is gesteld om nog nader te reageren op de afwijzende motivaties van de minister, mag niet worden aangenomen dat SodM achteraf gezien geen bezwaar zou hebben gehad met de instemming van het gewijzigde winningsplan. Er is immers niet voldaan aan de voorwaarden van SodM.

Allereerst stelt SodM vast dat de bodemdaling in het vorige winningsplan op max 1 cm was berekend en dat de voorgenomen winning tot een toename van de bodemdaling naar max. 7 cm zal gaan leiden. Dat is een toename van 6 cm ten opzichte van het vigerende winningsplan uit 2018.

SodM geeft aan zich te kunnen vinden in deze berekening maar merkt het volgende op (p.7 en p.13):

"Wel is SodM van mening dat de gebruikte methode beperkingen heeft. Doordat alleen de compactie-coëfficiënt wordt gevarieerd, is sprake van een beperkte onzekerheidsbandbreedte per voorkomen. Daarnaast ligt de hoge compactie coëfficiënt voor het Rotliegend erg dicht bij de gekalibreerde waarde voor de al producerende voorkomens, en lager dan in andere winningsplannen in de omgeving. De kalibratie lijkt te hebben plaatsgevonden aan het hoge scenario. Door deze keuzes lijkt de hoge verwachting voor de bodemdaling eerder de midden verwachting, als alle voorkomens gashoudend blijken en geproduceerd kunnen worden tot de gegeven einddruk." ..(..)

"SodM vindt dat niet alleen de toekomstige bodemdaling meegenomen had moeten worden in de beoordeling op de waterhuishouding en de natuurgebieden. Door niet te kijken naar de totale bodemdaling wordt het cumulatieve effect van bodemdaling niet beschouwd. Daarmee vindt SodM dat de effecten onvoldoende worden getoetst."

Hieruit blijkt dat de bodemdalingsprognoses van max 7 cm volgens SodM niet uitgaan van de 'high-case' maar van de 'mid-case'. Daardoor zijn de bodemdalingsprognoses te laag ingeschat en zijn de gevolgen van de bodemdaling onderschat in de effectbeoordeling.

Vervolgens adviseert SodM de minister om de volgende voorschriften op te nemen in het ontwerpbesluit (p.14)

- **SodM Voorschrift 1:**

"Vermilion mag vanaf de start productie tot eind 2041 een maximaal volume van 1888 miljoen Nm3 aardgas uit de voorkomens van winningsplan Eesveen winnen. De in het winningsplan genoemde maximale productie per deelvoorkomen geldt als maximum per voorkomen"

- **SodM Voorschrift 2:**

"Het aandeel van de Eesveen voorkomens aan bodemdaling binnen het invloedsgebied van het Eesveen winningsplan mag maximaal 5 cm zijn. De totale cumulatieve bodemdaling, mede veroorzaakt door productie uit omringende gasvelden, mag maximaal 7 cm zijn op het diepste punt."

- **SodM Voorschrift 3:**

"Vermilion zal binnen zes maanden na instemming met het voorliggende winningsplan, in samenspraak met het waterschap, provincie en gemeente, de nadere gevolgen van de totale, historische en toekomstige, bodemdaling in het gebied beschrijven, alsmede de beheersmaatregelen en financiële afspraken die daarvoor zijn overeengekomen. De resultaten hiervan zullen ter goedkeuring worden overlegd aan de Inspecteur-generaal der Mijnen."

SodM Voorschrift 4:

"Vermilion zendt binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen de resultaten van deze boringen en putttesten, waaronder in ieder geval de gevolgen voor de verwachte bodemdaling en de Seismische Risico Analyse aan de minister. Bij de resultaten wordt een actueel overzicht gevoegd van de jaarlijks te verwachten productie. Indien uit de resultaten blijkt dat de effecten groter zijn dan beschreven in het winningsplan dan moet een wijziging op het winningsplan worden gemaakt, die instemming behoeft van de Minister."

De reactie van de minister op het advies van SodM en onze reactie daarop

De minister heeft enkel voorschrift 1 en 4 overgenomen van SodM - zie artikel 1 en 2 in het ontwerpbesluit - maar ziet geen noodzaak om de andere twee belangrijke voorschriften van SodM over te nemen.

Zie hieronder de door de minister opgenomen artikelen:

- ***"Artikel 1 (productievolume)***

Vermilion Energy Netherlands B.V. mag tot en met 31 december 2041 uit de gasvelden Eesveen, Eesveen 2, Eesveen North en Eesveen Pop-up in totaal maximaal 1888 miljoen Nm3 gas produceren, waarvan 1346 miljoen Nm3 na 1 januari 2024.

- ***"Artikel 2 (resultaten boringen)***

Vermilion Energy Netherlands B.V. zendt binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen de resultaten van deze boringen en putttesten, waaronder in ieder geval een actueel overzicht van de jaarlijks te verwachten productie en of de effecten van bodemdaling en bodemtrilling veranderen ten opzichte van het winningsplan Eesveen, versie 3.1 van 19 juli 2024, aan de minister van Klimaat en Groene Groei."

De beoordeling van SodM dat de bodemdalingsprognose van max. 7 cm eerder uitgaat van de midden verwachting (mid-case) dan van de hoge verwachting (high-case), wordt niet nader beoordeeld door de minister noch de constatering van SodM dat de effecten van de bodemdaling op milieu- en natuurwaarden onvoldoende zijn getoetst, onder andere vanwege het gebrek aan een cumulatieve effectenbeoordeling

Dit betekent dat de minister de door SodM voorgestelde voorschriften 2 en 3 niet heeft verbonden aan haar ontwerpbesluit, terwijl SodM niet in de gelegenheid is gesteld om nader toe te lichten of zij akkoord gaat met de motivaties van de minister om de voorschriften niet te verbinden aan het ontwerpbesluit.

Hiermee heeft de minister onvoldoende voldaan aan het voorzorgbeginsel zoals opgenomen in de (Europese) milieuwetgeving en ook natuurbeschermingswetgeving). Dan dient te worden uitgegaan van de 'worst case' oftewel de 'high case' en dient sprake te zijn van een cumulatief effectenbeeld van de totale bodemdaling nog voor aanvang van de activiteiten. De gevolgen van de bodemdaling mogen niet

'opgeknippt' worden en er mogen geen wetenschappelijke twijfels zijn over eventuele mogelijke risico's.

De minister stelt vervolgens wel onder artikel 2 dat als uit de resultaten van de boringen en puttesten blijkt dat de effecten van de bodemdaling inderdaad zijn onderschat, ten opzichte van het gewijzigde winningsplan waarmee dan al zou zijn ingestemd, dat dit binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen inzichtelijk moet worden gemaakt.

Ook deze werkwijze voldoet niet aan het voorzorgbeginsel. Immers zodra de minister instemt met het onderhavige winningsplan mag Vermilion de winning in de bestaande velden Eesveen en Eesveen-02 voortzetten terwijl bovendien sprake is van verdere uitbreidingsplannen in de regio, zoals in de nabijgelegen VDW en Hilgert voorkomens. Vermilion wil de VDW voorkomens vanuit een nog aan te leggen locatie nabij Vledder aanboren en de Hilgert voorkomens op de bestaande locatie Wapse. Echter zonder dat de bodemdalingsprognoses in die procedures bekend zijn gemaakt of de onderlinge beïnvloedingsgevolgen ervan in kaart zijn gebracht. Wij vinden deze werkwijze vooral bezwaarlijk omdat SodM reeds in de onderhavige procedure de gevolgen voor waterhuishouding en betrokken Natura 2000-gebieden onvoldoende onderzocht vindt, terwijl de bodemdaling nog verder zal gaan toenemen zodra de minister ook instemt met de uitbreidingsplannen in de VDW en Hilgert voorkomens.

Het bevreemdt ons dan ook dat de minister wel een nadere reactie aan TNO-AGE vraagt, maar niet aan SodM. Met name van belang omdat de genoemde herberekening van TNO-AGE ontbreekt, zodat niet kan worden geverifieerd of inderdaad de totale compactie - van de verschillende lagen boven elkaar - is meegenomen in de cumulatieve bodemdalingsprognose. Tevens is niet te verifiëren of de max. bodemdalingsprognose inderdaad uitgaat van de high-case, terwijl hiervan volgens SodM geen sprake is.

Wij merken in dit verband tevens op dat TNO-AGE – met alle respect - vooral een economische expertise-adviesgroep is. De afkorting AGE staat namelijk voor Adviesgroep Economische Zaken. De Mijnraad heeft in het verleden al vaker op het belang gewezen om transparant te zijn over het feit dat AGE een economische adviesgroep is binnen TNO. Dit betekent in dit geval dat de minister wél het advies van de economische adviesgroep van TNO heeft meegewogen - met het accent op de doelmatigheid van winning – maar niet de milieu- en natuurtechnische gevolgen die SodM naar voren heeft gebracht in haar advies.

Dit betekent dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd waarom zij niet aan de voorwaarden van SodM heeft voldaan, waardoor niet kan worden vastgesteld of SodM haar advies zou hebben gewijzigd als SodM dit zou zijn gevraagd. De minister heeft derhalve onvoldoende beargumenteerd waarom zij is afgeweken van het advies van SodM en wij zijn dan ook van oordeel dat de motivatie van de minister om de verzoeken van SodM af te wijzen, gebrekkig is. Er kan daarom niet vanzelfsprekend vanuit worden gegaan dat SODM bij nader inzien geen bezwaar heeft om in te stemmen met het onderhavige winningsplan. Wij menen bovendien dat de minister hiermee geen adequate toetsing aan artikel 36 van de Mijnbouwwet heeft uitgevoerd.

Advies waterschap Drents Overijsselse Delta op onderdeel bodemdaling

In het uitgebrachte advies van waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: WDODelta) staat het volgende over onderdeel bodemdaling.

1 Gevolgen voor de Waterhuishouding

De verwachte bodemdaling van maximaal 7 cm kan invloed hebben op het watersysteem.

Gezien het nieuwe beleidskader waarin water en bodem leidend zijn in ruimtelijke ontwikkeling, adviseren wij – in lijn met SodM – dat aan een eventuele instemming het voorschrift wordt verbonden dat Vermilion binnen zes maanden contact opneemt met de betrokken waterschappen om de mogelijke gevolgen te bespreken. Daarnaast adviseren wij:

- Jaarlijkse tussenevaluaties van de meetpunten om de modelvoorspellingen te toetsen aan de werkelijkheid.*
- Opschorting van de gaswinning en nader onderzoek indien de bodemdaling sneller verloopt dan verwacht*

2 Cumulatieve Bodemdaling

Het rapport behandelt cumulatieve bodemdaling door omliggende velden, maar laat de verwachte winning uit de VDW-A en VDW-B velden buiten beschouwing. Voor deze velden loopt momenteel een MER-onderzoek. Wij adviseren om de effecten van deze velden alsnog mee te nemen, hetzij als aanvulling op dit besluit, hetzij binnen het lopende MER-traject. Ervaringen uit Groningen tonen aan dat bodemdaling zich ook jaren na de start van de winning kan voortzetten. Het rapport is onduidelijk over mogelijke nazakking na de voorspelde 7 cm. Vragen die het rapport oproept:

- *Wanneer wordt de eerste bodemdaling verwacht na de start van de gaswinning?*
- *Is er een evaluatie beschikbaar van de reeds opgetreden bodemdaling, en hoe verhoudt deze zich tot de modelberekeningen?*
- *Waarom is slechts éénmalig een nauwkeurigheidswaterpassing uitgevoerd voor de meetnetten?*

3 Compensatie bij Bodemdaling

Compensatie via aanpassing van waterpeilen is in dit gebied onwenselijk vanwege het risico op versnelde veenoxidatie en verhoogde CO₂-uitstoot. Bij eventuele compensatie moet hiermee rekening worden gehouden. Verslechtering van de toestand (zoals drooglegging of wateroverlast) binnen het gebied van WDODelta kan niet altijd worden opgelost. Indien deze verslechtering het gevolg is van gaswinning, achten wij het redelijk dat grondeigenaren hiervoor gecompenseerd worden.

De reactie van de minister op het advies van WDODelta en onze reactie daarop

Zoals ook ten aanzien van eerdere adviezen van waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: WDODelta) op ontwerpinstemmingsbesluiten voor winningsplannen, wijst de minister ook ditmaal de verzoeken van het waterschap af. Dit terwijl de bodemdaling in de regio, onder andere door de beoogde uitbreiding in veld Eesveen en door onderlinge beïnvloeding van de winning met andere gasvelden, verder zal toenemen. WDODelta wijst dan ook terecht op het feit dat een dergelijke werkwijze niet overeenkomt met de Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend'¹. Zeker niet gezien de uitbreidingsplannen in de nabijgelegen VDW en Hilgert voorkomens - die de onderlinge beïnvloeding verder zullen versterken - terwijl deze plannen buiten beschouwing zijn gelaten. Daar wijst WDODelta met nadruk op.

Deze uitbreidingsplannen in de voorkomens Eesveen, VDW en Hilgert zullen bij instemming bovendien leiden tot zowel de verbranding van extra aardgas - waardoor verdere toename van CO₂-uitstoot zal ontstaan - terwijl ook verdere veenoxidatie zal gaan leiden tot extra CO₂-uitstoot. Dit zal dan dubbelop bijdragen aan klimaatverandering. Bovendien zal veenoxidatie leiden tot inklinking waardoor juist een verlies aan CO₂-opslagcapaciteit zal ontstaan én tot verdere toename van bodemdaling zal leiden. Op deze neerwaartse spiraal heeft WDODelta de minister - tevergeefs - geprobeerd te wijzen, terwijl de gevolgen van verdere toename van bodemdaling bovendien haaks staan op de aan de waterschappen opgelegde klimaatopgaven om zorg te dragen voor toename aan waterbergingscapaciteit.

Deze aan de waterschappen opgelegde klimaatopgaven zijn namelijk nodig om de gevolgen van het veranderende neerslagpatroon door klimaatverandering enigszins op te kunnen vangen. Hierdoor kan bij langdurige regenval het water beter en langer worden vastgehouden in de bodem, zodat verdroging in de overbelaste Natura-2000 gebieden kan worden tegengegaan. Om zodoende bij langdurige regenval het water beter en langer vast kan worden gehouden in de bodem en de gevolgen van de klimaatverandering op te kunnen vangen als een klimaatadaptatieopgave. Daarnaast zijn deze opgaven bedoeld om de verdroging in de overbelaste Natura 2000-gebieden tegen te kunnen gaan.

Hieruit volgt dan tevens dat verdere toename van gaswinning, en de daarmee gepaard gaande bodemdaling, in strijd is met de klimaatopgaven, de Kader Richtlijn Water, het klimaatadaptatierecht, de Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend' en de (Europese) milieu- en natuurbeschermingswetgeving.

1 <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-c35e65eba0903d738ae26dab222462337b0d8de7/pdf>

Wij menen dan ook dat de minister in de belangenafweging tussen toename gaswinning en bovenbeschreven risico's onvoldoende aandacht heeft voor de genoemde milieu- en natuurbelangen. Dit bevreemdt ons vooral omdat de minister met name de portefeuilles Klimaat en Groene Groei dient te behartigen terwijl wij moeten constateren dat de minister vooral oog heeft voor de economische belangen van het winnen van aardgas, terwijl deze allesbehalve klimaatvriendelijk is en de 'groene groei' van de natuurgebieden juist afremt.

De reactie van de minister dat er "meerdere" geodetische bodemdalingsmetingen hebben plaatsgevonden en daarom het verzoek van WDODelta voor jaarlijkse tussenevaluaties afwijst, vinden wij een understatement. Enkel in 2017 en 2022 zijn geodetische bodemdalingsmetingen uitgevoerd behorend bij meetplan Eesveen-Diever en uit de metingen in 2017 bleek bovendien dat de winning in veld Vinkega alsnog moest worden stilgelegd begin 2018 omdat uit de metingen bleek dat meerdere velden elkaar wel degelijk onderling beïnvloeden en de bodemdalingskom boven veld Vinkega zich verder zal gaan uitbreiden dan eerder gedacht.

Deze constatering van Vermilion viel overigens samen met onze constatering in 2018 dat in de velden Vinkega en Diever bijna driemaal sneller gas werd gewonnen dan toegestaan volgens de toen geldende winningsplannen. Vermilion diende alsnog een cumulatieve bodemdalingsprognose te berekenen en daaruit bleek dat deze, voor het eerst, boven de kritische grens van '5 cm bodemdaling=geen schade' uitkwam. Namelijk op max. 5.2 cm bodemdaling. Dit diepste punt werd in 2018 boven afvalwaterinjectieveld Nijensleek verwacht.

Vervolgens moest Vermilion alsnog een addendum opstellen bij het toen vigerende winningsplan Vinkega uit 2016, met een bijbehorende effectbeoordeling. Terwijl de Mijnraad de effectbeoordeling in 2019 "matig" vond en op de relatie tussen productiesnelheid en toename van bodemdaling wees, ging het ministerie ook hier destijds niet nader op in. Het advies van de Mijnraad om daarom de bodemdalingsmonitoring te verbeteren door de productiegegevens samen te beoordelen met satellietgegevens van de bodemdaling om zodoende elke "millimeter" bodemdaling te kunnen signaleren was duidelijk maar er werd niet nader op ingegaan door de toenmalige minister.

Wij menen daarom dat de minister ditmaal beter dient te motiveren waarom er inmiddels geen noodzaak is voor een verbeterd bodemdalingsmonitoringssysteem en waarom er geen noodzaak zou zijn om tegemoet te komen aan de verzoeken van WDODelta in het huidige advies. Het steeds achter (later gebleken) feiten aanlopen door de gebruikte 'salamitactiek' - waarvoor het vergunningensysteem rond mijnbouw kennelijk mogelijkheden biedt - komt onze kwetsbare regio in ieder geval niet ten goede.

Zogezegd werd in 2018 het diepste punt van de bodemdaling, 5.2 cm boven het naastgelegen afvalwaterinjectieveld Nijensleek verwacht, terwijl de huidige bijstelling naar max 7 cm bodemdaling ook weer boven dit veld verwacht, terwijl de gevolgen ervan slechts deels in kaart zijn gebracht.

Wij vinden dit zorgelijk omdat de nieuwe Eesveen (North en Pop-Up) voorkomens ingeklemd liggen tussen de bestaande Eesveen velden en het afvalwaterinjectieveld Nijensleek en op korte afstand liggen van de VDW velden. Bovendien liggen de nieuwe Hilgert voorkomens (waarvan de beoogde winning op de locatie Wapse zal plaatsvinden) ten noordoosten daarvan en liggen deze voorkomens - zoals ook veld Diever én de VDW voorkomens - onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld dat al met verdrogingsproblematiek kampt.

Wij verzoeken de minister met klem om uit te leggen waarom er nog steeds geen noodzaak zou zijn om de totale impact van de reeds bestaande velden samen de uitbreidingsplannen in kaart te laten brengen. Dus inclusief de gevolgen van de bodemdaling ten aanzien van de beoogde winning in de VDW en Hilgert² voorkomens.

2 Op het moment dat WDODelta advies uitbracht op de uitbreidingsplannen in veld Eesveen, was kennelijk nog niet duidelijk gemaakt aan het waterschap dat Vermilion ook plannen heeft om de voorkomen Hilgert (North en South) te willen aanboren op de bestaande locatie Wapse. Zou hiervan wel sprake zijn geweest dan is het aannemelijk dat WDODelta ook zou hebben gewezen op de noodzaak om niet alleen de VDW procedure mee te wegen in de Eesveen procedure, maar ook de Hilgert procedure. Zeker gezien de ligging van de Hilgert voorkomens, die zoals veld Diever en de VDW velden, (deels) onder Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld liggen.

Advies van de Mijnraad op onderdeel bodemdaling

De Mijnraad "ziet geen redenen om niet in te stemmen met het gewijzigde winningsplan, mits wordt voldaan aan dit advies van de Mijnraad."

De Mijnraad merkt op:

Communicatie met het waterschap

Zowel SodM als het waterschap adviseren de minister dat bij de eventuele instemming een voorschrift wordt verbonden dat de aanvrager binnen zes maanden contact opneemt met de betrokken waterschappen om de mogelijke gevolgen voor de waterhuishouding te bespreken. De Mijnraad deelt deze opvatting en onderstreept het belang van tijdige communicatie tussen de aanvrager en het waterschap om de gevolgen van bodemdaling op de waterhuishouding tijdig in kaart te brengen en om mitigerende maatregelen in samenspraak te kunnen bepalen.

De reactie van de minister op het advies van de Mijnraad en onze reactie daarop

Bovenstaand advies heeft de minister niet als voorschrift verbonden aan haar ontwerpbesluit. Dit betekent dat de minister ook niet heeft voldaan aan de voorwaarden van de Mijnraad hetgeen betekent dat de Mijnraad de minister waarschijnlijk niet zou hebben geadviseerd om in te stemmen met het onderhavige winningsplan. De minister heeft derhalve onvoldoende beargumenteert waarom zij is afgeweken van het advies van de Mijnraad.

Adviezen van de decentrale overheden op onderdeel bodemdaling

De hierboven aangehaalde adviezen van SodM en WDO Delta worden ook gedeeld door de decentrale overheden en extra onderstreept. Daarnaast wordt gewezen op de risico's van bodemdaling voor het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid. De gemeente Steenwijkerland merkt nadrukkelijk op dat de Directie van het Werelderfgoed niet op de hoogte is gebracht van het onderhavige winningsplan en adviseert de minister met klem om ook de Directie van het Werelderfgoed als adviseur te betrekken bij de onderhavige procedure. Daarnaast wordt geadviseerd om Vermilion te verplichten een Heritage Impact Assessment (HIA) op te laten stellen.

Daarnaast wijzen de decentrale overheden zeer terecht op het feit dat er enkel onderzoek is gedaan naar de toekomstige effecten van de bodemdaling en dat het cumulatieve effect van de bodemdaling die al heeft plaatsgevonden op met name de waterhuishouding niet is bekeken. In de adviezen van de decentrale overheden wordt er daarom op gewezen dat ook SodM van mening is dat de effecten van de bodemdaling daarmee onvoldoende zijn getoetst. Daarmee doelen de decentrale overheden overigens niet alleen op de overbelaste Natura 2000-gebieden maar op het UNESCO Werelderfgoed, de landbouw, het complexe watersysteem en de aan de waterschappen opgelegde klimaatopgaven – met tevens een verwijzing naar de Kamerbrief Water en Bodem Sturend.

Bovendien wordt nadrukkelijk aangegeven door de gemeente Westerveld dat een grondig onderzoek naar de gevolgen van bodemdaling moet worden uitgevoerd nog vóórdat het ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd. Daarmee verwijst óók de gemeente naar het voorzorgbeginsel. De gemeente Steenwijkerland heeft een negatief advies afgegeven voor het gewijzigde winningsplan.

De reactie van de minister op de adviezen van de overige decentrale overheden en onze reactie daarop:

Terwijl de decentrale overheden het advies van SodM ondersteunen en daarnaast nog eigen argumenten aandragen met betrekking tot onderdeel bodemdaling, heeft de minister zeggend slechts twee voorschriften van SodM verbonden aan haar ontwerpbesluit. Ten aanzien van de argumenten van de decentrale overheden heeft de minister slechts deels gemotiveerd waarom deze niet steekhoudend

---

De slechte communicatie en gebrek aan transparantie worden dan ook door meerdere decentrale overheden aangegeven als bezwaarlijk en dat deze sterk voor verbetering vatbaar zijn. Ook de Mijnraad wijst met nadruk op de noodzaak ervan.

zouden zijn. Hiermee staat vast dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd waarom zij in principe wil instemmen met het winningsplan zonder alle vragen te beantwoorden en zonder op adequate wijze uit te leggen waarom zij verzoeken van de decentrale overheden deels ontwijkt en deels afwijst.

Conclusie bij C.1.

De minister heeft onvoldoende gemotiveerd waarom zij de adviezen van SodM, de Mijnraad en de decentrale overheden heeft afgewezen en waarom niet alle vragen zijn beantwoord.

C.2. Bodemtrilling

Ook met betrekking tot onderdeel bodemtrilling halen wij een aantal adviezen aan van de (wettelijke) adviesgevers met daaronder de reactie van de minister en onze reactie daarop.

Advies SodM op onderdeel bodemtrilling

SodM schrijft zich te kunnen vinden in de conclusie van Vermilion en TNO-AGE, namelijk dat de deelvoorkomens zich in de laagste risicocategorie (categorie I) bevinden. Echter SodM merkt tevens op dat uit herberekeningen is gebleken dat er geen analyse is uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens. SodM adviseert dan ook om de seismisch-risicocategorie opnieuw te bepalen, indien uit de resultaten van de boringen blijkt dat de maximale magnitude groter kan zijn dan vermeld in het winningsplan.

De reactie van de minister op het advies van SodM en onze reactie daarop

De minister geeft aan bovenstaand advies van SodM niet over te nemen. De minister motiveert haar weigering door te stellen dat Vermilion op grond van artikel 34 Mijnbouwwet gas moet winnen zoals vastgelegd in het winningsplan waarmee is ingestemd. Wanneer Vermilion wil of moet afwijken van het winningsplan, bijvoorbeeld omdat sprake is van gewijzigde omstandigheden, dan moet Vermilion een actualisatie van het winningsplan indienen. Wel verbindt de minister artikel 2 aan haar ontwerpbesluit (zie hierboven) maar is SodM niet gevraagd of dit voldoende zou zijn.

Wij vinden deze werkwijze van de minister bezwaarlijk, met name vanwege het volgende:

De voorkomens Eesveen North en Pop-Up liggen ingeklemd tussen de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen-2 én het afvalwaterinjectieveld Nijensleek waarboven het diepste punt van de bodemdaling (7 cm) wordt verwacht. Bovendien liggen de nieuwe Eesveen voorkomens op korte afstand van de VDW voorkomens die Vermilion op een nog aan te leggen locatie nabij Vledder wil gaan produceren. Echter aardgasonttrekking is een opwaartse beweging, en veroorzaakt compactie, terwijl het injecteren van afvalwater een neerwaartse beweging is en zelfs kan leiden tot bodemstijging. Hoe verhouden deze tegenovergestelde bewegingen zich dan tot elkaar ten aanzien van het risico op bodemtrilling? Wij menen dat dit nader dient te worden onderzocht nog voordat de winning in de bestaande Eesveen velden wordt voortgezet en de nieuwe Eesveen voorkomens (North en Pop-Up) worden aangeboord.

In dat verband merken wij tevens op dat Vermilion het afvalwater voorheen injecteerde op de locatie Noordwolde, namelijk in veld Weststellingwerf, en dat dit in 2009 tot een beving heeft geleid van 2.8 op de schaal van Richter in het nabijgelegen dorpje De Hoeve. Dat is zeker géén lichte beving. Daarna zijn de afvalwaterinjecties aldaar afgebouwd en is de uitgeproduceerde put Nijensleek in gebruik genomen als afvalwaterinjectieput. Daarmee zijn niet alleen de afvalwaterinjecties verplaatst van de locatie Noordwolde naar de locatie Nijensleek, maar is tevens het bevingsrisico verplaatst terwijl het afvalwaterinjectieveld Nijensleek dus aan de voorkomens Eesveen North en Pop-Up grenst.

Wij menen dat het daarom onverantwoord is om Vermilion de vrijheid te geven om pas dan een gewijzigd winningsplan in te dienen als het bedrijf dit wenst of sprake is van gewijzigde omstandigheden. Het risico dat zich wederom een beving kan voordoen is aantoonbaar aanwezig en wij menen dat het niet verantwoord is om - zoals destijds na de beving nabij De Hoeve - pas dan onderzoek te gaan doen naar de oorzaak van de beving zonder een herberekening uit te voeren naar

het werkelijke bevingrisico. Dat is het paard achter de wagen spannen. Daarbij merken wij nadrukkelijk op dat Nijensleek de enig overgebleven afvalwaterinjectieput van Vermilion is in geheel Nederland en het de vraag is of de afvalwaterinjecties wederom verplaatst kunnen worden naar een andere geschikte uitgeprocedeerde put zodra dit (plotseling) nodig blijkt.. Indat verband merken wij tevens op dat de put Nijensleek namelijk aanvankelijk ook niet geschikt was gemaakt voor het injecteren van afvalwater. Zowel in 2019 als 2020 moest de binnenste verbuizing namelijk tot 2 kilometer diep worden vervangen vanwege putintegriteitsproblemen.

Dat Vermilion de keuze kan maken om ná de boringen een gewijzigd winningsplan in te dienen vinden wij dan ook te vrijblijvend. Temeer omdat het bevingrisico aanwezig is en veroorzaakt kan worden door óf de gaswinning óf door de afvalwaterinjecties óf door een combinatie ervan. Tegen de tijd dat Vermilion het onderzoek heeft afgerond naar de oorzaak van een beving is de termijn verstreken voor eventuele gedupeerden om een schadeclaim in te dienen met daarin een duidelijke oorzaak van de beving. Dit was namelijk na de beving nabij De Hoeve ook het geval.

Wij menen hiermee voldoende te hebben aangetoond dat de minister het advies van SodM op onjuiste argumenten heeft afgewezen.

Adviezen decentrale overheden op onderdeel bodemtrilling

Ook de decentrale overheden verwijzen naar het advies van SodM en benadrukken het oordeel van SodM dat Vermilion geen analyse heeft uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens. Ook wel cumulatieve bodemtrilling genoemd.

Alhoewel SodM niet verwacht dat een analyse hiervan zou hebben geleid tot indeling in een hogere risicocategorie, merkt met name de provincie Overijssel op dat dit niet is onderbouwd met cijfers. De provincie stelt vast dat zonder berekening en de daarbij horende onzekerheidsmarges het onduidelijk is of de risicoscore van cumulatieve bodemtrilling zich ook daadwerkelijk binnen de laagste risicocategorie voor bodemtrillingen bevindt.

De reactie van de minister op het advies van de decentrale overheden en onze reactie daarop

De afwijzing van de minister om geen nadere analyse te laten uitvoeren vinden wij onvoldoende onderbouwd, zeker gezien het aantoonbare bevingrisico door afvalwaterinjecties (zie punt hierboven).

In dat verband is het dan ook zeer terecht dat de decentrale overheden er op wijzen dat de winning plaatsvindt in de directe nabijheid van UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid met vele monumentale gebouwen. Het bevreesdt ook ons dat de Directie van het UNESCO Werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid' niet op de hoogte is gebracht van het onderhavige winningsplan en niet als adviseur is betrokken bij deze procedure. Dit manco wordt ook met nadruk opgemerkt door de gemeente Steenwijkerland. De gemeente benadrukt het belang van de opstelling van een Heritage Impact Assessment (HIA) en wijst op het feit dat in de VDW procedure (beoogde gaswinning nabij Vledder) wel sprake is van de opstelling van een HIA. Het advies aan de minister om te overwegen om Vermilion te verplichten om ook bij het gewijzigde winningsplan Eesveen een (HIA) te voegen, is echter afgewezen door de minister.

De minister motiveert de afwijzing als volgt:

"De Mijnbouwwet voorziet echter niet in een separate beoordeling van het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed of een Heritage Impact Assessment. Een besluit op een winningsplan is daarom niet de juiste plek hiervoor. In aanvulling hierop vind ik het belangrijk om te benadrukken dat alle voorkomens uit dit winningsplan in de laagste seismisch-risicocategorie vallen."

Hiermee erkent de minister dus niet alleen de tekortkomingen in de Mijnbouwwet maar geeft bovendien niet aan of zij de opstelling van een HIA noodzakelijk vindt, terwijl dit in de VDW procedure

wel het geval is.

Bovendien zijn wij er niet van overtuigd dat de Mijnbouwwet niet zou voorzien in een separate beoordeling van het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed. Volgens ons biedt onder andere artikel 36 van de Mijnbouwwet al voldoende verplichtingen om schade te moeten voorkomen.

Vervolgens merken wij op dat de minister vooral op onmogelijkheden wijst om de impact van trillingen voor het UNESCO Werelderfgoed adequaat te laten beoordelen, in plaats van op mogelijkheden. Hieruit blijkt geen welwillende houding en ontwijkt de minister wederom het voorzorgbeginsel. Het oordeel dat uit het winningsplan blijkt dat de voorkomens in de laagste seismische risicocategorie vallen is volgens ons onvoldoende gemotiveerd door de minister, zoals hierboven reeds uiteengezet.

Eindconclusie bij C.2

Volgens ons heeft de minister onvoldoende aandacht besteed aan de adviezen van SodM, de Mijnraad, waterschap WDO Delta en decentrale overheden en onvoldoende gemotiveerd waarom voorgestelde voorschriften niet door haar zijn verbonden aan het ontwerpinstemmingsbesluit. Daarmee is het trillingsrisico onderschat ten aanzien van de beoogde uitbreiding van gaswinning in veld Eesveen, alsook de gevolgen ervan. Met name van belang ten aanzien van het UNESCO Werelderfgoed.

C.3. Gevolgen van de activiteiten in de Zechstein formatie zijn onvoldoende in kaart gebracht

Vermilion heeft het voornemen om ook de Zechstein geologische laag aan te boren om er gas uit te gaan winnen. De volgende risico's worden summier benoemd, maar de gevolgen ervan zijn niet in kaart gebracht. Dit geldt voor de mogelijke zuurbehandelingen alsook voor het moeten behandelen van zuur gas (H₂S) op de locatie.

C.3.1. Een mogelijke zuurbehandeling (zuurstimulatie)

Vermilion is voornemens om ook de Zechsteinformatie aan te boren, te gaan testen en om er gas uit te gaan winnen. De gemeente Westerveld heeft vragen gesteld over een mogelijke zuurstimulatie in haar zienswijze, maar geen reactie hierop mogen ontvangen.

Tijdens het aanboren van een Zechstein formatie kan het namelijk nodig zijn om een zuurstimulatie uit te moeten voeren. In dat geval wordt onder hoge druk een zuurvloeistof in de formatie geperst om zodoende het gesteente deels op te lossen en de gasstroomsnelheid te stimuleren. De bezorgdheid hierover van de gemeente Westerveld is zeer terecht.

Een dergelijke zuurstimulatie³ is namelijk ook in 2014 uitgevoerd in veld Diever⁴, namelijk onder hoge druk van 178.4 Bar, zonder dat de operatie van tevoren bekend was gemaakt. Tevens ontbrak een onderzoek naar de gevolgen van de zuurstimulatie, zoals in een verplichte Locatie Specifieke Risico Analyse. Aangezien de well-rapporten pas in 2019 zijn gepubliceerd zijn wij in 2014 niet in de gelegenheid gesteld om tegenargumenten tegen de zuurstimulatie naar voren te kunnen brengen.

3 file:///home/dellultra/Downloads/NLOG_GS_PUB_141217%20Diever-2%20FWGR%20final-9.pdf. Zie p.9: "A PXN plug was set in the XN profile at end of tubing, a prong set in the plug and the well was inflow tested before being pressured back up to 200bar with Nitrogen. The SSD isolating the Z2 Carbonate formation was opened and coiled tubing rigged up. The tubing was displaced to 1.2 sg brine and acid was squeezed into the Z2 Carbonate at a pressure of 178.4bar. The well was lifted with Nitrogen and 10m³ of fluids were recovered."

4 In 2016 werd uiteindelijk bekend gemaakt dat veld Diever onder een Natura 2000-gebied ligt (Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld) en in 2021 bevestigde het ministerie tevens dat de aanleg van de boorlocatie Wapse, van waaruit veld Diever was aangeboord in 2014, feitelijk onder een Rijkscoördinatieregeling viel. Namelijk op grond van art. 141a, lid 1, sub a van de Mijnbouwwet. Dit betekent dat alle activiteiten - van de allereerste aanleg, de productiefase tot en met de uiteindelijke ontmantelingsfase - als één project hadden moeten worden beoordeeld. Dit is nagelaten, zodat alleen de aanleg van de locatie Wapse in eerste instantie is beoordeeld. Het dusdanig opknippen van een project is echter niet toegestaan. Dit blijkt ook uit de VDW procedure, dat onder hetzelfde Natura 2000-gebied ligt, waarin de gevolgen van alle activiteiten wél als een project worden beoordeeld.

Wij delen daarom de terechte zorg van de gemeente Westerveld dat er nogmaals een zuurstimulatie zal worden uitgevoerd in de Zechstein formatie, ditmaal in de voorkomens Eesveen North en Pop-Up, zonder dat de risico's ervan voor aanvang in kaart zijn gebracht. Wij verzoeken de minister daarom met klem de zorgvragen hierover van de gemeente Westerveld, en onze vragen, alsnog te beantwoorden.

Mocht de minister er (wederom) voor kiezen om de vragen over een eventuele zuurstimulatie te blijven negeren, dan blijft alleen de mogelijkheid over om dit aan te kaarten in een beroepszaak. Dit zullen wij dan zeker overwegen. Temeer omdat ook in de VDW procedure is aangegeven dat sprake zal zijn van het aanboren van de Zechstein formatie. Wij hebben recht op duidelijkheid over een eventuele zuurstimulatie in deze fase van de procedure en niet pas 5 jaar na dato. Niet alleen volgens de (Europese) milieuwetgeving en natuurbeschermingswetgeving maar tevens volgens het Verdrag van Aarhus.

C.3.2. De behandeling van zuur gas

De decentrale overheden wijzen op de aanwezigheid van het zeer giftige en dodelijke gas H₂S dat zich in het ESV-02 bevindt en dat de risico's ervan reeds in deze fase van de procedure in kaart moeten worden gebracht.

Vermilion schrijft namelijk het volgende in het gewijzigde winningsplan Eesveen (p.14):

"Het ESV-02 Zechstein gas bevat H₂S. Figuur 2-3 toont schematisch de toekomstige procesgang voor de zwavelbehandeling die nodig is voor het gas uit de Zechstein formatie. De noodzakelijke vergunningprocedures zullen worden doorlopen, het proces-schema kan dus veranderen in de tijd."

De reactie van de minister en onze reactie daarop

Wij vinden hierover echter geen nadere reactie van de minister en vinden dit zorgelijk. Temeer omdat de locatie Eesveen niet alleen een gaswinningslocatie is maar tevens de enige locatie in Nederland is waar Vermilion haar afvalwater met vrachtwagens naartoe transporteert, alvorens het afvalwater via een ondergrondse verbuizing naar de afvalwaterinjectieput Nijensleek wordt verpompt. Bij het overladen van het afvalwater uit de vrachtwagens naar de op de locatie Eesveen aanwezige tanks kan benzeenemissie ontstaan alsook tijdens het tijdelijk opslaan van het afvalwater in de tanks. Benzeen is in de categorie ZeerZorgwekkendeStoffen (ZZS) ingedeeld. Daarnaast zal een ontzwavelingsinstallatie worden geïnstalleerd voor het aanwezige H₂S. Ook dat is een giftig en bovendien dodelijk gas.

Dit betekent dat niet alleen het risico aanwezig is op het ontstaan van benzeenemissies maar ook op het ontstaan van H₂S-emissies. Echter door de gekozen werkwijze worden de aanvragen voor de ondergrondse en bovengrondse activiteiten niet als één project in één gecoördineerde procedure doorlopen, zodat de samenhang niet duidelijk is. Het op deze wijze opknippen van het project is echter niet toegestaan. De risico's en gevolgen van benzeenemissies dienen gezamenlijk met de risico's van H₂S te worden beoordeeld. Vooral van belang omdat in deze fase niet duidelijk is of de vigerende omgevingsvergunning uit 2014 geheel zal worden herzien op alle onderdelen, en in dat geval ook de benzeenemissieberekeningen, of dat alleen de risico's en gevolgen van de ontzwavelingsinstallatie in kaart worden gebracht. Dat dient in deze fase reeds duidelijk te zijn.

Zodra blijkt dat er meer benzeenemissie zal ontstaan door de beoogde uitbreiding van gaswinning in veld Eesveen dan aangegeven in de bestaande benzeenemissieberekeningen uit 2014 zal alsnog een katalytische naverbrander moeten worden geïnstalleerd waardoor tevens sprake zal zijn van extra stikstofuitstoot. Deze extra stikstofuitstoot zal verder toenemen zodra sprake is van toename van afvalwatertransporten, aangezien Vermilion niet uitsluit dat het afvalwater uit ESV-02 zal (moeten) worden afgevoerd naar elders.

Daarnaast zal ook tijdens het ontzwavelingsproces extra stikstof ontstaan. Aangezien de locatie Eesveen in de nabijheid ligt van meerdere zeer stikstofgevoelige en reeds overbelaste Natura 2000-

gebieden is het ook opmerkelijk dat bij de omgevingsvergunning uit 2014 geen Aerius-berekeningen zijn bijgesloten en sindsdien een Passende Beoordeling ontbreekt.

Wij menen daarom dat alle activiteiten voor het gehele project 'gaswinning Eesveen' als één project dienen te worden beoordeeld. Dat betekent dat alle aanvragen voor zowel de ondergrondse winning als de bovengrondse activiteiten op gecoördineerde wijze moeten worden doorlopen. Reeds in deze fase dient duidelijk te zijn of een Milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld en/of een Passende Beoordeling moet worden doorlopen.

C.4. Gevolgen voor natuur en milieu

Door zowel SodM, WDOdelta als de decentrale overheden zijn opmerkingen geplaatst over de volgende natuur en milieuonderwerpen en de gevolgen ervan:

- Bodemdaling

SodM en WDOdelta wijzen in hun adviezen op het feit dat enkel de gevolgen van de toekomstige bodemdaling zijn onderzocht in de effectbeoordeling, maar dat de beoordeling van reeds opgetreden effecten "buiten de scope van de memo" valt.

WDOdelta geeft daarnaast aan - zoals ook in de eerdere LDS procedure - dat het waterschap de procedure rond de beoogde winning in de Eesveen voorkomens niet los kan bezien van de procedure rond de beoogde winning in de VDW procedure.

Kennelijk was WDOdelta ten tijde van het geven van het advies in de onderhavige Eesveen procedure niet op de hoogte gesteld van het voornemen van Vermilion om ook in de Hilgert voorkomens gas te willen winnen. Als daarvan wel sprake was geweest had WDOdelta (waarschijnlijk) ook de beoogde winning in de Hilgert voorkomens betrokken in haar advies. Immers de Hilgert voorkomens liggen, zoals ook de voorkomens VDW en veld Diever, deels onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Volgens ons is ook hier weer sprake van slechte communicatie en gebrek aan duidelijkheid.

Ook wijst WDOdelta op het feit dat compensatie via aanpassing van waterpeilen in dit gebied onwenselijk is vanwege het risico op versnelde veenoxidatie en verhoogde CO₂-uitstoot en dat door de veeninklinking verdere toename van bodemdaling zal ontstaan

Vervolgens stelt SodM (p.13):

"Voor de landbouw, waterveiligheid, waterberging en natuur geldt dat de effecten grotendeels samenhangen met het al dan niet aanpassen van het waterpeil op de verwachte bodemdaling. Bij meebewegen van het peil met het maaiveld, zal door scheefstelling van de bodem binnen een peilgebied toch een peilverschil ontstaan ten opzichte van de huidige situatie. Lokaal kan bij peilaanpassing dus toch verdroging of vernatting optreden. Daarnaast kan verzilting een risico zijn"

SodM merkt vervolgens specifiek ten aanzien van Natura 2000-gebieden het volgende op:

"dat niet alleen de toekomstige bodemdaling meegenomen had moeten worden in de beoordeling op de waterhuishouding en de natuurgebieden. Door niet te kijken naar de totale bodemdaling wordt het cumulatieve effect van bodemdaling niet beschouwd. Daarmee vindt SodM dat de effecten onvoldoende worden getoetst."

Het opknippen van de totale effecten van de samengestelde bodemdaling komt inderdaad niet overeen met het voorzorgbeginsel zoals opgenomen in de (Europese) milieuwetgeving en Natura 2000-wetgeving. Volgens deze wetgeving is het niet toegestaan om reeds opgetreden effecten buiten beschouwing te laten.

Wat in het verleden winningsplannen zijn goedgekeurd en omgevingsvergunningen zijn verleend die inmiddels onherroepelijk zijn, maakt niet dat de gevolgen van de bodemdaling die daarin al zouden zijn beoordeeld - voor zover het geval - als een 'bestaand recht' mag worden opgevat om zodoende deze gevolgen niet tezamen met de gevolgen van de toekomstige bodemdaling in kaart te hoeven brengen. Dit valt in ieder geval niet te lezen in (Europese) Milieu- en Natura 2000-wetgeving. De minister heeft niet nader gemotiveerd waarom hiervan in deze procedure wel sprake zou mogen zijn. Ook is de minister niet nader ingegaan op het risico op versnelde veenoxidatie en de gevolgen daarvan of het feit dat bij peilaanpassing toch verdroging of vernatting kan optreden.

Omdat nadelige gevolgen hiermee niet zijn uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden dient de minister er op toe te zien dat een Passende Beoordeling wordt opgesteld omdat alleen in een Passende Beoordeling de gevolgen van mitigerende maatregelen, zoals peilaanpassing, mogen worden beoordeeld. Daarbij nog opgemerkt dat peilaanpassing als een mitigerende maatregel wordt aangemerkt, terwijl het volgens ons een compenserende maatregel is. Omdat een Passende Beoordeling ontbreekt heeft de minister onvoldoende gemotiveerd waarom de bodemdaling niet tot significante gevolgen kan leiden voor de Natura 2000-gebieden.

- De bovengrens van het aardgascondensaat is aan de lage kant

SodM vindt de inschatting van de bovengrens van de condensaatproductie "aan de lage kant". Op basis van productiegegevens van de Eesveen en Nijensleek voorkomens zou dit ook hoger dan 900 m3 per put per jaar kunnen uitvallen. SodM verwacht niet dat dit nadelige gevolgen zal hebben voor natuur en milieu maar dit is niet nader onderzocht.

De minister merkt alleen op dat dergelijke effecten in een omgevingsvergunning worden beoordeeld, waarmee de minister toestaat dat de aanvraag voor een gewijzigde omgevingsvergunning pas later wordt ingediend. Daarmee voldoet de minister echter niet aan het voorzorgbeginsel zoals opgenomen in de (Europese) milieu- en natuurbeschermingswetgeving. Daarin is opgenomen dat de aanvragen gecoördineerd in behandeling moeten worden genomen zodat de samenhang van de gevolgen van het gehele project duidelijk is voor aanvang van de activiteiten zodat de totale impact kan worden meegenomen in de belangenafweging om wel of niet in te stemmen met het project 'gaswinning Eesveen'. Er mag geen sprake zijn van 'salamitactiek'.

- Gewenste reductie van afvalwater

SodM vindt *"dat de veiligheid van mens en milieu gebaat is door de productie van water beperkt te houden. Het productiewater dat toch onvermijdelijk mee naar boven komt bij de productie van gas wordt momenteel in de diepe ondergrond teruggebracht, zoals de huidige best beschikbare techniek voorschrijft"*.

De minister is niet nader ingegaan op het advies van SodM om de productie van het afvalwater zo beperkt mogelijk te houden zodat de veiligheid van mens en natuur hiermee gebaat is. Wij verzoeken de minister hierop alsnog te reageren, daarbij opgemerkt dat dit niet de eerste maal is dat SodM op het belang van afvalwaterreductie wijst. Doordat de minister de risico's van toename van afvalwatertransporten per winningsplan beoordeeld wordt niet duidelijk gemaakt dat al het afvalwater uit alle putten van Vermilion naar Eesveen wordt vervoerd, zodat sprake dient te zijn van een cumulatief effectenbeeld van de risico's en gevolgen van het afvoeren van extra afvalwater. Zeker ook gezien de toename van stikstofuitstoot (NOx) die zal ontstaan door toename van afvalwatertransporten. De totale impact ervan is nu versnipperd in kaart gebracht.

- De opgaaf van de hoeveelheden koolwaterstoffen is "erg summier"

SodM is van mening *"dat de in het winningsplan beschreven opgaaf van de hoeveelheden gewonnen koolwaterstoffen die jaarlijks bij de winning wordt gebruikt, afgeblazen of afgefakkeld"*

erg summier is. Daarmee is voor dit onderdeel niet toegelicht welke overwegingen bij de gemaakte keuze van belang zijn geweest. Vermilion benadrukt in een aanvulling dat zij de beoordeling van emissies in de omgevingsvergunningsprocedure thuis vinden horen.

SodM wil hierop aanmerken dat afgelopen jaar de Methaanverordening van kracht is geworden. Vanaf 5 februari 2026 moeten bestaande locaties volledig voldoen aan artikel 15 over affakkelen en afblazen. Hierin staat beschreven dat nuttig gebruik van aardgas moet plaatsvinden voor affakkelen, en affakkelen voor aflaten. Ook is gespecificeerd onder welke voorwaarden mag worden afgeweken van deze volgorde.

In de aanvraag omgevingsvergunning uit 2013 (DGETM-EM / 14209469) staat beschreven dat bij de ontluchting van de productiewatertanks 0,5 Nm3 aardgas per dag wordt afgelaten en dat 100 Nm3 aardgas vrijkomt per keer dat de installatie drukvrij moet worden gemaakt bij onderhoudswerkzaamheden. SodM wijst erop dat het aflaten van deze stromen onder de Methaanverordening alleen bij beschreven uitzonderingen toegestaan is. De Methaanverordening is rechtstreeks werkende wetgeving en de regels ten aanzien van affakkelen en afblazen hoeven dus niet in vergunningsvoorwaarden te worden geregeld."

De minister heeft niet gereageerd op deze beoordeling van SodM en niet aangegeven of het aflaten c.q. affakkelen van koolwaterstoffen vanaf 2 februari 2026 onder de beschreven uitzonderingen valt. Zo niet, dan mag de wijze waarop Vermilion de koolwaterstoffen tot dusver aflat en/of affakkelt, niet langer worden voortgezet. Dit geldt niet alleen voor de koolwaterstoffen emissies ten gevolge van winning maar ook voor het ontluchten van de productiewatertanks. In dat geval dient Vermilion nader toe te lichten op welke wijze de koolwaterstoffen zullen worden gereduceerd, zeker als deze hoger zijn dan opgegeven, en dient de minister er op toe te zien dat het onderzoek op correcte wijze wordt uitgevoerd. Met name omdat volgens de methaanverordening (eerste pagina), methaan sterker bijdraagt aan de klimaatverandering dan CO₂ en in het afgelopen decennium mondiaal gezien sterk is toegenomen. Bovendien leidt het affakkelen van het gas tot extra stikstofuitstoot, terwijl tot op heden een AERIUS-berekening voor de activiteiten te Eesveen ontbreekt.

- Gevolgen van verlies van waterbergend vermogen

SodM geeft aan dat verlies aan waterberging afhangt van de (on)mogelijkheden van de waterschappen. Namelijk of de gevolgen van max. 7 cm bodemdaling ten gevolge van gaswinning, kunnen worden opgevangen door WDO Delta.

Echter als het waterpeil niet (meer) kan worden verlaagd, zoals voorheen nog gebruikelijk, zal sprake zijn van afname van waterbergend vermogen in de bodem en zal vernatting ontstaan op het maaiveld. Dit is een schadelijke ontwikkeling. Niet alleen voor de agrarische sector, maar het leidt tevens tot onomkeerbare gevolgen voor de aan het waterschap opgelegde klimaatadaptieve maatregelen. Deze door de waterschappen uit te voeren maatregelen zijn namelijk nodig om het veranderende neerslagpatroon door klimaatverandering op te vangen, zodat het regenwater bij langdurige neerslag beter en langer in de bodem kan worden geborgen om zodoende te kunnen benutten in tijden van langdurige droogte.

Zodra de bodemdaling door gaswinning deze toch al lastige klimaatopgaven frustreert, staat vast dat de gevolgen van de bodemdaling haaks staan op de door WDO Delta aangehaalde Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend'. Dan ontstaat de situatie dat de verbranding van de uitbreiding van fossiele aardgaswinning leidt tot CO₂ uitstoot en verdere klimaatverandering, terwijl de bodemdaling van diezelfde gaswinning ertoe leidt dat de gevolgen van die klimaatverandering niet kunnen worden opgevangen door het waterschap vanwege het verlies aan waterbergend vermogen.

Daarnaast wijst WDO Delta tevens op het risico dat die bodemdaling kan leiden tot veenoxidatie waardoor niet alleen de CO₂ uitstoot toeneemt maar tevens tot toename van verdere bodemdaling. Dan is sprake van een neerwaartse spiraal en dient zeker de minister met de

portefeuilles Klimaat en Groene Groei deze factoren mee te wegen in haar besluit.

- De totale impact van het project 'gaswinning Eesveen' mag niet worden opgeknipt in onderdelen volgens milieu- en natuurbeschermingswetgeving

De bestaande velden Eesveen en Eesveen-2 grenzen aan de voorkomens Eesveen North en Pop-Up. SodM oordeelt dat de gevolgen van enkel de bodemdaling onvoldoende in kaart zijn gebracht ten aanzien van de Natura-gebieden Holtingerveld en Drents-Friese Wold & Leggelderveld.

Daarnaast is eerst een verzoek aangevraagd om in te stemmen met een winningsplan waardoor nog niet duidelijk is welke extra gevolgen de stikstofuitstoot (NOx) met zich meebrengt. Wellicht dat de gevolgen van zowel de bodemdaling en stikstofuitstoot zodanig zijn dat ze tezamen ertoe zouden leiden dat niet met het project 'gaswinning Eesveen' als één geheel kan worden ingestemd. Dat is door het opknippen van het project in onderdelen dus nu niet duidelijk, terwijl de winning in de bestaande deelformaties Eesveen en Eesveen-2 mag worden voortgezet zodra de minister instemt met het winningsplan en de daarin opgenomen bodemdalingsprognose.

Volgens het voorzorgbeginsel in zowel de (Europese) milieu- als natuurbeschermingswetgeving (Natura 2000-wetgeving: Habitatrichtlijn, artikel 6, lid 3) is het niet toegestaan om de totale impact van een project, in dit geval een gaswinningsproject, op te knippen in meerdere aanvragen en onderdelen, zoals in dit geval het beoordelen van de winningseffecten los van de omgevingseffecten.

De samenhang tussen de aanvragen, en dus de totale impact van een project, moet voor aanvang duidelijk zijn, zodat voor aanvang duidelijk is of een MER en/of Passende Beoordeling moet worden opgesteld. Over het uitsluiten van significante gevolgen voor milieu en natuur (Natura 2000-gebieden) mag geen wetenschappelijke twijfel bestaan. Deze bewijslast ligt bij de initiatiefnemer en het ministerie dient er op toe te zien dat de aanvragen op gecoördineerde wijze worden doorlopen en beoordeeld, zodat de samenhang tussen de aanvragen en de totale impact ervan goed duidelijk is.

De minister heeft niet nader gemotiveerd waarom in deze procedure ten aanzien van project 'gaswinning Eesveen' wel sprake zou mag zijn van het opknippen in meerdere aanvragen en onderdelen. Het enkel beroepen op de Mijnbouwwet geeft geen recht op een uitzonderingspositie.

C.5. Klimaatuitspraken

Hieronder halen wij een aantal klimaatuitspraken aan waarin is geoordeeld dat de bescherming tegen klimaatverandering een (mensen)recht is en dat mijnbouwbedrijven een verplichting hebben om een passende bijdrage te leveren aan het halen van de afgesproken klimaatdoelen. Ook is geoordeeld in de uitspraken dat het aanleggen van boorgaten in nieuwe velden op gespannen voet kan staan met het klimaatakkoord van Parijs. Daarnaast is er de verplichting om mitigerende maatregelen te moeten nemen en dient de klimaatimpact van de hoeveelheid gas dat een mijnbouwbedrijf wil gaan winnen door te worden berekend ook ingeval de fossiele grondstof wordt geëxporteerd.

C.5.1. Uitspraak Hof Den Haag in hoger beroep van Milieudefensie tegen de Shell

In de uitspraak d.d. 12 november 2024 van het Hof Den Haag inzake het hoger beroep van de landelijke Vereniging Milieudefensie tegen de Shell, heeft het Hof het hoger beroep weliswaar niet gegrond verklaard maar zijn in de uitspraak wel een aantal opmerkelijke afwegingen gemaakt:

Hieronder geven wij een aantal overwegingen aan die volgens ons ook van belang zijn in de onderhavige zaak:

- bescherming tegen gevaarlijke klimaatverandering is een mensenrecht; [7.17]
- Shell en andere grote bedrijven moeten een passende bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelen van Parijs; [7.79]
- Het aanboren van nieuwe olie- en gasvelden kan op gespannen voet staan met het klimaatakkoord van Parijs; [7.61]
- Het is aannemelijk dat het aanbod van fossiele brandstoffen moet worden beperkt. Fossiele bedrijven hebben hierin een verantwoordelijkheid die los staat van de vraag naar hun producten.
- Grote bedrijven hebben niet alleen een eigen verantwoordelijkheid voor het verminderen van hun operationele CO₂-uitstoot en die van toeleveranciers (scope 1 en 2), maar ook voor het verminderen van de CO₂-uitstoot van hun producten (scope 3) [7.99];
- Juist grote bedrijven die hebben bijgedragen aan het veroorzaken van gevaarlijke klimaatverandering hebben tegenover anderen op aarde de plicht te helpen bij het bestrijden daarvan; [7.26]
- De rechter mag ingrijpen als een bedrijf zich niet aan zijn zorgplicht houdt om CO₂-uitstoot te beperken. De rechter hoeft in zo'n geval niet terughoudend te zijn. [7.10/7.11]
- Grote bedrijven kunnen zich niet verschuilen achter regelgeving; [7.53]
- Ook bestaande (EU)-wetgeving staat er niet aan in de weg dat individuele bedrijven een verdergaande verplichting kunnen hebben om hun uitstoot te verminderen; [7.53]
- Internationale mensenrechten en soft-law spelen een rol (horizontale werking resp. reflexwerking) bij de invulling van van de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm; [7.18, 7.24]

C.5.2 Advies Internationaal Gerechtshof inzake een aangespannen zaak van de eilandengroep Vanuatu en andere eilandstaten ⁵

Het Internationaal Gerechtshof (IGH) heeft op woensdag 23 juli voor het eerst advies gegeven over de juridische verplichtingen van staten op het gebied van klimaatverandering. In dit historische advies maakt het Hof duidelijk dat het recht op een schoon, gezond en duurzaam leefmilieu een mensenrecht is en dat staten onder internationaal recht verplicht zijn klimaatverandering aan te pakken en mensenrechten te beschermen. Die verplichtingen gaan onder meer over het beperken van uitstoot (mitigatie), het nemen van aanpassingsmaatregelen (adaptatie), het voorkomen van ernstige schade aan mens (huidige en toekomstige generaties) en milieu en, waar nodig, het herstellen daarvan.

Voor Nederland betekent dit:

- De uitstoot van broeikasgassen verder omlaag moet. Nederland moet alles in het werk stellen om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord van Parijs en de Europese Klimaatwet. Daarbij moet het beleid zijn gebaseerd op de best beschikbare wetenschappelijke inzichten (bijvoorbeeld van het IPCC en de Europese Wetenschappelijke Klimaatadviesraad).
- Klimaatbeleid moet mensenrechten beschermen. Het gaat dan onder meer om het recht op leven, gezondheid, een toereikende levensstandaard, en toegang tot water, voedsel en huisvesting. Ook moet Nederland extra aandacht hebben voor mensen in kwetsbare situaties en toekomstige generaties.
- Mensen die nu al geraakt worden, moeten beschermd worden. Dat betekent onder meer het treffen van aanpassingsmaatregelen (adaptatie), zoals bescherming tegen hittegolven, overstromingen en watertekorten.

C.5.3. Uitspraken Klimaatzaken in Denemarken en Noorwegen

Ook in Noorwegen en Denemarken spelen dit soort klimaatzaken. Een Deense rechter vernietigde dit jaar voor het eerst een vergunning voor een gasveld omdat de klimaatimpact niet was doorgerekend. En in een recente uitspraak van het Internationaal Hof in een Deense zaak rond de Rechten voor de Mens, oordeelde ook het Internationaal Hof dat de klimaatimpact moet worden doorgerekend voordat een vergunning wordt gegeven. Niet alleen als het gas in eigen land wordt gebruikt maar ook als het

⁵ <https://www.mensenrechten.nl/actueel/nieuws/2025/07/25/index>

gas wordt geëxporteerd en pas in andere landen tot CO₂ uitstoot leidt. Dit soort rekensommen maken echter geen onderdeel uit van het vergunningensysteem rond mijnbouw, zoals ook niet het geval in het onderhavige ontwerpbesluit voor het gewijzigde winningsplan Eesveen.

C.5.4. Conclusie

Deze uitspraken zijn zowel relevant voor de bescherming van mensen, alsook ook voor bescherming van de waterhuishouding, de bescherming van de klimaatadaptatieve maatregelen, de landbouw en de natuur. Immers verdere toename van CO₂ uitstoot door verbranding van fossiele grondstoffen, zoals aardgas, leidt tot verdere klimaatverandering waardoor verdere verandering van het neerslagpatroon ontstaat en het risico op natuurbranden, overstromingen maar ook verdroging op de loer ligt.

En zoals hierboven reeds uiteengezet zal verdere toename van gaswinning in onze regio niet alleen leiden tot verdere toename van CO₂ uitstoot en klimaatverandering, maar zal de bodemdaling, ten gevolge van diezelfde gaswinning, ertoe leiden dat de klimaatadaptatieve opgaven die zijn opgelegd aan de waterschappen worden gefrustreerd. In dat geval worden we niet alleen dubbel gedupeerd door uitbreiding van gaswinning, maar komen deze dubbele gevolgen bovendien niet overeen met de hierboven aangehaalde uitspraken, noch met de Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend'.

Bovenbeschreven gevolgen treffen overigens niet alleen mensen, maar ook de natuur - en dus ook de Natura 2000-gebieden en de daarin opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In dat geval zal sprake zijn van (ernstige) significante gevolgen en zullen de Natura 2000-gebieden verslechteren. Bovendien neemt het risico toe dat bodemdaling door gaswinning gaat leiden tot veenoxidatie waardoor extra CO₂ wordt uitgestoten en de veeninklinking als extra negatief gevolg heeft dat het leidt tot verdere bodemdaling⁶. Dan ontstaat een neerwaartse spiraal die niet opweegt tegen de voordelen die worden gezien in verdere uitbreiding van gaswinning. Volgens de voorspelling van It Wetterskip gaat het om een verlies van waterberging van honderdduizenden kuub water, dat definitief niet meer kan worden geborgen in de bodem. Het kunnen vinden van compenserende maatregelen is beslist geen vanzelfsprekendheid, maar maakt tot op heden nog geen onderdeel uit in de behandeling van aanvragen voor het aanleggen van boorgaten en gaswinning.

Daarnaast willen wij beklemtonen dat het vasthouden van water een eerste levensbehoefte is voor mens en natuur terwijl energievoorziening dat niet is. Zeker in een (vrij)afstromend gebied van een hoger gelegen gebied (Drents Plateau) naar de lager gelegen gebieden. Dan zal de verdroging in de hoger gelegen zandgronden toenemen en tevens de vernatting in de lager gelegen gebieden. Water is bovendien uniek waarvoor geen alternatief bestaat, terwijl er voor de winning van fossiel aardgas wel alternatieven te vinden zijn, als men zou willen.

Wij menen bovendien dat onze overheid te weinig actie onderneemt om het consumptiegedrag te temperen, terwijl juist daar veel winst valt te behalen. Te beginnen bij het verbeteren van de energie-infrastructuur, het energiezuiniger maken van woningen, het bevorderen van het gebruik van o.a. zonne-energie en (hybride) warmtepompen en daar voldoende (financiële) mogelijkheden voor te bieden.

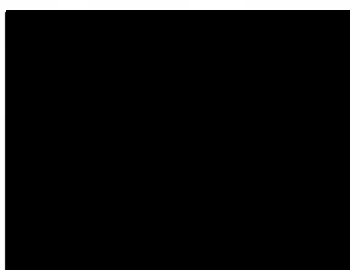
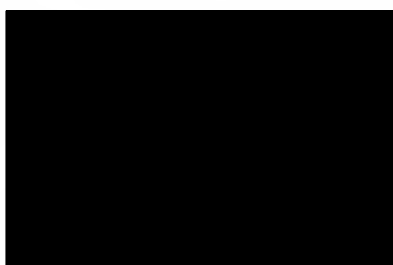
Bovendien willen wij ervoor pleiten om voor het aankopen van (goedkope) wegwerpartikelen (uit bijv. China) extra importheffingen op te leggen, zoals op kleding voor éénmalig gebruik. Vooral omdat voor deze kleding vaak aardolieproducten worden gebruikt (zoals polyester, polyamide e.d.), de fabricage ervan vervuilend is en onder mensonwaardige omstandigheden tot stand komt terwijl het vervoer naar Nederland zowel tot CO₂ als tot NO_x emissies leidt.

Daarom is onze stelling: aardgas dat niet wordt gebruikt hoeft ook niet te worden gewonnen. Laat daarom het aardgas, en daarmee ook het water, graag in onze bodem. Zodat een WIN=WIN situatie kan ontstaan.

Wij danken u voor uw aandacht en interesse.

⁶ Zie bijvoorbeeld <https://klimaatadaptatienederland.nl/stresstest/bijsluiter/bepalen-dreigingen/droogte/bodemdaling/>

Hoogachtend, namens Milieudefensie Westerveld,

Aan
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt Winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

 15-12-2025

Betreft: Zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit wijziging winningsplan Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij dienen wij een zienswijze in op voorgenomen wijziging van het winningsplan Eesveen en Eesveen 2, zoals aangekondigd in de Staatscourant van 5 november 2025.

Wij maken ons grote zorgen en hebben onze zorgen hieronder uiteengezet in meerdere aandachtspunten. Wij wonen op zeer korte afstand van het gasveld en vrezen voor grote onherstelbare gevolgen aan en waardevermindering van onze woning en de bijbehorende omgeving. Wij kunnen ons dan ook niet verenigen met het besluit en voelen ons daarom genoodzaakt gezien onderhavige zienswijze in te dienen. Kort gezegd ligt hieraan ten grondslag dat wij vrezen voor aardbevingen, bodemdaling en het in waarde verminderen van onze woning en de gevolgen voor de bijbehorende omgeving.

1. Bodemdaling en klimaatrisico's

Vermilion en SodM schatten toekomstige bodemdaling vanwege gaswinning op 4–7 cm tot 2066, met risico op cumulatie in aangrenzende velden.

De cumulatie is onvoldoende onderzocht.

Deze verwachte bodemdaling verstoort de waterhuishouding in een gebied dat juist water moet vasthouden. Milieudefensie waarschuwt dat de kosten van herstel en schade door bodemdaling mogelijk hoger zijn dan de opbrengsten. De nadelige gevolgen voor natuur, landbouw, waterkeringen, overstromingsrisico's en veenoxidatie (CO₂-uitstoot) zijn groot.

Wij verzoeken U dan ook de frequentie van meten van de bodemdaling te verhogen, zodat tijdig kan worden ingegrepen op het moment dat de daling groter is dan voorspeld.

Tevens verzoeken wij een maximale bodemdaling te verbinden aan het instemmingsbesluit zodat wordt geborgd dat de winning stopt op het moment dat de maximale bodemdaling is bereikt.

Wij stellen voor, mede gelet op de ervaringen die zijn opgedaan in de gaswinning in Groningen, dat voor alle gebouwen/bouwwerken binnen de straal van 5km van het gasveld een nulmeting wordt uitgevoerd door een onafhankelijk bureau teneinde zo te kunnen beoordelen of er schade is ontstaan ten gevolge van de gaswinning door Vermilion.

Wij kunnen ons voorstellen dat deze straal waarbinnen de nulmeting wordt uitgevoerd, wordt vergroot wanneer bodemonderzoek uitwijst dat door het opslingeringsprincipe er ook schade wordt toegebracht aan gebouwen buiten de 5km van het gasveld.

2. Risico's voor erfgoed en landbouw

De gaswinning ligt dicht bij de Unesco-werelderfgoedlocatie "Kolonien van Weldadigheid". Bodemdaling kan leiden tot schade aan historische gebouwen, mayhems in het landschap en veranderde grondwatersituaties, wat de staat van landbouwgrond en cultuurhistorische waarden kan aantasten.

3. Onzekerheden rond nulmetingen en schadevergoedingen

In eerdere procedures werd al benadrukt dat een *grondige* nulmeting noodzakelijk is om later eventuele schade te kunnen vaststellen. Het ontwerpbesluit noemt een "nulmeting", maar laat onduidelijk wat dat inhoudt. Wij verzoeken u te garanderen dat:

- Alle woningen, wegen en kunstwerken boven het winningsgebied en het verwachte bodemdalingsgebied vooraf exhaustief worden geïnventariseerd,
- De nulmetingen onafhankelijk worden uitgevoerd en publiek toegankelijk zijn,
- Er een onafhankelijke schadeafhandelingsprocedure beschikbaar is vóór aanvang van de winning. Daarbij zal, conform de regeling in Groningen, ook moeten worden vastgelegd dat de bewijslast niet bij de bewoners/eigenaren van de gebouwen ligt maar bij de Vermilion.

4. Onvoldoende schadevergoeding en onafhankelijkheid

Het risico op schade bij gaswinning is nooit nul. Het is essentieel dat de onafhankelijkheid van schadeafwikkeling is geborgd. Mocht Vermilion niet volledig vergoeden, dan moet er op aanwijzing van de Staat een regeling zijn die garandeert dat benadeelden adequaat worden gecompenseerd.

Het lijkt ons verstandig om de voorwaarde te verbinden dat Vermilion een bouwkundige vooropname uitvoert voor het gebied dat binnen het mogelijke invloedgebied van de voorgenomen winning valt. Tevens adviseren wij om zo spoedig mogelijk te komen met een duidelijke regeling ten aanzien van bouwkundige metingen aan gebouwen en bouwwerken maar ook om met een adequate regeling te komen voor schade en compensatie als gevolg van de trillingen en bevingen. In het ontwerp besluit zoals dat nu voorligt, wordt niet dan wel onvoldoende tegemoet gekomen aan het advies van de gemeenten.

Nergens staat bovendien in het besluit of bijlagen omschreven hoe een schadeprocedure in zijn werk gaat, hoe om wordt gegaan met de waardevermindering van de woningen, of er een waarborgfonds is opgericht etc. Wij zien dit graag opgenomen in het besluit. Daarbij zal, conform de regeling in Groningen, ook moeten worden vastgelegd dat de bewijslast niet bij de bewoners/eigenaren van de gebouwen ligt maar bij de Vermilion. Ook moet in dit besluit worden voorkomen dat er, zoals in Groningen het geval, een lange tijd gemoeid gaat met het afwikkelen van schadeprocedures voortvloeiend uit de gaswinning. Hierbij verzoeken wij u een onafhankelijk orgaan in te stellen voor de afwikkeling van schade.

De huidige bepaling ten aanzien van de nulmeting biedt voor ons onvoldoende zekerheden. Wij menen dan ook dat daar eerst meer duidelijkheid over moet ontstaan alvorens het besluit in werking treedt dan wel er gestart kan worden met de gaswinning.

5. Waardevermindering woning

Wij stellen ons op het standpunt dat onze woning door dit instemmingsbesluit in waarde is gedaald. Ondanks het feit dat er nog geen directe schade is opgetreden ten gevolge van de gaswinning. De gevolgen die zich in Groningen hebben voorgedaan door de gaswinning zorgen voor een negatief effect op de woningmarkt. Indien wij onze woning op dit moment zou willen verkopen, zal de gaswinning door Vermilion een negatieve invloed hebben op de verkoopprijs. Wij menen dan ook dat er in het besluit een nadere regeling moet worden getroffen ter compensatie voor omwonenden van de velden waar gas wordt gewonnen. Op dit moment lijkt enkel gewaarborgd dat fysieke schade voor vergoeding in aanmerking komt. Compensatie wegens waardevermindering is echter tevens op zijn plaats.

Wij verwijzen u in het licht van het voorgaande naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 2 september 2015 - ECLI:NL:RBNNE:2015:4185 - waarin de huiseigenaren in het aardbevingsgebied van Groningen aanspraak konden maken op een compensatie voor de waardevermindering als gevolg van de aardbevingen, ongeacht of fysieke schade aan de onroerende zaken was ontstaan. Wij zien graag dat een dergelijke compensatieregeling in het besluit is gewaarborgd, op het moment dat aardbevingen zich in de omgeving voordoen. Wij menen zelfs dat er nu al aanleiding bestaat voor compensatie, daar onze woning reeds in waarde is verminderd, gelet op de negatieve berichtgeving omtrent de situatie in Groningen en het feit dat zijn woning in een omgeving staat waar in de toekomst ook aardbevingen kunnen ontstaan door de gaswinning.

Indien wij terug moet vallen op de nu in het besluit opgenomen schaderegeling, moeten wij wachten totdat er daadwerkelijk fysieke schade is opgetreden en het eigenlijk al te laat is.

6. Waterbeheer en drinkwatervoorziening

Door bodemdaling verandert de waterhuishouding in een gebied waar dat al lastig is. Volgens Milieudefensie bemoeilijkt dit juist waterretentie bij droogte. Bovendien is het onduidelijk wat de invloed kan zijn op drinkwaterwinlocaties, bijvoorbeeld die van Vitens nabij Havelterberg.

7. Inbreuk op beleidsdoelen klimaat en energie

Nederland heeft zich gecommitteerd aan reductie van CO₂-uitstoot. Gaswinning uit kleinere velden draagt weinig bij aan energieonafhankelijkheid en is op zijn best een tijdelijke maatregel. De schadelijke impact op klimaat (veenoxidatie), landschap, water en erfgoed lijkt de baten te overschrijden.

8. Belangenafweging

Uit het besluit blijkt niet dat er sprake is van een gedegen belangenafweging. Uit onderzoeken blijkt van nadelige effecten (bodemdaling, trillingen etc) die een nadelig effect hebben op de bewoners van gebied. De minister meent echter dat deze belangen niet zo zwaarwegend zijn dat er geen instemming aan het wijzigingsplan wordt verleend. Mede gelet op de situatie in Groningen vinden wij dit onbegrijpelijk. Ook in dit geval is in de motivering het risico voor personen in het aardbevingsgebied niet afdoende betrokken, niet gemotiveerd waarom het belang van leveringszekerheid zwaarder weegt dan de belangen die tegen het gewijzigde winningsplan pleiten en niet gemotiveerd welke maatregelen mogelijk zijn ter beperking van de benodigde gaswinning en waarom deze al dan niet worden getroffen.

Concluderend

Concluderend kan gesteld worden dat wij van mening zijn dat er momenteel te weinig zekerheid bestaat over de mogelijke gevolgen van de gaswinning en ook de inhoud van het besluit leidt niet tot borging van zijn belangen. Het besluit is volgens ons niet zorgvuldig tot stand gekomen.

Gelet op het voorgaande verzoeken wij u het besluit niet dan wel gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de hierboven weergegeven zienswijzen. Wij vrezen dan ook voor onevenredig nadelige gevolgen voor onze omgeving en voor onszelf. Het besluit kan dan ook op grond van het voorgaande geen stand houden.

Ik verzoek u met deze zienswijze rekening te houden bij het definitieve besluit en zie uw reactie met interesse tegemoet.

Hoogachtend,

AANGETEKEND

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van:

Betreft: Zienswijze met betrekking tot het ontwerpinstemmingsbesluit d.d. 5 november 2025 voor het gewijzigde winningsplan Eesveen d.d. 19 juli 2024

Uw kenmerk: DGRGG-DTDO / V-60181

Datum: 15 december 2025

Geachte heer, mevrouw,

Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) heeft op 6 februari 2024 een aanvraag ingediend bij de (voormalige) Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) met het verzoek om in te stemmen met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Op 19 juli 2024 heeft Vermilion een nieuwe versie van het winningsplan ingediend, welke is beoordeeld in dit ontwerpbesluit. Met het nu nog geldende winningsplan Eesveen is ingestemd op 11 juli 2018.

De aanvraag van Vermilion betreft het verzoek om instemming om langer gas te mogen winnen in de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen 2 dan aangegeven in het nu nog geldende winningsplan. Daarnaast gaat het om een mogelijke boring van een extra put in een van de bestaande gasvelden en over drie toekomstige boringen naar twee nieuwe gasvelden: te weten Eesveen North en Eesveen Pop-Up. De nog niet aangetoonde gasvelden Eesveen North en Eesveen Pop-Up worden tezamen ingediend onder winningsplan 'Eesveen'.

Op 5 november 2025 heeft de (huidige) minister van Klimaat en Groene Groei (hierna minister) in een ontwerpvergunning aangegeven te willen instemmen met de aanvraag.

Aangezien wij het niet eens zijn met het ontwerpinstemmingsbesluit en vragen hebben maken wij graag gebruik van de mogelijkheid om tot en met woensdag 17 december 2025 een zienswijze te mogen indienen.

Hieronder vindt u onze zienswijze.

ZIENSWIJZE**A. Onze zienswijze in kort**

Wij zijn het niet eens met het ontwerpbesluit voor het gewijzigde winningsplan Eesveen omdat er veel onzekerheden zijn over het planmatig beheer, de bodemdaling, het seismisch risico en de gevolgen voor natuur en milieu. Daarover hebben ook de (wettelijke) adviseurs - zoals SodM, het waterschap, de provincies, de gemeenten - vragen gesteld aan de minister en haar met nadruk verzocht om een aantal voorschriften te verbinden aan het ontwerpinstemmingsbesluit. Wij menen dat de minister in onvoldoende mate heeft gemotiveerd waarom zij het merendeel van de adviezen heeft afgewezen in haar ontwerpinstemmingsbesluit. Volgens ons zijn de gevolgen van de aangevraagde uitbreiding van gaswinning onderschat. Hieronder halen wij delen uit de adviezen nogmaals aan ter ondersteuning van onze argumenten.

B. Feiten en procesverloop

Het Eesveen voorkomen is in 1986 aangeboord door de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) met de put ESV-01. Sinds 2015 wordt er door Vermilion gas uit het gasveld Eesveen gewonnen. In 2017 heeft Vermilion het voorkomen Eesveen 2 aangeboord met put ESV-02. Dit gasveld bevat gas in de Rotliegend en het bovenliggende Zechstein gesteentes. Er wordt echter enkel geproduceerd uit de Rotliegend (Slochteren formatie).

Vermilion is van plan om met de put ESV-02 de Zechstein productie op te starten na het al dan niet tijdelijk stoppen van de productie uit de Slochteren formatie. In aanvulling van de twee bestaande putten is Vermilion ook van plan om maximaal vier nieuwe putten te boren. De eerste twee nieuwe putten worden geboord naar de voorkomens 'Eesveen North' en 'Eesveen Pop-Up'. Dit staat gepland in 2026. Een tweede boorcampagne heeft Vermilion gepland in 2036 om twee extra putten te boren om de gasontwikkeling en de prestatie te verbeteren van de Zechstein gesteentes uit de voorkomens 'Eesveen' en 'Eesveen North'.

Vermilion verwacht in totaal uit alle beschreven voorkomens, in het lage productiescenario nog 112 miljoen Nm³ gas te kunnen winnen tot wel 1.346 miljoen Nm³ gas in het hoge productiescenario. De midden verwachting is 464 miljoen Nm³ gas. Tot op heden is uit de Rotliegend formaties Eesveen en Eesveen 2 al 542 miljoen Nm³ gas gewonnen. De totale productie bedraagt in het hoge productiescenario dan 1888 miljoen Nm³ gas. De einddatum van de productie wordt bij de hoge productievoorspelling verwacht in 2041.

De verwachte productiestart van 'Eesveen Pop-Up' is in 2029. 'Eesveen Pop-Up' bestaat uit vier voorkomens, van diep naar ondiep zijn dat de gesteentes van het Carboon, Rotliegend, Zechstein en Vlieland. Vermilion geeft aan dat de verschillende gesteentes afzonderlijk of eventueel tegelijk geproduceerd kunnen worden. Dit wordt bepaald door welk voorkomen daadwerkelijk gashoudend zijn. In het hoge productiescenario gaat Vermilion ervan uit tot en met 2031 in totaal 100 miljoen Nm³ gas te produceren uit het gehele 'Eesveen Pop-Up' (cumulatief uit alle vier de voorkomens).

De huidige actualisatie d.d. 19 juli 2024 betreft dan het volgende:

1. Verlenging van productieduur uit Eesveen Rotliegend (put ESV-01) en toevoeging van de Zechstein formatie. Een boring van een extra put of een aftakking van een bestaande put kan nodig zijn om de Zechstein productie te optimaliseren.
2. Verlenging van productieduur uit Eesveen 2 Rotliegend (put ESV-02) en toevoeging van de Zechstein formatie.
3. Toevoegen van één of twee toekomstige boring(en) naar deelvoorkomen Eesveen North met mogelijk gashoudende formaties; Vlieland, Zechstein en Rotliegend.
4. Toevoegen van een toekomstige boring naar deelvoorkomen Eesveen Pop-Up met mogelijk gashoudende formaties; Vlieland, Zechstein, Rotliegend en Carboon.

In 2024 heeft de (voormalige) staatssecretaris van EZK adviezen ingewonnen betreffende de instemming met het geactualiseerde winningsplan 'Actualisatie Winningsplan Eesveen' van Vermilion d.d. 19 juli 2024. Op 5 november 2025 heeft de (huidige) minister van KGG (hierna; minister) in een ontwerpvergunning aangegeven te willen instemmen met de aanvraag op grond van de bijbehorende rapporten.

C: Onze zienswijzen

Hieronder hebben wij een aantal argumenten overgenomen uit de adviezen van de (wettelijke) adviesgevers en eronder de afwijzende oordelen er op van de minister en vervolgens onze reacties daarop gegeven.

C.1. Bodemdaling

Advies Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM)

In het uitgebrachte advies adviseert SodM het volgende aan de minister:

*"SodM ziet geen bezwaar om in te stemmen met de actualisatie van dit winningsplan, **als** aan een aantal voorwaarden wordt voldaan."*

De vraag is vervolgens of de minister inderdaad aan de voorwaarden van SodM heeft voldaan en hieronder tonen wij aan dat dit niet het geval is. Aangezien SodM niet in de gelegenheid is gesteld om nog nader te reageren op de afwijzende motivaties van de minister, mag niet worden aangenomen dat SodM achteraf bezien geen bezwaar zou hebben gehad met de instemming van het gewijzigde winningsplan. Er is immers niet voldaan aan de voorwaarden van SodM.

Allereerst stelt SodM vast dat de bodemdaling in het vorige winningsplan op max 1 cm was berekend en dat de voorgenomen winning tot een toename van de bodemdaling naar max. 7 cm zal gaan leiden. Dat is een toename van 6 cm, terwijl de effectbeoordeling alleen uitgaat van 3 cm.

SodM geeft aan zich te kunnen vinden in deze berekening maar merkt het volgende op:

*"Wel is SodM van mening dat de gebruikte methode beperkingen heeft. Doordat alleen de compactie-coëfficiënt wordt gevarieerd, is sprake van een beperkte onzekerheidsbandbreedte per voorkomen. Daarnaast ligt de hoge compactie coëfficiënt voor het Rotliegend erg dicht bij de gekalibreerde waarde voor de al producerende voorkomens, en lager dan in andere winningsplannen in de omgeving. De kalibratie lijkt te hebben plaatsgevonden aan het hoge scenario. **Door deze keuzes lijkt de hoge verwachting voor de bodemdaling eerder de midden verwachting, als alle voorkomens gashoudend blijken en geproduceerd kunnen worden tot de gegeven einddruk**".*

Tevens merkt SodM op:

"SodM vindt dat niet alleen de toekomstige bodemdaling meegenomen had moeten worden in de beoordeling op de waterhuishouding en de natuurgebieden. Door niet te kijken naar de totale bodemdaling wordt het cumulatieve effect van bodemdaling niet beschouwd. Daarmee vindt SodM dat de effecten onvoldoende worden getoetst."

Vervolgens adviseert SodM de minister om de volgende voorschriften op te nemen in het ontwerpbesluit:

SodM Voorschrift 2:

"Het aandeel van de Eesveen voorkomens aan bodemdaling binnen het invloedsgebied van het Eesveen winningsplan mag maximaal 5 cm zijn. De totale cumulatieve bodemdaling, mede veroorzaakt door productie uit omringende gasvelden, mag maximaal 7 cm zijn op het diepste punt."

SodM Voorschrift 3:

"Vermilion zal binnen zes maanden na instemming met het voorliggende winningsplan, in samenspraak met het waterschap, provincie en gemeente, de nadere gevolgen van de totale, historische en toekomstige, bodemdaling in het gebied beschrijven, alsmede de beheersmaatregelen en financiële afspraken die daarvoor zijn overeengekomen. De resultaten hiervan zullen ter goedkeuring worden overlegd aan de Inspecteur-generaal der Mijnen."

SodM Voorschrift 4:

"Vermilion zendt binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen de resultaten van deze boringen en puttasten, waaronder in ieder geval de gevolgen voor de verwachte bodemdaling en de Seismische Risico Analyse aan de minister. Bij de resultaten wordt een actueel overzicht gevoegd van de jaarlijks te verwachten productie. Indien uit de resultaten blijkt dat de

effecten groter zijn dan beschreven in het winningsplan dan moet een wijziging op het winningsplan worden gemaakt, die instemming behoeft van de Minister."

De reactie van de minister op het advies van SodM en onze reactie daarop

De minister heeft alleen Voorschrift 4 overgenomen van SodM - zie artikel 2 in het ontwerpbesluit - maar ziet geen noodzaak om de andere voorschriften van SodM over te nemen.

Artikel 2 luidt als volgt:

"Artikel 2 (resultaten boringen)

Vermilion Energy Netherlands B.V. zendt binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen de resultaten van deze boringen en puttesten, waaronder in ieder geval een actueel overzicht van de jaarlijks te verwachten productie en of de effecten van bodemdaling en bodemtrilling veranderen ten opzichte van het winningsplan Eesveen, versie 3.1 van 19 juli 2024, aan de minister van Klimaat en Groene Groei."

Dit betekent dat de minister de door SodM voorgestelde voorschriften 2 en 3 niet heeft verbonden aan haar ontwerpbesluit, terwijl SodM niet in de gelegenheid is gesteld om nader toe te lichten of zij akkoord gaat met de motivaties van de minister om de voorschriften niet te verbinden aan het ontwerpbesluit. Er kan dus niet vastgesteld worden of SodM bij nader inzien geen bezwaar zou zien om in te stemmen met het onderhavige winningsplan.

Dit geldt ook voor de volgende opmerkingen van SodM:

Volgens SodM gaan de bodemdalingsprognoses niet uit van de 'high-case' maar van de 'mid-case' en is er daarnaast geen sprake van een cumulatief effectenbeeld. Daardoor zijn de bodemdalingsprognoses te laag ingeschat en zijn de gevolgen van de bodemdaling onderschat in de effectbeoordeling. Temeer omdat de bodemdalingsprognose uit het winningsplan uit 2018 op max. 1 cm ligt, maar volgens het onderhavige winningsplan zal gaan toenemen naar 7 cm, terwijl de gevolgen van slechts 3 cm zijn beoordeeld in de effectbeoordeling.

Volgens het voorzorgbeginsel zoals opgenomen in de (Europese) milieuwetgeving (en ook natuurbeschermingswetgeving) dient echter ook ten aanzien van bodemdalingsberekeningen uit te worden gegaan van de 'worst case' oftewel de 'high case' en dient sprake te zijn van een cumulatief effectenbeeld van de totale bodemdaling nog voor aanvang van de activiteiten. De gevolgen van de bodemdaling mogen niet opgeknipt worden en er mogen geen wetenschappelijke twijfels zijn over de risico's, terwijl SodM heeft vastgesteld dat daarvan sprake is.

De minister stelt vervolgens wel onder artikel 2 dat als uit de resultaten van de boringen en puttesten blijkt dat de effecten van de bodemdaling inderdaad zijn onderschat, ten opzichte van het gewijzigde winningsplan waarmee dan al zou zijn ingestemd, dat dit binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen inzichtelijk moet worden gemaakt.

Ook deze werkwijze voldoet niet aan het voorzorgbeginsel. Immers in de tussentijd mag Vermilion de winning in de bestaande velden Eesveen en Eesveen-02 voortzetten terwijl bovendien sprake is van verdere uitbreidingsplannen in de regio, zoals in de nabijgelegen VDW en Hilgert voorkomens. Vermilion wil de VDW voorkomens vanuit een nog aan te leggen locatie nabij Vledder aanboren en de Hilgert voorkomens op de bestaande locatie Wapse. Echter zonder dat de bodemdalingsprognoses in die procedures bekend zijn gemaakt of de onderlinge beïnvloedingsgevolgen ervan in kaart zijn gebracht. Wij vinden deze werkwijze vooral bezwaarlijk omdat SodM reeds in de onderhavige procedure een nadelig effect op de waterhuishouding en betrokken Natura 2000-gebieden verwacht, terwijl de bodemdaling nog verder zal gaan toenemen.

De minister reageert als volgt op de uitleg van SodM over de bodemdaling en compactie:

"De bodemdaling wordt zowel per bodemlaag als in zijn geheel beschouwd en nagerekend door TNO-AGE. Wanneer er gewonnen wordt uit verschillende lagen die verticaal boven elkaar liggen, wordt de verwachte compactie van al deze lagen gezamenlijk gezien om tot een totale bodemdaling te komen.

Hiermee wordt de bodemdaling van verschillende lagen boven elkaar dus ook cumulatief berekend". Aldus de uitleg van de minister.

Echter daarmee is wel een reactie gegeven op het advies van TNO-AGE maar nog geen duidelijke reactie gegeven op het advies van SodM die op dit onderdeel verder gaat dan het advies van TNO-AGE. Wij menen dat de minister ten onrechte niet is ingegaan op de nadere toelichting van SodM. Met name van belang omdat de genoemde herberekening van TNO-AGE ontbreekt, zodat niet kan worden geverifieerd of inderdaad de totale compactie - van de verschillende lagen boven elkaar - is meegenomen in de cumulatieve bodemdalingsprognose. Tevens is niet te verifiëren of de max. bodemdalingsprognose inderdaad uitgaat van de high-case. Volgens SodM is hiervan geen sprake.

Wij merken daarbij tevens op dat TNO-AGE – met alle respect - vooral een economische expertise-adviesgroep is. De afkorting AGE staat immers voor Adviesgroep Economische Zaken. De Mijnraad heeft in het verleden al vaker op het belang gewezen om transparant te zijn over het feit dat AGE een economische adviesgroep is binnen TNO. Dit betekent in dit geval dat de minister wél het advies van de economische adviesgroep van TNO heeft meegewogen - met het accent op de doelmatigheid van winning – maar niet de milieu- en natuurtechnische gevolgen die SodM naar voren heeft gebracht in haar advies.

Dit betekent dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd waarom zij niet aan de voorwaarden van SodM heeft voldaan, waardoor niet kan worden vastgesteld of SodM haar advies zou hebben gewijzigd als SodM dit zou zijn gevraagd. De minister heeft derhalve onvoldoende beargumenteerd waarom zij is afgeweken van het advies van SodM en wij zijn dan ook van oordeel dat de motivatie van de minister voor het afwijzen van de verzoeken van SodM gebrekkig is. Wij menen bovendien dat de minister hiermee geen adequate toetsing aan artikel 36 van de Mijnbouwwet heeft uitgevoerd.

Met betrekking tot de bodemdaling hebben wij nog een aanvullende opmerking cq vraag; sinds 2018 hebben wij een knop/pijlpunt in de gevel van onze woning. Deze zou mede gebruikt worden om de bodemdaling te meten en in kaart te brengen in onze woonomgeving. Dit meetpunt schijnt een nummer te hebben. Wij vragen ons af;

Wat is het nummer van "ons pijlpunt?"

Is het de afgelopen jaren ook daadwerkelijk gebruikt voor metingen?

Wat zijn daarvan de resultaten/ conclusies?

Waar kan ik de resultaten daarvan inzien?

Worden deze resultaten ook meegenomen bij de voorspelling van toekomstige bodemdalingen?

De afgelopen jaren is in onze wijk het aantal woningen met ruim 100 gegroeid wordt het meetnetwerk ook uitgebreid en worden meer woningen van een dergelijk meetpunt voorzien?

Kunnen resultaten uit metingen uit het verleden ook meewegen in de afwegingen wel of niet een nieuwe vergunning af te geven?

Advies waterschap Drents Overijsselse Delta

In het uitgebrachte advies van waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: WDODelta) staat het volgende over onderdeel bodemdaling.

1 Gevolgen voor de Waterhuishouding

De verwachte bodemdaling van maximaal 7 cm kan invloed hebben op het watersysteem.

Gezien het nieuwe beleidskader waarin water en bodem leidend zijn in ruimtelijke ontwikkeling, adviseren wij – in lijn met SodM – dat aan een eventuele instemming het voorschrift wordt verbonden dat Vermilion binnen zes maanden contact opneemt met de betrokken waterschappen om de mogelijke gevolgen te bespreken. Daarnaast adviseren wij:

- Jaarlijkse tussenevaluaties van de meetpunten om de modelvoorspellingen te toetsen aan de werkelijkheid.*
- Opschorting van de gaswinning en nader onderzoek indien de bodemdaling sneller verloopt dan verwacht*

2 Cumulatieve Bodemdaling

Het rapport behandelt cumulatieve bodemdaling door omliggende velden, maar laat de verwachte winning uit de VDW-A en VDW-B velden buiten beschouwing. Voor deze velden loopt momenteel een

MER-onderzoek. Wij adviseren om de effecten van deze velden alsnog mee te nemen, hetzij als aanvulling op dit besluit, hetzij binnen het lopende MER-traject. Ervaringen uit Groningen tonen aan dat bodemdaling zich ook jaren na de start van de winning kan voortzetten. Het rapport is onduidelijk over mogelijke nazakking na de voorspelde 7 cm.

Vragen die het rapport oproept:

- *Wanneer wordt de eerste bodemdaling verwacht na de start van de gaswinning?*
- *Is er een evaluatie beschikbaar van de reeds opgetreden bodemdaling, en hoe verhoudt deze zich tot de modelberekeningen?*
- *Waarom is slechts éénmalig een nauwkeurigheidswaterpassing uitgevoerd voor de meetnetten?*

3 Compensatie bij Bodemdaling

Compensatie via aanpassing van waterpeilen is in dit gebied onwenselijk vanwege het risico op versnelde veenoxidatie en verhoogde CO₂-uitstoot. Bij eventuele compensatie moet hiermee rekening worden gehouden. Verslechtering van de toestand (zoals drooglegging of wateroverlast) binnen het gebied van WDOdelta kan niet altijd worden opgelost. Indien deze verslechtering het gevolg is van gaswinning, achten wij het redelijk dat grondeigenaren hiervoor gecompenseerd worden.

De reactie van de minister op het advies van WDOdelta en onze reactie daarop

Zoals ook ten aanzien van eerdere adviezen van waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: WDOdelta) op ontwerpinstemmingsbesluiten, wijst de minister ook ditmaal de verzoeken van het waterschap af. Dit terwijl de bodemdaling in de regio, onder andere door de beoogde uitbreiding in veld Eesveen, verder zal toenemen zoals ook onderlinge beïnvloeding. WDOdelta wijst dan ook terecht op het feit dat een dergelijke werkwijze niet overeenkomt met de Kamerbrief 'Water en Bodemsturend'. Zeker niet gezien de uitbreidingsplannen in de nabijgelegen VDW en Hilgert voorkomens - die de onderlinge beïnvloeding verder zullen versterken - terwijl deze plannen buiten beschouwing zijn gelaten.

Temeer van belang omdat de verbranding van dit aardgas zal leiden tot verdere toename van CO₂-uitstoot, terwijl de bodemdaling tot verdere veenoxidatie kan gaan leiden én ook hierdoor juist extra toename van CO₂ uitstoot zal ontstaan. En zodra sprake is van inklinking door veenoxidatie zal sprake zijn van verdere toename van bodemdaling ontstaan. Op deze neerwaartse spiraal heeft WDOdelta – en de de minister tevergeefs gewezen, terwijl de gevolgen van verdere toename van bodemdaling haaks staan op de aan de waterschappen opgelegde klimaatopgaven.

Deze klimaatopgaven zijn nodig om de gevolgen van het veranderende neerslagpatroon door klimaatverandering, nota bene veroorzaakt door de verbranding van fossiele brandstoffen, enigszins op te kunnen vangen. Zodat bij langdurige regenval het water beter en langer water vast kan worden gehouden in de bodem om zodoende de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen als een klimaatadaptatieopgave. En tevens zijn deze opgaven bedoeld om de verdroging in de overbelaste Natura 2000-gebieden tegen te kunnen gaan.

Dan staat vast dat verdere toename van gaswinning, en de daarmee gepaard gaande bodemdaling, in strijd is met de klimaatopgaven, de Kader Richtlijn Water, het klimaatadaptatierecht, de Kamerbrief 'Water en Bodemsturend' en de (Europese) natuurbeschermingswetgeving.

Wij menen dan ook dat de minister in de belangenafweging tussen toename gaswinning en bovenbeschreven risico's onvoldoende aandacht heeft voor de milieu- en natuurbelangen. Dit bevreemdt ons vooral omdat de minister met name de portefeuilles Klimaat en Groene Groei dient te behartigen terwijl wij moeten constateren dat de minister vooral oog heeft voor de economische belangen van het winnen van aardgas, maar dat deze allesbehalve klimaatvriendelijk is en de 'groene groei' van de natuurgebieden afremt.

De reactie van de minister dat er "meerdere" geodetische bodemdalingsmetingen hebben plaatsgevonden en daarom het verzoek van WDOdelta voor jaarlijkse tussenevaluaties afwijst, vinden wij een understatement. Enkel in 2017 en 2022 zijn geodetische bodemdalingsmetingen uitgevoerd behorend bij meetplan Eesveen-Diever en uit de metingen in 2017 bleek bovendien dat de winning in veld Vinkega begin 2018 alsnog moest worden stilgelegd omdat uit de metingen bleek dat meerdere

velden elkaar wel degelijk onderling beïnvloeden en de bodemdalingsschik boven veld Vinkega zich verder zal gaan uitbreiden dan eerder gedacht.

Deze constatering viel overigens samen met onze constatering in 2018 dat in de veld Vinkega en Diever bijna driemaal sneller gas werd gewonnen dan toegestaan volgens de toen geldende winningsplannen. Vermilion diende alsnog een cumulatieve bodemdalingprognose te berekenen en daaruit bleek dat deze, voor het eerst, boven de kritische grens van '5 cm bodemdaling=geen schade' uitkwam. Namelijk op max. 5.2 cm bodemdaling. Dit diepste punt werd in 2018 boven het naastgelegen afvalwaterinjectieveld Nijensleek verwacht.

Vervolgens moest Vermilion alsnog een addendum opstellen bij het toen vigerende winningsplan Vinkega uit 2016, met een bijbehorende effectbeoordeling. Terwijl de Mijnraad de effectbeoordeling "matig" vond in 2019 en op de relatie tussen productiesnelheid en toename van bodemdaling wees, ging het ministerie ook hier destijds niet nader op in. Het advies van de Mijnraad om daarom de bodemdalingsschik te verbeteren door de productiegegevens samen te beoordelen met satellietgegevens van de bodemdaling om zodoende elke "millimeter" bodemdaling te kunnen signaleren was duidelijk maar werd niet nader op ingegaan door de toenmalige minister.

Wij menen daarom dat de minister ditmaal beter dient te motiveren waarom er inmiddels geen noodzaak is voor een verbeterd bodemdalingsschiksystem en waarom er geen noodzaak zou zijn om tegemoet te komen aan de verzoeken van WDO Delta in het huidige advies. Het steeds achter (later gebleken) feiten aanlopen door de gebruikte 'salamitactiek' - waarvoor het verguisde vergunningensysteem rond mijnbouw kennelijk mogelijkheden biedt - komt onze kwetsbare regio in ieder geval niet ten goede.

Zogezegd werd in 2018 het diepste punt van de bodemdaling, 5.2 cm boven het naastgelegen afvalwaterinjectieveld Nijensleek verwacht. Het diepste punt van de toename naar max 7 cm bodemdaling wordt ook boven dit veld verwacht, terwijl de gevolgen ervan slechts deels in kaart zijn gebracht.

Wij vinden dit zorgelijk omdat de nieuwe Eesveen (North en Pop-Up) voorkomens ingeklemd liggen tussen de bestaande Eesveen velden, het afvalwaterinjectieveld Nijensleek en de nog aan te boren VDW velden. Bovendien liggen de nieuwe Hilgert voorkomens (waarvan de beoogde winning op de locatie Wapse zal plaatsvinden) ten noordoosten daarvan en liggen deze voorkomens - zoals veld Diever alsook de VDW voorkomens - onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld dat al met verdrogingsproblematiek kampt.

Wij verzoeken de minister met klem om uit te leggen waarom er nog steeds geen noodzaak zou zijn om de totale impact van de reeds bestaande velden samen de uitbreidingsplannen in kaart te laten brengen. Dus inclusief de gevolgen van de bodemdaling ten aanzien van de beoogde winning in de VDW en Hilgert¹ voorkomens.

Advies van de Mijnraad

De Mijnraad "ziet geen redenen om niet in te stemmen met het gewijzigde winningsplan, mits wordt voldaan aan dit advies van de Mijnraad."

De Mijnraad merkt op:

¹Op het moment dat WDO Delta advies uitbracht op de uitbreidingsplannen in veld Eesveen, was kennelijk nog niet duidelijk gemaakt aan het waterschap dat Vermilion ook plannen heeft om de voorkomen Hilgert (North en South) te willen aanboren op de bestaande locatie Wapse. Zou hiervan wel sprake zijn geweest dan is het aannemelijk dat WDO Delta ook zou hebben gewezen op de noodzaak om niet alleen de VDW procedure mee te wegen in de Eesveen procedure, maar ook de Hilgert procedure. Zeker gezien de ligging van de Hilgert voorkomens, die zoals veld Diever en de VDW velden, (deels) onder Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld liggen. De slechte communicatie en gebrek aan transparantie worden dan ook door meerdere decentrale overheden aangegeven als bezwaarlijk en dat deze sterk voor verbetering vatbaar zijn. Ook de Mijnraad wijst hier met nadruk op.

Communicatie met het waterschap

Zowel SodM als het waterschap adviseren de minister dat bij de eventuele instemming een voorschrift wordt verbonden dat de aanvrager binnen zes maanden contact opneemt met de betrokken waterschappen om de mogelijke gevolgen voor de waterhuishouding te bespreken.

De Mijnraad deelt deze opvatting en onderstreept het belang van tijdige communicatie tussen de aanvrager en het waterschap om de gevolgen van bodemdaling op de waterhuishouding tijdig in kaart te brengen en om mitigerende maatregelen in samenspraak te kunnen bepalen.

De reactie van de minister op het advies van de Mijnraad en onze reactie daarop

Bovenstaand advies heeft de minister niet als voorschrift verbonden aan haar ontwerpbesluit. Dit betekent dat de minister niet heeft voldaan aan de voorwaarden van de Mijnraad hetgeen betekent dat de Mijnraad de minister waarschijnlijk niet zou hebben geadviseerd om in te stemmen met het onderhavige winningsplan. De minister heeft derhalve onvoldoende beargumenteert waarom zij is afgeweken van het advies van de Mijnraad.

Adviezen van de decentrale overheden

De hierboven aangehaalde adviezen van SodM en WDO Delta worden ook gedeeld door de overige decentrale overheden en extra onderstreept. Daarnaast wordt gewezen op de risico's van bodemdaling voor het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid. De gemeente Steenwijkerland merkt nadrukkelijk op dat de Directie van het Werelderfgoed niet op de hoogte is gebracht van het onderhavige winningsplan en adviseert de minister met klem om ook de Directie van het Werelderfgoed als adviseur te betrekken bij de onderhavige procedure te betrekken. Daarnaast wordt geadviseerd om Vermilion te verplichten een Heritage Impact Assessment (HIA) op te laten stellen.

Daarnaast wijzen de decentrale overheden wijzen zeer terecht op het feit dat er enkel onderzoek is gedaan naar de toekomstige effecten van de bodemdaling en dat het cumulatieve effect van de bodemdaling die al heeft plaatsgevonden op met name de waterhuishouding niet is bekeken. In de adviezen van de decentrale overheden wordt er daarom op gewezen dat ook SodM van mening dat de effecten van de bodemdaling daarmee onvoldoende zijn getoetst.

Niet alleen ten aanzien van de overbelaste Natura 2000-gebieden maar ook ten aanzien van het UNESCO Werelderfgoed, de landbouw, het complexe watersysteem en de aan de waterschappen opgelegde klimaatopgaven – met een verwijzing naar de Kamerbrief Water en Bodemsturend.

Bovendien wordt nadrukkelijk aangegeven door de gemeente Westerveld dat een grondig onderzoek naar de gevolgen van bodemdaling moet worden uitgevoerd nog vóórdat het ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd. Daarmee verwijst ook de gemeente naar het voorzorgbeginsel.

De gemeente Steenwijkerland heeft een negatief advies afgegeven voor het gewijzigde winningsplan.

De reactie van de minister op de adviezen van de overige decentrale overheden en onze reactie daarop:

Terwijl de decentrale overheden het advies van SodM ondersteunen en daarnaast nog eigen argumenten aandragen met betrekking tot onderdeel bodemdaling, heeft de minister zegge slecht één voorschrift van SodM verbonden aan haar ontwerpbesluit en ten aanzien van de argumenten van de decentrale overheden slechts deels gemotiveerd waarom deze niet steekhoudend zouden zijn. Hiermee staat vast dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd waarom zij in principe wil instemmen met het winningsplan zonder alle vragen te beantwoorden en zonder op adequate wijze uit te leggen waarom zij verzoeken van de decentrale overheden deels ontwijkt en deels afwijst.

Conclusie bij C.1.

De minister heeft in onvoldoende mate gemotiveerd waarom zij de adviezen van SodM, de Mijnraad en de decentrale overheden heeft afgewezen en waarom niet alle vragen zijn beantwoord.

C.2. Bodemtrilling

Ook met betrekking tot onderdeel bodemtrilling halen wij een aantal adviezen aan van de (wettelijke) adviesgevers met daaronder de reactie van de minister en onze reactie daarop.

Advies SodM

SodM schrijft zich te kunnen vinden in de conclusie van Vermilion en TNO-AGE, namelijk dat de deelvoorkomens zich in de laagste risicocategorie (categorie I) bevinden. Echter SodM merkt tevens op dat uit herberekeningen is gebleken dat er geen analyse is uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens. SodM adviseert dan ook om de seismisch-risicocategorie opnieuw te bepalen, indien uit de resultaten van de boringen blijkt dat de maximale magnitude groter kan zijn dan vermeld in het winningsplan.

De reactie van de minister op het advies van SodM en onze reactie daarop

De minister geeft aan het advies van SodM om de seismisch-risicocategorie opnieuw te bepalen indien uit de resultaten van de boringen blijkt dat de maximale magnitude groter kan zijn dan vermeld in het winningsplan, niet over te nemen. De minister motiveert haar weigering door te stellen dat Vermilion op grond van artikel 34 Mijnbouwwet gas moet winnen zoals vastgelegd in het winningsplan waarmee is ingestemd. Wanneer Vermilion wil of moet afwijken van het winningsplan, bijvoorbeeld omdat sprake is van gewijzigde omstandigheden, dan moet Vermilion een actualisatie van het winningsplan indienen. Wel verbindt de minister artikel 2 aan haar ontwerpbesluit (zie hierboven) maar er is SodM niet gevraagd of dit verantwoord zou zijn.

Wij vinden deze werkwijze van de minister bezwaarlijk, met name vanwege het volgende:

De voorkomens Eesveen North en Pop-Up liggen ingeklemd tussen de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen-2 én het afvalwaterinjectieveld Nijensleek waarboven het diepste punt van de bodemdaling (7 cm) wordt verwacht. Bovendien grenzen de nieuwe Eesveen voorkomens aan de VDW voorkomens die Vermilion op een nog aan te leggen locatie nabij Vledder hoopt te gaan produceren. Echter aardgasonttrekking is een opwaartse beweging, en veroorzaakt compactie, terwijl het injecteren van afvalwater een neerwaartse beweging is en zelfs kan leiden tot bodemstijging. Hoe verhouden deze tegenovergestelde bewegingen zich tot elkaar ten aanzien van bodembeweging, zoals bodemtrilling? Wij menen dat dit nader dient te worden onderzocht nog voordat de winning in de bestaande Eesveen velden wordt voortgezet en de nieuwe Eesveen voorkomens (North en Pop-Up) worden aangeboord.

In dat verband merken wij tevens op dat Vermilion het afvalwater voorheen injecteerde op de locatie Noordwolde, namelijk in veld Weststellingwerf, en dat dit in 2009 tot een beving heeft geleid van 2.8 op de schaal van Richter in het nabijgelegen dorpje De Hoeve. Dat is zeker géén lichte beving. Daarna zijn de afvalwaterinjecties aldaar afgebouwd en is de uitgeproduceerde put Nijensleek in gebruik genomen als afvalwaterinjectieput. Daarmee zijn niet alleen de afvalwaterinjecties verplaatst van de locatie Noordwolde naar de locatie Nijensleek, maar is tevens het bevingsrisico verplaatst terwijl het afvalwaterinjectieveld Nijensleek dus aan de voorkomens Eesveen North en Pop-Up grenst.

Wij menen dat het daarom onverantwoord is om Vermilion de vrijheid te geven om pas dan een gewijzigd winningsplan in te dienen als het bedrijf dit wenst of sprake is van gewijzigde omstandigheden. Het risico dat zich wederom een beving kan voordoen is aantoonbaar aanwezig en wij menen dat het niet verantwoord is om - zoals destijds na de beving nabij De Hoeve - pas dan onderzoek te gaan doen naar de oorzaak van de beving zonder een herberekening uit te voeren naar het werkelijke bevingsrisico. Dat is het paard achter de wagen spannen. Daarbij merken we nadrukkelijk op dat Nijensleek de enig overgebleven afvalwaterinjectieput van Vermilion is in geheel Nederland en het de vraag is of de afvalwaterinjecties wederom verplaatst kunnen worden naar een andere geschikte uitgeprocedeerde put.

Daarbij tevens opgemerkt dat de put Nijensleek aanvankelijk ook niet geschikt was gemaakt voor het injecteren van afvalwater. Zowel in 2019 als 2020 moest de binnenste verbuizing tot 2 kilometer diep worden vervangen vanwege putintegriteitsproblemen.

Dat Vermilion de keuze kan maken om ná de boringen een gewijzigd winningsplan in te dienen vinden wij dan ook te vrijblijvend. Temeer omdat het bevingrisico aanwezig is en veroorzaakt kan worden door óf de gaswinning óf door de afvalwaterinjecties óf door een combinatie ervan. Tegen de tijd dat Vermilion het onderzoek heeft afgerond naar de oorzaak van een beving is de termijn verstreken voor eventuele gedupeerden om een schadeclaim in te dienen met daarin een duidelijke oorzaak van de beving. Dit was namelijk na de beving nabij De Hoeve ook het geval.

Wij menen hiermee voldoende te hebben aangetoond dat de minister het advies van SodM op onterechte gronden heeft afgewezen.

Adviezen decentrale overheden

Ook de decentrale overheden verwijzen naar het advies van SodM en benadrukken het oordeel van SodM dat Vermilion geen analyse heeft uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens. Ook wel cumulatieve bodemtrilling genoemd.

Alhoewel SodM niet verwacht dat een analyse hiervan zou hebben geleid tot indeling in een hogere risicocategorie, merkt met name de provincie Overijssel op dat dit niet is onderbouwd met cijfers. De provincie stelt vast dat zonder berekening en de daarbij horende onzekerheidsmarges het onduidelijk is of de risicoscore van cumulatieve bodemtrilling zich ook daadwerkelijk binnen de laagste risicocategorie voor bodemtrillingen bevindt.

De afwijzing van de minister om geen nadere analyse te laten uitvoeren vinden wij onvoldoende onderbouwd, zeker gezien het aantoonbare bevingrisico door afvalwaterinjecties (zie punt hierboven).

In dat verband is het dan ook zeer terecht dat de decentrale overheden er op wijzen dat de winning plaatsvindt in de directe nabijheid van UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid met vele monumentale gebouwen.

Het bevreemdt ons dan ook dat de Directie van het UNESCO Werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid' niet op de hoogte is gebracht van het onderhavige winningsplan en niet als adviseur is betrokken bij deze procedure. Dit manco wordt ook met nadruk opgemerkt door de gemeente Steenwijkerland. De gemeente benadrukt het belang van de opstelling van een Heritage Impact Assessment (HIA) en wijst op het feit dat in de VDW procedure (beoogde gaswinning nabij Vledder) wel sprake is geweest van de opstelling van een HIA. Het advies aan de minister om te overwegen om Vermilion te verplichten bij het Winningsplan een (HIA) te voegen, is echter afgewezen door de minister.

De minister motiveert de afwijzing als volgt:

"De Mijnbouwwet voorziet echter niet in een separate beoordeling van het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed of een Heritage Impact Assessment. Een besluit op een winningsplan is daarom niet de juiste plek hiervoor. In aanvulling hierop vind ik het belangrijk om te benadrukken dat alle voorkomens uit dit winningsplan in de laagste seismisch-risicocategorie vallen."

Hiermee erkent de minister dus niet alleen de tekortkomingen in de Mijnbouwwet maar geeft bovendien niet aan of zij de opstelling van een HIA noodzakelijk vindt, terwijl dit in de VDW procedure wel het geval is. Bovendien zijn wij er niet van overtuigd dat de Mijnbouwwet niet zou voorzien in een separate beoordeling van het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed. Volgens ons biedt onder andere artikel 36 van de Mijnbouwwet al voldoende verplichtingen om schade te moeten voorkomen. Vervolgens merken wij op dat de minister vooral op onmogelijkheden wijst, om de impact van trillingen voor het UNESCO Werelderfgoed adequaat te laten beoordelen, in plaats van op mogelijkheden. Hieruit blijkt geen welwillende houding en ontwijkt de minister het voorzorgbeginsel. Het oordeel dat uit het winningsplan blijkt dat de voorkomens in de laagste seismische risicocategorie vallen is volgens ons onvoldoende gemotiveerd, zoals hierboven reeds uiteengezet.

Als bewoner van de wijk Eeserwold hebben wij nog een volgende zorg omtrent de bodemtrillingen; de afgelopen jaren is de wijk flink uitgebreid en hebben meerdere bewoners, onafhankelijk van elkaar voor hen onverklaarbare trillingen ervaren/ opgemerkt.

Staan er in de wijk of in de directe omgeving van de wijk voorheen Eeserwold nu Landgoed de Woldberg trillingsmeters en indien dat niet het geval is worden die in de nabije toekomst geplaatst? Zou bij eventuele schade de gegevens van zulke trillingsmeters van belang zijn voor de bewijslast? En is het dan niet juist van belang dat dit netwerk van trillingsmeters in een groter wordende wijk uit te breiden?

Eindconclusie bij C.2

Volgens ons heeft de minister onvoldoende aandacht besteed aan de adviezen van SodM, de Mijnraad, waterschap WODelta en decentrale overheden en onvoldoende gemotiveerd waarom voorgestelde voorschriften niet door haar zijn verbonden aan het ontwerpinstemmingsbesluit. Daarmee is het trillingsrisico onderschat ten aanzien van de beoogde uitbreiding van gaswinning in veld Eesveen, alsook de gevolgen ervan. Met name van belang ten aanzien van het UNESCO Werelderfgoed.

C.3. Gevolgen van de activiteiten in de Zechstein formatie zijn onvoldoende in kaart gebracht

Vermilion heeft het voornemen om ook de Zechstein geologische laag aan te boren om er gas uit te winnen. De volgende risico's worden summier benoemd, maar de gevolgen ervan zijn niet in kaart gebracht. Dit geldt voor de mogelijke zuurbehandelingen alsook voor het moeten behandelen van het zuur gas (H₂S) op de locatie.

C.3.1. Een mogelijke zuurbehandeling (zuurstimulatie)

Vermilion is voornemens om ook de Zechsteinformatie aan te boren, te gaan testen en om er gas uit te gaan winnen. De gemeente Westerveld heeft vragen gesteld over een mogelijke zuurstimulatie in haar zienswijze, maar geen reactie hierop mogen ontvangen.

Tijdens het aanboren van een Zechstein formatie kan het namelijk nodig zijn om een zuurstimulatie uit te moeten voeren. In dat geval wordt onder hoge druk een zuurvloeistof in de formatie geperst om zodoende het gesteente deels op te lossen en de gasstroomsnelheid te stimuleren. De bezorgdheid hierover van de gemeente Westerveld is zeer terecht. Een dergelijke zuurstimulatie is namelijk ook in 2014 uitgevoerd in veld Diever,² namelijk onder druk van 178.4 Bar, zonder dat de operatie van te voren bekend was gemaakt. Tevens ontbrak een onderzoek naar de gevolgen van de zuurstimulatie, zoals in een verplichte Locatie Specifieke Risico Analyse. Aangezien de well-rapporten pas in 2019 zijn gepubliceerd zijn wij in 2014 niet in de gelegenheid gesteld om tegenargumenten tegen de zuurstimulatie naar voren te kunnen brengen.

Wij delen daarom de terechte zorg van de gemeente Westerveld dat er nogmaals een zuurstimulatie zal worden uitgevoerd in een Zechstein formatie, ditmaal in de voorkomens Eesveen North en Pop-Up, zonder dat de risico's ervan voor aanvang in kaart zijn gebracht. Wij verzoeken de minister daarom met klem de vragen hierover van de gemeente Westerveld, en onze vragen, alsnog te beantwoorden. Mocht de minister er (wederom) voor kiezen om de vragen over een eventuele zuurstimulatie te blijven negeren, dan blijft alleen de mogelijkheid over om dit aan te kaarten in een beroepszaak. Dit zullen wij dan zeker overwegen. Temeer omdat ook in de VDW procedure is aangegeven dat sprake zal zijn van het aanboren van de Zechstein formatie. Wij hebben recht op duidelijkheid over een eventuele zuurstimulatie in deze fase van de procedure en niet pas 5 jaar na dato.

²In 2016 werd uiteindelijk bekend gemaakt dat veld Diever onder een Natura 2000-gebied ligt (Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld) en in 2021 bevestigde het ministerie tevens dat de aanleg van de boorlocatie Wapse, van waaruit veld Diever was aangeboord in 2014, feitelijk onder een Rijkscoördinatieregeling viel. Namelijk op grond van art. 141a, lid 1, sub a van de Mijnbouwwet. Dit betekent dat alle activiteiten - van de allereerste aanleg, de productiefase tot en met de uiteindelijke ontmantelingsfase - als één project hadden moeten worden beoordeeld. Dit is nagelaten, zodat alleen de aanleg van de locatie in eerste instantie is beoordeeld. Het dusdanig opknippen van een project is echter niet toegestaan. Dit blijkt ook uit de VDW procedure, dat onder hetzelfde Natura 2000-gebied ligt, waarin alle activiteiten wél als een project worden beoordeeld

C.3.2. De behandeling van zuur gas

De decentrale overheden wijzen op de aanwezigheid van het zeer giftige en dodelijke gas H₂S dat zich in het ESV-02 bevindt en dat de risico's ervan reeds in deze fase van de procedure in kaart moeten worden gebracht.

Vermilion schrijft namelijk het volgende in het gewijzigde winningsplan Eesveen (p.14):

"Het ESV-02 Zechstein gas bevat H₂S. Figuur 2-3 toont schematisch de toekomstige procesgang voor de zwavelbehandeling die nodig is voor het gas uit de Zechstein formatie. De noodzakelijke vergunningprocedures zullen worden doorlopen, het proces-schema kan dus veranderen in de tijd."

De reactie van de minister en onze reactie daarop

Wij vinden hierover echter geen nadere reactie van de minister en vinden dit zorgelijk.

Temeer omdat de locatie Eesveen niet alleen een gaswinningslocatie is maar tevens de enige locatie in Nederland waarnaar Vermilion haar afvalwater naartoe transporteert met vrachtwagens, alvorens het afvalwater via een ondergrondse verbuizing naar de afvalwaterinjectieput Nijensleek te verpompen. Bij het overladen van het afvalwater uit de vrachtwagens naar de op de locatie Eesveen aanwezige tanks kan benzeenemissie ontstaan alsook tijdens het tijdelijk opslaan van het afvalwater in de tanks. Benzeen is in de categorie ZeerZorgwekkendeStoffen (ZZS) ingedeeld. Daarnaast zal een ontzwavelingsinstallatie worden geïnstalleerd voor het aanwezige H₂S. Ook dat is een giftig en bovendien dodelijk gas.

Dit betekent dat niet alleen het risico aanwezig is op het ontstaan van benzeenemissies maar ook op het ontstaan H₂S-emissies. Wij menen daarom dat het onverantwoord is om een gewijzigde omgevingsvergunningaanvraag los van het verzoek om in te stemmen met het onderhavige winningsplan te beoordelen. Waardoor de aanvragen voor de ondergrondse en bovengrondse activiteiten niet in één gecoördineerde procedure wordt doorlopen als één project en de samenhang niet duidelijk is. Het op deze wijze opknippen van het project is echter niet toegestaan. De risico's en gevolgen van benzeenemissies dienen gezamenlijk met de risico's van H₂S te worden beoordeeld. Vooral omdat in deze fase niet duidelijk is of de vigerende omgevingsvergunning uit 2014 geheel zal worden herzien op alle onderdelen, en in dat geval ook de benzeenemissieberekeningen, of dat alleen de risico's en gevolgen van de ontzwavelingsinstallatie in kaart worden gebracht.

Zodra sprake blijkt dat er meer benzeenemissie zal ontstaan door de beoogde uitbreiding van gaswinning in veld Eesveen dan aangegeven in de bestaande benzeenemissieberekeningen uit 2014 zal alsnog een katalytische naverbrander moeten worden geïnstalleerd zodat sprake zal zijn van extra stikstofuitstoot. Dit geldt ook voor eventuele toename van afvalwatertransporten omdat Vermilion niet uitsluit dat het afvalwater uit ESV-02 zal worden afgevoerd naar elders. Daarnaast zal ook tijdens het ontzwavelen extra stikstof ontstaan. Aangezien de locatie Eesveen in de nabijheid ligt van meerdere zeer stikstofgevoelige en reeds overbelaste Natura 2000-gebieden is het ook opmerkelijk dat bij de omgevingsvergunning uit 2014 geen Aerius-berekeningen zijn bijgesloten en sindsdien een Passende Beoordeling ontbreekt.

Wij menen daarom dat alle activiteiten voor het gehele project 'gaswinning Eesveen' als één project dienen te worden beoordeeld. Dat betekent dat alle aanvragen voor zowel de ondergrondse winning als de bovengrondse activiteiten op gecoördineerde wijze moeten worden doorlopen. Reeds in deze fase dient duidelijk te zijn of een Milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld en/of een Passende Beoordeling moet worden doorlopen.

C.4. Gevolgen voor natuur en milieu

Door zowel SodM, WDO Delta als de decentrale overheden zijn opmerkingen geplaatst over de volgende natuur en milieuonderwerpen en de gevolgen ervan:

- Bodemdaling

SodM en WDOdelta wijzen in hun adviezen op het feit dat enkel de gevolgen van de *toekomstige* bodemdaling zijn onderzocht in de effectbeoordeling, maar dat de beoordeling van reeds *opgetreden* effecten *"buiten de scope van de memo"* valt.

WDOdelta geeft daarnaast aan, zoals ook in de LDS procedure, dat het waterschap de winning in de VDW velden niet los kan bezien van de onderhavige Eesveen procedure. Kennelijk was WDOdelta ten tijde van het geven van het advies in de onderhavige Eesveen procedure niet op de hoogte gesteld van het voornemen van Vermilion om ook in de Hilgert voorkomens gas te willen winnen. Als daarvan wel sprake was geweest had WDOdelta (waarschijnlijk) ook de beoogde winning in de Hilgert voorkomens hebben betrokken in haar advies. Immers de Hilgert voorkomens liggen, zoals ook de voorkomens VDW en veld Diever, deels onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Volgens ons is ook hier weer sprake van slechte communicatie en gebrek aan transparantie.

Ook wijst WDOdelta op het feit dat compensatie via aanpassing van waterpeilen in dit gebied onwenselijk is vanwege het risico op versnelde veenoxidatie en verhoogde CO₂-uitstoot en verdere toename van bodemdaling.

Vervolgens stelt SodM (p.13):

"Voor de landbouw, waterveiligheid, waterberging en natuur geldt dat de effecten grotendeels samenhangen met het al dan niet aanpassen van het waterpeil op de verwachte bodemdaling. Bij meebewegen van het peil met het maaiveld, zal door scheefstelling van de bodem binnen een peilgebied toch een peilverschil ontstaan ten opzichte van de huidige situatie. Lokaal kan bij peilaanpassing dus toch verdroging of vernatting optreden. Daarnaast kan verzilting een risico zijn"

SodM merkt vervolgens specifiek ten aanzien van Natura 2000-gebieden het volgende op:

"dat niet alleen de toekomstige bodemdaling meegenomen had moeten worden in de beoordeling op de waterhuishouding en de natuurgebieden. Door niet te kijken naar de totale bodemdaling wordt het cumulatieve effect van bodemdaling niet beschouwd. Daarmee vindt SodM dat de effecten onvoldoende worden getoetst."

Het opknippen van de totale effecten van de samengestelde bodemdaling komt inderdaad niet overeen met het voorzorgbeginsel zoals opgenomen in de (Europese) milieuwetgeving en Natura 2000-wetgeving. Volgens deze wetgeving is het niet toegestaan om reeds opgetreden effecten buiten beschouwing te laten. Dat in het verleden winningsplannen zijn goedgekeurd en omgevingsvergunningen zijn verleend en inmiddels onherroepelijk zijn maakt niet dat de gevolgen bodemdaling die daarin zouden zijn beoordeeld, voor zover het geval, als een 'bestaand recht' mag worden opgevat om zodoende deze gevolgen niet tezamen met de gevolgen van de toekomstige bodemdaling in kaart te hoeven brengen. Dit valt in ieder geval niet te lezen in (Europese) Milieu- en Natura 2000-wetgeving. De minister heeft niet nader gemotiveerd waarom hiervan in deze procedure wel sprake zou mogen zijn. Ook is de minister niet nader ingegaan op het risico op versnelde veenoxidatie en de gevolgen daarvan of het feit dat bij peilaanpassing toch verdroging of vernatting kan optreden.

Omdat nadelige gevolgen niet zijn uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden dient de minister er op toe te zien dat een Passende Beoordeling wordt opgesteld omdat alleen in een Passende Beoordeling de gevolgen van mitigerende maatregelen, zoals peilaanpassing, mogen worden beoordeeld, voor zover peilaanpassing een mitigerende maatregel is of toch een compenserende maatregel. Omdat een Passende Beoordeling ontbreekt heeft de minister onvoldoende gemotiveerd waarom de bodemdaling niet tot significante gevolgen kan leiden voor de Natura 2000-gebieden.

- De bovengrens van het aardgascondensaat is aan de lage kant

SodM vindt de inschatting van de bovengrens van de condensaatproductie "aan de lage kant". Op basis van productiegegevens van de Eesveen en Nijensleek voorkomens zou dit ook hoger dan 900 m³ per put per jaar kunnen uitvallen. SodM verwacht niet dat dit nadelige gevolgen zal hebben voor natuur en milieu maar dit is niet nader onderzocht.

De minister merkt alleen op dat dergelijke effecten in een omgevingsvergunning worden beoordeeld, waarmee de minister toestaat dat de aanvraag voor het een gewijzigde omgevingsvergunning pas later wordt ingediend. Daarmee voldoet de minister echter niet aan het voorzorgbeginsel zoals opgenomen in de (Europese) milieu- en natuurbeschermingswetgeving. Daarin is opgenomen dat de aanvragen gecoördineerd in behandeling moeten worden genomen zodat de samenhang van de gevolgen van het gehele project duidelijk is voor aanvang van de activiteiten. Er mag geen sprake zijn van 'salamitactiek'.

- Gewenste reductie van afvalwater

SodM vindt *"dat de veiligheid van mens en milieu gebaat is door de productie van water beperkt te houden. Het productiewater dat toch onvermijdelijk mee naar boven komt bij de productie van gas wordt momenteel in de diepe ondergrond teruggebracht, zoals de huidige best beschikbare techniek voorschrijft"*.

De minister is niet nader ingegaan op het advies van SodM om de productie van het afvalwater zo beperkt mogelijk te houden zodat de veiligheid van mens en natuur hiermee gebaat is. Wij verzoeken de minister hierop alsnog te reageren.

- De opgaaf van de hoeveelheden koolwaterstoffen is "erg summier"

SodM is van mening *"dat de in het winningsplan beschreven opgaaf van de hoeveelheden gewonnen koolwaterstoffen die jaarlijks bij de winning wordt gebruikt, afgeblazen of afgefakkeld erg summier is. Daarmee is voor dit onderdeel niet toegelicht welke overwegingen bij de gemaakte keuze van belang zijn geweest. Vermilion benadrukt in een aanvulling dat zij de beoordeling van emissies in de omgevingsvergunningsprocedure thuis vinden horen."*

SodM wil hierop aanmerken dat afgelopen jaar de Methaanverordening van kracht is geworden. Vanaf 5 februari 2026 moeten bestaande locaties volledig voldoen aan artikel 15 over affakkelen en afblazen. Hierin staat beschreven dat nuttig gebruik van aardgas moet plaatsvinden voor affakkelen, en affakkelen voor aflaten. Ook is gespecificeerd onder welke voorwaarden mag worden afgeweken van deze volgorde.

In de aanvraag omgevingsvergunning uit 2013 (DGETM-EM / 14209469) staat beschreven dat bij de ontluchting van de productiewatertanks 0,5 Nm³ aardgas per dag wordt afgelaten en dat 100 Nm³ aardgas vrijkomt per keer dat de installatie drukvrij moet worden gemaakt bij onderhoudswerkzaamheden. SodM wijst erop dat het aflaten van deze stromen onder de Methaanverordening alleen bij beschreven uitzonderingen toegestaan is. De Methaanverordening is rechtstreeks werkende wetgeving en de regels ten aanzien van affakkelen en afblazen hoeven dus niet in vergunningsvoorwaarden te worden geregeld."

De minister heeft niet gereageerd op deze opmerking van SodM en niet aangegeven of het aflaten c.q. affakkelen van koolwaterstoffen vanaf 2 februari 2026 onder de beschreven uitzonderingen valt. Zo niet, dan mag de wijze waarop Vermilion de koolwaterstoffen tot dusver aflaait en/of affakkelt, niet langer worden voortgezet. Dit geldt niet alleen voor de koolwaterstoffen emissies ten gevolge van winning maar ook voor het ontluchten van de productiewatertanks. In dat geval dient Vermilion nader toe te lichten op welke wijze de koolwaterstoffen zullen worden gereduceerd, zeker als deze hoger zijn dan opgegeven, en dient de minister er op toe te zien dat het onderzoek op correcte wijze wordt uitgevoerd. Met name omdat volgens de methaanverordening (eerste pagina), methaan sterker bijdraagt aan de klimaatverandering dan CO₂ en het afgelopen decennium mondiaal gezien sterk is toegenomen.

- Gevolgen van verlies van waterbergend vermogen

SodM geeft aan dat verlies aan waterberging afhangt van de (on)mogelijkheden van de waterschappen. Namelijk of de gevolgen van max. 7 cm bodemdaling ten gevolge van gaswinning, kunnen worden opgevangen door WDO Delta.

Echter als het waterpeil niet (meer) kan worden verlaagd, zoals voorheen nog gebruikelijk, zal sprake zijn van afname van waterbergend vermogen in de bodem en zal vernatting ontstaan op het maaiveld. Dit is een schadelijke ontwikkeling. Niet alleen voor de agrarische sector, maar het leidt tevens tot onomkeerbare gevolgen voor de aan het waterschap opgelegde klimaatadaptieve maatregelen. Deze door de waterschappen uit te voeren maatregelen zijn namelijk nodig om het veranderende neerslagpatroon door klimaatverandering op te vangen, zodat het regenwater bij langdurige neerslag beter en langer in de bodem kan worden geborgen om zodoende te kunnen benutten in tijden van langdurige droogte.

Wij wonen aan het Eesmeer, dit meer heeft een bergingsfunctie.

Het water staat in de winter al reeds vlak aan de rand van onze tuin.

In het verleden hebben wij helaas al eens een overstroming vanuit het Eesmeer gehad,

Met de nodige schade tot gevolg. Hoe zal dit in de toekomst gaan als het waterbergend Vermogen afneemt agv de gaswinning en wie vergoed dan onze schade ?

Zodra de bodemdaling door gaswinning deze toch al lastige klimaatopgaven frustreert, staat vast dat de gevolgen van de bodemdaling haaks staan op de door WDOdelta aangehaalde Kamerbrief 'Water en Bodemsturend'. Dan ontstaat de situatie dat de verbranding van de uitbreiding van fossiele aardgaswinning leidt tot CO2 uitstoot en verdere klimaatverandering, terwijl de bodemdaling van diezelfde gaswinning ertoe leidt dat de gevolgen van die klimaatverandering niet kunnen worden opgevangen door het waterschap vanwege het verlies aan waterbergend vermogen.

Daarnaast wijst WDOdelta tevens op het risico dat die bodemdaling kan leiden tot veenoxidatie waardoor niet alleen de CO2 uitstoot toeneemt maar tevens tot toename van verdere bodemdaling. Dan is sprake van een neerwaartse spiraal en dient zeker de minister met de portefeuilles **Klimaat en Groene Groei** deze factoren mee te wegen in haar besluit.

- De totale impact van het project 'gaswinning Eesveen' mag niet worden opgeknipt in onderdelen volgens milieu- en natuurbeschermingswetgeving

De bestaande velden Eesveen en Eesveen-2 grenzen aan de voorkomens Eesveen North en Pop-Up. SodM oordeelt dat de gevolgen van enkel de bodemdaling onvoldoende in kaart zijn gebracht ten aanzien van de Natura-gebieden Holtingerveld en Drents-Friese Wold & Leggelderveld.

Daarnaast is eerst een verzoek aangevraagd om in te stemmen met een winningsplan waardoor nog niet duidelijk is welke extra gevolgen de stikstofuitstoot met zich meebrengt.

Wellicht dat de gevolgen van zowel de bodemdaling en stikstofuitstoot zodanig zijn dat ze tezamen ertoe zouden leiden dat niet met het project 'gaswinning Eesveen' als één geheel kan worden ingestemd. Dat is door het opknippen van het project in onderdelen dus nu niet duidelijk, terwijl de winning in de bestaande deelformaties Eesveen en Eesveen-2 mag worden voortgezet als de minister instemt met het winningsplan en de daarin opgenomen bodemdalingsprognose.

Volgens het voorzorgbeginsel in zowel de (Europese) milieu- als natuurbeschermingswetgeving (Natura 2000-wetgeving: Habitatrichtlijn, artikel 6, lid 3) is het niet toegestaan om de totale impact van een project, in dit geval een gaswinningsproject, op te knippen in meerdere aanvragen en onderdelen, zoals in dit geval het beoordelen van de winningseffecten los van de omgevingseffecten.

De samenhang tussen de aanvragen, en dus de totale impact van een project, moet voor aanvang duidelijk zijn, zodat voor aanvang moet transparant zijn of een MER en/of Passende Beoordeling moet worden opgesteld. Over het uitsluiten van significante gevolgen voor milieu en natuur (Natura 2000-gebieden) mag geen wetenschappelijke twijfel bestaan. Deze bewijslast ligt bij de initiatiefnemer en het ministerie dient er op toe te zien dat de aanvragen op gecoördineerde wijze worden doorlopen en beoordeeld, zodat de samenhang tussen de aanvragen en de totale impact ervan goed duidelijk is.

De minister heeft niet nader gemotiveerd waarom hiervan in deze procedure ten aanzien van project 'gaswinning Eesveen' wel sprake zou mogen zijn. Het enkel beroepen op de Mijnbouwwet geeft geen recht op een uitzonderingspositie.

C.5. De uitspraak van het Hof hoger beroep Milieudefensie tegen de Shell

In de uitspraak d.d. 12 november 2024 van het Hof Den Haag inzake het hoger beroep van de landelijke Vereniging Milieudefensie tegen de Shell, heeft het Hof het hoger beroep weliswaar niet gegrond verklaard maar zijn in de uitspraak wel een aantal opmerkelijke afwegingen gemaakt:

Hieronder geven wij een aantal overwegingen aan die volgens ons ook van belang zijn in de onderhavige zaak:

- Bescherming tegen gevaarlijke klimaatverandering is een mensenrecht; [7.17]
- Shell en andere grote bedrijven moeten een passende bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelen van Parijs; [7.79]
- Het aanboren van nieuwe olie- en gasvelden kan op gespannen voet staan met het klimaatakkoord van Parijs; [7.61]
- Het is aannemelijk dat het aanbod van fossiele brandstoffen moet worden beperkt. Fossiele bedrijven hebben hierin een verantwoordelijkheid die los staat van de vraag naar hun producten.
- Grote bedrijven hebben niet alleen een eigen verantwoordelijkheid voor het verminderen van hun operationele CO₂-uitstoot en die van toeleveranciers (scope 1 en 2), maar ook voor het verminderen van de CO₂-uitstoot van hun producten (scope 3) [7.99];
- Juist grote bedrijven die hebben bijgedragen aan het veroorzaken van gevaarlijke klimaatverandering hebben tegenover anderen op aarde de plicht te helpen bij het bestrijden daarvan; [7.26]
- De rechter mag ingrijpen als een bedrijf zich niet aan zijn zorgplicht houdt om CO₂-uitstoot te beperken. De rechter hoeft in zo'n geval niet terughoudend te zijn. [7.10/7.11]
- Grote bedrijven kunnen zich niet verschuilen achter regelgeving; [7.53]
- Ook bestaande (EU)-wetgeving staat er niet aan in de weg dat individuele bedrijven een verdergaande verplichting kunnen hebben om hun uitstoot te verminderen; [7.53]
- Internationale mensenrechten en soft-law spelen een rol (horizontale werking resp. reflexwerking) bij de invulling van van de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm; [7.18, 7.24]

Deze overwegingen zijn niet alleen relevant voor de bescherming van mensen, maar vanzelfsprekend ook voor bescherming van de natuur. Immers verdere toename van CO₂ uitstoot door verbranding van fossiele grondstoffen, zoals aardgas, leidt tot verdere klimaatverandering waardoor verdere verandering van het neerslagpatroon ontstaat en het risico op natuurbranden, overstromingen maar ook verdroging op de loer ligt. Bovendien zal de toenemende bodemdaling door gaswinning in onze regio ten koste gaan van het waterbergend vermogen, terwijl de waterschappen de opdracht hebben gekregen om het waterbergend vermogen juist te verbeteren om zodoende de gevolgen van het veranderend neerslagpatroon op te vangen. Om daarmee te voldoen aan de bepalingen in de Kader Richtlijn Water, aan de Kamerbrief 'Water en bodem sturend' en aan specifieke ecologische opgaven.

Bovenbeschreven gevolgen treffen dan ook niet alleen mensen, maar ook de natuur - en dus ook de Natura 2000-gebieden en de daarin opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In dat geval zal sprake zijn van (ernstige) significante gevolgen en zullen de Natura 2000-gebieden verslechteren. Bovendien neemt het risico toe dat bodemdaling door gaswinning gaat leiden tot veenoxidatie waardoor tevens CO₂ wordt uitgestoten en als extra negatief gevolg heeft dat het leidt tot verdere bodemdaling³. Dan ontstaat een neerwaartse spiraal die niet opweegt tegen de voordelen die worden gezien in verdere uitbreiding van gaswinning. Volgens de voorspelling van It Wetterskip gaat het om een verlies van waterberging van honderdduizenden kuub water, dat definitief niet meer kan worden geborgen in de bodem. Het kunnen vinden van compenserende maatregelen is geen vanzelfsprekendheid.

³Zie bijvoorbeeld <https://klimaatadaptatienederland.nl/stresstest/bijsluiter/bepalen-dreigingen/droogte/bodemdaling/>

Daarnaast is het vasthouden van water een eerste levensbehoefte terwijl energievoorziening dat niet is. Water is bovendien uniek waarvoor géén alternatief bestaat, terwijl er voor de winning van fossiel aardgas wél alternatieven te vinden zijn, als men zou willen. Wij menen dat onze overheid te weinig actie onderneemt om het consumptiegedrag te temperen, terwijl juist daar veel winst valt te behalen. Te beginnen bij het verbeteren van de energie-infrastructuur, het energiezuiniger maken van woningen en het bevorderen van het gebruik van o.a. zonne-energie en (hybride) warmtepompen en daar voldoende (financiële) mogelijkheden voor te bieden. Daarom is onze stelling: het gas dat niet wordt gebruikt hoeft ook niet te worden gewonnen. Laat zowel het gas, en daarmee ook het water, graag in onze bodem.

Wij danken u voor uw aandacht en interesse.

[Redacted]

Hoogachtend,

[Redacted]

[Redacted]

Reactie op het ontwerpbesluit actualisering winningsplan Eesveen

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt winningsplan Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Datum: 15 december 2025

Afz.: Dorpsbelang Eesveen – De Bult

Betreft: Zienswijze inzake ontwerpbesluit actualisering winningsplan Eesveen, kenmerk DGRGG-DTDO/V-60181

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit actualisering winningsplan Eesveen, met kenmerk DGRGG-DTDO/V-60181 brengt ondergetekende Dorpsbelang Eesveen - De Bult de volgende reactie onder uw aandacht.

1. De participatie en informatieverstrekking naar omwonenden en belanghebbenden is ontoereikend en deels onjuist geweest, waarbij de periode voor het indienen van zienswijzen sluit voordat aanvullende informatie van Vermilion op mijnbouw-vergunningen.nl is gepubliceerd.
 Hoewel de informatie omtrent het Ontwerpbesluit en de hieraan gerelateerde en op dit moment beschikbare informatie beschikbaar is gesteld via mijnbouw-vergunningen.nl, is dit zeer summier in vergelijking met andere winningsplannen in Noord Nederland. De verstrekking van actuele en correcte informatie is onvoldoende geweest omdat:
  - a) Voor andere winningsplannen zoals Gaswinning VDW is een participatieplan opgesteld maar voor de actualisering van het winningsplan Eesveen ontbreekt een dergelijk plan. Zoals valt te lezen in het participatieplan gaswinning VDW vinden het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en Vermilion communicatie met de omgeving in het project belangrijk, omdat daarmee de zorgen van de omgeving geadresseerd kunnen worden en rekening kan worden gehouden met de belangen en wensen van de omgeving. Doel van informatie en participatie is dat *“de verantwoordelijke bewindspersoon (Minister van Klimaat en Groene Groei), de omgeving en haar belangen goed kent, om deze in de afweging mee te nemen en zorgvuldige keuzes te kunnen maken. KGG en Vermilion willen met de omgeving werken aan een relatie van wederzijds begrip en vertrouwen, waar belanghebbenden hun kennis, bezwaren, wensen en ideeën kunnen inbrengen.”* Het ontbreken van

eenzelfde soort participatieplan voor de actualisering van het winningsplan Eesveen heeft uiteindelijk geleid tot onvoldoende participatie, zie voor onderbouwing hiervan de punten b), c), en d) hieronder. Dit impliceert dat de minister geen goede afweging en zorgvuldige keuze kan maken omtrent het geactualiseerde gaswinningsplan Eesveen.

- b) De informatie over de huidige gaswinning in Eesveen en de plannen voor uitbreiding van deze gaswinning tot potentieel Eesveen (ESV-01) Eesveen 2 (ESV-02), Eesveen Popup en Eesveen North zijn naast de publicatie op mijnbouw-vergunningen.nl vrijwel nergens te vinden in public domain. Ook zijn de plannen voor het nieuwe winningsplan, die feitelijk leiden tot uitbreiding van de gaswinning in Eesveen niet beschreven op de website RVO/gaswinning en niet in het document Nationale energie-infrastructuurprojecten in Nederland, Editie 2025. Sterker nog, indien op RVO.nl gezocht wordt naar "Eesveen" blijkt dat dit niet voorkomt op de website, terwijl er wel heel veel informatie over ander gaswinningsprojecten is te vinden.
- c) Op www.mijnbouwvergunningen.nl/.../vragen-en-antwoorden-gaswinning-eesveen valt op 14 december 2025 de actuele stand van zaken met betrekking tot procedure en vergunning te lezen:
"De kennisgeving van de aanvraag is op 11 augustus 2025 gepubliceerd in de Staatscourant. De eerdergenoemde adviseurs zijn om advies gevraagd. Op 18 september 2025 is Vermilion om aanvullende informatie gevraagd; deze informatie is nog niet ontvangen. De termijn voor het indienen van de aanvullende informatie is onlangs verlengd tot 21 december 2025. Later zullen het ontwerpbesluit en alle bijbehorende stukken op www.mijnbouwvergunningen.nl worden gepubliceerd."
 Hieruit blijkt dat de periode voor het indienen van zienswijzen sluit (17 december 2025) voordat alle informatie beschikbaar is gesteld. Wij als Dorpsbelang Eesveen – De Bult vinden het zeer belangrijk dat de adviseurs (te weten Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), provincies Drenthe en Overijssel, gemeente Steenwijkerland en de Veiligheidsregio IJsselland) beschikken over de aanvullende informatie van Vermilion om een correct en volledig advies uit te kunnen brengen; de bewoners in de omgeving hebben daar ook recht op. Verder dient de aanvullende informatie beschikbaar te zijn om eventueel een zienswijze op in te kunnen dienen.
- d) Tijdens de inloopbijeenkomst op woensdag 19 november in Hotel Restaurant De Eese zijn de bezoekers van deze bijeenkomst onjuist en onvolledig voorgelicht over de voorgenomen plannen m.b.t. actualisering winningsplan Eesveen met hierin o.a. de voorgenomen aanpassing van de maximale hoeveelheid gas die gewonnen mag worden en de grotere bodemdaling die voorzien wordt. De meeste vragen tijdens deze bijeenkomst gingen over eventuele schade. In lange gesprekken met onder andere ondergetekenden maar ook omwonenden werd door vertegenwoordigers van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei gesteld dat:
  - a. Er geen schaderegeling is voor de gaswinningsplannen in Eesveen
  - b. Dat er in het geval van schade gebeld moet worden met Vermilion om dit te melden

Beide zaken zijn aantoonbaar onjuist. In Staatscourant nr. 30336 d.d. 10 juni 2020 is het instellingsbesluit Commissie Mijnbouwschade gepubliceerd. Volgens het instellingsbesluit is de commissie *"op grond van dit besluit bevoegd om advies te geven over alle meldingen van schade aan gebouwen door bodembeweging als gevolg van de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk die worden ingediend door de eigenaar van het gebouw (de schademelder)"*. Voorts heeft deze commissie de "Overeenkomst landelijke behandeling mijnbouwschade kleine velden" afgesloten met de mijnbouwondernemingen (waaronder Vermilion Energy Netherlands B.V.), waarin afspraken over de melding en afhandeling (verdeling van kosten) zijn vastgelegd. Voor een schademelding heeft Commissie Mijnbouwschade het protocol (de procedure) gepubliceerd, waaruit blijkt dat deze schademelding bij Commissie Mijnbouwschade moet worden gedaan. Tekenend voor de onvolledigheid van informatie verstrekking is ook dat de Commissie Mijnbouwschade niet aanwezig was op de inloopbijeenkomst en dat bij navraag aan het Ministerie van Klimaat en Groene Groei het antwoord werd gegeven dat men dit niet nodig vond. Onze conclusie hier is dat het ministerie het dus blijkbaar niet nodig vond de bewoners **VOLLEDIG** en **FEITELIJK CORRECT** te informeren

Gelet op bovenstaande zaken concluderen wij als Dorpsbelang Eesveen – De Bult dat de informatieverstrekking (participatie) richting de bewoners in de directe omgeving (die wonen in ons werkgebied) onvoldoende, onvolledig en onjuist is geweest. Wij eisen daarom dat de informatieverstrekking en aansluitend een periode voor het indienen van zienswijzen opnieuw wordt gedaan zodra alle informatie (de aanvullende informatie van Vermilion, punt c) wel beschikbaar is gesteld via openbare kanalen zoals www.mijnbouwvergunningen.nl én de website van RVO.

2. Er is onzekerheid over bodembeweging als gevolg van het winnen van gas uit andere bodemlagen dan de Slochterenformatie, en de gevolgen voor (locale) bodemdaling.

Vermilion is voornemens maximaal vier extra putten te boren om de productie uit te breiden. De eerste twee putten zullen geboord worden naar Eesveen North en Eesveen Pop-up, om deze velden te ontwikkelen. Daarna is Vermilion van plan om nog twee putten te boren naar Eesveen North en Eesveen, om de productieprestaties van deze gasvelden te verbeteren. Ook is Vermilion voornemens om uit de Zechsteinformatie van Eesveen 2 te gaan produceren met put ESV-02; nu wordt nog enkel geproduceerd uit de Slochterenformatie.

Voor het nog niet aangeboorde prospect Eesveen North verwacht Vermilion in het hoge productiescenario in totaal 687 miljoen Nm³ uit het Rotliegendgesteente te kunnen produceren, 109 miljoen Nm³ uit het Zechsteingesteente en 157 miljoen Nm³ uit het Vlielandgesteente, tot en met 2041. Dit komt neer op een totaal van 954 miljoen Nm³ uit gasveld Eesveen North.

Bij winning uit andere bodemlagen dan de Slochterenformatie kan er mogelijk

zoutkruip ontstaan. Zoutkruip is een cruciaal geomechanisch proces dat de stabiliteit van ondergrondse zoutstructuren en het oppervlak beïnvloedt bij zowel gas- als zoutwinning. Als het gas uit een bodemlaag wordt gehaald, neemt de druk af. De bovenliggende, zware zoutlaag drukt dan in de onderliggende laag, wat compactie en bodemdaling veroorzaakt. Het zout wordt samengedrukt en 'kruipt' naar uitgeholde ruimtes, zoals cavernes, om de druk te herstellen. De spanning die door de compressie ontstaat, kan leiden tot plotselinge verschuivingen en bodemtrillingen (aardbevingen), vooral bij gaswinning. Ongecontroleerde zoutkruip kan leiden tot instabiliteit, waardoor het risico op breuken en lekkages in de diverse bodemlagen toeneemt, met mogelijke verontreiniging van grondwater tot gevolg. De huidige (recente) inzichten zijn dat de traditionele komdaling van de bodem mogelijk niet van toepassing is voor gaswinning in andere bodemlagen dan de Slochterenformatie vanwege de onregelmatige holtes in deze lagen. Indien zoutkruip optreedt kan de bodemdaling mogelijk onregelmatig zijn, wat kan leiden tot schade aan gebouwen. In de onderzoeken die TNO heeft uitgevoerd is er zeer weinig aandacht geweest voor de risico's t.a.v. zoutkruip door gaswinning in het Rotliegendgesteente, het Zechsteingesteente en uit het Vlielandgesteente.

Meerdere nulmetingen aan gebouwen vóór aanvang van gaswinning uit andere lagen dan de Slochterenformatie is van belang om latere veranderingen vast te leggen en om de Commissie Mijnbouwschade te ondersteunen bij schadeonderzoek. Vooral gelet op het feit dat er (in Nederland) weinig tot geen ervaring is met het winnen van gas uit deze lagen tegelijk en het (hierdoor) mogelijk ontstaan van zoutkruip.

Wij verzoeken dringend additionele nulmetingen op te nemen in het definitieve besluit omtrent Actualisering winningsplan Eesveen. Daarnaast verzoeken wij dringend om additionele trillingsmeters te plaatsen om vast te stellen in hoeverre bodemtrillingen toenemen als gevolg van het nieuwe winningsplan. Tenslotte eisen wij (Dorpsbelang Eesveen – De Bult) dat in het definitieve besluit over Actualisering winningsplan Eesveen een bepaling wordt opgenomen dat gaswinning in het Rotliegendgesteente, het Zechsteingesteente en uit het Vlielandgesteente wordt gestopt wanneer uit de bodemdaling- en trillingsmetingen blijkt dat er onregelmatige bodemdaling plaatsvindt en/of grotere bodemtrilling dan voorzien in de (TNO) rapporten die ten grondslag liggen aan het hierboven genoemde ontwerpbesluit Actualisering winningsplan Eesveen.

3. Het is onduidelijk of wel voldaan kan worden aan de milieu eisen die aan gaswinning worden gesteld in de Mijnbouwwet en de Europese Methaanverordening van 4 augustus 2024. Hierdoor zijn er vooral veel zorgen omtrent de veiligheid van de omwonenden, die op 200 á 300 meter van het huidige terrein en de voorgenomen boringlocaties wonen.

De Mijnbouwwet en de Europese Methaanverordening omvatten verplichtingen met betrekking tot methaanemissies uit de gaswinningsector. Het doel is reductie van

methaanuitstoot, een sterk broeikasgas, voortkomend uit zowel 'upstream' (winning) als 'downstream' (import, transport) activiteiten, met focus op lekkages bij boorputten en installaties. In Eesveen is sprake van zowel upstream als downstream vanwege het lozen van afvalwater in de winningsput.

De Raad van State heeft op 12 november 2025, dus na kennisgeving van het voorliggende ontwerpbesluit, advies uitgebracht over de Uitvoeringswet methaanverordening (advies kenmerk W19.25.00184/IV). Het advies betreft het voorstel tot wijziging van de Mijnbouwwet en enkele andere wetten in verband met de uitvoering van verordening (EU) 2024/1787 over de vermindering van methaanemissies in de energiesector. Met dit wetsvoorstel voor wijziging van de Mijnbouwwet wordt uitvoering gegeven aan de methaanverordening. Omdat de meeste bepalingen uit deze verordening rechtstreeks van toepassing zijn, beperkt dit voorstel zich tot het aanwijzen van de toezichthouders, die met dit voorstel de vereiste handhavingsbevoegdheden verkrijgen. Daarnaast wordt ervoor gekozen om niet-naleving van een aantal verplichtingen strafbaar te stellen, zoals reparatie- en vervangingsverplichtingen, het door exploitanten in acht nemen van de grenzen die zijn gesteld aan het afblazen en affakkelen van methaan en de verplichting om een beperkingsplan op te stellen en maatregelen te treffen ter beperking van methaanemissies uit putten.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel tot wijziging van de Mijnbouwwet en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend. Het wijzigingsvoorstel moet nog goedgekeurd worden door de Tweede Kamer. Zolang dit niet is gebeurd is onduidelijk of voldaan wordt aan de Europese Methaanverordening, mede omdat de aanpassing van de wet een aantal tegenstrijdigheden tussen de nationale wetgeving en de methaanverordening op moet lossen.

Een ander punt dat speelt is dat bij gaswinning uit het Rotliegendgesteente, het Zechsteingesteente en uit het Vlielandgesteente vermoedelijk Zuurgas (SO₂ gas) vrijkomt wat via een ontzwavelingsinstallatie onschadelijk gemaakt moet worden. Onduidelijk is wat hiervan de gezondheidsrisico's voor bewoners op korte afstand (200 m.) zijn

Gezien bovenstaande en het feit dat een aantal bewoners van Eesveen zeer dicht bij de bron van de (zeer waarschijnlijke) emissies wonen, zijn er sterke twijfels of de gezondheid van de direct omwonenden voldoende gewaarborgd is. Daarbij speelt ook dat er in de recent al één incident is geweest waarbij er milieuschade is ontstaan. De lokale bevolking heeft echter geen duidelijkheid van de betrokken instanties gekregen wat er precies gebeurd is en in hoeverre het milieu en/of de leefomgeving is aangetast door het incident.

Dorpsbelang Eesveen – De Bult eist dat ten allen tijde de veiligheid van omwonenden gewaarborgd is en dat derhalve de eisen uit de Europese Methaanverordening en de Mijnbouwwet worden gerespecteerd. Verder eisen we dat de toezichthoudende instanties strikt toezien en handhaven, en dat overtredingen van de toegestane emissies niet alleen strafbaar worden gesteld maar ook daadwerkelijk bestraft worden in de juiste verhouding tot de ernst van de overtreding. Overigens dient voor dit winningsplan hoofdstuk 20 van de Wet milieubeheer van toepassing te zijn evenals de voorziene wijzigingen in de Mijnbouwwet die nu reeds vastgesteld zijn (Kamerstuk 36776) en vanaf 01-01-2026 van toepassing zijn.

Wij behouden ons het recht voor om (gelet op punt 1c) te zijner tijd een aanvulling op deze zienswijze in te dienen.

Met vriendelijke groet,

Dorpsbelang Eesveen – De Bult

(Waarnemend) Voorzitter:

Secretaris:

Deze zienswijze en de beantwoording daarvan zal ook gepubliceerd worden op www.eesveen-debult.nl

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

[REDACTED] 15 december 2025

Betreft: Zienwijze op geactualiseerd winningsplan Eesveen (Vermilion Energy Netherlands B.V.)

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief geven wij onze zienswijze op het geactualiseerde winningsplan Eesveen van Vermilion Energy Netherlands B.V. Onze woning, aan de [REDACTED], ligt binnen de invloedssferen van de gasvelden waarop dit winningsplan betrekking heeft. Wij zijn derhalve direct belanghebbenden en willen onze zorgen en aandachtspunten kenbaar maken in het kader van de besluitvorming. Het plan betreft een actualisatie van het winningsplan tot 2041 waarbij naast de bestaande twee gasputten nog maximaal vier extra nieuw te boren putten worden toegevoegd. Daarbij wil Vermilion naast de al 542 miljoen nm3 gewonnen aardgas nog eens 1346 miljoen nm3 winnen. Op grond van artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet zijn er drie afzonderlijke gronden waarop instemming kan worden geweigerd of uitgesteld. Wij lichten deze hieronder toe.

1. Veiligheid voor omwonenden en voorkomen van schade (artikel 36 lid 1 sub a)

In het geactualiseerde winningsplan Eesveen ontbreekt een kwantitatieve analyse van cumulatieve bodemtrillingen en bodemdaling in het gehele winningsgebied. Zowel de Provincie Overijssel als de betrokken gemeenten hebben hier nadrukkelijk op gewezen. Zonder deze analyse kan niet worden vastgesteld dat de gaswinning daadwerkelijk binnen de laagste risicocategorie valt. Dit betekent dat de veiligheid van omwonenden, waaronder wij, niet voldoende is gewaarborgd.

Daarbij ontbreekt cruciale data over de mate waarin bodemdaling doorzet ná het stoppen van de gaswinning. Het is bekend dat bodemdaling nog jarenlang kan doorgaan nadat de productie is beëindigd. Het ontbreken van deze gegevens betekent dat de risico's voor omwonenden en infrastructuur niet volledig in kaart zijn gebracht. Wij stellen daarom dat er wel degelijk grond is om instemming te weigeren of uit te stellen totdat een volledige en onafhankelijke risicoanalyse beschikbaar is, waarin zowel cumulatieve effecten tijdens de winning als de doorzettende bodemdaling na beëindiging van de winning worden meegenomen.

De ervaringen met de gaswinning in Groningen onderstrepen dit punt. Tot 2012 gaf SodM geen expliciet advies om de gaswinning te beperken. Men erkende wel dat er sprake was van geïnduceerde bevingen, maar ging er vanuit dat deze licht zouden zijn en geen grote schade zouden veroorzaken. SodM adviseerde vooral om de seismische activiteit te monitoren en modellen te verbeteren, zonder productie te reduceren. Daarbij vertrouwde SodM grotendeels op de gegevens en analyses van NAM en TNO, die de kans op zware bevingen laag inschatten. Pas na de zware beving bij Huizinge in augustus 2012 (magnitude 3,6) veranderde dit beeld en werd duidelijk dat eerdere aannames onjuist waren.

Wij zien in de huidige rapporten rond Eesveen een herhaling van zetten: ook nu wordt uitgegaan van lage seismische risico's en beperkte bodemdaling, terwijl cruciale cumulatieve analyses ontbreken en onzekerheden groot zijn. De geschiedenis van Groningen toont aan dat het blind vertrouwen op deze adviezen zonder onafhankelijke en volledige toetsing kan leiden tot onderschatting van de werkelijke gevaren. Juridisch betekent dit dat de minister niet kan volstaan met een verwijzing naar SodM- en TNO-adviezen, maar op grond van artikel 36, eerste lid, onder a, moet eisen dat lacunes worden aangevuld en dat de veiligheid van omwonenden deugdelijk wordt onderbouwd voordat instemming met het winningsplan Eesveen kan plaatsvinden.

Daarnaast wijzen we er ook op dat schadeloosstelling vooraf optimaal geregeld moet zijn. Artikel 36 lid 1 sub a geeft de minister de bevoegdheid om instemming te weigeren als de veiligheid van omwonenden of het voorkomen van schade onvoldoende is gewaarborgd. Het ontbreken van een vooraf optimaal geregelde schadeloosstelling betekent dat de gevolgen van eventuele schades niet adequaat worden opgevangen. Daarmee is de veiligheid en rechtszekerheid van omwonenden niet gegarandeerd. Het kan niet zo zijn dat bewoners die schade ondervinden van een bodemtrilling zelf – al dan niet via de Commissie Mijnbouwschade – moeten aantonen dat deze schade door de gaswinning is veroorzaakt. Dat legt een onevenredige last bij de gedupeerden en ondermijnt hun rechtszekerheid. In onze optiek behoort de bewijslast bij de vergunninghouder, Vermilion, te liggen. Alleen op die manier wordt recht gedaan aan het belang van veiligheid en het voorkomen van schade zoals bedoeld in artikel 36 lid 1 sub a.

2. Planmatig gebruik en beheer van delfstoffen

Artikel 36, eerste lid, onder b, van de Mijnbouwwet bepaalt dat instemming met een winningsplan kan worden geweigerd indien dit nodig is voor een doelmatig en planmatig gebruik en beheer van delfstoffen. Uit jurisprudentie van de Raad van State volgt dat de minister expliciet moet motiveren dat een winningsplan past binnen een integrale en doelmatige visie op het beheer van gasvoorraden. Het mag niet gaan om ad-hoc uitbreidingen zonder onderbouwing.

In het geactualiseerde winningsplan Eesveen worden nieuwe formaties toegevoegd die in eerdere plannen niet waren meegenomen. Dit betekent dat de winning niet langer beperkt blijft tot de oorspronkelijk vergunde voorkomens, maar dat er sprake is van een aanzienlijke uitbreiding. De adviezen van TNO en SodM erkennen bovendien dat de noodzaak van een tweede boorcampagne onzeker is en dat de productiebandbreedte zeer groot is. Dit wijst op een gebrek aan planmatigheid: er is geen integrale visie op het beheer van deze gasvoorraden, maar een reeks van uitbreidingen die pas gaandeweg worden toegevoegd.

De jurisprudentie maakt duidelijk dat de minister in zo'n geval niet kan volstaan met een verwijzing naar technische adviezen, maar moet aantonen dat het plan daadwerkelijk bijdraagt aan een doelmatig en zorgvuldig beheer van delfstoffen. Omdat deze motivering ontbreekt en de uitbreiding niet past binnen een consistent en planmatig beleid, is er grond om instemming te weigeren of uit te stellen totdat een integrale en onafhankelijke onderbouwing beschikbaar is.

3. Nadelige gevolgen voor milieu en natuur

Artikel 36 lid 1 sub c bepaalt dat instemming kan worden geweigerd indien dit nodig is om nadelige gevolgen voor milieu en natuur te voorkomen of te beperken.

De Europese Methaanverordening (Verordening (EU) 2024/1787) is sinds augustus 2024 van kracht en legt bedrijven in de olie-, gas- en kolensector strikte verplichtingen op.

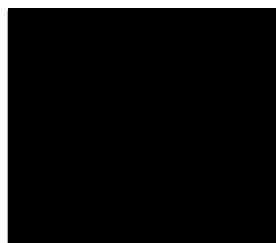
Methaan is een krachtig broeikasgas dat op korte termijn veel sterker bijdraagt aan klimaatverandering dan CO₂. Juist daarom verplicht de verordening dat bedrijven hun emissies actief beperken en transparant rapporteren. SodM heeft zelf aangegeven dat condensaat- en waterproductie mogelijk hoger zijn dan ingeschat, wat de kans op emissies vergroot. Zonder een concreet plan om methaanuitstoot te beperken en zonder borging van de Europese verplichtingen kan niet worden geconcludeerd dat de milieugevolgen acceptabel zijn.

Conclusie: Omdat de milieueffecten niet volledig en onafhankelijk zijn onderzocht is er op grond van artikel 36 lid 1 sub c voldoende reden om instemming met het winningsplan Eesveen te weigeren of uit te stellen.

Slot

Zonder vooraf een volledige risicoanalyse, een optimaal geregelde schaderegeling en een deugdelijk onderbouwd plan voor planmatigheid en milieueffecten kan de minister geen rechtmatig en zorgvuldig besluit nemen. Wij verzoeken u daarom om geen instemming te verlenen zolang deze lacunes niet zijn aangevuld en de belangen van omwonenden, milieu en natuur niet deugdelijk zijn gewaarborgd.

Hoogachtend,

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd
winningsplan Eesveen

Datum: 13 december 2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het
winningsplan Eesveen.

Mijn woning ligt binnen de invloedssfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Ik maak mij zorgen over:

1. Risico op bodemdaling en trillingen, mede door autonome bodemdaling.
2. Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor ik schade zelf moet aantonen.
3. Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in mijn buurt.
4. Onzekerheid over de uitbreiding naar vier extra putten.
5. De beperkte communicatie richting inwoners.

Ik verzoek u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken
- risicoanalyses te actualiseren- transparantie en betere communicatie te waarborgen

Hoogachtend, [REDACTED]
[REDACTED]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Naam: [REDACTED]

Adres: [REDACTED]

Plaats en datum: [REDACTED], 15 december 2025

Betreft: zienswijze inzake ontwerp 'instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen' d.d. 5 november 2025, kenmerk DGRGG-DTDO V-60181

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bied ik u mijn zienswijze aan.

1. Ik ben van mening dat de voorspelde bodemdaling, zoals beschreven in paragraaf 5.2, een te groot risico op schade aan bebouwing in het bovengrondse winningsgebied zal vormen. De potentiële gevolgen voor huizen en andere opstallen bij een daling van 4 – 7 cm. zijn onvoldoende onderzocht. De geschiedenis in de provincie Groningen heeft ons geleerd welke zeer grote maatschappelijke gevolgen een bodemdaling heeft, ook in de gebieden waar de bodemdaling minder sterk was dan bijvoorbeeld Loppersum. Het aan het slot van de paragraaf verwoorde standpunt dat de verwachte bodemdaling geen aanleiding geeft om instemming te weigeren of om beperkingen of voorschriften ten aanzien van de bodemdaling aan de instemming te verbinden is daarom naar mijn oordeel onbegrijpelijk en onjuist.
2. Ik ben van oordeel dat aan mijn belang als eigenaar van een woning en bijbehorend perceel, gelegen midden in het wingebied Eesveen 2, onvoldoende gewicht is toegekend. De belangenafweging is wat mij betreft onevenwichtig.
3. Een evenwichtiger afweging van belangen zou er naar mijn oordeel naar moeten leiden dat bij een aan de vergunningverlening te verbinden voorwaarde de maximaal te winnen hoeveelheid te winnen aardgas zodanig neerwaarts wordt bijgesteld dat de toegestane (cumulatieve) bodemdaling ten hoogste twee centimeter bedraagt.
4. Ik verwijs in dit verband naar de uitspraak van de Raad van State van 1 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:938, r.o. 8.3, en verzoek om daarnaast een voorwaarde op te nemen met de concrete strekking dat indien de nu voorgenomen winning tot een (cumulatieve) bodemdaling van meer dan 20 millimeter zal leiden een nieuw winningsplan aan de minister zal moeten worden voorgelegd.
5. Ik zie uw gemotiveerde reactie op deze zienswijze gaarne tegemoet.

Met hoogacht~~ing~~ en vriendelijke groet,

Aan Ministerie van klimaat en Groene Groei

Inspraakpunt Winningsplan Gaswinning Eesveen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Eesveen 10 december 2025

Onderwerp : Zienswijze tegen het besluit gewijzigd winningsplan Eesveen 6 november

Jaargang en nummer Staatscourant 2025 37434

Geachte heer , mevrouw,

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar met betrekking tot het hierboven genoemde

Ontwerpbesluit of de hierboven genoemde vergunningaanvraag .

Omwonende Familie [REDACTED] dienen deze zienswijze in .

Wij maken ons enorme zorgen om onze boerderij die is gebouwd medio 1932 de hele Boerderij is ongefundeerd en staat op een zandrug .Vlakbij ons gaat er geboord worden Met een verwachte bodemdaling van eerst 7cm met later nog eens 4cm !

Nu las ik dat er voor ons een omgekeerde bewijslast is ,dus ik begrijp hieruit

Dat wij zelf maar moeten bewijzen als er eventuele schade door Vermilion komt

Dit is toch buitengewoon onwenselijk .

Ook baart het ons zorgen dat er sprake is van een zg . salamitactiek waarbij er beetje bij beetje toch grote effecten kunnen optreden in de nieuwe velden Eesveen North en Eesveen Pop up verbinden bijvoorbeeld de bestaande velden Nijensleek ,Eesveen en Eesveen 2,Ook grenzen Eesveen en VDW velden direct aan elkaar.

Qnze boerderij staat ook maar enkele meters van de put Nijensleek waar al het afval water in terecht komt . Dus voor ons een grote zorg bodemkwaliteit waterkwaliteit en de luchtkwaliteit inverband met de zwavel procedure die er gaat plaatsvinden en wij in de giftige gassen zitten .

Dit zijn een paar zorgen die wij u graag aan het nadenken hopen te zetten .

Door meer boorputten te plaatsen wordt ook het weide vogelgebied geteisterd

De weg naar de boortokatie heet niet voor niets de wulpen het was altijd het grootste Broedgebied van Eesveen .

Gezien de situatie zou het wenselijk zijn te overwegen elders gas te winnen.

HOOGACHTEND een bezorgde familie [REDACTED] .

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
 Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: Bestuur Wijkvereniging Landgoed de Woldberg
 [REDACTED]
 [REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 13-12-2025

Geachte Minister,

Namens de wijkvereniging Landgoed de Woldberg in Steenwijk dienen wij hierbij onze zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het gewijzigde winningsplan Eesveen. Onze wijk ligt binnen het gebied dat in de documentatie van Vermilion wordt aangemerkt als de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Wij onderschrijven het belang van zorgvuldige besluitvorming, maar hebben zorgen over de risico's met name m.b.t. bodemdaling en de gevolgen voor natuur en milieu, de onderbouwing van het winningsplan (en het daarbij onvoldoende motiveren van afgewezen adviezen m.b.t. het ontwerpinstemmingsbesluit van wettelijke adviseurs als SodM, waterschap en gemeente) en het ontbreken van beschermende maatregelen voor bewoners.

Onze zienswijze bevat de volgende 5 items:

1. *Onvoldoende aandacht voor risico's op bodemdaling en trillingen*

Het winningsplan voorspelt 1–7 cm bodemdaling. Adviezen van gemeenten, SodM en het waterschap tonen zorgen over grotere effecten en nazakkingen.

Wij verzoeken om actualisering van de risicoanalyse, second opinion en structurele monitoring.

2. *Bewoners worden geconfronteerd met volledige bewijslast*

In tegenstelling tot Groningen geldt hier géén omgekeerde bewijslast. Bewoners moeten zelf schade aantonen en investeren in nulmetingen.

Wij verzoeken om een laagdrempelige regeling voor nulmetingen en onafhankelijk meetnet.

3. Onvoldoende duidelijkheid over uitbreiding (vier extra putten)

De effectanalyses zijn gebaseerd op eerdere productievolumes.

Wij vragen om een nieuwe beoordeling op basis van de volledige toekomstige schaal en cumulatieve effecten.

4. Onvoldoende communicatie en participatie

Bewoners zijn laat geïnformeerd en missen toegang tot onafhankelijke expertise.

Wij verzoeken om stevige communicatieverplichtingen en ondersteuning via onafhankelijke instanties.

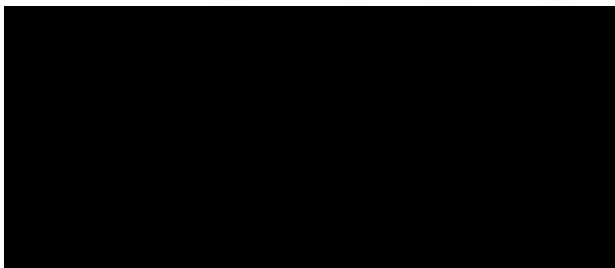
5. Verzoek tot aanpassing van het ontwerpbesluit

Wij vragen om:

- onafhankelijke monitoring binnen de wijk
- gefinancierde nulmetingen
- actualisatie risicoanalyses
- nieuwe beoordeling van de uitbreiding
- verbeterde communicatie en participatie

Zonder deze maatregelen is adequate bescherming van bewoners niet mogelijk.

Hoogachtend namens bestuur Wijkvereniging Landgoed de Woldberg,

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum 12 december 2025

Betreft Reactie Actium op Ontwerp-instemmingsbesluit over gewijzigd winningsplan
Eesveen

Geachte Minister van Klimaat en Groene Groei,

Wij hebben begrepen dat u voornemens bent in te stemmen met het gewijzigde winningsplan voor het gasveld Eesveen. Middels deze brief willen wij onze zienswijze kenbaar maken.

Wij realiseren ons dat eerdere bezwaren tegen gaswinning uit kleine velden vaak niet hebben geleid tot een andere uitkomst. Toch voelen wij de morele noodzaak om onze zorgen uit te spreken. Het Noorden is nauw verbonden; wij voelen solidariteit met Groningen en waarderen dat de gaswinning in Groningen is gestopt. Tegelijkertijd constateren wij dat bij kleinere velden, zoals Eesveen, onvoldoende urgentie wordt gevoeld om risico's te beperken. In theorie is alles goed geregeld, ook voor schadeafhandeling, maar de praktijk in Groningen heeft het vertrouwen hierin ernstig aangetast.

Wij maken ons zorgen over mogelijke schade door bodembeweging aan onze woningen die we verhuren, veelal aan mensen met een laag inkomen. Wij vragen u ons te verzekeren dat eventuele schade adequaat en tijdig wordt hersteld, en dat bewoners niet worden geconfronteerd met langdurige onzekerheid.

Daarnaast sluiten wij ons nadrukkelijk aan bij het advies van de gemeente Westerveld. De gemeente Westerveld heeft in haar advies benadrukt dat de communicatie rondom het winningsplan Eesveen ontoereikend is. De gemeente adviseert met klem om randvoorwaarden op te nemen met als speerpunt het ontzorgen van de omgeving. Een communicatieplan waarin wordt ingegaan op de wijze waarin de omgeving wordt betrokken maakt hier onderdeel van uit.

Wij verzoeken u om een reactie op deze punten en hopen dat u onze zorgen serieus neemt.

Met vriendelijke groet,

Directeur-bestuurder

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Uw kenmerk: DGRGG-DTDO / V-60181

Datum: 11 december 2025

Geachte Minister,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in betreffende het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Wij hebben ervaring met de gevolgen van de gaswinning in Groningen. De afwikkeling van de schade in onze tweede woning is als gevolg van de versoepelde regeling snel en naar tevredenheid afgewikkeld. Wat de toekomst brengt weet niemand, maar het geeft wel de nodige onrust!

Onze nieuwe woning in Steenwijk ligt binnen de invloedssfeer van de gasvelden Eesveen 1 en Eesveen 2 en dat levert ons opnieuw een ongerust gevoel op. Des te meer omdat zowel de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld als de inliggende waterschappen kritisch zijn. Wij willen benadrukken dat wij door de overheid gedwongen zijn om de technische installaties in onze nieuwbouwwoning gasloos uit te voeren, terwijl er in de naburige ondergrond door die zelfde overheid toestemming verleend is en deze toestemming dreigt te worden uitgebreid om naar gas te boren! En dat in een tijd van energietransitie, waar wij op zich achter staan!

Pas op 19 november jl. zijn wij tijdens de inloopbijeenkomst betreffende de gasvelden Eesveen geïnformeerd over de vergunningaanvraag van Vermilion om langer en meer gas te winnen. Door deze late informatievoorziening zijn wij niet in staat geweest om ons extern te laten adviseren.

Vermilion stelt dat de bodemdaling in het centrum van het winningsgebied maximaal 7 cm kan bedragen. TNO en SODM gaven aan dat dit een aanname is die uiteraard nooit hard gemaakt kan worden. Alhoewel het gebied met de gas houdende gesteenten absoluut niet vergelijkbaar is met Groningen baart ons dit wel zorgen. Met betrekking tot onze nieuwbouwwoning op

Landgoed De Woldberg kan schade ontstaan aan de fundering, muren e.d., waardoor sprake kan zijn van waardevermindering van de woning.

Wat ons opviel in de getoonde kaarten is dat het aantal sensoren veel te weinig is om de bodemdaling en bodemtrillingen goed te kunnen monitoren.

Verder is ons gebleken – ook uit eerder berichten in de krant – dat er bij de winning sprake is of kan zijn van vervuilende emissies, zoals Benzeen, Methaan en H_2S , die een gevaar kunnen vormen voor de gezondheid. Er is ons niet bekend of deze emissies ook gemeten en gemonitord worden.

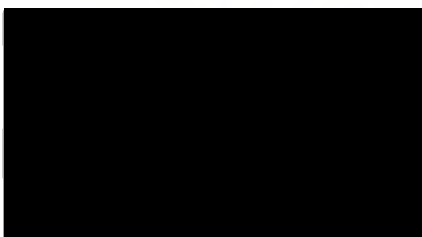
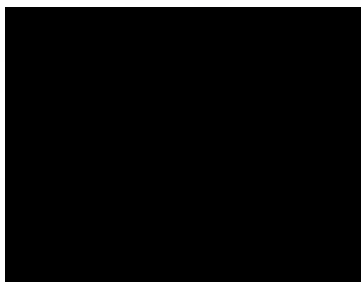
Een geactualiseerde risicoanalyse is noodzakelijk!

Gezien het belang van energietransitie zijn wij in principe tegen het boren naar gas in de bodem, gezien de risico's op (extra) bodemdaling, (kleinere) aardbevingen en vervuilende emissies waardoor schade kan ontstaan aan de woning en/of onze gezondheid gevaar loopt.

Indien de politiek er toch voor kiest om een vergunning te verlenen om langer én meer gas te winnen in genoemde velden, dan stellen wij de volgende voorwaarden:

1. Uit een geactualiseerde risicoanalyse zal blijken dat er geen verhoogd risico bestaat op bodemdaling en/of bodemtrillingen die schade veroorzaken aan de woning, of vervuilende emissies die een risico vormen voor de gezondheid.
2. Het voor kosten van Vermilion laten uitvoeren van een nulmeting in de woning.
3. Het installeren van voldoende (extra) sensoren om trillingen in en daling van de bodem, respectievelijk vervuilende emissies, op een onafhankelijke wijze te kunnen vaststellen en monitoren.
4. Het instellen van een procedure die garandeert dat schade aan de woning als gevolg van de gaswinning op dezelfde wijze zal worden vergoed zoals dit in Groningen van toepassing is (via de zogenaamde 'omgekeerde bewijslast').
5. Het organiseren van participatie tijdens en het op reguliere wijze informeren van de belanghebbenden tijdens het gehele proces van vergunningverlening tot en met het boren en monitoren van de vervuilende emissies, trillingen en verzakkingen in de bodem.

Hoogachtend,

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd
winningsplan Eesveen

Datum: 13 december 2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Mijn woning ligt binnen de invloedssfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Ik maak mij zorgen over:

1. Risico op bodemdaling en trillingen, mede door autonome bodemdaling.
2. Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor ik schade zelf moet aantonen.
3. Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in mijn buurt.
4. Onzekerheid over de uitbreiding naar vier extra putten.
5. De beperkte communicatie richting inwoners.

Ik verzoek u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken
- risicoanalyses te actualiseren
- transparantie en betere communicatie te waarborgen

Hoogachtend,

[REDACTED]

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt Winningsplan gaswinning Eesveen
postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit gaswinning Eesveen

Datum: 12-12-2025

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief dien ik mijn zienswijze in op het ontwerpbesluit over de voorgenomen gaswinning in Eesveen. Ik maak bezwaar tegen dit plan en verzoek u het besluit niet vast te stellen. Hieronder licht ik mijn belangrijkste zorgen toe.

1. Zorgen over verwachte bodemdaling en risico op schade

De beschikbare documentatie biedt onvoldoende zekerheid over de mate van bodemdaling en de mogelijke gevolgen hiervan voor woningen, infrastructuur en het landschap. De modelleringen worden gepresenteerd als "beperkt", maar recente ervaringen in andere gaswinningsgebieden tonen aan dat kleine voorspelde dalingen toch aanzienlijke schade kunnen veroorzaken en dat de vooraf voorspelde dalingen vaak niet overeenkwamen met de werkelijkheid.

De combinatie van meerlagige winning en zoutkruip maakt de onzekerheid zo groot dat betrouwbare voorspellingen over de daadwerkelijke bodemdaling feitelijk niet kunnen worden gedaan. Omdat bodemdaling onomkeerbaar is en schade pas jaren later zichtbaar kan worden, acht ik het onverantwoord om op basis van de huidige analyses tot meer en langduriger gaswinning over te gaan. Er bestaat een manier om gas te winnen waarbij je bodem beweging voorkomt, welke nu in Schoonebeek wordt toegepast. Ik wil ervoor pleiten dat deze manier verplicht wordt gesteld voor Vermillion, mocht u instemmen met het winningsplan.

2. Onvoldoende regeling voor schadeafhandeling

Een groot knelpunt is dat er geen robuust, onafhankelijk en vooraf gegarandeerd systeem voor schadeafhandeling is ingericht.

Er is voor zover mij bekend geen verplicht schadefonds dat vooraf gevuld is, waardoor inwoners erop moeten vertrouwen dat de exploitant achteraf bereid en in staat is schade te vergoeden. Dit leidt tot onzekerheid en ongelijkheid, zeker wanneer schade pas jaren na de winning zichtbaar wordt.

Een adequaat fonds zou een basisvoorwaarde moeten zijn voordat enige winning wordt toegestaan.

3. Risico op waardedaling van woningen

De aankondiging van uitbreiding van gaswinning heeft mijns inziens nu al merkbare effecten op de woningmarkt. Verwachte bodemdaling, risico op schade en onzekerheid over de afhandeling daarvan kunnen leiden tot waardedaling van woningen, langere verkooptijden en slechtere onderhandelingsposities voor ons en andere bewoners.

Het ontwerpbesluit voorziet niet in een regeling voor waardedalingcompensatie, wat ons financieel kwetsbaar maakt.

4. Zorgen over het vrijkomen van zuurgas (H_2S)

Het is ons persoonlijk onvoldoende duidelijk welke gezondheids- en veiligheidsrisico's het vrijkomen van zuurgas geven.

Het ontwerpbesluit geeft onvoldoende duidelijkheid over:

- de kans op het vrijkomen van H_2S bij storingen
- de veiligheidsmaatregelen bij calamiteiten
- de monitoring van luchtkwaliteit in de omgeving.

De voorgenomen ontzwavelingsinstallatie brengt extra risico's met zich mee voor mens en natuur, waaronder emissies, geurhinder en mogelijke verstoring van de leefomgeving.

Voor ons en omwonenden is essentieel dat duidelijke, transparante en onafhankelijke risicoanalyses van het eventuele vrijkomen van zuurgas en het plaatsen van een ontzwavelings installatie worden gedaan.

Conclusie

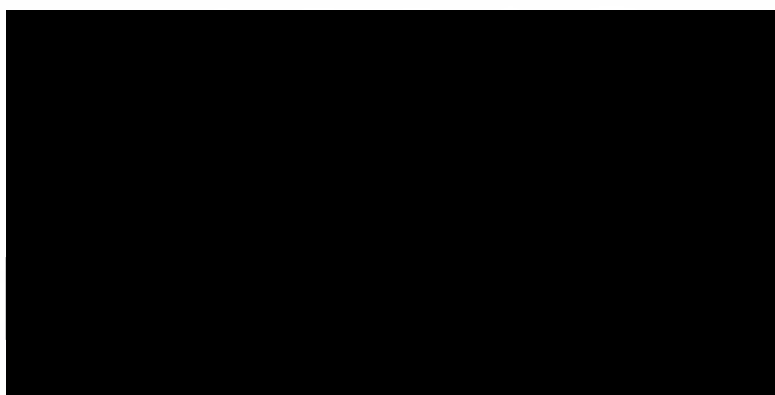
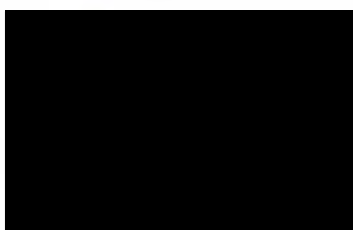
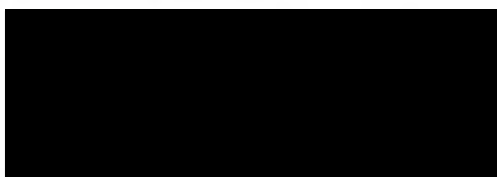
Gelet op de bovenstaande punten—onzekerheid over bodemdaling, het ontbreken van een gegarandeerde schadeafhandeling, risico op waardedaling, mogelijke blootstelling aan zuurgas en onduidelijkheid over de ontzwavelingsinstallatie—acht ik het onverantwoord om de uitbreiding van gaswinning in Eesveen toe te staan.

Ik verzoek u daarom de vergunning niet te verlenen, dan wel de plannen geheel te herzien en pas te overwegen nadat bovengenoemde knelpunten zijn opgelost.

Graag ontvang ik een schriftelijke bevestiging van ontvangst van deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van:

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 15-12-2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Mijn woning ligt binnen de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Mijn zienswijze bevat de volgende 5 items:

1. **Onvoldoende aandacht voor risico's op bodemdaling en trillingen**
Het winningsplan voorspelt 1–7 cm bodemdaling. Adviezen van gemeenten, SodM en het waterschap tonen zorgen over grotere effecten en nazakkingen. Ik verzoek om actualisering van de risicoanalyse, second opinion en structurele monitoring.
2. **Bewoners worden geconfronteerd met volledige bewijslast**
In tegenstelling tot Groningen geldt hier géén omgekeerde bewijslast. Bewoners moeten zelf schade aantonen en investeren in nulmetingen. Ik verzoek om een laagdrempelige regeling voor nulmetingen en onafhankelijk meetnet.
3. **Onvoldoende duidelijkheid over uitbreiding (vier extra putten)**
De effectanalyses zijn gebaseerd op eerdere productievolumes. Ik vraag om een nieuwe beoordeling op basis van de volledige toekomstige schaal en cumulatieve effecten.

4. Onvoldoende communicatie en participatie

Bewoners zijn laat geïnformeerd en missen toegang tot onafhankelijke expertise. Ik verzoek om stevige communicatieverplichtingen en ondersteuning via onafhankelijke instanties.

5. Verzoek tot aanpassing van het ontwerpbesluit

Ik verzoek u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken
- risicoanalyses te actualiseren
- transparantie en betere communicatie te waarborgen

Zonder deze maatregelen is adequate bescherming van bewoners niet mogelijk.

Hoogachtend

AANGETEKENDE

Aan Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Inspiraakpunt winningsplan Eesveen

Postbus 111,

9200 AC Drachten.

Betreft: Zienswijze met betrekking tot het ontwerp instemmingsbesluit dd. 5 november 2025 voor het gewijzigde winningsplan Eesveen dd 19 juli 2024

Uw kenmerk: DGRGG-DTDO / V-60181

Datum: 15 December 2025.

Geachte heer, mevrouw,

Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna Vermilion) heeft op 6 februari 2024 een aanvraag ingediend bij de (voormalig) Staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) met het verzoek om in te stemmen met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Op 19 juli 2024 heeft Vermilion een nieuwe versie van het winningsplan ingediend, welke is beoordeeld in dit ontwerpbesluit. Met het nu nog geldende winningsplan Eesveen ingestemd op 11 juli 2018.

De aanvraag van Vermilion betreft het verzoek om instemming om langer gas te mogen winnen uit de bestaande Eesveen en Eesveen 2 dan was aangegeven in het nu nog geldende winningsplan.

Daarnaast gaat het om een mogelijke boring van een extra put in een van de bestaande gasvelden en over drie toekomstige boringen naar twee nieuwe gasvelden te weten Eesveen North en Eesveen Pop-up.

De nog niet aangetoonde gasvelden Eesveen North en Eesveen pop-up worden tezamen ingediend onder winningsplan "Eesveen"

Op 5 november heeft de huidige minister van Klimaat en Groene Groei (hierna minister) in een ontwerpvergunning aangegeven te willen instemmen met de aanvraag.

Aangezien ik het niet eens ben met het ontwerp instemmingsbesluit en vragen hebben maak ik hierbij graag gebruik van de mogelijkheid om tot woensdag 17 december 2025 mijn zienswijze te mogen indienen.

Hieronder vindt u mijn zienswijze:

In het kort.

Ik ben het totaal niet eens met het ontwerp besluit voor het gewijzigde winningsplan Eesveen, er zijn zoveel onzekerheden met het beheer van de gasvelden c.q. putten, bodemdaling, seismologische risico's.

Ik woon nu 15 jaar in dit gebied en zie de bodem zakken in mijn tuin en de bestrating langs mijn huis. Ik heb al ruim 12 jaar een koperen ijk-knop op mijn huis en heb al diverse malen een verzoek ingediend per mail en diverse telefoontjes gepleegd aan Vermilion en aan Antea tot nu toe nog nooit een antwoord ontvangen terwijl men verplicht is om de 5 jaar te meten. Ons was toegezegd dat het om enkele millimeters zou gaan, nu wordt er al gesproken over 7 cm verzakking. Dit gaat dus niet goed komen!

Ik stel Vermilion hierbij bijvoorbaat aansprakelijk voor om alle toekomstige gebreken in tuin, bestrating en schade aan mijn huis voor 100% te vergoeden en wel binnen 1 jaar na constatering van de schade/gebreken. De minister onderschat de bodemdaling.

Waar ik mij ook zorgen over maak is over de Natuur en het Milieu in dit mooie gebied van Bossen, Heide en Water. Zie ook de zorgelijke rapporten van WODDelta en SodM over de gevolgen van de gasvelden uitbreidingen.

Verder sluit ik mij volledig aan bij de brief die de minister heeft ontvangen van Milieudefensie Westerveld, Landgoed Eeserwold en van GasDrOvF.

Ik vertrouw erop dat mijn zienswijze serieus en eertlijk zal worden behandeld.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

[Redacted address block]

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 16-12-2025

Geachte minister,

Hierbij dien ik mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen. Mijn woning ligt binnen de invloedssfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2. De voorgenomen voortzetting en uitbreiding van de gaswinning raakt daarmee direct mijn woon- en leefomgeving.

Onvoldoende duidelijkheid over gevolgen voor het leefgebied

Het ontwerp-instemmingsbesluit voorziet in verlenging van de winning en uitbreiding door aanvullende putten. Hierdoor nemen de mogelijke gevolgen voor bodemdaling, trillingen en schade aan gebouwen toe. In de beschikbare stukken wordt onvoldoende concreet gemaakt hoe deze gevolgen in mijn directe omgeving worden gevolgd en beheerst. Voor bewoners blijft daarmee onduidelijk welke risico's zij lopen en hoe deze tijdig worden vastgesteld.

Ongelijke positie bij mogelijke schade

Bij schade wordt in de praktijk van bewoners verwacht dat zij zelf aannemelijk maken dat schade samenhangt met gaswinning. Gezien de aard van ondergrondse processen en het ontbreken van toegankelijke meetgegevens is dit voor bewoners moeilijk of zelfs onmogelijk. Het ontwerpbesluit biedt hiervoor onvoldoende aanvullende waarborgen.

Noodzaak van monitoring en nulmetingen

Om veranderingen in de leefomgeving objectief te kunnen vaststellen, is het noodzakelijk dat vooraf duidelijk wordt vastgelegd wat de beginsituatie is en dat ontwikkelingen tijdens de winning worden gevolgd. Zonder nulmetingen en onafhankelijke monitoring worden bewoners geconfronteerd met onzekerheid, bewijsproblemen en mogelijke kosten bij schade.

Verzoek tot voorwaarden

Ik verzoek u daarom om bij een eventuele instemming expliciet te borgen dat:

- onafhankelijke monitoring plaatsvindt in de directe leefomgeving van omwonenden;
- nulmetingen voor woningen en relevante bebouwing beschikbaar worden gesteld;
- deze nulmetingen en monitoring kosteloos zijn voor bewoners;
- risicoanalyses worden geactualiseerd en inzichtelijk gemaakt;
- de communicatie richting inwoners duidelijker en structureler wordt ingericht.

Zonder deze voorwaarden acht ik het besluit onvoldoende beschermend voor bewoners in het betrokken leefgebied.

Hoogachtend,

Aan
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt Winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

 15-12-2025

Betreft: Zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit wijziging winningsplan Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij dienen wij een zienswijze in op de voorgenomen wijziging van het winningsplan Eesveen en Eesveen 2, zoals aangekondigd in de Staatscourant van 5 november 2025.

Wij maken ons grote zorgen en hebben onze zorgen hieronder uiteengezet in meerdere aandachtspunten. Wij wonen op zeer korte afstand van het gasveld en vrezen voor grote onherstelbare gevolgen aan en waardevermindering van onze woning en de bijbehorende omgeving. Wij kunnen ons dan ook niet verenigen met het besluit en voelen ons daarom genooddakt gezien onderhavige zienswijze in te dienen. Kort gezegd ligt hieraan ten grondslag dat wij vrezen voor aardbevingen, bodemdaling en het in waarde verminderen van onze woning en de gevolgen voor de bijbehorende omgeving.

1. Bodemdaling en klimaatrisico's

Vermilion en SodM schatten toekomstige bodemdaling vanwege gaswinning op 4–7 cm tot 2066, met risico op cumulatie in aangrenzende velden.

De cumulatie is onvoldoende onderzocht.

Deze verwachte bodemdaling verstoort de waterhuishouding in een gebied dat juist water moet vasthouden. Milieudefensie waarschuwt dat de kosten van herstel en schade door bodemdaling mogelijk hoger zijn dan de opbrengsten. De nadelige gevolgen voor natuur, landbouw, waterkeringen, overstromingsrisico's en veenoxidatie (CO₂-uitstoot) zijn groot.

Wij verzoeken U dan ook de frequentie van meten van de bodemdaling te verhogen, zodat tijdig kan worden ingegrepen op het moment dat de daling groter is dan voorspeld.

Tevens verzoeken wij een maximale bodemdaling te verbinden aan het instemmingsbesluit zodat wordt geborgd dat de winning stopt op het moment dat de maximale bodemdaling is bereikt.

Wij stellen voor, mede gelet op de ervaringen die zijn opgedaan in de gaswinning in Groningen, dat voor alle gebouwen/bouwwerken binnen de straal van 5km van het gasveld een nulmeting wordt uitgevoerd door een onafhankelijk bureau teneinde zo te kunnen beoordelen of er schade is ontstaan ten gevolge van de gaswinning door Vermilion.

Wij kunnen ons voorstellen dat deze straal waarbinnen de nulmeting wordt uitgevoerd, wordt vergroot wanneer bodemonderzoek uitwijst dat door het opslingeringsprincipe er ook schade wordt toegebracht aan gebouwen buiten de 5km van het gasveld.

2. Risico's voor erfgoed en landbouw

De gaswinning ligt dicht bij de Unesco-werelderfgoedlocatie “Koloniën van Weldadigheid”. Bodemdaling kan leiden tot schade aan historische gebouwen, mayhems in het landschap en veranderde grondwatersituaties, wat de staat van landbouwgrond en cultuurhistorische waarden kan aantasten.

3. Onzekerheden rond nulmetingen en schadevergoedingen

In eerdere procedures werd al benadrukt dat een *grondige* nulmeting noodzakelijk is om later eventuele schade te kunnen vaststellen. Het ontwerpbesluit noemt een “nulmeting”, maar laat onduidelijk wat dat inhoudt. Wij verzoeken u te garanderen dat:

- Alle woningen, wegen en kunstwerken boven het winningsgebied en het verwachte bodemdalingsgebied vooraf exhaustief worden geïnventariseerd,
- De nulmetingen onafhankelijk worden uitgevoerd en publiek toegankelijk zijn,
- Er een onafhankelijke schadeafhandelingsprocedure beschikbaar is vóór aanvang van de winning. Daarbij zal, conform de regeling in Groningen, ook moeten worden vastgelegd dat de bewijslast niet bij de bewoners/eigenaren van de gebouwen ligt maar bij de Vermilion.

4. Onvoldoende schadevergoeding en onafhankelijkheid

Het risico op schade bij gaswinning is nooit nul. Het is essentieel dat de onafhankelijkheid van schadeafwikkeling is geborgd. Mocht Vermilion niet volledig vergoeden, dan moet er op aanwijzing van de Staat een regeling zijn die garandeert dat benadeelden adequaat worden gecompenseerd.

Het lijkt ons verstandig om de voorwaarde te verbinden dat Vermilion een bouwkundige vooropname uitvoert voor het gebied dat binnen het mogelijke invloedgebied van de voorgenomen winning valt. Tevens adviseren wij om zo spoedig mogelijk te komen met een duidelijke regeling ten aanzien van bouwkundige metingen aan gebouwen en bouwwerken maar ook om met een adequate regeling te komen voor schade en compensatie als gevolg van de trillingen en bevingen. In het ontwerp besluit zoals dat nu voorligt, wordt niet dan wel onvoldoende tegemoet gekomen aan het advies van de gemeenten.

Nergens staat bovendien in het besluit of bijlagen omschreven hoe een schadeprocedure in zijn werk gaat, hoe om wordt gegaan met de waardevermindering van de woningen, of er een waarborgfonds is opgericht etc. Wij zien dit graag opgenomen in het besluit. Daarbij zal, conform de regeling in Groningen, ook moeten worden vastgelegd dat de bewijslast niet bij de bewoners/eigenaren van de gebouwen ligt maar bij de Vermilion. Ook moet in dit besluit worden voorkomen dat er, zoals in Groningen het geval, een lange tijd gemoeid gaat met het afwickelen van schadeprocedures voortvloeiend uit de gaswinning. Hierbij verzoeken wij u een onafhankelijk orgaan in te stellen voor de afwikkeling van schade.

De huidige bepaling ten aanzien van de nulmeting biedt voor ons onvoldoende zekerheden. Wij menen dan ook dat daar eerst meer duidelijkheid over moet ontstaan alvorens het besluit in werking treedt dan wel er gestart kan worden met de gaswinning.

5. Waardevermindering woning en bedrijfsgebouwen

Wij stellen ons op het standpunt dat onze woning en bedrijfsgebouwen door dit instemmingsbesluit in waarde is gedaald. Ondanks het feit dat er nog geen directe schade is opgetreden ten gevolge van de gaswinning. De gevolgen die zich in Groningen hebben voorgedaan door de gaswinning zorgen voor een negatief effect op de woningmarkt. Indien wij onze woning op dit moment zou willen verkopen, zal de gaswinning door Vermilion een negatieve invloed hebben op de verkoopprijs. Wij menen dan ook dat er in het besluit een nadere regeling moet worden getroffen ter compensatie voor omwonenden van de velden waar gas wordt gewonnen. Op dit moment lijkt enkel gewaarborgd dat fysieke schade voor vergoeding in aanmerking komt. Compensatie wegens waardevermindering is echter tevens op zijn plaats.

Wij verwijzen u in het licht van het voorgaande naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 2 september 2015 - ECLI:NL:RBNNE:2015:4185 - waarin de huiseigenaren in het aardbevingsgebied van Groningen aanspraak konden maken op een compensatie voor de waardevermindering als gevolg van de aardbevingen, ongeacht of fysieke schade aan de onroerende zaken was ontstaan. Wij zien graag dat een dergelijke compensatieregeling in het besluit is gewaarborgd, op het moment dat aardbevingen zich in de omgeving voordoen. Wij menen zelfs dat er nu al aanleiding bestaat voor compensatie, daar onze woning reeds in waarde is verminderd, gelet op de negatieve berichtgeving omtrent de situatie in Groningen en het feit dat zijn woning in een omgeving staat waar in de toekomst ook aardbevingen kunnen ontstaan door de gaswinning.

Indien wij terug moet vallen op de nu in het besluit opgenomen schaderegeling, moeten wij wachten totdat er daadwerkelijk fysieke schade is opgetreden en het eigenlijk al te laat is.

6. Waterbeheer en drinkwatervoorziening

Door bodemdaling verandert de waterhuishouding in een gebied waar dat al lastig is. Volgens Milieudefensie bemoeilijkt dit juist waterretentie bij droogte. Bovendien is het onduidelijk wat de invloed kan zijn op drinkwaterwinlocaties, bijvoorbeeld die van Vitens nabij Havelterberg.

7. Inbreuk op beleidsdoelen klimaat en energie

Nederland heeft zich gecommitteerd aan reductie van CO₂-uitstoot. Gaswinning uit kleinere velden draagt weinig bij aan energieonafhankelijkheid en is op zijn best een tijdelijke maatregel. De schadelijke impact op klimaat (veenoxidatie), landschap, water en erfgoed lijkt de baten te overschrijden.

8. Belangenafweging

Uit het besluit blijkt niet dat er sprake is van een gedegen belangenafweging. Uit onderzoeken blijkt van nadelige effecten (bodemdaling, trillingen etc) die een nadelig effect hebben op de bewoners van gebied. De minister meent echter dat deze belangen niet zo zwaarwegend zijn dat er geen instemming aan het wijzigingsplan wordt verleend. Mede gelet op de situatie in Groningen vinden wij dit onbegrijpelijk. Ook in dit geval is in de motivering het risico voor personen in het aardbevingsgebied niet afdoende betrokken, niet gemotiveerd waarom het belang van leveringszekerheid zwaarder weegt dan de belangen die tegen het gewijzigde winningsplan pleiten en niet gemotiveerd welke maatregelen mogelijk zijn ter beperking van de benodigde gaswinning en waarom deze al dan niet worden getroffen.

Concluderend

Concluderend kan gesteld worden dat wij van mening zijn dat er momenteel te weinig zekerheid bestaat over de mogelijke gevolgen van de gaswinning en ook de inhoud van het besluit leidt niet tot borging van zijn belangen. Het besluit is volgens ons niet zorgvuldig tot stand gekomen.

Gelet op het voorgaande verzoeken wij u het besluit niet dan wel gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de hierboven weergegeven zienswijzen. Wij vrezen dan ook voor onevenredig nadelige gevolgen voor onze omgeving en voor onszelf. Het besluit kan dan ook op grond van het voorgaande geen stand houden.

Ik verzoek u met deze zienswijze rekening te houden bij het definitieve besluit en zie uw reactie met interesse tegemoet.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

15-12-2025

[Redacted signature]

AANTEKENEN

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan (naam vergunning of winnings- of opslagplan)
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerpinstemmingsbesluit 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen, staatscourant 2025, 37434

Steenwijk, 15 december 2025

Geachte minister,

1. Inleiding en belang

Op 5 november 2025 is het ontwerp-instemmingsbesluit voor het gewijzigd winningsplan Eesveen, ingediend door Vermilion Energy Netherlands B.V., ter inzage gelegd. Het ontwerpbesluit beoogt instemming met langer en meer gaswinning uit de gasvelden *Eesveen* en *Eesveen 2* tot en met 2041, plus mogelijke winning uit *Eesveen Pop-up* en *Eesveen North*; de velden liggen in de provincies Drenthe en Overijssel, gemeenten Steenwijkerland en Westerveld, binnen het beheergebied van het waterschap Drents Overijsselse Delta. Iedereen kan tot en met 17 december 2025 een zienswijze indienen.

Wij wonen in de regio die binnen de invloedssfeer van de gasvelden Eesveen 1 en ligt. Daarmee kunnen wij direct geraakt worden door mijnbouwgerelateerde bodemdaling, seismische risico's, waterhuishoudkundige effecten, cultureel-erfgoedschade en milieu-impacts. Dit belang is persoonlijk, rechtstreeks en actueel.

---

2. Juridisch kader

- Artikel 34 Mijnbouwwet bepaalt dat winning geschiedt volgens een winningsplan, waarvoor instemming van de minister vereist is; bij de voorbereiding van het besluit is afdeling 3.4 Awb van toepassing (op land), en moeten o.a. bodembewegingseffecten, maatregelen ter voorkoming van schade, en risico's voor omwonenden/werken in de beoordeling worden betrokken.
- Relevante jurisprudentie toont dat instemming met winningsplannen (o.a. Eesveen 2018; Westerveld) aan strikte motiveringsvereisten is onderworpen en dat voorschriften/aanvullende motivering noodzakelijk kunnen zijn.
- Eerder instemmingsbesluit Eesveen (11 juli 2018) koppelde voorschriften aan monitoring en bouwkundige nul-opnames, gebaseerd op advies SodM en Tcbb; deze historie is relevant voor de toets aan actualiteit en volledigheid van het nieuwe plan.

---

3. Kernbezwaren tegen het ontwerp-instemmingsbesluit

3.1. Onvoldoende onderbouwing bodemdaling en samengestelde effecten

Het ontwerpbesluit staat meer en langere winning toe tot 2041 en voegt nieuwe velden toe. In recente publieke informatie over Eesveen wordt verwacht dat de bodem in de periode tot circa 2066 4–7 cm kan dalen, wat risico's oplevert voor landbouw, natuur, waterbeheer en UNESCO-werelderfgoed (Koloniën van Weldadigheid). Het ontwerpbesluit laat echter onduidelijk hoe de minister deze samengestelde bodemdaling (cumulatie met naastliggende kleine velden en cumulatie doordat in alle bodemlagen gas gewonnen gaat worden) integraal weegt en mitigeert, mede gezien regionale zorgen van overheden en maatschappelijke organisaties.

Deze kritiek sluit aan bij bredere discussies over kleine velden: de minister erkent in brieven aan de Tweede Kamer het belang van voorzieningszekerheid maar moet aanvragen individueel en zorgvuldig wegen, en kan deze niet “zomaar” toewijzen. Dat impliceert een hoge motiveringslat voor lokale effecten; die lat wordt hier niet gehaald. [[tweedekamer.nl vergaderjaar 2024-2025 33 529 nr 1258, brief van 23 september 2024](https://tweedekamer.nl/vergaderjaar/2024-2025/33529-nr-1258-brief-van-23-september-2024).]

Daarnaast is in de Wanneperveen-casus (2025) na zienswijzen aanvullende informatie gevraagd en een voorschrift vervallen – dit onderstreept dat de minister bij vergelijkbare dossiers nadere informatie moet verlangen over bodemdalingsmetingen en communicatie met decentrale overheden. Voor Eesveen is die nadere onderbouwing in het ontwerpbesluit niet zichtbaar

Verzoek/voorstel: laat aanvullend hydrologisch-morfologisch onderzoek en een cumulatie-analyse uitvoeren (veldwijd zowel door de meerdere grondlagen waarin gas wordt gewonnen als door de gaswinning in omliggende velden) met expliciete betrokkenheid van Waterschap Drents Overijsselse Delta en gemeenten, inclusief scenario's met toenemende piekneerslag/droogte (waterberging) en veenoxidatie/CO₂-emissies. Leg voorschriften op voor nul-metingen en periodieke openbaarmaking van meetdata. (Zie ook 2018-voorschrift bouwkundige nul-opnames.) en rekening houdend met de zandwinningsgebieden in de directe regio.

3.2. Seismische risico's en voorschriften ontoereikend geactualiseerd

Het SodM-advies uit 2017 kwalificeerde Eesveen destijds als doelmatige winning met beperkte risico's, maar adviseerde wel monitoring en passende beheersmaatregelen. Sindsdien zijn winningparameters en reikwijdte (nieuwe putten/velden) gewijzigd. Het ontwerpbesluit moet aantonen dat de seismische risicoanalyse (SRA) en het monitoringsregime zijn geactualiseerd conform de actuele SodM-leidraden en regionale seismiek. Dit blijkt niet of onvoldoende uit de openbare ontwerpstukken.

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in Westerveld (2022) benadrukt dat bij instemming voorschriften en motivering fijnmazig moeten aansluiten op het geactualiseerde risicoprofiel (bijvoorbeeld uitsluiten van fracken, aanscherpen voorschriften). Dat maatwerk ontbreekt hier, zie ECLI:NL:RVS:2022:244.

Verzoek/voorstel: leg specifieke voorschriften op voor SRA-actualisatie, lokale microseismische monitoring, en een beheersplan met grenswaarden voor seismische dichtheid en interventie-acties, geijkt aan SodM-standaarden.

3.3. Onvoldoende inzicht in (en beperking van) milieueffecten van productiewater en mogelijke stimulatietechnieken

Publieke en lokale bronnen signaleren vragen over productiewater (afvalwater) en de risico's van injectie of hydraulische stimulatie (fracken). Het ontwerpbesluit moet helder maken welke technieken worden toegestaan/uitgesloten, welke routes voor productiewater gelden en welke milieuborging wordt geëist. Het ontbreken van expliciete uitsluitingen en voorschriften vergroot de onzekerheid en mogelijke milieurisico's.

In een vergelijkbare zaak (Westerveld) is hydraulische stimulatie expliciet niet toegestaan en zijn aanvullende voorschriften verbonden aan de instemming. Eenzelfde helderheid is hier vereist, zie ECLI:NL:RVS:2022:244

Verzoek/voorstel: sluit fracken expliciet uit, specificieer strikte voorwaarden voor productiewaterbeheer (geen injectie in lege velden zonder MER/vergunningen en onafhankelijke risicobeoordeling), en verplicht transparante rapportage richting decentrale overheden en publiek

3.4. Onvoldoende weging van erfgoed- en ruimtelijke belangen

De uitbreiding raakt nabij UNESCO-erfgoed (Koloniën van Weldadigheid) en kwetsbare landschappen. Lokale berichtgeving en uitingen van provincie/gemeenten tonen bezorgdheid over bodemdaling en erfgoedschade; het ontwerpbesluit reflecteert deze belangen onvoldoende en geeft geen afwegingskader hoe cultuurhistorische waarden worden beschermd. Evenmin is afdoende rekening gehouden met de vele heidevelden in de directe omgeving als de Eeserheide welke een specifiek bodemleven nodig hebben.

Verzoek/voorstel: laat een specifieke erfgoedeffect-toets uitvoeren (met Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en betrokken gemeenten/provincie) en leg voorschriften op voor preventie, monitoring en schadeafhandeling gericht op erfgoedobjecten en historische waterwerken.

3.5. Beleidsmatige spanning: voorzieningszekerheid vs. lokale veiligheid en milieu

De minister wijst terecht op de rol van kleine velden voor leveringszekerheid, maar dit verontschuldigt geen lacunes in lokale veiligheids- en milieumotivatie. Het recente sectorakkoord-discussie onderstreept dat beleid inzet op voorspelbaarheid en beperking van importafhankelijkheid; dat vraagt juist om strenge, transparante normen bij landwinning. Het ontwerpbesluit toont die strengheid onvoldoende.

De Veiligheid van omwonenden wordt onvoldoende erkend. De aanwezigheid van het risico op bodemdaling en bevingsschade heeft een enorme impact op de mens. Uit andere gebieden is bij onderzoek aangetoond dat de voortdurende stress die dit met zich meebrengt ook fysiek ernstige klachten geeft, daarnaast komen school en werkprestaties in het nauw.

Ontbreken goede schaderegeling en compensatie voor lasten.

Al hoewel het risico op schade als "klein" wordt ingeschat is ieder risico een risico. Wij zijn dan ook van oordeel dat de schadeloosstelling op voorhand optimaal geregeld moet zijn. Het hoort niet zo te zijn dat eventueel gedupeerden van een bodemtrilling zelf moeten bewijzen dat opgetreden schade ook daadwerkelijk door de bodemtrilling is veroorzaakt. De bewijslast hoort bij Vermilion te liggen. Daarnaast zullen wij als bewoners enkel lasten ondervinden van de mijnbouw. Onze woonwijk is gasvrij gebouwd en onze woningen moesten voldoen aan de maximale energiezuinige voorwaarden. Hiermee verhoudt het zich bijzonder slecht dat Vermilion

rijk wordt van gaswinning welke bodemdaling tot gevolg heeft en daarmee een aantasting is van de natuurlijke aardlagen.

4. Procedurele punten

- De kennisgeving maakt duidelijk dat het besluit en bijlagen via mijnbouwvergunningen.nl/eesveen ter inzage liggen en dat een ieder een zienswijze kan indienen; de inloopbijeenkomst op 19 november 2025 te De Bult is gehouden. Wij verzoeken de minister alle mondelinge inbreng en notulen integraal mee te wegen en openbaar te maken in de Nota van Antwoord.
- Gezien eerdere praktijk (Wanneperveen) vragen wij om – waar nodig – aanvullende informatie bij de operator op te vragen vóór de definitieve besluitvorming, en deze te betrekken in de Nota van Antwoord.

5. Conclusie en verzoeken

Primair verzoek (afwijzen / uitstel):

Wij verzoeken u niet in te stemmen met het gewijzigd winningsplan Eesveen in de huidige vorm, dan wel de definitieve besluitvorming uit te stellen totdat:

1. een integrale cumulatie-analyse van bodemdaling (Eesveen + omliggende velden) met waterhuishoudkundige doorrekening is uitgevoerd en publiek is gemaakt;
2. een geactualiseerde SRA en een Seismisch Risico-beheersplan met dwingende voorschriften is opgesteld conform SodM-normen;
3. fracken en risicovolle productiewaterinjectie expliciet worden uitgesloten of aan strikte, transparante voorwaarden worden gebonden;
4. een erfgoedeffect-toets is uitgevoerd en mitigerende maatregelen/voorschriften zijn vastgelegd;
5. nul-metingen (bouwkundig en peilbeheer) en publieke monitoring worden verplicht gesteld, inclusief openbare periodieke rapportage aan waterschap en gemeenten.
6. Kosteloze nulmetingen voor omwonenden beschikbaar te maken
7. Een omgekeerde bewijslast wordt aangeboden door Vermilion
8. Een goed informatievoorziening is gewaarborgd, ook ten aanzien van toekomstige bouwwerkzaamheden, onderhoud, calamiteiten, exploraties, opbrengsten, onderzoek metingen etc.
- 9.

Subsidiair (instemmen onder strikte voorschriften):

Als u toch wilt instemmen, verzoeken wij u om strenge, concrete voorschriften op te nemen die bovenstaande punten afdwingen, en een heldere motivering te geven waarom en hoe de

veiligheid van omwonenden, waterbeheer, erfgoed en milieu is gewaarborgd binnen art. 34 Mijnbouwwet.

---

6. Slot

Wij verzoeken om schriftelijke bevestiging van ontvangst en betrokkenheid van deze zienswijze bij de definitieve besluitvorming en de Nota van Antwoord.

Hoogachtend,

[Redacted signature line]

[Redacted name line]

[Redacted title line]

[Redacted address line]

[Redacted address line]

[Redacted address block]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt winningsplan Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

ons kenmerk 2025-033665
 behandeld door [REDACTED]
 uw kenmerk DGRGG-DTDO / V-60181
 bijlagen

Steenwijk, 16 december 2025

Onderwerp Zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit actualisatie
 winningsplan Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Inleiding

Op 23 april 2025 ontvingen wij uw verzoek tot het uitbrengen van een advies over het geactualiseerd winningsplan Eesveen (Vermilion, versie 3.1 van 19 juli 2024). Dit geactualiseerde winningsplan is door Vermilion Energy Netherlands BV (Vermilion) bij u ingediend.

De belanghebbende gemeenten, waterschappen en provincies hebben advies kunnen geven op het gewijzigde winningsplan. Op 1 juli 2025 is de brief met het advies zoals opgesteld door de gemeente Steenwijkerland verzonden. De minister heeft vervolgens een reactie opgesteld op de binnengekomen adviezen in het ontwerp-instemmingsbesluit. Geconcludeerd wordt dat er weinig tot niets met de adviezen van de gemeente Steenwijkerland is gedaan.

Het ontwerp-instemmingsbesluit hebben wij op 6 november 2025 ontvangen. Het ontwerp-instemmingsbesluit is ter inzage gelegd van 6 november 2025 tot en met 17 december 2025. Hierbij wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om binnen die periode een zienswijze in te dienen. Van die mogelijkheid maken wij hierbij gebruik.

Algemeen

Diverse provincie en gemeente, waaronder de gemeente Steenwijkerland, worden geconfronteerd met een aanzienlijke toename in de gaswinning uit de bij ons in de omgeving gelegen kleine velden. Voor veel van onze inwoners en ondernemers een spannende of zelfs angstige ontwikkeling, met veel onzekerheid over schaderisico's, in een periode waarin wij vanuit de duurzaamheidsgedachte steeds meer (financiële) inspanningen verwachten van onze inwoners. De onzekerheid wordt versterkt door de potentiële gevolgen van het overlappen van effectgebieden rondom de kleine velden. Steevast wordt door u gesteld dat een aanvraag en de daaraan gekoppelde risico's op hun eigen merites dienen te worden beoordeeld. Formeel juridisch zal dit een juiste conclusie zijn, maar voor inwoners en ondernemers die binnen de invloedssfeer van onderhavige gasvelden vallen is dat echter allerm minst geruststellend.

Wij verzoeken u dan ook gedegen onderzoek te laten doen naar alle mogelijke consequenties voor gebieden en woningen die binnen de invloedssfeer van meerdere gasvelden in dit gebied vallen.

Ontwerp-instemmingsbesluit

De reden voor de wijziging is dat Vermilion langer en meer aardgas verwacht te kunnen winnen dan zij heeft beschreven in het vorige winningsplan (instemming EZK 2018 met besluit DGETM-EO / 18080401). Naast het winnen van gas uit het Rotliegend, verwacht Vermilion ook gas te kunnen winnen uit het Zechstein. Tevens worden twee deellocaties Eesveen-North en Eesveen Popup aangeboord om mogelijk gas te kunnen winnen uit de formaties Rotliegend, Zechstein, Vlieland en Carboon. Voor het kunnen winnen van het gas denkt Vermilion 4 nieuwe putten te moeten boren. Vermilion verwacht tot en met 2041 nog maximaal 1346 miljoen Nm³ aardgas te kunnen winnen bovenop de 542 miljoen Nm³ aardgas die zij tot nu toe (eind 2024) al produceerde. Op 28 mei 2025 is aan de direct betrokken overheden een toelichting op het Winningsplan Eesveen gegeven door Vermilion en KGG, waarbij ook het SodM aanwezig was.

Vermilion stelt dat met deze nieuwe hoeveelheid aardgas een maximale bodemdaling van 7 cm optreedt. Dit is 4 cm meer dan de maximale bodemdaling die werd voorspeld in het winningsplan van 2018.

Vermilion stelt dat de winning in de laagste seismische risicocategorie I valt. Dit is in overeenstemming met het winningsplan van 2018.

Vermilion geeft aan dat er geen nadelige gevolgen te verwachten zijn voor natuur en milieu. TNO en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) bevestigen deze analyses van Vermilion met enkele aandachtspunten.

Binnen het plangebied bevinden zich de velden ESV-01 en ESV-02. Er wordt momenteel gas gewonnen uit één bodemlaag van de diepe ondergrond (het Rotliegend). Met de actualisering van het winningsplan wordt het volgende aangevraagd:

1. Verlenging van productieduur uit Eesveen 1 Rotliegend (put ESV-01) en toevoeging van de Zechstein formatie. Een boring van een extra put of een aftakking van een bestaande put kan nodig zijn om de Zechstein productie te optimaliseren.
2. Verlenging van productieduur uit Eesveen 2 Rotliegend (put ESV-02) en toevoeging van de Zechstein formatie.
3. Toevoegen van één of twee toekomstige boring(en) naar deelvoorkomen Eesveen North met mogelijk gashoudende formaties: Vlieland, Zechstein en Rotliegend.
4. Toevoegen van een toekomstige boring naar deelvoorkomen Eesveen Popup met mogelijk gashoudende formaties: Vlieland, Zechstein, Rotliegend en Carboon.

Negatief advies over uitbreiding gaswinning

De behandeling van uw adviesverzoek hebben wij destijds afgestemd met provincies Overijssel en Drenthe, de gemeente Westerveld en het waterschap Drents Overijsselse Delta.

Belangrijk voor de gemeente Steenwijkerland is het welzijn van onze bewoners, de kwaliteit van een goede natuur en het milieu. Daarbij zijn wij van mening dat de voorgenomen verlenging tot 2041 te lang is en dat een dergelijke lange winningsduur niet past binnen de duurzaamheidsambities van de gemeente Steenwijkerland. Daarom hebben wij in onze brief van 1 juli 2025 geadviseerd het winningsplan niet verder in procedure te brengen. Daarnaast hebben wij, als u wel zou besluiten het winningsplan in procedure te brengen geadviseerd als hieronder aangegeven. In het ontwerp-instemmingsbesluit worden de adviezen wel benoemd maar leiden helaas niet tot extra voorwaarden. Daarom het dringende verzoek om alsnog aanvullende voorwaarden op te nemen.

Hand aan de kraan principe

Wij vinden het noodzakelijk dat in het instemmingsbesluit de voorwaarde wordt opgenomen dat de gaswinning onmiddellijk wordt gestaakt als op enig moment blijkt dat er een bodemtrilling heeft plaatsgevonden. De gaswinning kan dan alleen worden hervat na een positief advies van het SodM.

In het winningsplan wordt uitgegaan van de laagste risicocategorie voor wat betreft bevingen en een maximale bodemdaling van 7 cm. Hierbij is alleen rekening gehouden met de compactie per bodemlaag, waaruit gas gewonnen wordt. Nu liggen een aantal van deze lagen boven elkaar (soms Rotliegend, Zechstein, Vlieland en Carboon). De bodemlagen worden door breuken van elkaar gescheiden. Er wordt geen rekening gehouden met een cumulatieve kans op een beving als uit alle lagen gas wordt gewonnen. Ook wordt geen rekening gehouden met een cumulatieve daling. Tijdens het overleg van 28 mei 2025 kon zowel Vermilion, KGG en SodM hier geen duidelijk antwoord op geven. Wij vinden dat dit zeker nagezocht en toegelicht moet worden.

Als blijkt dat de bodemdaling groter zal zijn dan de maximale daling van 7 cm dient de gaswinning direct te worden gestaakt. Deze kan dan weer hervat worden als de consequenties van de extra bodemdaling duidelijk zijn en door EZK/KGG is ingestemd met een aangepast winningsplan.

Gevolgen voor de natuur

Onderhavig advies heeft betrekking op het uitbreiden van de gasproductie vanuit de bestaande gaswinlocatie aan De Wulpen Eesveen in de gemeente Steenwijkerland. De deellocaties van waaruit gas gewonnen gaat worden liggen op de grens van de provincies Drenthe en Overijssel. Er zijn maximaal vier nieuwe boringen voorzien.

In de directe omgeving van de locatie Eesveen (met vier deellocaties) liggen nog een aantal gaswinlocaties en is er nog één in ontwikkeling (VDW) in de gemeente Westerveld.

Vermilion verwacht dat de gevolgen voor de natuur beperkt blijven tot de gevolgen van de bodemdaling. Hierbij is (nog) geen rekening gehouden met de winning uit het toekomstig veld VDW. In het nabijgelegen LDS-veld is, gezien de recente winning, nog geen actueel beeld te vormen van de bodemdaling. Maar in de toekomst zullen deze twee velden zeker meespelen in de cumulatieve bodemdaling in het gehele winningsgebied.

Er is enkel onderzoek gedaan naar de toekomstige effecten van de bodemdaling, het cumulatieve effect van de bodemdaling die al heeft plaatsgevonden op met name de waterhuishouding is niet bekeken. SodM is van mening dat de effecten daarmee onvoldoende worden getoetst. SodM stelt voor een voorschrift op te nemen om in contact te treden met het waterschap en de lokale overheden voor meer inzicht in de cumulatieve gevolgen van de historische, toekomstige en totale bodemdaling. Daarnaast is het aan te raden dat monitoring van het effect van de bodemdaling op de natuurgebieden door een ecofoon wordt bijgehouden.

Wij sluiten ons hierbij aan en adviseren om het voorgestelde voorschrift, zoals verwoord in het advies van SodM onder conclusie en aanbevelingen punt 3, over te nemen.

Wij willen u erop wijzen dat als gevolg van affakkelen van gas tijdens het realiseren van de aftakkingen of van de nieuwe boringen de nodige stikstof en methaan vrij kan komen. Dit zal ook het geval zijn voor de afvoer van meekomend formatiewater met vrachtwagens van de locaties. Het SodM vraagt hier ook aandacht voor. Mogelijk moet voor deze ontwikkelingen een vergunning onder de Natuurbeschermingswet worden aangevraagd. Wij willen uw aandacht hiervoor vragen.

Beheer van de ondergrond

Momenteel is nog onduidelijk hoeveel gas er precies gewonnen kan worden uit onder andere de nieuwe putten, de twee aan te boren deellocaties en de verschillende bodemlagen. Deze onduidelijkheid komt door de onzekerheid over de eigenschappen van de voorkomens, omdat de meeste deelvoorkomens nog niet zijn aangeboord.

Wij adviseren, in lijn met SodM, om een voorschrift op te nemen dat Vermillion de resultaten van de boorcampagnes deelt zodra die beschikbaar zijn en dat de invloeden daarvan worden beschreven. Als blijkt dat de effecten groter zijn dan in het winningsplan aangegeven zal een wijziging van het winningsplan moeten worden opgesteld.

Zoals hiervoor benoemd is in het geactualiseerde winningsplan enkel gekeken naar de seismische risicocategorie van de bodemlagen apart.

SodM geeft aan dat er geen analyse is uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens. Vermilion schrijft dat deze bodemlagen door breuken van elkaar worden gescheiden. SodM verwacht echter niet dat een analyse van de cumulatie een andere indeling geeft, maar zij, noch Vermilion, kan er een eenduidig antwoord op geven.

Het lijkt ons niet uit te sluiten dat door het winnen van gas uit verschillende bodemlagen nabij en op elkaar de effecten van bodemtrillingen elkaar kunnen versterken.

Wij adviseren u daarom om, zoals eerder aangegeven, toch onderzoek te laten doen naar de mogelijkheid van elkaar versterkende gecumuleerde bodemtrillingen uit de diverse bodemlagen.

Gevolgen voor de Waterhuishouding

De bodemdaling tot maximaal 7 cm heeft een effect op de waterhuishouding. Wij vinden dat mogelijke gevolgen voor het watersysteem goed in beeld gebracht moeten worden, zeker vanwege het nieuwe afwegingskader dat water en bodem leidend zijn in de Ruimtelijke Ontwikkeling. Wij adviseren net als SodM dat aan een eventuele instemming een voorschrift wordt verbonden dat Vermilion binnen zes maanden na instemming in contact treedt met de Waterschappen over de mogelijke gevolgen van de bodemdaling voor het watersysteem.

Betrek de Directie van de Koloniën van Weldadigheid als adviseur

De winning is gelegen in de directe nabijheid van de Koloniën van Weldadigheid.

Dit gebied is sinds 21 juli 2021 uitgeroepen tot UNESCO werelderfgoed.

Vermilion heeft aangegeven dat de Directie van de Koloniën niet op de hoogte is gebracht van dit gewijzigd Winningsplan. Wij willen u ten stelligste adviseren om ook de Koloniën als adviseur bij deze procedure te betrekken. U kunt ook overwegen om Vermilion te verplichten bij het Winningsplan een Heritage Impact Assessment (HIA) te voegen. Dit instrument wordt veelvuldig gebruikt om het effect van voorgenomen ingrepen op erfgoedwaarden te bepalen en is al gebruikt voor het VDW-veld in de gemeente Westerveld voor dezelfde Koloniën.

Evalueer winningsduur in het kader van de energie transitie

Wij adviseren u om in het instemmingsbesluit de voorwaarde op te nemen om de winningsduur eens in de 5 jaar te evalueren, samenvallend met de meetfrequentie bodemdaling. U kunt dit ook laten samenvallen met de geplande boorcampagnes (de eerste in 2029 en de tweede in 2036). Uit een evaluatie in 2028 moet blijken of de eerste boorcampagne nodig is en voorts moet na die campagne blijken of een tweede campagne nog wel nodig is. Wij adviseren om bij deze evaluaties de opgetreden cumulatieve bodemdaling, de vigerende wetgeving en de dan geldende duurzaamheidsambities en ontwikkeling van de energietransitie te betrekken.

Voortzetting van de gasproductie en daarmee een volgende boorcampagne kan alleen doorgaan als uit de evaluatie blijkt dat een volgende winningsperiode noodzakelijk is. Wij vinden het belangrijk het gebruik van fossiele brandstoffen zo spoedig mogelijk af te bouwen.

Compenseer lasten met lusten

Wij zijn voorstander van een eerlijk gebiedsproces. Inwoners in gebieden waar mijnbouw plaatsvindt ervaren vaak alleen de lasten van mijnbouw. Wij adviseren u om tegemoet te komen aan deze lasten op een manier die passend is bij de omvang van de mijnbouwactiviteit en de wensen uit het gebied. Wij adviseren u om hierover met de gemeenten Westerveld en Steenwijkerland en de inwoners van het gebied in gesprek te gaan.

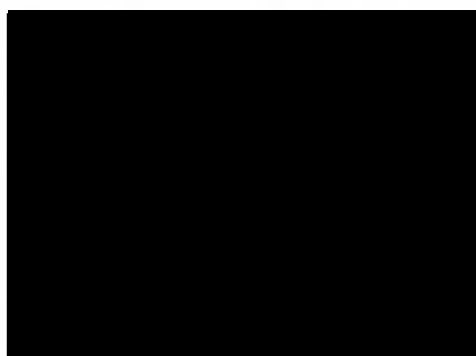
Organiseer schaderegeling optimaal

Uit de adviezen van het SodM en TNO-AGE volgt dat de Eesveen-gasvoorkomens in de seismische risico-categorie I valt. In deze categorie is het risico op schade als gevolg een bodemtrilling als 'klein' ingeschat (dat wil zeggen kleiner dan in categorieën II en III). Mocht er in het onwaarschijnlijke geval toch een bodemtrilling door de gaswinning plaatsvinden dan kan schade aan gebouwen en/of overige constructies niet worden uitgesloten. Wij zijn van oordeel dat schadeloosstelling op voorhand optimaal geregeld moet zijn. Daarbij hoort in onze optiek niet dat eventueel gedupeerden van een bodemtrilling zelf -dan wel via het loket Commissie Mijnbouwschade- moeten bewijzen dat opgetreden schade ook daadwerkelijk door de bodemtrilling is veroorzaakt. Wij vinden dat deze bewijslast bij Vermilion hoort te liggen.

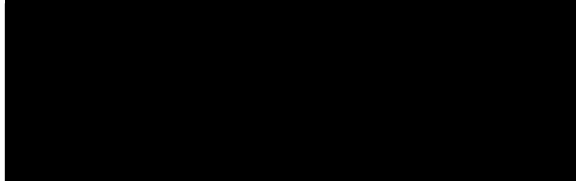
Draag zorg voor goede informatievoorziening

De bewoners in de directe omgeving hebben de laatste jaren veel informatie gekregen over (nieuwe) gaswinningen en zij maken zich zorgen. Deze zorgen moeten serieus genomen worden. Daarom vragen wij u om ook tijdens de gaswinning voor goede informatievoorziening te zorgen. Inwoners en lokaal bevoegde gezagen in gebieden waar mijnbouw plaatsvindt, stellen het op prijs op de hoogte te worden gesteld van ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden of nog gaan plaatsvinden (denk hierbij aan bouwwerkzaamheden, onderhoud, calamiteiten, exploraties, opbrengsten, onderzoek metingen etc.). Wij adviseren u om Vermilion te verzoeken jaarlijks verslag uit te brengen over deze ontwikkelingen aan de inwoners en de lokale overheden van het gebied.

Hoogachtend

de burgemeester

Prik de Groot

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt winningsplan Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Datum: 15 december 2025
 Onderwerp : zienswijze winningsplan Eesveen

Geachte heer/ mevrouw,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in met betrekking tot het winningsplan Eesveen. Er zijn bij onze serieuze zorgen en bezwaren bij het ontwerp-instemmingbesluit actualisering winningsplan Eesveen (hierna: het ontwerp-instemmingbesluit) zoals deze nu voorligt. We zullen deze puntsgewijs behandelen.

1. Duur gaswinning

Het ontwerp-instemmingbesluit geeft Vermilion de mogelijkheid om tot en met 31 december 2041 (dus tot januari 2042) gas te produceren. Er wordt niet stilgestaan in dit ontwerpbesluit bij de duur van de winning, dit terwijl ook dit nadelige effecten kan hebben op mens, natuur en milieu. Zeker indien de productie van gas ook verder wordt uitgebreid. Het geldende winningsplan van 11 juli 2018 had een maximale duur van 9 jaar (tot en met 2027). Er wordt niet onderbouwd waarom in het ontwerp-instemmingbesluit niet een voorschrift is opgenomen om deze duur (van meer dan 15 jaar) te beperken dan wel hier een toetsingsmoment in te creëren. TNO-AGE heeft ook geadviseerd om in 2036 (een vergelijkbare termijn van 9/10 jaar) te toetsen of 'een tweede boorcampagne niet of slechts gedeeltelijk nodig is'. Het ontwerp-instemmingbesluit komt in dit kader enkel met het argument dat men verwacht dat Vermilion zich aan het winningsplan zal houden. Dit argument weerlegt de voornoemde risico's en zorgen op mens en natuur echter niet.

Daarbij is Nederland bezig met verduurzaming. De Nederlandse regering heeft zich gecommitteerd aan het verminderen van de broeikasgassen met 55% in 2030 en het wil klimaatneutraal zijn in 2050. Dit brengt met zich mee dat de vraag naar gas (en daarmee ook onze afhankelijkheid daarnaar) in 2036 aanzienlijk zal zijn veranderd. Men kan zich ook afvragen of het boren naar gas in Eesveen dan (in 2036) ook nog nuttig en noodzakelijk is.

2. Bodemdaling

Onze woonomgeving heeft te maken met een 'vrij sterke' autonome bodemdaling met een daling van 20 tot 40 cm tot 2100. Daarbovenop komt de verdere bodemdaling als gevolg van de gaswinning. Dit brengt het volgende met zich mee:

- *Extra risico's ten aanzien van het waterpeil en de waterveiligheid*

- o Als bewoners zijn wij door de gemeente Steenwijkerland verplicht, als onderdeel van de koopakte, om voor een deugdelijke waterborging en afvoer te zorgen op onze kavel. Hierdoor wordt er minder regenwater via o.a. de riolering afgevoerd. De druk op de publieke voorzieningen wordt hiermee verlicht.

Gelet op de bodemdaling als gevolg van de gaswinning wordt dit (bestaande) probleem dus vergroot. In het ontwerp-instemmingbesluit komt niet aan de orde op welke wijze deze bewoners geholpen worden om deze extra problematiek op te vangen. Het ligt voor de hand dat deze nadelige effecten 'aan de voorkant' worden opgepakt en niet achteraf door de bewoners moet

worden verhaald.

Hierbij dient overigens meegewogen te worden dat de bodemdaling als gevolg van gaswinning op zichzelf mogelijk beperkt *lijkt* maar de effecten hiervan verstrekt worden door klimaatverandering en bijbehorende weersextremen. Uit een recent rapport van het KNMI blijkt dat er vaker intense buien zullen gaan plaatsvinden, hetgeen voor uitdagingen zorgt op gebied van watermanagement.¹

- o Het waterschap adviseert, net als SodM om een voorschriften op te nemen dat Vermilion binnen zes maanden contact opneemt met betrokken waterschappen om de mogelijke gevolgen te bespreken. Het ontwerp-instemmingbesluit stelt dat: 'Vermilion dient voortdurend goed contact te houden met het waterschap over de effecten van de bodemdaling op het grondwaterpeil als gevolg van de gaswinning'. Er wordt echter geen voorschrift aan gekoppeld, waarom wordt niet onderbouwd. Het is vreemd dat het ontwerp-instemmingbesluit stelt dat 'overheden' toelichting kunnen vragen bij Vermilion. Gelet op het feit dat Vermilion een economisch belang heeft en daarbij dat er bij het waterschap, SodM, provincie, gemeenten en bewoners zorgen zijn over dit aspect, is het niet uitlegbaar dat hierover geen voorschrift wordt opgenomen. We dringen erop aan dat dit voorschrift alsnog wordt opgenomen.

- *Schade door bodemdaling niet te verhalen*

Gelet op de autonome bodemdaling in ons gebied, is zeer lastig aan te tonen welke schade (als die zich voordoet) ontstaat als gevolg van bodemdaling door de gaswinning. Het is namelijk moeilijk om aannemelijk te maken welke schade het (directe) gevolg is van de bodemdaling door de gaswinning. Je staat als bewoner al vanaf het begin met lege handen want ook de Commissie Mijnbouwschade kan hier niks mee. Dit aspect is niet meegewogen dan wel benoemd in het ontwerp-instemmingbesluit.

3. Bodemtrillingen

De adviezen sluiten mogelijke schade door bodemtrillingen als gevolg van gaswinning niet uit. Dit is zorgelijk. Indien zich bodemtrillingen zouden voordoen blijkt niet duidelijk uit het ontwerp-instemmingbesluit dat de minister ook van mening is/overtuigd is dat deze trillingen ook nauwkeurig vastgesteld worden en het epicentrum van de beving zorgvuldig bepaald kan worden. Dit is immers onderdeel van het verhalen van eventuele schade als gevolg van bodemtrillingen veroorzaakt door gaswinning. Zonder o.a. deze stap is het voorbarig om te stellen dat bewoners enkel schade hoeven te melden bij de Commissie Mijnbouwschade.

Het ligt voor de hand dat het ontwerp-instemmingbesluit naar de verschillende onderdelen kijkt die benodigd zijn voor het (succesvol) melden van schade als gevolg van gaswinning. De enkele verwijzing naar de Commissie Mijnbouwschade brengt namelijk niet met zich mee dat bewoners ook daadwerkelijk geholpen worden.

Wij hebben getracht onze zienswijze zo zorgvuldig mogelijk op te stellen, ondanks het technische onderwerp dit niet gemakkelijk maakt. Onze hoop is dat het ontwerp-instemmingbesluit de gevolgen voor de burger/bewoner ook wat meer toetst vanuit het burgerperspectief. Nu lijkt men soms genoeg te nemen met het verwijzen naar instanties of juridische mogelijkheden terwijl dit voor vele niet een vanzelfsprekendheid is. Hierdoor *kan* de indruk gewekt worden dat de gevolgen van het uiteindelijk besluit op de lokale gemeenschap gebagatelliseerd worden en dat zou spijtig zijn.

Indien nodig zijn wij bereid om zaken nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

¹ Rapport KNMI, Een EXTREEM rapport, 12 december 2025.

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen

Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 16-12-2025

Geachte Minister,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Onze woning is gelegen binnen het invloedsgebied van de gasvelden Eesveen 1 en 2 en maakt deel uit van een recent gerealiseerde, gasloze woonwijk nabij een meer. In deze wijk zijn door meerdere bewoners reeds trillingen en lichte bevingen waargenomen. Dit tast het gevoel van veiligheid aan en roept vragen op over de feitelijke effecten van de gaswinning in onze directe leefomgeving.

Wij zijn principieel tegen verdere gaswinning in dit gebied. Gelet op het voorzorgsbeginsel achten wij het onaanvaardbaar dat bewoners worden blootgesteld aan risico's op bodembeweging, schade en aantasting van natuur en watersysteem. Eventuele schadeafhandeling of financiële compensatie vormt geen afdoende waarborg tegen de langdurige onzekerheid, stress en vermindering van woon- en leefkwaliteit die met gaswinning gepaard gaan.

De risico's van gaswinning beperken zich bovendien niet tot individuele woningen, maar raken ook bredere belangen, waaronder natuur, waterhuishouding en klimaat. In het bijzonder dienen de cumulatieve effecten van bodemdaling, waterinjectie en mogelijke stimulatietechnieken, zoals fracking, expliciet en integraal te worden betrokken bij de besluitvorming. Deze benadering wordt ook bepleit door maatschappelijke organisaties, waaronder Milieudefensie, die wijzen op het belang van een gebiedsgerichte en cumulatieve effectbeoordeling.

Tegen deze achtergrond constateren wij dat het ontwerp-instemmingsbesluit onvoldoende waarborgen biedt. Zo ontbreekt onafhankelijke en structurele monitoring in onze directe woonomgeving, waardoor bewoners geen inzicht hebben in daadwerkelijke bodembewegingen en trillingen ter plaatse. Daarnaast is geen sprake van een omkering van de bewijslast, waardoor de verantwoordelijkheid voor het aantonen van schade bij bewoners wordt neergelegd. Ook zijn kosteloze en toegankelijke nulmetingen voor omwonenden niet structureel geregeld.

Verder bestaat onzekerheid over een mogelijke uitbreiding van de gaswinning door de aanleg van vier aanvullende putten. De gevolgen hiervan voor bodemdaling, trillingen en cumulatieve risico's zijn voor bewoners onvoldoende inzichtelijk gemaakt. Tot slot ervaren wij de informatievoorziening en communicatie richting omwonenden als niet-tijdig, beperkt en weinig transparant, hetgeen het vertrouwen in de besluitvorming verder ondermijnt.

Wij achten verdere gaswinning in dit gebied daarom onwenselijk. Gelet op de zorgplicht van de vergunninghouder en de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag om de veiligheid en belangen van omwonenden te beschermen, achten wij de in het ontwerp-instemmingsbesluit opgenomen waarborgen onvoldoende. Indien desondanks wordt besloten tot instemming met (voortzetting of

uitbreiding van) de gaswinning, verzoeken wij u om ten minste de volgende voorwaarden te verbinden aan het besluit:

- verplichte en onafhankelijke monitoring in de woonomgeving
- het kosteloos en laagdrempelig beschikbaar stellen van nulmetingen voor bewoners
- een actuele en inzichtelijke onderbouwing van de risicoanalyses
- toepassing van een omkering van de bewijslast
- een structurele verbetering van de transparantie en communicatie richting omwonenden.

Wij verzoeken u het ontwerp-instemmingsbesluit in het licht van bovenstaande overwegingen te heroverwegen.

Hoogachtend,

KORTE BEZWAARBRIEF – Winningsplan Eesveen

Bezwaar: gewijzigd winningsplan EESVEEN

Datum: 12 december 2025

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Geachte heer [REDACTED],

Hierbij maken wij bezwaar tegen het Winningsplan Eesveen. Onze woning staat op slechts **±180 meter** van de beoogde winningslocatie. Deze uitzonderlijk korte afstand brengt aanzienlijke risico's mee voor **veiligheid, gezondheid, leefomgeving, natuur en eigendommen**. Wij verzoeken het bevoegd gezag het plan te **herzien, uit te stellen of aanvullende onafhankelijke toetsingen te laten uitvoeren**.

Verder stellen wij de overheid en Vermillion aansprakelijk voor de mogelijke schade in de toekomst.

Hieronder de kernpunten van ons bezwaar.

1. Procedurele en formele tekortkomingen

- Bewoners binnen 500 m niet tijdig betrokken; participatieplicht Omgevingswet niet nagekomen.
- Belangrijke gegevens afgeschermd als "bedrijfsgevoelig".
- MER van 2017 is verouderd en niet geactualiseerd voor nieuwe boringen.
- Geen integrale seismische risicoanalyse; salamitechniek niet beoordeeld.
- Geen onafhankelijke nulmeting (bodem, geluid, trillingen, fundering).
- Geen volledige toetsing aan gezondheid, natuur en leefomgeving.

2. Veiligheid, schade en seismische risico's

- Bodemdaling en drukverschillen onvoldoende onderbouwd.
- Geen duidelijk compensatiekader bij schade.
- 180 meter is te kort voor verantwoord risicobeheer.
- Onzekerheid over H₂S (toxisch gas) en ontbrekende risicoanalyse.
- Noodzaak nieuwe nulmeting van eerder gemeten woningen.

3. Leefomgeving

- Onduidelijke beoordeling van (nachtelijke) geluidsoverlast.
- Lichtvervuiling en trillingen onvoldoende onderzocht.
- Impact op directe leefomgeving op 180 m wordt onderschat.

4. Milieu en water

- Onvoldoende beoordeling risico's bij chemische putbehandelingen.
- Onzekerheid productiewater (opslag, transport, behandeling).
- Onduidelijke locatie/impact teruginjectie.
- Geen stikstofanalyse t.a.v. Natura 2000-gebieden.

5. Natuur

- Geen onderbouwing effecten op flora/fauna en waterschappen.
- Geen beoordeling effecten op vleermuizen, dassen en broedvogels.
- Installaties tasten landschap en natuurwaarden aan.

6. Klimaat

- Uitbreiding gaswinning past niet binnen Klimaatwet 2023–2030.
- Geen afbouwstrategie of einddatum.
- Onvoldoende onderbouwing CO₂- en methaanemissies.

7. Gezondheid en leefkwaliteit

- H₂S-risico's niet beoordeeld; toxisch bij lage en hoge concentraties.
- Stress- en veiligheidsrisico's genegeerd.
- Internationale minimale veiligheidsafstand (≥500 m) wordt niet gehaald.

8. Aanvullende urgente punten

- **BEVi-berekening ontbreekt** voor H₂S-gifwolk; overheid moet deze uitvoeren.
- Vanuit de documentatie begrijpen wij dat de beoordeling van de risico's worden berekend op 15 minuten na het incident; **wij maken ons zorgen over de eerste 15 minuten**, die mogelijk voor ons en ons vee dodelijk kunnen zijn.
- **Verzoek plaatsing extra KNMI-meetpunt** in Zuidwest-Drenthe voor nauwkeurige seismische monitoring.

Juridische grondslag

- Art. 8.1 en 8.2 Awb – wij zijn direct belanghebbenden (<200 m).
- Art. 34 en 36 Mijnbouwwet – plan is niet volledig en onvoldoende onderbouwd.
- Art. 3:2 en 3:46 Awb – schending zorgvuldige voorbereiding en motiveringsplicht.

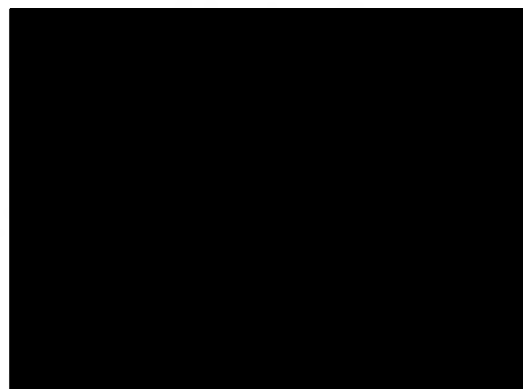
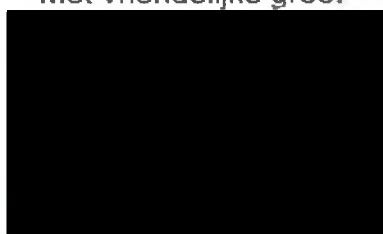
Verzoek

Wij verzoeken u het Winningsplan Eesveen:

- te herzien,
- uit te stellen, of
- eerst aanvullende onafhankelijke risicoanalyses uit te voeren, waaronder MER, BEVi, H₂S, stikstof, natuur, seismiek en leefomgeving.

Een uitgebreide onderbouwing treft u aan in **Bijlage 1**.

Met vriendelijke groet:

BIJLAGE 1 – Uitgebreide Onderbouwing

Afstand tot winningslocatie: ±180 meter

Datum: 12 december 2025

1. Procedurele en formele tekortkomingen

- Onvoldoende participatie: bewoners binnen 500 m niet tijdig geïnformeerd; participatieplicht Omgevingswet niet nagekomen.
- Transparantie ontbreekt door afscherming “bedrijfsgevoelige” gegevens.
- MER uit 2017 is verouderd, niet passend bij nieuwe boringen (Zechstein, Vlieland, Carboon).
- Geen integrale seismische risicoanalyse; salamitechniek genegeerd.
- Geen actuele nulmeting bodem, geluid, trillingen, fundering.
- Onvoldoende toetsing aan de integrale afweging binnen de Omgevingswet.

2. Veiligheid, bodemdaling en schade

- Bodemdaling onvoldoende onderbouwd; cumulatieve drukveranderingen genegeerd.
- Geen expliciete compensatiemaatregelen of duidelijk schadeprotocol.
- Onvoldoende veiligheidsafstand (180 m).
- Onzekerheid gas met H₂S; risicoanalyse ontbreekt.
- Verzoek nieuwe nulmeting voor objectieve schadevergelijking.

3. Geluid, licht en trillingen

- Overlast door boringen (24/7), vooral nachts.
- Lichtvervuiling beïnvloedt bewoners en dieren.
- Trillingen van compressoren, pompen en verkeer onvoldoende onderzocht.

4. Water, grond en milieu

- Risico's door zuurbehandelingen van putten niet beoordeeld.
- Onzekerheid over opslag/afvoer productiewater.
- Onduidelijke locatie en effecten van teruginjectie.
- Geen stikstofonderzoek voor Natura 2000-gebieden.

5. Natuur en leefomgeving

- Geen onderbouwing effecten op flora/fauna en waterbeheer.
- Trillings- en lichtimpact op vleermuizen, dassen en vogels genegeerd.
- Landschapsvervuiling door installaties.

6. Klimaat, duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid

- Gaswinning past niet binnen Nederlandse klimaatdoelen.
- Geen afbouwplan of einddatum.
- Geen onderbouwing van emissies door fakkelen en gasafblazen.

7. Gezondheid en leefkwaliteit

- Chronische en acute risico's H₂S (toxisch, dodelijk in seconden) niet onderzocht.
- Stress/slaapproblemen door nachtelijk geluid en onzekerheid.
- Minimale internationale veiligheidsafstand (≥500 m) wordt niet gehaald.

8. Aanvullende urgente punten (H₂S, BEVi, monitoring)

- **BEVi-berekening verplicht bij risicovolle stoffen**, maar ontbreekt volledig.
- Risicoanalyse beoordeelt situatie na 15 min; levensgevaar zit juist in de eerste 15 minuten.
- Kans op dodelijke gevolgen voor bewoners en vee wordt nergens genoemd.
- **Plaatsing extra KNMI-meetpunt noodzakelijk** om microbevingen nauwkeurig te registreren.

9. Juridische grondslag

- Art. 8.1 / 8.2 Awb – directe belanghebbenden (afstand <200 m).
- Art. 34 Mijnbouwwet – winningsplan moet volledig en zorgvuldig zijn.
- Art. 36 Mijnbouwwet – gevolgen voor milieu/natuur moeten volledig onderbouwd zijn.
- Art. 3:2 Awb – schending zorgvuldigheid.
- Art. 3:46 Awb – schending motiveringsplicht.

Eindconclusie Bijlage 1

Door de grote onzekerheden en hoge risico's op een afstand van slechts 180 meter concluderen wij dat het Winningsplan Eesveen **onvoldoende zorgvuldig, onvolledig en juridisch ontoereikend is.**

Wij verzoeken om **uitstel, herziening of aanvullende onafhankelijke lokale toetsingen.**

Aan:

het ministerie van Klimaat en Groene Groei,
inspraakpunt: Winingsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum:

16-12-2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen. Mijn woning ligt binnen het gebied dat in de documentatie van Vermilion wordt aangemerkt als liggend binnen de invloedssfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Ik maak mij zorgen over:

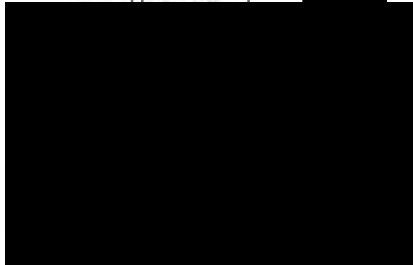
- 1) Risico op bodemdaling en trillingen, wij hebben in de huidige situatie al trillingen gevoeld. Dat zal bij de genoemde onttrekkingen en voorspelde bodemdaling zeker vaker voorkomen;
- 2) Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor ik oorzaken van schade zelf moet aantonen en op voorhand een nulmeting moet verzorgen;
- 3) Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in de omgeving van onze woning;
- 4) Onzekerheid over de gevolgen van de uitbreiding naar vier extra putten. Nergens is vastgelegd wat daarvan de gevolgen zijn.

Daarnaast is de communicatie richting inwoners zeer beperkt geweest en is daarmee onvoldoende om als bewoner adequaat in te lezen, cq. te reageren.

Ik verzoek u daarom om:

- onafhankelijke monitoring in de wijk door de aanvrager te verplichten;
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken voor de betreffende bewoners;
- de risicoanalyses te actualiseren en de resultaten daarvan mee te wegen in de besluitvorming;
- transparantie en betere communicatie te bevorderen en waarborgen.

Hoogachtend,

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

 12 december 2025

Betreft: zienswijze m.b.t gewijzigd Winningsplan Eesveen

Geachte mevrouw of heer,

Hierbij vindt u onze zienswijze op het ontwerp-instemmingsbesluit gewijzigd winningsplan Eesveen.

Wij hebben kennis genomen van de aanvraag van Vermilion, het ontwerp instemmingsbesluit alsmede van de adviezen van de onderstaande instanties:

- TNO Adviesgroep Economische Zaken (TNO-AGE) van 15 oktober 2024,
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) van 18 maart 2025;
- Gemeente Westerveld van 10 juni 2025;
- Waterschap Drents Overijsselse Delta van 13 juni 2025;
- Gemeente Steenwijkerland van 17 juni 2025;
- Provincie Drenthe van 17 juni 2025, en
- Provincie Overijssel van 17 juni 2025.

Commentaar op de adviezen

Wij zijn het voor het grootste deel eens met deze adviezen, voorzover onze deskundigheid toereikend is. Als inwoner van het beoogde winningsgebied willen we echter nadruk leggen op mogelijke schade die op kan treden ten gevolge van de huidige en toekomstige gaswinning.

TNO-AGE:

"TNO-AGE classificeert de voorkomens in het Eesveen winningsplan, net als Vermilion, allen [sic] in seismische risicocategorie 1.

TNO-AGE verwacht geen schade door bodemdaling en in het meest ongunstige geval lichte (niet-constructieve) schade door bodemtrilling. Dit is geen andere beoordeling dan het vigerende winningsplan."

SodM:

"In het winningsplan is nog de verouderde MoC-kaart van 2023 opgenomen. In de meest recente versie (september 2024) blijkt dat de compleetheidsmagnitude ook nu rond de 0,5 ligt. Deze detectiegrens is voldoende nauwkeurig om eventuele schadeveroorzakende bevingen te kunnen lokaliseren. Bij het oorspronkelijke winningsplan is een representatieve bouwkundige opname verricht. SodM ziet geen meerwaarde in een uitbreiding van de opname door de wijziging van het winningsplan.

Indien uit de resultaten van de boringen blijkt dat de maximale magnitude mogelijk groter kan zijn dan berekend in het winningsplan, dan moet de risicocategorie opnieuw worden bepaald (voorschrift 3)."

Uit de technische analyses van TNO-AGE en SodM volgt dat de risico's klein zijn, maar niet uitgesloten worden. Met name over de effecten van toekomstige boringen en winningen uit de gasvelden Eesveen North en Eesveen Popup is nog veel onzekerheid. Ook de winning uit meerdere bodemlagen geeft mogelijk meer seismisch risico.

Recente aardbevingen in het Slochterenveld laten zien dat rekenmodellen hun beperkingen hebben.

Het moge zo zijn dat de kans op het optreden van bodemtrillingen klein wordt geacht, de kans is echter niet nul. Als er onverhoopt toch bodemtrillingen optreden ten gevolge van de gaswinning is er risico op gebouwschade.

Zorgen met betrekking tot de schadeafhandeling

Vermilion is aansprakelijk voor schade, als die het gevolg is van de mijnbouwactiviteiten van Vermilion.

Vanaf 1 juli 2020 behandelt het centraal schadeloket van de Commissie Mijnbouwschade de mijnbouwschademeldingen van particulieren als gevolg van o.a. gaswinning in kleine voorkomens in Nederland. Vermilion is sinds de zomer van 2020 aangesloten bij de Commissie Mijnbouwschade. Het oordeel van de commissie is altijd bindend.

De voorwaarden die de commissie stelt zijn echter niet in alle schadegevallen van toepassing.

Bovendien is het moeilijk om de benodigde gegevens te leveren

De volgende gegevens zijn dan onder andere nodig:

- Datum dat de schade voor het eerst opgemerkt werd.
- Datum waarop de schade waarschijnlijk is ontstaan.
- Foto's van de schade.
- Eventuele foto's van voor de schade.

Gelukkig hoeft de bewoner niet zelf de oorzaak van de schade aan te tonen. De commissie gaat de mensen met schade "ontzorgen". Maar naar onze mening leveren de genoemde noodzakelijke gegevens al genoeg zorgen op. Beter is het om uit te gaan van een omgekeerde bewijslast zoals dat nu in Groningen gebeurt.

Wij zijn van mening dat er op uitgebreide schaal nulmetingen aan gebouwen moeten worden verricht om latere geschillen over de oorzaak van eventuele schade te vermijden.

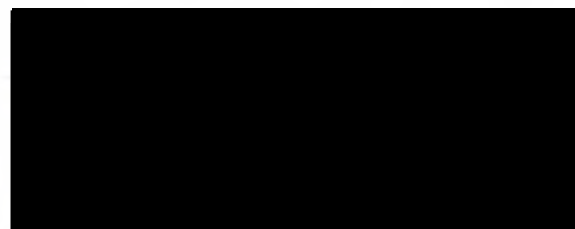
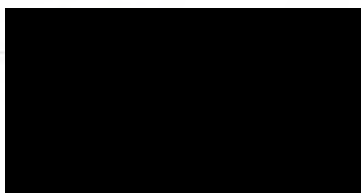
Een punt van zorg is ook dat schade ontstaan door waardedaling niet wordt vergoed. De volgende punten verdienen dus aandacht in het instemmingsbesluit.

1. Voor het aantonen van schade is een nulmeting vereist. Moeten wij het hele huis van onder tot boven fotograferen? Dat zou door een expert gedaan moeten worden wat kosten met zich meebrengt.
2. Het is niet duidelijk of een schuur of ander bijgebouw een woonbestemming heeft, zoals bedoeld in de voorwaarden van 2020.
3. Bodemdaling kan verschillende oorzaken hebben, waarvan één gaswinning is. Het is aannemelijk dat de verschillende oorzaken elkaar beïnvloeden. Bij welke bodemdaling ten gevolge van gaswinning wordt dit significant? De 5,2 cm wordt kennelijk niet significant bevonden. Is het 10, 15 of 20 cm? Als de aan gaswinning gerelateerde bodemdaling de grondwaterstand beïnvloedt, is lokale ongelijkmatige zakking niet meer denkbeeldig.
4. Hoewel het risico op schade laag is zou ook in deze regio een omgekeerde bewijslast moeten gelden.

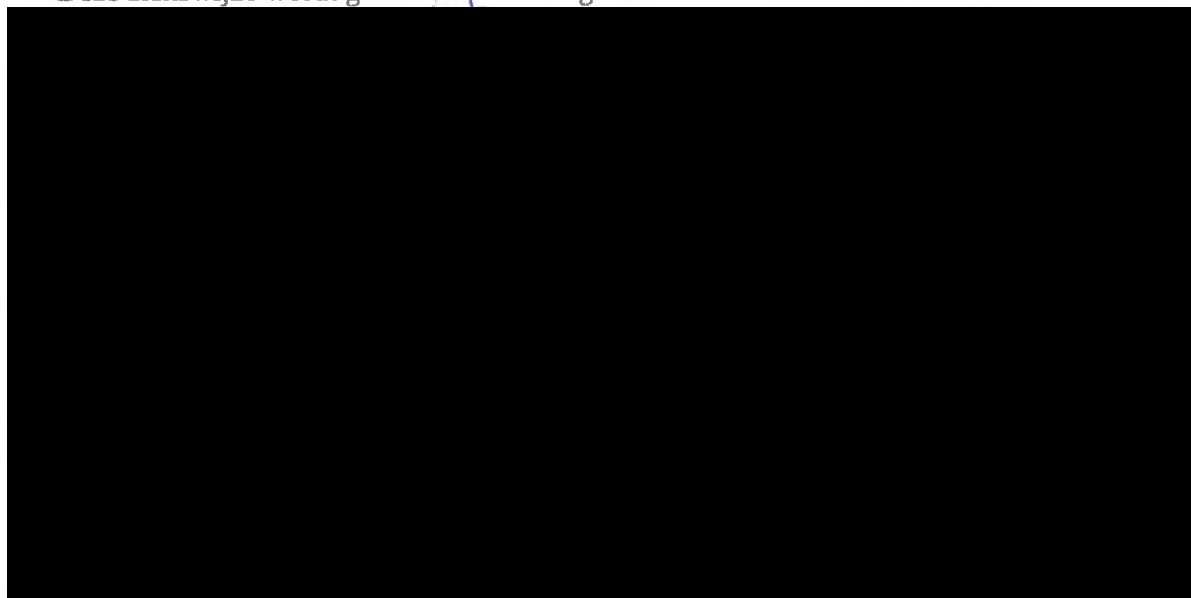
Conclusie

Het definitieve instemmingsbesluit dient aangepast te worden met inachtneming van onze zienswijze.

Hoogachtend

Deze zienswijze wordt gedeeld door buurtgenoten:

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt winningsplan Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Leeuwarden, 12 december 2025
 Bijlage(n): 0

Ons kenmerk: Eesveen
 Tel: 058 – 292 2222

Vakgroep: Juridische Zaken

Onderwerp: Pro forma zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen

Geachte mevrouw Hermans,

Van 6 november tot en met 17 december 2025 heeft uw ministerie van Klimaat en Groene Groei het ontwerp-instemmingsbesluit met het geactualiseerde winningsplan Eesveen ter inzage gelegd. Geografisch valt deze winning en de verwachte bodemdalingen deels in het beheergebied van Wetterskip Fryslân. Dat maakt Wetterskip Fryslân tot één van de wettelijke adviseurs op grond van de Mijnbouwwet. De adviesperiode is echter al voorbij en pas deze week is het waterschap geïnformeerd over de lopende (en bijna afgelopen) zienswijzeprocedure. U heeft namelijk per abuis het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân (en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf) niet in de gelegenheid gesteld om een advies uit te brengen.

Namens het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân dien ik daarom een pro forma zienswijze in en vraag het ministerie om zes weken tijd waarin het waterschap kan beoordelen of de winning effect heeft voor de waterhuishouding en het beheer van Wetterskip Fryslân en wat deze effecten zijn.

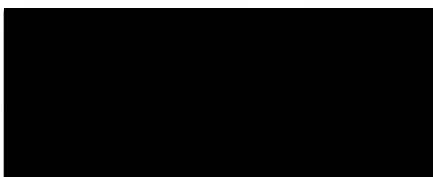
Ik vraag om zes weken zodat uw ministerie de binnengekomen zienswijzen al kan verwerken en eind januari uiterlijk de zienswijze van Wetterskip Fryslân (en de zienswijzen van de provincie Fryslân en de gemeente Weststellingwerf die hetzelfde verzoek zullen doen) zal ontvangen en kan verwerken. Zo voorkomen we dat uw ministerie de adviesfase opnieuw moet 'openen' voor het waterschap en beide andere overheden om alsnog van hun wettelijke adviesrecht gebruik te maken. Dat voorkomt vertraging in uw besluitvorming. De (technische) beoordeling van het waterschap kan ook uitwijzen dat er geen (grote) waterhuishoudkundige effecten te verwachten zijn. Zes weken respijt biedt de mogelijkheid om dit zorgvuldig te beoordelen.

Onderwerp: Pro forma zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen

Graag ontvang ik een bevestiging van ontvangst en van het verlenen van de gevraagde periode van uitstel.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

[Redacted name]

Vakgroep leider Juridische Zaken en Eigendomsbeheer

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Leeuwarden, 5 januari 2026
Bijlage(n): 0

Ons kenmerk: Eesveen
Tel: 058 – 292 2222

Vakgroep: Juridische Zaken

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit gewijzigd winningsplan Eesveen

Geachte mevrouw Hermans,

Bij mail van 18 december 2025 heeft uw ministerie Wetterskip Fryslân de mogelijkheid gegeven om uiterlijk 16 januari 2026 een zienswijze in te dienen. Bij brief van 12 december 2025 heb ik een pro forma zienswijze ingediend met het verzoek om zes weken tijd omdat geografisch gezien ook Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân en gemeente Weststellingwerf wettelijk adviseur zijn bij de winning Eesveen. Met deze opgerekte zienswijzetermijn voorkomen we dat dit winningsplan terug de wettelijke adviesfase in zou moeten.

Ik heb het gewijzigde winningsplan Eesveen bestudeerd en kom tot het volgende. De bodemdaling komt door de verlenging van deze winning bij Eesveen loopt voor een klein deel door tot onder het beheergebied van Wetterskip Fryslân. Zoals bekend ageert Wetterskip Fryslân om waterhuishoudkundige redenen tegen elke aanvraag delfstoffenwinning die leidt tot versnelde bodemdaling. Het watersysteem is immers kwetsbaar en wordt kwetsbaarder door klimaatverandering en andere ecologisch-ruimtelijke opgaven. Er is geen marge om extra bodemdaling op te vangen zodat de schade deels onherstelbaar is.

Ik sluit me daarom zeker aan bij dat wat het Staatstoezicht in de Mijnen (hierna: SodM) opmerkt. SodM schrijft dat de winning waterhuishoudkundige effecten zal hebben en dat meebewegen van waterpeil met bodemdaling verdroging en vernatting tot gevolg kan hebben, net als niet meebewegen met bodemdaling:

Voor landbouw, waterveiligheid, waterberging en natuur hangen effecten grotendeels samen met het al dan niet aanpassen van het waterpeil op de verwachte bodemdaling. Bij meebewegen van het peil met het maaiveld, zal door scheefstelling van de bodem binnen een peilgebied toch een peilverschil ontstaan ten opzichte van de huidige situatie. Lokaal kan bij peilaanpassing dus toch

verdroging of vernatting optreden. Daarnaast kan verzilting een risico zijn. Voor geen van de peilgebieden is er sprake van droogleggingsverschillen door toekomstige bodemdaling van groter dan 5 cm. Mogelijk zal voor het onderhoud van het watersysteem eerder nodig zijn om keringen en buitendijkse bebouwde gebieden op te hogen. Ook is in de berekende situatie mogelijk verlies aan waterbergingscapaciteit, geschat op ca. 2% als gevolg van toekomstige bodemdaling.

Daarop voortbordurend adviseert de Mijnraad het volgende:

Zowel SodM als het waterschap adviseren de minister dat bij de eventuele instemming een voorschrift wordt verbonden dat de aanvrager binnen zes maanden contact opneemt met de betrokken waterschappen om de mogelijke gevolgen voor de waterhuishouding te bespreken. De Mijnraad deelt deze opvatting en onderstreept het belang van tijdige communicatie tussen de aanvrager en het waterschap om de gevolgen van bodemdaling op de waterhuishouding tijdig in kaart te brengen en om mitigerende maatregelen in samenspraak te kunnen bepalen.

In reactie hierop schrijft u in het ontwerp-instemmingsbesluit dat Vermilion verplicht is om de eventuele schade te vergoeden op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek en dat het aan Vermilion is 'om met het waterschap afspraken maken over eventueel benodigde beheersmaatregelen en de financiering daarvan' en dat 'een besluit op een winningsplan niet de plek [is] om dit vast te leggen'. Waarom dit niet de plek is, licht u niet toe. U concludeert: 'Daarom neem ik geen voorschrift op om de beheersmaatregelen en financiële afspraken die daarvoor worden overeengekomen te overleggen.'

Ik roep u als minister op om te motiveren waarom dit instemmingsbesluit niet de plek is voor procedurele afspraken – dus meer dan een vrijblijvende oproep aan Vermilion om 'voortdurend goed contact te houden met het waterschap'. Ik wijs op de parlementaire geschiedenis van de Mbw.¹ Als u een voorschrift verbindt aan het instemmingsbesluit, moet dat in acht worden genomen en anders kan worden gehandhaafd.²

Het voorgestelde voorschrift ziet niet op daadwerkelijke claims, maar op de plicht van de operator om op voorhand uit te werken hoe verwachte nadelige effecten worden opgevangen. Volgens artikel 24, eerste lid, onder r en s, van het Mijnbouwbesluit moet een winningsplan voor koolwaterstoffen namelijk onder meer de maatregelen beschrijven die worden genomen om bodembeweging en schade daardoor te voorkomen of te beperken. Het tweede lid geeft verder aan dat het winningsplan per onderdeel moet toelichten welke overwegingen bij de gemaakte keuze van belang zijn geweest. Dat betekent dat Vermilion als operator moet onderbouwen welke maatregelen worden genomen tegen (schade door) bodembeweging. En dit begrip is breed: uit de wetsgeschiedenis blijkt dat 'bodembeweging' bodemdaling, bodemtrillingen (aardschokken)

¹ Eerst wilde de wetgever het winningsplan regelen in het Mbb. Mede door opmerkingen uit de Tweede Kamer ging de regeling van het winningsplan naar het ontwerp van de Mbw. De basis voor huidig artikel 36 Mbw vormt de tweede nota van wijziging bij de Mbw, ingevoegd artikel 34c (waarin de nu in artikel 36 lid 1 onder c en d genoemde gronden nog niet voorkwamen). Zie verder Kamerstukken II 2000-2001, 26 219, nr. 13 (Tweede nota van wijziging), p. 2, en Kamerstukken II 2001-2002, 26 219, nr. 15 (Nota naar aanleiding van het tweede nader verslag), p. 12-13.

² Kamerstukken II 1998-1999, 26 219, nr. 3 (Memorie van toelichting), p. 89. Zie verder Afdelingsuitspraak 30 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:941, rechtsoverweging 15.4.

en bodemstijging omvat.³ De wetgever verwacht dat gevolgen voor dijken, wegen en waterhuishouding goed te voorspellen moeten zijn.⁴ Schade kan bijvoorbeeld een nadelige invloed op de grondwaterstand zijn⁵ of waardevermindering van vermogen.⁶

RoyalHaskoningDHV doet in de bijlage bij het winningsplan al een voorzet, voorziet diverse effecten en constateert onder meer dat de drooglegging zal afnemen als het waterschap het peil niet de bodemdaling laat volgen. Dat Wetterskip Fryslân het peil niet mee laat dalen met bodemdaling door gaswinning is een algemeen bekend uitgangspunt waartoe Vermilion zich heeft te verhouden en dus is het aan Vermilion om deze analyse te verwerken in het winningsplan en om een voorzet te leveren van de mogelijke maatregelen – met het uitgangspunt dat peil de verwachte bodemdaling niet volgt. Dat is echter niet gedaan. Ik verzoek u als minister om Vermilion dit alsnog te laten uitwerken.

Het valt op dat RoyalHaskoningDHV een onderzoek uit 1996 gebruikt: de eerste noot ziet op 'Oriënterend onderzoek naar de gevolgen van bodemdaling door aardgaswinning op de waterhuishouding in Friesland, Ingenieursbureau voor Cultuurtechniek v.o.f.' van 18 juli 1996. Er lijken nadien geen waterhuishoudkundige onderzoeken gedaan waaruit RoyalHaskoningDHV heeft kunnen putten, ondanks de tientallen nieuwe en gewijzigde winningsplan in het beheergebied van Wetterskip Fryslân sinds 1996. Uw ministerie heeft zelf in april 2025 aanvullend onderzoek uitgezet bij Deltares over de effecten van bodemdaling door gaswinning, voor uw belangenafweging bij gaswinning. Uw ministerie concludeerde na een eerste Deltares-onderzoek in 2025 dat vervolgonderzoek nodig was. Dat vervolgonderzoek loopt nog. De onzekerheid bij uw ministerie over de effecten van mijnbouw blijkt ook uit Deltares' onderzoeksvoorstel: "beleidsmakers, ingenieurs en gemeenschappen [missen] de tools die nodig zijn om gestapelde bodemdaling en de directe en indirecte effecten ervan te voorspellen, voorkomen of beperken. Dit staat een integrale beleidsafweging die nodig is bij voorgestelde nieuwe winningen, of bij uitbreidingen van winningen, in de weg." Gelet hierop, en dat RoyalHaskoningDHV putte uit een onderzoek van bijna dertig jaar oud, zie ik reden om te concluderen dat er gebrek aan feitelijke kennis en inzicht in de (langetermijn)gevolgen is. En dat maakt een integrale belangenafweging op dit moment wellicht onmogelijk. Ik verzoek uw minister om een afweging hierover op te nemen in de motivering van uw instemmingsbesluit, ook in relatie tot wat de Raad van State opmerkt over het uitvoeren van onderzoek en het afwachten van de resultaten alvorens te besluiten.⁷

Ik merk nadrukkelijk op dat alle negatieve effecten als schade kunnen worden omschreven en dat niet op voorhand een deel als acceptabel kan worden gezien. Het Burgerlijk Wetboek verplicht operators immers om eventuele schade te vergoeden, maar het winningsplan werpt echter een hogere drempel op om effecten als schade te omschrijven en te claimen. U gaat in uw besluit akkoord met dit winningsplan waarin RoyalHaskoningDHV (pagina 17 van het advies, onderaan) schrijft dat bepaalde watersystemen wellicht voldoende waterbergend vermogen hebben en het verlies aan berging wel op kunnen vangen. Maar een pagina eerder schrijft RoyalHaskoningDHV nog dat elke centimeter extra bodemdaling betekent dat een centimeter minder water kan worden geborgen. En dus moet ook elke centimeter gecompenseerd worden

³ Toelichting bij artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek (vergoeding van schade door mijnbouw)

⁴ Nota naar aanleiding van het Verslag, Kamerstukken II 1998/99, 26219, nr. 7.

⁵ Memorie van Toelichting, Kamerstukken II 1988/89, 21202, nr. 3.

⁶ Rechtsoverweging 5.7, ECLI:NL:GHARL:2018:618.

⁷ Uitspraak van 19 januari 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AS3223.

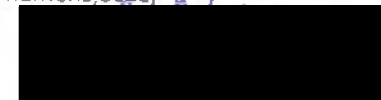
– ook als er voldoende ruimte is. De gaswinning soupeert immers wat marge in het systeem op. Ik roep u op als minister om op dit punt het winningsplan te laten wijzigen of hierop beperkt in te stemmen omdat dit winningsplan en uw instemmingsbesluit nu een drempel kan zijn voor het schadebegrip en voor claims.

Ik benadruk verder nog dat niet alleen de bodemdaling door mijnbouw extra waterberging vraagt, maar ook bijvoorbeeld de veen- en klimaatopgaven. Als Vermilion nu de goedkoopste kuubs waterbergingsruimte realiseert, resteren straks voor de samenleving (en belastingbetaler) de duurste kuubs. Naast het realiseren van waterberging vraagt verminderde drooglegging Vermilion ook om in het winningsplan maatregelen uit te werken voor verlies aan doelrealisatie. Relevant bovendien: de grondeigenaren wier grond door verlies aan drooglegging minder kan opbrengen, zijn geen partij in de Overeenkomsten onder de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân en kunnen het verlies aan doelrealisatie hier niet claimen. Gelet op de eisen in het Mijnbouwbesluit en dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur vragen om motivering en zorgvuldige afweging, stel ik dat eerst een antwoord moet komen op de vraag of en welke maatregelen mogelijk zijn en hoe minder doelrealisatie kan worden opgevangen. Het antwoord kan ook zijn dat er geen passende beheersmaatregelen zijn en dat dit reden is voor u om instemming te weigeren.

De oproep van het waterschap Drents Overijsselse Delta, het SodM en de Mijnraad is helder: er zijn effecten voorzienbaar die niet (afdoende) in maatregelen uitgewerkt zijn in het winningsplan en die nog doordacht moeten worden. Volgens Wetterskip Fryslân vereist dit concretisering vóór u als minister überhaupt instemt met het gewijzigde winningsplan en is het reden om een procedureel voorschrift tot nadere uitwerking op te nemen. Anders ligt de bal bij de waterschappen om overlast, schade of andere nadelige effecten van bodemdaling door gaswinning te monitoren, om af te stemmen met burgers en stakeholders en om vervolgens maatregelen te treffen. Een voorschrift bij het winningsplan zorgt ervoor dat de bal hiervoor bij Vermilion ligt. Dit voorkomt afwenteling van verantwoordelijkheden.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

Vakgroepleider Juridische Zaken en Eigendomsbeheer

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt winningsplan Eesveen
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

VERZONDEN 16 DEC. 2025

Datum
 16 december 2025

Ons kenmerk
 2025-019543

Uw brief

Uw kenmerk
 DGRGG-DTDO/V-60181

Onderwerp
 zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit gewijzigd winningsplan Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij willen wij onze zienswijze kenbaar maken met betrekking tot uw ontwerp-instemmingsbesluit voor het gewijzigd winningsplan Eesveen. Deze zienswijze is in afstemming met gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf, Waterschap Drents Overijsselse Delta en provincies Drenthe en Overijssel tot stand gekomen.

Van 6 november 2025 tot en met 17 december 2025 ligt dit ontwerpbesluit met het winningsplan en bijbehorende documenten ter inzage. Voorafgaand hieraan is door gemeente Westerveld op 10 juni 2025 een advies uitgebracht inzake het geactualiseerde winningsplan. De adviezen zijn verwerkt en beantwoord in het ontwerpbesluit.

U bent voornemens in te stemmen met het gewijzigd winningsplan, hetgeen betekent dat u instemt met de verlenging van de productie uit de gasvelden Eesveen en Eesveen 2 en de productie uit de twee nieuwe gasvelden Eesveen North en Eesveen Pop-up. De productie bedraagt tot en met 31 december 2041 in totaal maximaal 1.888 miljoen Nm³ gas, waarvan 1.346 miljoen Nm³ na 1 januari 2024. Als voorwaarde geeft u, naast een beperking voor het productievolume, mee dat na het bereiken van de einddiepte van de voorgenomen boringen de resultaten van deze boringen en puttesten, waaronder in ieder geval een actueel overzicht van de jaarlijks te verwachten productie en of de effecten van bodemdaling en bodemtrilling veranderen ten opzichte van het winningsplan Eesveen (versie 3.1 van 19 juli 2024) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei toegezonden moeten worden.

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Wij willen onze zienswijze in voorliggend schrijven puntsgewijs toelichten. Hierbij sluiten wij grotendeels aan op ons eerder uitgebrachte advies.

Algemeen/communicatie

Communicatie blijft een punt van aandacht voor de winningsplannen van Vermilion. In het ontwerpbesluit wordt aangegeven dat het belangrijk is dat Vermilion inwoners informeert, en er wordt geadviseerd om in gesprek te blijven met de omgeving om zorg te dragen voor een goede informatievoorziening richting de gemeente en de burgers. Wij delen deze mening volledig. Echter wordt het geheel aan Vermilion gelaten om (in een vroeg stadium) de omgeving te informeren over aanvragen. De voorwaarde voor het opstellen van een communicatieplan wordt niet vereist. Wij verzoeken u daarom om dit te herzien, en alsnog een voorwaarde op te nemen inzake communicatie. In het ontwerp-instemmingsbesluit wordt gesproken over informatieavonden. Deze zien wij graag als een element in het communicatieplan terug. Ook een jaarlijks verslag kan een hulpmiddel voor het communicatieplan zijn. Dan is er ieder jaar een peilmoment om te beschouwen of de omgeving voldoende is geïnformeerd, en kan te late communicatie mogelijk worden voorkomen.

Vanuit onze inwoners is er een sterke behoefte aan duidelijkheid, waarbij langjarige zorgvuldige communicatie door Vermilion nodig is maar ook wellicht van uw kant als rijksoverheid. Hierdoor kunnen bovendien vroegtijdig eventuele signalen ten aanzien van problemen of overlast door gaswinning worden opgevangen, zodat hier dan op gereageerd kan worden. In uw besluit gaat u slechts zeer summier in op het aspect communicatie. Daarom blijven wij aandringen op het opnemen van een communicatieplan zodat het voor iedereen duidelijk is wanneer Vermilion moet communiceren. Werkzaamheden op de locatie of anderszins ingrepen worden anders niet of niet tijdig gemeld, en zorgen voor onrust en onduidelijkheid.

Het niet opleggen van een communicatieplan, en nog sterker benadrukken van de noodzaak van adequate communicatie, blijven wij zien als een gemis. De omgeving kan hiermee mogelijk op een meer gestructureerde, alsook tijdigere, wijze geïnformeerd worden rondom mijnbouwactiviteiten. Naast de communicatie naar de omgeving, wordt in uw besluit op het verzoek om ambtelijk en bestuurlijk het besluit nader te bespreken niet ingegaan.

Boring en resultaten

Wij vinden het fijn dat u onze mening deelt dat, gezien de onzekerheden, meer inzicht gewenst is. Om deze reden neemt u een voorschrift op ten aanzien van de resultaten van boringen. Het is positief dat er in ieder geval binnen zes maanden na het bereiken van de einddiepte een actueel overzicht van de jaarlijks te verwachten productie en de effecten van bodemdaling en bodemtrilling veranderen ten opzichte van het winningsplan Eesveen, gegeven dient te worden.

Het bovenstaande voorschrift, in combinatie met het vastleggen van de maximale winning, geeft meer inzicht in de gaswinning ter plaatse van Eesveen. Gerapporteerd moet worden aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei.

Wij verzoeken u om dit rechtstreeks aan de betrokken adviseurs (waaronder ook het waterschap) te delen, en continu actief te monitoren of acties benodigd zijn om nadelige gevolgen voor de omgeving te voorkomen. Nu wordt enkel opgenomen om een overzicht aan te leveren. Indien wij als gemeente meer betrokken worden, hebben wij eerder zicht op wanneer er gewijzigde omstandigheden zijn op basis waarvan het winningsplan mogelijk geactualiseerd moet worden. Ook benadrukken wij dat dit

ook meerwaarde kan bieden door vervolgens het tijdig kunnen informeren van omwonenden van gewijzigde omstandigheden.

Bodemdaling en bodemtrillingen

De zorgen worden groter naarmate een steeds grotere bodemdaling verwacht wordt. Voor zowel bodemdaling als bodemtrillingen hebben wij eerder aandacht gevraagd voor de cumulatieve effecten. Voor de omgeving is dit ook een grote bron van zorgen. Niet duidelijk is wanneer de grens wordt bereikt wanneer er wel sprake is van schade en/of overlast. In combinatie met het ontbreken van een toekomstbeeld van de nog komende winningsplannen en de relatie tot huidige mijnbouwactiviteiten in de omgeving (gaswinning maar ook waterinjectie) leidt dit tot onduidelijkheid voor de omgeving. Wij willen er nogmaals bij u op aandringen om het mijnbouwbedrijf een onderzoek uit te laten voeren naar mogelijke cumulatieve effecten van mijnbouwactiviteiten in de regio. Hierbij wijzen wij u ook op de opmerking die de commissie MER heeft gemaakt inzake advisering rondom VDW.

Wij zijn, zoals eerder aangegeven, wel positief ~~gesteld~~ dat er een voorschrift wordt opgenomen waarmee resultaten van boringen gedeeld moeten worden. Hierbij verzoeken wij nogmaals om dit ook rechtstreeks breder te delen, aldus met overige betrokken partijen (waaronder in ieder geval de gemeente en waterschap), met als doel om meer inzicht te hebben in de cumulatieve gevolgen van de historische, toekomstige en totale bodemdaling. Ook zien wij graag onderzoek **voorafgaand** aan de boringen, en niet naderhand. In onze beleving is binnen 6 maanden na het bereiken van de einddiepte te laat in het proces en zouden de gevolgen van deze voorgenomen uitbreiding vooraf afgestemd moeten worden met bijvoorbeeld het waterschap. Het waterbodemsysteem zou (nog) meer sturend en leidend moeten zijn bij (ruimtelijke) ontwikkelingen zowel bij de boven- als ondergrond. Onwenselijke effecten kunnen anders immers niet tegengegaan worden. Voorspellingen over bodemdaling komen soms niet uit, zoals bijvoorbeeld bij de winning in Vinkega, maar dan is het feitelijk al te laat. Door de maximale toegestane bodemdaling bij gaswinning op te rekken wordt de marge telkens groter. Wij adviseren u met klem contact tussen Vermilion en het waterschap niet af te laten hangen van een derden, en ook vooraf een (technisch) advies te vragen bij het waterschap.

Er volgt uit het opgenomen voorschrift bovendien vooralsnog geen verplichting tot het staken van de activiteiten of het nemen van maatregelen indien hierin knelpunten uit naar voren komen. Wat de vervolgactie bijvoorbeeld is wanneer de verwachte bodemdaling groter dan 7 cm is, is hiermee onduidelijk en geeft omwonenden geen vertrouwen in een adequate en tijdige aanpak.

Gesteld wordt dat bodemdaling als gevolg van gaswinning, door wijzigingen in het watersysteem, mogelijk gevolgen zal hebben op de natuurgebieden. In dat kader is het aan te raden dat monitoring van het effect van de bodemdaling op de natuurgebieden door een ecooloog wordt bijgehouden. Vooralsnog wordt dit echter niet als voorwaarde gesteld. Gezien de waarde van de natuurgebieden achten wij dit wenselijk, en dat dit voorafgaand aan instemming wordt uitgevoerd.

Ondergrond/zuurbehandeling

Zoals ook eerder gesteld in ons advies van 10 juni 2025, wordt in het advies van SodM aangegeven dat de winning aanvankelijk zal gaan plaatsvinden door natuurlijke stroming. Mogelijk zal later compressie nodig blijken. Behalve mogelijk zuurstimulatiebehandelingen zal geen extra reservoirstimulatie plaatsvinden. Voor ons is niet duidelijk wat hier mee bedoeld wordt en dat wordt pas duidelijk op het moment het gas gewonnen wordt. Het is van belang voor zowel de overheden als de omgeving te weten wat er dan precies gaat gebeuren, hoe lang en via welke vergunningen dit loopt. In het geactualiseerde winningsplan en het ontwerp-instemmingsbesluit wordt deze onduidelijkheid niet weggenomen. Goede informatie over het proces en mogelijke activiteiten is ook een onderdeel van ontzorgen.

Omgevingsvergunningen/natuur

Een instemmingsbesluit kan geweigerd worden indien er, conform artikel 36 van de Mijnbouwwet, sprake is van nadelige effecten op natuur en milieu. Nieuwe boringen en de uitbreiding gaswinning brengt extra stikstof met zich mee en kan aldus gevolgen hebben voor het milieu. In het ontwerp-instemmingsbesluit wordt echter gesteld dat er nog aanvullende omgevingsvergunningen benodigd zijn om uit de gasvelden uit winningsplan Eesveen te kunnen winnen (en de daaraan verboden werkzaamheden uit te voeren). Gezien de locatie, nabij Natura 2000-gebied, zien wij een dergelijke zorgvuldige beoordeling graag tegemoet in de benodigde omgevingsvergunningaanvraag dan wel MER-procedure.

UNESCO

Het feit dat de Mijnbouwwet niet voorziet in een separate beoordeling inzake het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed, in deze situatie de Koloniën van Weldadigheid, vinden wij een onacceptabele beargumentering om hier niet nadere acties in te ondernemen. De Mijnbouwwet stelt immers wel dat een beschrijving van de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken nodig is. Dat de kans gering is dat schade ontstaat, zou één van de overwegingen moeten zijn die meegenomen moet worden in een nadere beoordeling en niet als argument moeten gelden direct om geen nadere beoordeling uit te voeren.

U geeft in uw reactie aangaande schade door bodembeweging aan dat de schade die zou kunnen ontstaan door een eventuele bodemtrilling in het meest ongunstige geval lichte, niet-constructieve schade zal zijn. Dergelijke schade is zeer onwenselijk voor het UNESCO Werelderfgoed, welke een waarde heeft die zelfs het nationale belang overstijgt. Dit is dan ook de reden dat wij een zorgvuldigere aanpak voor dergelijke waarden van zeer groot belang achten. Daarom verzoeken wij u om alsnog en voorafgaand aan uw eventuele instemming een nadere beoordeling van de risico's voor het UNESCO Werelderfgoed uit te voeren in de vorm van een Heritage Impact Assessment.

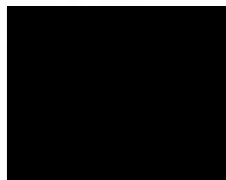
Lusten en lasten - Schade

Voor Eesveen maar ook voor andere velden in de omgeving is een lichte bodemdaling voorspeld. De risico's op trillingen en bevingen worden als nihil ingeschat. Hierin gaat een mate van onzekerheid schuil. Net zoals bij eerdere adviezen en reacties over gaswinning in de gemeente en de regio benadrukken wij dat wij voorafgaand aan (nieuwe) winningen een voorstel zouden willen zien op welke wijze een lusten en lastenverdeling plaatsvindt. De minister heeft dit meerdere malen toegezegd. Nu het kabinet nog steeds demissionair is, wordt een voorstel daartoe naar verwachting weer op de lange baan geschoven. In de tussentijd gaat de gaswinning onverminderd door en heeft de omgeving het nakijken. Wij adviseren u te overwegen om een vorm van bijvoorbeeld een gebiedsfonds of een aanzet daartoe op te zetten voor de regio zodat onze inwoners kunnen zien dat er concreet gewerkt wordt aan ontzorging en het niet blijft bij beloftes op papier. De kans op schade wordt klein geschat, maar door de bewijslast bij de burger neer te leggen geeft dit alsnog geen comfort.

Wij verzoeken u niet over te gaan tot instemming of anders nog een kritisch te kijken naar het door u te nemen besluit. Zoals in eerdere adviezen en zienswijzen is aangegeven zijn wij geen voorstander van gaswinning laat staat een uitbreiding daarvan. We hebben in de afgelopen jaren gemerkt dat als een mijnbouwbedrijf eenmaal aan de slag is er al gauw nieuwe velden "opduiken". Dit wordt door de omgeving als "salamitactiek" bestempeld. Eesveen is daarvan een voorbeeld maar ook een mogelijke uitbreiding van Wapse in de vorm van gasveld Hilgert. Ook bij VDW leeft dit beeld. De vraag is of dit past binnen de voorgenomen gestage afbouw van gaswinning.

Tot slot merken wij op dat wij graag met uw ministerie maar ook met Vermilion in overleg willen blijven over verbetering van communicatie en waar mogelijk en gewenst over andere zaken welke gaswinning in en rondom Westerveld aangaan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

J. Spoelstra
burgemeester

Eesveen, 14-12-2025

Aan:

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze op Ontwerp-instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij dienen wij een zienswijze in tegen het voorgenomen besluit omtrent de gaswinning in Eesveen. Wij zijn belanghebbenden, aangezien de uitvoering van dit besluit directe gevolgen heeft voor onze woonomgeving, veiligheid en leef kwaliteit.

Wij maken bezwaar tegen dit plan om de volgende redenen:

1. Risico's op bodemdaling en schade aan woningen

Gaswinning leidt aantoonbaar tot bodemdaling en mogelijke verzakkingen. In een gebied met veel woningen, Unesco's wereld erfgoed gebied met monumentale bebouwing, agrarische bedrijven en belangrijk historisch natuurgebied is dit risico maatschappelijk, economisch en milieutechnisch onaanvaardbaar. De huidige onderbouwingen geven onvoldoende zekerheid dat schade kan worden voorkomen of adequaat kan worden vergoed.

2. Onvoldoende aandacht voor veiligheidsrisico's

De mogelijke geïnduceerde aardbevingen, bodemdaling en ontploffingsgevaar (door een zwavel installatie) en de gevolgen daarvan zijn onvoldoende onderzocht. De risicoanalyses zijn te globaal en houden onvoldoende rekening met lokale bodemopbouw en grondwaterstromen. Daarnaast zijn er in dit gebied meerdere overlappende gasvelden. Er is onvoldoende inzichtelijk gemaakt hoe de invloed van deze gasvelden op elkaar is en wat de gevolgen zijn als er in 1 of meerder velden iets 'mis' gaat. Daarnaast wordt er vervuild water teruggepompt in de bodem. Er is onvoldoende duidelijkheid over hoe dit water in de bodem blijft zitten en hoe het mengt met het al aanwezige water of andere materialen en bodemlagen. En wat er gebeurt met dit water wanneer er bodemverschuivingen plaatsvinden al dan niet door een ander gasveld die het gebied overlapt.

Daarnaast wordt/is er een zwavel installatie geplaatst bij Gaswinning Eesveen om het gas 'schoner' te maken. Er is onvoldoende duidelijkheid wat voor ontploffingsgevaar en andere risico's dit met zich meebrengt voor omgeving. Daarnaast is er onvoldoende duidelijkheid wat voor stankoverlast dit veroorzaakt voor de omgeving.

3. Negatieve gevolgen voor natuur, landschap en leefomgeving

Het gebied rond Eesveen kent historisch en ecologisch zeer waardevolle natuurgebieden, waaronder De Woldberg, De Eese en Het Holtingerveld welke een grote historische waarde hebben omdat deze al ontstaan zijn in de ijstijden. De effecten van trillingen, stikstofuitstoot, licht en geluid op flora en fauna zijn onvoldoende in kaart gebracht. Daarnaast tast de aanleg en belasting van infrastructuur het open landschap en de leef kwaliteit van de bewoners aan.

4. Klimaatdoelstellingen en energietransitie

De toestemming voor nieuwe of voortgezette gaswinning staat haaks op nationale en internationale klimaatdoelstellingen. Investeren in fossiele winning vertraagt de noodzakelijke omslag naar duurzame energiebronnen en creëert nieuwe langjarige afhankelijkheden die niet toekomstbestendig zijn. Wij hebben flink geïnvesteerd om gas-vrij te wonen en er wordt gewoon doorgegaan met gaswinning en er wordt zelfs een tandje bijgezet.

Uit recent onderzoek is gebleken dat er ontzettend veel schone energie in een thoriumreactor kan worden geproduceerd, waarbij de risico's die bij deze gaswinningsplannen aan de orde zijn niet spelen. Daarom verzoeken wij meer energie in deze methode van energieopwekking te steken, zodat de gasboringen die grote invloed hebben op leefbaarheid, welzijn, natuur en historie niet nodig zijn.

5. Onvolledig en onvoldoende transparant participatieproces

De informatievoorziening richting bewoners en belanghebbenden is beperkt geweest. Veel vragen over risico's, schadeafhandeling en alternatieven zijn onbeantwoord gebleven. Op de inloopavond werden we iedere keer naar een ander persoon doorverwezen en kregen we geen duidelijke antwoorden. Een zorgvuldig participatieproces is essentieel bij besluiten met zulke grote gevolgen; dat is hier niet gewaarborgd.

6. Onvoldoende zekerheid en onafhankelijkheid

Er zijn nog veel onduidelijkheden in het winningsplan, omdat er variabelen zijn die tijdens de uitvoering nog bepaald moeten worden. Er wordt aangegeven dat op deze onduidelijkheden antwoorden komen tijdens het borings- en winningsproces. Maar dan is de vergunning al verleent..... In de vergunning moeten betere en scherpere kaders vastgelegd worden en wanneer hiervan afgeweken wordt wat dan de vervolg stappen zijn. Als belanghebbende willen wij meer inzicht in de resultaten en de kaders, en dat dit niet alleen naar de overheid wordt gecommuniceerd. En, wanneer er wijzigingen, zijn dat wij daarvan op de hoogte worden gesteld.

Wij hebben begrepen dat Vermillion de resultaten zelf moet aanleveren. Hierbij keurt de slager zijn eigen vlees. Dat is niet objectief. Wij vinden het niet meer als logisch dat een onafhankelijk bedrijf de metingen en het onderzoek doet. Ook is mij niet duidelijk of werkelijk het gewonnen gas in Nederland wordt gebruikt, wat als argument wordt gebruikt om de gaswinning te rechtvaardigen, of dat het gewonnen gas verkocht wordt aan het buitenland.

Wij willen dat er aan ons, de inwoners van het gebied, de garantie wordt gegeven dat als er schade is, dit ook voor 100% wordt vergoed. Deze zekerheid hebben wij nu niet. We kunnen wel terecht bij mijnbouwschade, maar of de daadwerkelijk opgelopen schade ook als dusdanig wordt beoordeeld is ons totaal niet duidelijk. Wij hebben hier geen enkele garantie op. Dat is in het verleden ook wel gebleken met gedupeerden.

Conclusie

Op basis van bovenstaande argumenten verzoek ik u het plan voor gaswinning in Eesveen niet vast te stellen en te kiezen voor duurzame, veilige en toekomstgerichte alternatieven. Indien u het plan toch wilt doorzetten, verzoek ik u eerst aanvullend onderzoek te verrichten, duidelijkere kaders te stellen, volledige risico-analyses te publiceren, garanties af te geven aan bewoners van het gebied wanneer deze schade hebben en een nieuw, transparant participatietraject te organiseren.

Wij vertrouwen erop dat u deze zienswijze zorgvuldig bij de besluitvorming zult betrekken.

Met vriendelijke groet,

14/12/25

Ministerie van Klimaat en GroeneGroei
Uitbreidingsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111
7200 AC Drachten

Datum: 14-12-2025

Onderwerp: Zienswijze gaswinning Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Ik heb mij ingelezen over uw plannen voor de gaswinning in Eesveen en er zijn een aantal punten waar ik mij ernstig zorgen over maak;

Bescherming van ons drinkwater

In ons gebied is een waterwingebied en een grondwaterbeschermingsgebied. Ik wil dat er wordt onderzocht wat gaswinning doet met de kwaliteit en veiligheid van ons drinkwater en hoe zit het bijvoorbeeld met de lozing van afvalwater en de algehele gevolgen van de gaswinning voor flora en fauna.

Bodemdaling en schade

Ik ben bang voor schade aan mijn woning, net als in Groningen. Ik wil dat er een uitgebreid en gedegen onderzoek komt evenals een waterdichte garantie voor compensatie bij geleden schade voortvloeiende uit de gaswinning.

Nulmetingen

Ik vind het belangrijk dat er nulmetingen worden gedaan. Zo weten we hoe gebouwen ervoor staan vóórdat er gas wordt gewonnen. Dat helpt later om schade goed te kunnen beoordelen en vergoeden.

Ik hoop dat u deze punten serieus neemt en meeneemt in het verdere plan.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 14 december 2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Mijn woning ligt binnen de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Ik maak mij zorgen over:

1. Risico op bodemdaling en trillingen, mede door autonome bodemdaling.
2. Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor ik schade zelf moet aantonen.
3. Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in mijn buurt.
4. Onzekerheid over de uitbreiding naar vier extra putten.
5. De beperkte communicatie richting inwoners.

Ik verzoek u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken
- risicoanalyses te actualiseren
- nieuwe beoordeling van de uitbreiding
- transparantie en betere communicatie te waarborgen.

Hoogachtend ✓
[REDACTED]

Aan:

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Insprakpunt Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van:**Onderwerp:**

Zienswijze op het ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5 november 2025 inzake het gewijzigde winningsplan Eesveen

Datum:

15 december 2025

Geachte Minister,

Hierbij dien ik, als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht, mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit inzake het gewijzigde winningsplan Eesveen.

Mijn woning is gelegen binnen de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2. Als direct omwonende ondervind ik potentiële risico's en gevolgen van de voorgenomen gaswinning.

Bezwaren

Ik maak bezwaar tegen het ontwerp-instemmingsbesluit om de volgende redenen:

1. Risico op bodemdaling en trillingen

In het ontwerpbesluit wordt onvoldoende rekening gehouden met cumulatieve effecten, waaronder autonome bodemdaling. Hierdoor ontbreekt een volledige en zorgvuldige beoordeling van de risico's voor woningen en leefomgeving.

2. Ontbreken van een omgekeerde bewijslast

Het ontwerpbesluit voorziet niet in een regeling waarbij de bewijslast voor mogelijke schade bij de exploitant ligt. Hierdoor wordt een onevenredige last bij bewoners gelegd, hetgeen strijdig is met het beginsel van evenredigheid.

3. Ontbreken van onafhankelijke monitoring in de directe leefomgeving

Zonder onafhankelijke en gebied specifieke monitoring kan niet objectief worden vastgesteld welke effecten de gaswinning heeft, wat afbreuk doet aan de zorgvuldigheid van de besluitvorming.

4. Onvoldoende duidelijkheid over mogelijke uitbreiding

Het ontwerpbesluit biedt onvoldoende zekerheid over de gevolgen van een mogelijke uitbreiding met vier extra putten. De toekomstige risico's hiervan zijn niet inzichtelijk gemaakt.

5. Beperkte en onvoldoende transparante communicatie

De communicatie richting omwonenden is beperkt, waardoor bewoners onvoldoende in staat worden gesteld hun belangen goed te behartigen.

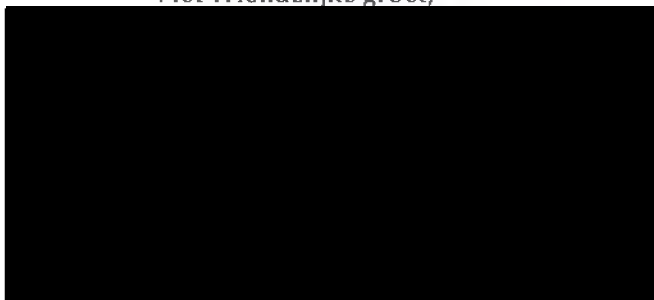
Verzoek

Gelet op het bovenstaande verzoek ik u om:

- te voorzien in verplichte, onafhankelijke monitoring in de woonwijk;
- kosteloze nulmetingen voor omwonenden beschikbaar te stellen;
- de risicoanalyses te actualiseren en uit te breiden met cumulatieve effecten;
- transparantie en structureel betere communicatie richting bewoners te waarborgen.

Ik verzoek u mijn zienswijze te betrekken bij de verdere besluitvorming en het definitieve instemmingsbesluit hierop aan te passen.

Met vriendelijke groet,

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
 Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
 [REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 15 december 2025

Geachte Minister,

Wij dienen hierbij onze zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het gewijzigde winningsplan Eesveen.

Onze woning ligt binnen de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Wij maken ons zorgen over:

1. Risico op bodemdaling en trillingen, met mogelijk schade aan onze woning en tuin tot gevolg.
2. Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor wij schade zelf moeten aantonen.
3. Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in onze wijk 'Landgoed de Woldberg'.
4. Onzekerheid over de uitbreiding naar vier extra putten.
5. De beperkte communicatie richting inwoners.

Wij verzoeken u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk 'Landgoed de Woldberg'
- laagdrempelig en kosteloos een nulmeting bij onze woning beschikbaar te stellen door een onafhankelijke partij
- risicoanalyses te actualiseren
- transparante, tijdige en volledige communicatie te waarborgen.

Hoogachtend, [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van:

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 15-12-2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Mijn woning ligt binnen de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

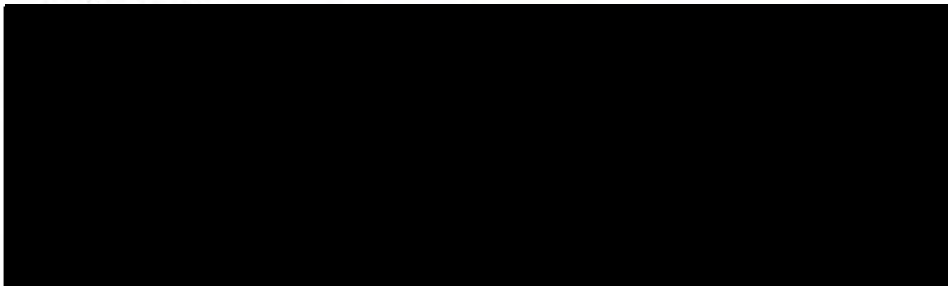
Ik maak mij zorgen over:

1. Risico op bodemdaling en trillingen, mede door autonome bodemdaling. En onzekerheid over de handelswijze van het Waterschap bij relatief stijgen van de grondwaterspiegel.
2. Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor ik schade zelf moet aantonen. Ervaringen in "Groningen" geven aan hoe de overheid omgaat met burgers.
3. Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in mijn buurt. En uitgebreid onderzoek naar bodemdaling waarschijnlijk alleen om de 5 jaar plaatsvindt
4. Onzekerheid over de uitbreiding naar vier extra putten en mogelijk meer gaswinning dan eerst gepland
5. De beperkte communicatie richting inwoners.

Ik verzoek u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk en reportage van de meetresultaten
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken
- risicoanalyses te actualiseren
- transparantie en betere communicatie te waarborgen

Hoogachtend,

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd winningsplan Eesveen

Datum: 15-12-2025

Geachte Minister,

Ik dien hierbij mijn zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Mijn woning ligt binnen de invloedsfeer van de gasvelden Eesveen 1 en 2.

Ik maak mij zorgen over:

1. Risico op bodemdaling en trillingen, mede door autonome bodemdaling.
2. Het ontbreken van omgekeerde bewijslast, waardoor ik schade zelf moet aantonen.
3. Het ontbreken van onafhankelijke monitoring in mijn buurt.
4. Onzekerheid over de uitbreiding naar vier extra putten.
5. De beperkte communicatie richting inwoners.

Ad 1. Vermilion geeft aan dat de bodemdaling niet meer dan 1-7 cm zal zijn, terwijl gemeenten, waterschappen en SodM waarschuwen voor nazakkingen en bredere impact.

Ik verzoek u om zeer zorgvuldig de bezwaren van gemeenten, waterschappen en SodM te bestuderen en het advies van hen over te nemen.

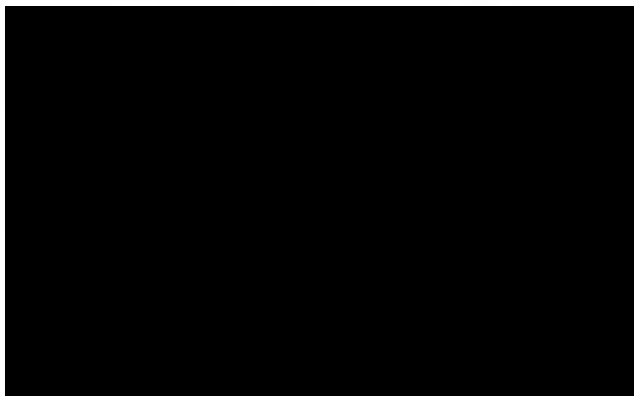
Ad 2. Het feit dat je nu zelf moet aantonen dat er schade is ontstaan door gaswinning baart mij zorgen. Het geeft mij het gevoel dat als er enige schade ontstaat er dan een erg lange juridische weg is te gaan en we weer in dezelfde situatie terecht gaan komen zoals de mensen nu in Groningen.

- Ad3. Er is nu (nog) geen onafhankelijke monitoring in onze buurt en omgeving. Het ontbreken hiervan maakt het moeilijker voor mij om met gegronde bewijslast te kunnen komen in geval dat onze woning schade krijgt ten gevolge van de gaswinning.
- Ad4. Het feit dat er nagedacht wordt en er zelfs aanvragen liggen voor vergunningen voor 4 extra gaswinningsputten, baart mij ook grote zorgen. Te weten dat er al twee kleine gasvelden onder Eesveen doorlopen. De uitbreiding met 4 extra gasputten maakt het risico dat er schade kan optreden aan onze woning alleen nog maar groter.
- Ad5. De gemeenten hebben aangegeven dat wij als bewoners laat en beperkt geïnformeerd zijn. Het is belangrijk dat wij als bewoners vaker en meer geïnformeerd gaan worden over dit onderwerp. Vooral ook omdat dit ons als bewoners direct raakt.

Ik verzoek u daarom om:

- verplichte onafhankelijke monitoring in de wijk
- kosteloze nulmetingen beschikbaar te maken
- risicoanalyses te actualiseren
- transparantie en betere communicatie te waarborgen

Hoogachtend,

Onderwerp: Zienswijze tegen het uitbreidingsplan van de gaswinning in Eesveen.

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in met betrekking tot de voorgenomen uitbreiding van gaswinning te Eesveen.

Wij maken ons grote zorgen welke gevolgen dit gaat hebben op onze leefomgeving.

Zo kan het winnen van gas zorgen voor bodemdaling en bevingen, wat problemen geeft voor huizen, wegen en landbouwgrond. Huizen raken beschadigd en gaan in waarde achteruit. Het zorgt voor stress en kost onnodig geld als het moet worden gerepareerd.

Het gebied rondom Eesveen is belangrijk voor de drinkwatervoorziening. Gaswinning kan het grondwater vervuilen. Bij gaswinning ontstaat afvalwater dat verontreinigd kan zijn met chemicaliën. Het transport en ondergronds injecteren van deze stoffen brengt risico's met zich mee.

Daarnaast is het gebied rijk aan natuur. We zijn bang dat trillingen, werkzaamheden en vervuiling slecht zijn voor de dieren en planten die hier leven en groeien.

Tot slot

Wij vinden dat de risico's te groot zijn en de gevolgen te ingrijpend kunnen zijn. Daarom vragen wij dringend om geen vergunning te verlenen voor de uitbreiding van de gaswinning in Eesveen.

Met vriendelijke groet,

A black rectangular redaction box covering the signature of the sender.

12-12-2025

provinsje fryslân
provincie fryslân

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Hare Excellentie
Mevrouw S.Th.M. Hermans
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200AC DRACHTEN

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

Leeuwarden, 15 december 2025

Verzonden, **11 6 DEC. 2025**

Ons kenmerk : 02456313
Domein/ Team : Omgevingszaken
Behandeld door : mijnbouw / (058) 292 59 25 of mijnbouw@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Pro forma zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit geactualiseerd
winningplan Eesveen

Hooggeachte mevrouw Hermans,

Van 6 november tot en met 17 december 2025 heeft uw ministerie van Klimaat en Groene Groei het ontwerp-instemmingsbesluit met het geactualiseerde winningsplan Eesveen ter inzage gelegd. Geografisch valt deze winning en de verwachte bodemdalingsskam deels in de provincie Fryslân. Dat maakt de provincie Fryslân tot één van de wettelijke adviseurs op grond van de Mijnbouwwet. Deze adviesperiode is echter al voorbij en pas heel recent kwamen wij er achter dat de bodemdalingsskam onder onze provincie ligt. U heeft per abuis ons college (en het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf) niet in de gelegenheid gesteld om een advies uit te brengen. De zienswijzeperiode is ook al grotendeels verstreken.

Namens het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân dien ik daarom een pro forma zienswijze in en vraag het ministerie om zes weken tijd waarin de provincie kan beoordelen of de winning effect op provinciale belangen. De bodemdaling is beperkt, maar met name de cumulatieve effecten vergen beoordelingstijd.

Ik vraag om zes weken zodat uw ministerie de binnengekomen zienswijzen alvast kan verwerken en eind januari uiterlijk de zienswijze van de provincie Fryslân ontvangt en kan verwerken. Zo voorkomen we dat uw ministerie de adviesfase opnieuw moet 'openen' voor het waterschap en beide andere overheden om alsnog van hun wettelijke adviesrecht gebruik te maken. Dat voorkomt vertraging in uw besluitvorming.

De beoordeling de provincie kan ook uitwijzen dat er geen effecten binnen de provincie te verwachten zijn. Maar zes weken respijt biedt de mogelijkheid om dit zorgvuldig te beoordelen.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

ValidSigned by
on 15-12-2025

Teammanager Omgevingszaken

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Mevrouw drs. S. Th. M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 13 januari 2026

Verzonden,

14 JAN, 2026

Ons kenmerk : 02460984
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : mijnbouw / (058) 292 59 25 of mijnbouw@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : -

Onderwerp : zienswijze op ontwerp instemmingsbesluit geactualiseerd winningsplan
Eesveen

Excellentie,

Bij mail van 22 december 2025 heeft uw ministerie Provinsje Fryslân de mogelijkheid gegeven om uiterlijk 16 januari 2026 een zienswijze in te dienen op het ontwerp instemmingsbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen. Bij brief van 15 december 2025, kenmerk 02456313 hebben wij pro forma een zienswijze ingediend met het verzoek om een langer termijn en erop gewezen dat geografisch gezien ook Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân en gemeente Weststellingwerf wettelijk adviseur zijn bij de winning Eesveen.

Wij zijn onterecht niet aangemerkt als wettelijk adviseur

Zoals al in onze pro forma zienswijze aangegeven zijn wij onterecht niet aangewezen als wettelijk adviseur. De bodemdalingsskom van de voorgestelde winning ligt namelijk ook onder onze provincie. Nu wij niet als wettelijk adviseur zijn erkend, zijn wij niet betrokken bij de voorbereiding van het winningsplan en is onze reactietermijn aanzienlijk ingekort.

De bodemdaling onder onze provincie lijkt beperkt

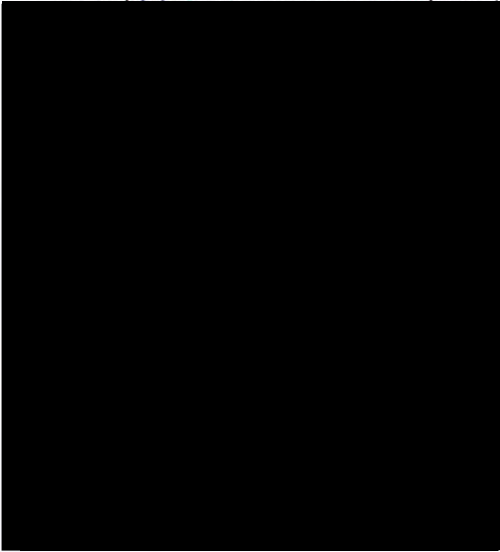
Het belangrijkste aspect dat de onzekerheid van de bodemdaling bepaalt, is de productie uit de nieuw aan te boren voorkomens van Eesveen North. Als de verwachte bodemdaling hoger is dan beschreven in het winningsplan, dient een wijziging van het winningsplan opgesteld te worden. Wij gaan er van uit dat wij bij een wijziging van dit winningsplan wel op de juiste wijze als wettelijk adviseur worden betrokken.

Wij steunen het Wetterskip in zijn zienswijze

Het Wetterskip Fryslân geeft in zijn zienswijze een reactie op de gevolgen van het winningsplan op de waterhuishouding. Wij steunen de zienswijze en vragen de minister om een voorschrift op te nemen tot nadere uitwerking van de gevolgen van het winningsplan op de waterhuishouding. Op die manier komt de verantwoordelijkheid hiervoor niet bij de waterschappen te liggen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân.

Aan: Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Inspraakpunt: Winningsplan gaswinning Eesveen
Postbus 111 9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit d.d. 5-11-2025 voor gewijzigd
winningsplan Eesveen

Datum: 17 december 2025

Geachte Minister,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in op het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Eesveen.

Onze woning is gelegen binnen het invloedsgebied van de gasvelden Eesveen 1 en 2 en maakt deel uit van een recent gerealiseerde, gasloze woonwijk nabij het Eesermeer. In deze wijk zijn door meerdere bewoners reeds trillingen en lichte bevingen waargenomen. Dit tast het gevoel van veiligheid aan en roept vragen op over de feitelijke effecten van de gaswinning in onze directe leefomgeving. Wij hebben flink geïnvesteerd in een fossielvrije toekomst met een overdaad aan zonnepanelen, een warmtepomp, ecologische tuin, zuinig leven en elektrisch vervoer. Het voelt heel krom om dan mogelijk de gevolgen van gaswinning te ondervinden in een dergelijk nieuw en duurzaam huis.

Wij zijn principieel tegen verdere gaswinning in dit gebied. Gelet op het voorzorgsbeginsel achten wij het onaanvaardbaar dat bewoners worden blootgesteld aan risico's op bodembeweging, schade en aantasting van natuur en watersysteem. Eventuele schadeafhandeling of financiële compensatie vormt geen afdoende waarborg tegen de langdurige onzekerheid, stress en vermindering van woon- en leefkwaliteit die met gaswinning gepaard gaan. Uit het ontwerp besluit blijkt thans onvoldoende waarom juist op punten van waarborgen voor omwonenden niet altijd de adviezen van de experts en de getroffen gemeenten gevolgd worden.

De risico's van gaswinning beperken zich bovendien niet tot individuele woningen, maar raken ook bredere belangen, waaronder natuur, waterhuishouding en klimaat. In het bijzonder dienen de cumulatieve effecten van bodemdaling, waterinjectie en mogelijke stimulatietechnieken, zoals fracking, expliciet en integraal te worden betrokken bij de besluitvorming. Deze benadering wordt ook bepleit door maatschappelijke organisaties, waaronder Milieudefensie, die wijzen op het belang van een gebiedsgerichte en cumulatieve effectbeoordeling.

Tegen deze achtergrond constateren wij dat het ontwerp-instemmingsbesluit onvoldoende waarborgen biedt. Zo ontbreekt onafhankelijke en structurele monitoring in onze directe woonomgeving, waardoor bewoners geen inzicht hebben in daadwerkelijke bodembewegingen en trillingen ter plaatse. Daarnaast is geen sprake van een omkering van de bewijslast, waardoor de verantwoordelijkheid voor het aantonen van schade bij bewoners wordt neergelegd. Ook zijn kosteloze en toegankelijke nulmetingen voor omwonenden niet structureel geregeld.

Verder bestaat onzekerheid over een mogelijke uitbreiding van de gaswinning door de aanleg van vier aanvullende putten. De gevolgen hiervan voor bodemdaling, trillingen en cumulatieve risico's zijn voor bewoners onvoldoende inzichtelijk gemaakt. Tot slot ervaren wij de informatievoorziening en communicatie richting omwonenden als niet-tijdig, beperkt en weinig transparant, hetgeen het vertrouwen in de besluitvorming verder ondermijnt.

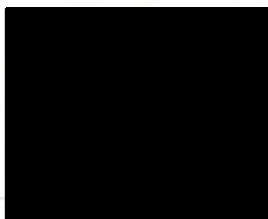
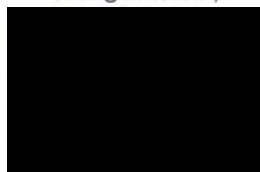

Wij achten verdere gaswinning in dit gebied daarom onwenselijk. Gelet op de zorgplicht van de vergunninghouder en de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag om de veiligheid en belangen van omwonenden te beschermen, achten wij de in het ontwerp-instemmingsbesluit opgenomen waarborgen onvoldoende. Indien desondanks wordt besloten tot instemming met (voortzetting of uitbreiding van) de gaswinning, verzoeken wij u om ten minste de volgende voorwaarden te verbinden aan het besluit:

- verplichte en onafhankelijke monitoring in de woonomgeving
- het kosteloos en laagdrempelig beschikbaar stellen van nulmetingen voor bewoners
- een actuele en inzichtelijke onderbouwing van de risicoanalyses
- toepassing van een omkering van de bewijslast
- het inrichten van een garantie- of waarborgfonds voor het geval er toch schade optreedt om een snellere afhandeling te borgen
- een structurele verbetering van de transparantie en communicatie richting omwonenden

Wij verzoeken u het ontwerp-instemmingsbesluit in het licht van bovenstaande overwegingen te heroverwegen.

Hoogachtend,

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inpraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

bezoekadres Dokter van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum
16 december 2025

ons kenmerk
Z/25/069060-315085
uw kenmerk

behandeld door
[REDACTED]
e-mail
[REDACTED]

Onderwerp: Zienswijze op ontwerpbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen

Geachte Minister,

Naar aanleiding van uw ontwerp-instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen van 5 november 2025 dienen wij een zienswijze in. Wij hebben u op 13 juni 2025 geadviseerd over de aanvraag voor een geactualiseerd winningsplan Eesveen van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna Vermilion).

WDODelta neemt expliciet en normatief positie in ten aanzien van bodemdaling voor zover deze (direct of indirect) gevolgen heeft voor het functioneren, de veiligheid en de robuustheid van het watersysteem.

Wij hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

1. Preventie van schade aan het watersysteem gaat aantoonbaar voor compensatie achteraf; dit vereist een expliciete toets binnen het MER en juridisch afdwingbare voorschriften in de vergunningverlening.
2. Bodemdaling die het watersysteem ontoelaatbaar schaadt (buiten systeemgrenzen) accepteren wij niet.
3. Mitigerende maatregelen mogen niet leiden tot structurele peilopzet/meebewegen in veenpolders vanwege versnelde veenoxidatie en extra CO₂-uitstoot.

Wij achten het noodzakelijk dat het bevoegd gezag het ontwerpbesluit op deze punten aanscherpt door middel van bindende, toetsbare voorschriften en expliciete procesafspraken, zodat tijdig kan worden ingegrepen bij risico's voor het watersysteem.

1. Gevolgen voor de waterhuishouding en procesafspraken

1.1. Bindend overleg met waterschappen binnen 6 maanden

Ons verzoek is om een eventuele instemming te verbinden met het voorschrift dat Vermilion binnen 6 maanden na besluitvorming structureel overleg start met WDODelta en andere betrokken waterschappen om de mogelijke waterstaatkundige gevolgen (grond- en oppervlaktewater,

keringen, bergingscapaciteit, scheefstand) te bespreken. Het besluit refereert aan “voortdurend goed contact” en een generieke beschikbaarheid van gegevens via NLOG, maar ontbreekt een bindend tijdpad of procesafpraak. Dit is onvoldoende om tijdig, voorspelbaar en effectief te kunnen sturen op risico's voor waterveiligheid en waterhuishouding. Zonder bindende procesafspraken ontstaat het risico dat signalen te laat worden opgepakt.

Dit is in lijn en wordt bevestigd door SodM. Er is enkel onderzoek gedaan naar de toekomstige effecten van de bodemdaling. Het cumulatieve effect van de bodemdaling die al heeft plaatsgevonden op met name de waterhuishouding is niet bekeken. Wij zijn van mening dat de effecten daarmee onvoldoende worden getoetst. Wij benadrukken dat het ontbreken van een beoordeling van de cumulatieve effecten van reeds opgetreden bodemdaling betekent dat het ontwerpbesluit uitgaat van een onvolledig beeld van de feitelijke belasting van het watersysteem. SodM stelt voor een voorschrift op te nemen om in contact te treden met het waterschap en de lokale overheden voor meer inzicht in de cumulatieve gevolgen van de historische, toekomstige en totale bodemdaling. Wij onderschrijven dit advies van SodM volledig en verzoeken u dit expliciet als voorschrift in het besluit op te nemen.

1.2. Jaarlijkse tussenevaluaties van meetpunt

Wij verzoeken u expliciet vast te leggen dat jaarlijkse tussenevaluaties verplicht worden uitgevoerd, waarbij meetresultaten van bodemdaling en grondwaterstanden systematisch en transparant worden getoetst aan de modelvoorspellingen, inclusief onzekerheidsbandbreedtes. De evaluatie wordt gezamenlijk met het waterschap besproken; Bevat een methodisch vergelijk (observed vs. expected, trendbreuken); Mondt uit in bijstelling van het meet- en modelplan indien nodig.

Het besluit verwijst naar het bestaande meetplan (jaarlijks geactualiseerd en ingediend bij SodM) maar neemt het voorstel voor jaarlijkse tussenevaluaties niet over. Toezicht door SodM is waardevol, maar niet toereikend voor het borgen van regionale waterbeheerbelangen; structurele betrokkenheid van WDO Delta bij deze evaluaties is noodzakelijk om tijdig bestuurlijk en operationeel te kunnen handelen.

1.3. Drempelwaarden en opschorting bij versnelling/overschrijding

Ons verzoek is om een stop-/opschortingsvoorwaarde op te nemen met heldere drempelwaarden. Indien er:

- Versnelling van bodemdaling optreedt buiten de modelbandbreedte;
- Overschrijding van waterstaatkundige systeemgrenzen (bijv. bergingsverlies >2%, ontoelaatbare scheefstand, drooglegging/vernatting buiten normen).

Mocht een grens bereikt worden dan wordt de winning opgeschort, volgt nader onderzoek, en worden mitigerende maatregelen genomen voordat hervatting plaatsvindt. Het ontwerpbesluit kent thans slechts een plicht tot actualisatie achteraf, zonder directe stop- of opschortingsmechanismen. Dit achten wij onvoldoende en risicovol vanuit het oogpunt van waterveiligheid en waterhuishouding.

Bij het bereiken of dreigend overschrijden van deze drempelwaarden dient de winning per direct te worden opgeschort, gevolgd door nader onderzoek en besluitvorming over mitigerende maatregelen, alvorens hervatting kan plaatsvinden.

2. Cumulatieve bodemdaling

2.1. Integratie VDW-A en VDW-B

Ons verzoek is om de cumulatieve effecten van omliggende velden inclusief VDW-A en VDW-B mee te nemen in een aanvulling op dit besluit; of het lopende MER-traject met expliciete koppeling aan dit winningsplan. Hoewel formeel nog geen winningsplan voor VDW-A en VDW-B in behandeling is, zijn de effecten van overlappende bodemdalingen fysiek en hydrologisch reeds relevant en kunnen deze niet los van elkaar worden beoordeeld. Echter, voor overlappende komen is cumulatie nu reeds relevant. Aangezien er voor Eesveen een (ontwerp)plan ligt, moet het MER voor VDW rekening houden met Eesveen, en vice versa, om onder-inschatting van regionale effecten te voorkomen. Het uitstellen van cumulatieve beoordeling leidt tot een structurele onderschatting van regionale effecten en staat haaks op het voorzorgsbeginsel.

3. Tijdlijnen en evaluaties

3.1. Startmoment merkbare bodemdaling

Ons verzoek is om in het besluit een concrete tijdlijn te geven voor de eerste merkbare daling na start van gaswinning (in relatie tot einddruk/compactie), inclusief detectiegrens, meetfrequentie, en rapportagemomenten. Het ontwerpbesluit blijft nu algemeen (totalen, maxima ≤ 7 cm) zonder operationele tijdlijn. Voor voor effectief waterbeheer is een concrete tijdlijn voor detectie, beoordeling en rapportage van bodemdaling essentieel.

3.2. Evaluatie van reeds opgetreden bodemdaling

Ons verzoek is om een samenvattende beoordeling op van reeds opgetreden bodemdaling t.o.v. modelberekeningen, op te nemen met verwijzing naar:

Figuur 6-4 uit het winningsplan. Tevens het openbare “Bodemdaling Statusrapport 2024” van Vermilion (inhoudelijk samen te vatten met hoofdbevindingen, afwijkingen en onzekerheden). Het besluit noemt bronnen, maar de inhoudelijke samenvatting en implicaties voor het watersysteem blijven beperkt. Dit is nodig voor transparante besluitvorming.

4. Meetnet en nauwkeurigheidswaterpassing

Sinds 2019 zijn meerdere velden (o.a. Diever, LDS, Eesveen, Nijensleek, Vinkega, De Hoeve, Noordwolde, Westellingwerf, Nieuwehorne) qua meetplan samengevoegd door de gedeeltelijke overlap van de meetnetten. De bodemdaling wordt jaarlijks gemeten via GPS-signaleringsmeting en in een 5-jarige cyclus via waterpasmetering.

Ons verzoek in deze:

- Bevestig in het besluit de periodiciteit (jaarlijks GPS; 5-jaarlijks waterpas) en leg vast dat bij trendbreuken de waterpasmetering wordt vervroegd.
- Leg daarbij vast dat nauwkeurigheidswaterpassingen worden uitgevoerd conform NEN-normering, met kwaliteitsborging (onzekerheidsanalyse, herhalingsmeting waar nodig).
- Zorg voor open datatoegang voor WDO Delta (ruwe data, metadata, meetrapporten)
- Het ontwerpbesluit blijft op dit punt te vrijblijvend; het vastleggen van meetfrequenties en vervroegingscriteria is noodzakelijk om tijdig en adequaat te kunnen ingrijpen bij afwijkingen.

5. Compensatie en mitigatie

5.1. Peilaanpassingen in veenpolders – vermijden

Ons verzoek is om expliciet vast te leggen dat compensatie via peilopzet/meebewegen in veenpolders onwenselijk is vanwege:

- Versnelde veenoxidatie; Verhoogde CO₂-uitstoot;
- Potentiële verslechtering van de waterhuishoudkundige toestand (drooglegging/wateroverlast) binnen WDODelta die niet altijd oplosbaar is.

Het besluit benoemt effecten (scheefstelling, lokale verdroging/vernatting, bergingsverlies ~2%) maar kent geen expliciet voorschrift om peilaanpassingen te beperken/uitsluiten in veenpolders. Het ontbreken van een dergelijk voorschrift brengt het risico met zich mee dat waterbeheerders worden geconfronteerd met maatregelen die strijdig zijn met klimaat-, water- en bodembeheerdoelen.

5.2. Schade aan grondeigenaren en kostenverhaal waterschap

Het besluit verwijst terecht naar art. 6:177 BW (aansprakelijkheid mijnbouwonderneming) en de Commissie Mijnbouwschade voor laagdrempelige afhandeling, en erkent aansprakelijkheid van Vermilion voor kosten van waterstaatkundige mitigerende maatregelen.

Hoewel een winningsplanbesluit niet de plek is voor gedetailleerde financiële afspraken, achten wij het noodzakelijk dat parallel een juridisch-bestuurlijke overeenkomst wordt voorbereid waarin verantwoordelijkheden, kostenverhaal en besluitvormingsprocessen expliciet zijn vastgelegd. Wij zien wel mogelijkheid om parallel een overeenkomst tussen Vermilion en WDODelta op te stellen waarin:

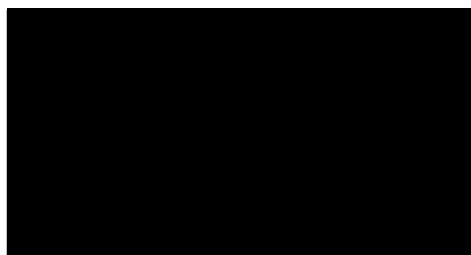
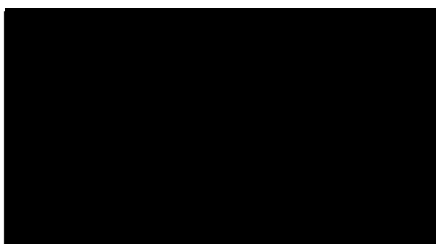
- Kostenverhaal voor waterstaatkundige maatregelen expliciet en tijdig wordt vastgelegd;
- Proces en termijnen voor besluitvorming, uitvoering en vergoeding worden beschreven;
- Drempelwaarden (zie 1.3) en triggers voor maatregelen zijn verankerd.

Dit vergroot rechtszekerheid en uitvoerbaarheid bij eventuele verslechtering door gaswinning.

Tot Slot

Met deze zienswijze onderstreept WDODelta dat preventie, vroegtijdige signalering en bindende bestuurlijke afspraken essentieel zijn om te voorkomen dat bodemdaling leidt tot ontoelaatbare schade aan het watersysteem. Wij verzoeken het bevoegd gezag deze uitgangspunten expliciet en integraal te verankeren in het definitieve besluit, in lijn met het beleidskader waarin water en bodem leidend zijn.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

Aan:
het Ministerie van Klimaat en Groene Groei
t.a.v. Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Assen, 16 december 2025
Ons kenmerk 51/5.5/2025001821
Behandeld door thema Water, Bodem en Milieu
Onderwerp: Zienswijze Ontwerp-instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen

Geachte minister,

Vermilion Energy Netherlands BV (Vermilion) heeft op 6 februari 2024 een aanvraag gedaan tot instemming met het gewijzigde winningsplan Eesveen. Op 5 november 2025 legde u het ontwerp-instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen ter inzage (uw kenmerk DGRGG-DTDO/V-60181).

Op grond van artikel 34, vijfde lid, van de Mijnbouwwet hebt u advies gevraagd aan de betrokken decentrale overheden, waaronder het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Wij hebben de aanvraag van Vermilion getoetst aan de hand van de beoordelingsgronden volgend uit artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet. Daarnaast hebben wij de aanvraag getoetst aan ons eigen beleid, zoals verankerd in onze Strategie Bodem & Ondergrond (2021), waarin wij kaders stellen voor duurzaam gebruik van de diepe ondergrond. Wij hebben de aanvraag ook getoetst aan artikel 9.2 (instructieregels voor Werelderfgoed) van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Wij hebben op 17 juni 2025 advies uitgebracht over het winningsplan (ons kenmerk 25/4.4/2025000804).

Hoofdpunten advies

- *Wij adviseerden u en Vermilion om vroegtijdig de communicatie aan te gaan met omwonenden.*
- *In de directe nabijheid van de gasvelden Eesveen bevindt zich het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, component Frederiksoord-Wilhelminaoord. Wij adviseerden u een onafhankelijke Heritage Impact Assessment (HIA) uit te laten voeren en in overleg te treden met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)/Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), de provincie Drenthe (siteholder Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid) en andere betrokken organisaties om gezamenlijk tot een integrale afweging te komen voor uw besluit.*
- *Met het winningsplan is een Uitgebreide Effect Analyse (UEA) meegeleverd in verband met de twee Natura 2000 gebieden in het gebied: Holtingerveld en Drents-Friese Wold. Dit is geen volledige milieueffectrapportage (MER). Ons advies was om Vermilion een MER-aanmeldnotitie op te laten maken zodat u een MER-beoordelingsbesluit kunt nemen.*

In uw ontwerp-instemmingsbesluit gaat u in op de adviezen van uw wettelijk adviseurs, waaronder de onze. Echter, wij concluderen dat u de adviezen inzake UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid niet inhoudelijk behandelt en deze ook niet overneemt. Dit betreuren wij. Wij willen u daarom graag onze zienswijze hierop overbrengen.

Werelderfgoed

Ons advies

Boven de meest noordoostelijke punt van gasvelden Eesveen bevindt zich een deel van de kernzone en bufferzone van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, component Frederiksoord-Wilhelminaoord. Wij adviseerden u een onafhankelijke Heritage Impact Assessment (HIA) uit te laten voeren en in overleg te treden met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), de provincie Drenthe (siteholder Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid) en andere betrokken organisaties om tot een integrale afweging te komen voor uw besluit.

Ook gemeente Westerveld en gemeente Steenwijkerland adviseerden om met een Heritage Impact Assessment (HIA) in kaart te brengen welke effecten de uitbreiding van deze gaswinning heeft op het Werelderfgoed.

U geeft aan dat onder de mijnbouwwet een besluit op een winningsplan niet de juiste plek is voor een separate beoordeling van het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed of een Heritage Impact Assessment. U hebt Vermilion dus niet opgedragen om een HIA uit te laten voeren en bent ook niet in overleg getreden met bovenstaande belanghebbende organisaties.

Waarom adviseerden wij u dit?

Gaswinning in dit gebied dient geen schade toe te brengen aan het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid en de aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke, natuurlijke en archeologische waarden, zoals benoemd en gewaardeerd in nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. De uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed (Outstanding Universal Value, OUV) mag niet worden aangetast vanwege internationale verdragsverplichtingen, de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat een doorvertaling en verankering kent in provinciaal en gemeentelijk beleid en regelgeving.

Om zeker te zijn dat er geen schade optreedt, zal eerst moeten worden onderzocht of er schade te verwachten is, en zo ja, wat er gedaan moet worden om die te voorkomen. Dat kunnen maatregelen zijn die zorgen dat de OUV niet wordt aangetast, of het afzien van het uitvoeren van de voorgenomen activiteit. Het instrument om te onderzoeken welke schade te verwachten is en wat moet worden gedaan om deze te voorkomen, is een "Heritage Impact Assessment" (HIA). Een HIA wordt op dit moment al gedaan voor beoogd winningsgebied VDW, dat direct tegen beoogd winningsgebied Eesveen aan ligt.

TNO-AGE geeft in haar advies aan dat er een klein risico is op bodemtrillingen als gevolg van de gaswinning uit de Eesveen voorkomens. TNO-AGE verwacht, afhankelijk van de intensiteit van een eventuele beving, de locatie van het epicentrum en de kwetsbaarheid van de gebouwen, dat er in het meest ongunstige geval lichte, niet-constructieve schade kan optreden. U neemt deze conclusie in uw eindbeoordeling (§ 6.4) van het winningsplan over.

Nederland heeft internationale verdragsverplichtingen betreffende UNESCO Werelderfgoed, waarin is afgesproken dat de OUV van Werelderfgoed niet beschadigd zal worden. Voor UNESCO is uitgangspunt dat landen maximaal rekening houden met de OUV en er aantoonbaar geen alternatieve opties zijn die het Werelderfgoed niet aantasten.

Met artikel 9.2 (instructieregels voor Werelderfgoed) van het Bkl legt het Rijk zichzelf de verplichting op geen projectbesluit vast te stellen, waarbij de uitvoering van het project de kernkwaliteiten van UNESCO Werelderfgoed aantast: (lett.) *"Er wordt geen projectbesluit door een van onze ministers vastgesteld voor het uitvoeren van een project dat de kernkwaliteiten van de Werelderfgoederen bedoeld in artikel 7.4 eerste lid, aantast"*.

Voor onderzoek naar de effecten van onder andere gaswinning op de OUV van Werelderfgoed adviseren het Ministerie van OCW en de RCE de HIA-methode toe te passen zoals die is ontwikkeld vanuit UNESCO. Hiermee wordt, voordat onomkeerbare besluiten worden genomen, het effect op Werelderfgoed feitelijk onderzocht. Het is noodzakelijk dat UNESCO door Nederland (via de minister van OCW) met feitelijke informatie wordt geïnformeerd. Vermilion heeft op dit moment geen separate HIA in de planning.

Uit bovenstaande blijkt dat er:

- een klein risico is op gebouwschade als gevolg van de voorgenomen gaswinning uit de Eesveen voorkomens, en
- voordat er een besluit genomen kan worden gedegen onderzoek gedaan moet worden naar de mogelijke effecten van het besluit op het Werelderfgoed.

Uw beantwoording

In uw ontwerp-instemmingsbesluit ging u als volgt in op ons advies:

§5.6.2 "De aanvraag inclusief de adviezen worden getoetst en gewogen in het licht van de in de Mijnbouwwet opgenomen toetsingsgronden (zie § 3.1). Uitsluitend die toetsingsgronden worden gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag en kunnen eventueel leiden tot voorschriften aan het besluit. Onderdelen van een advies die zien op andere zaken worden wel gezien en beantwoord, maar kunnen niet leiden tot een weigering van de instemming of het opnemen van voorschriften in het besluit."

Verwijzend naar artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet geeft u daarnaast aan:

§3.1 "De instemming kan geheel of gedeeltelijk worden geweigerd of daaraan kunnen voorschriften of beperkingen worden verbonden, indien dat gerechtvaardigd wordt door één van de volgende belangen: [...] • het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan."

En:

§5.4.3 "Het voorkomen van schade aan gebouwen maakt onderdeel uit van het toetsingskader van het winningsplan. Zo moeten de te verwachten effecten van de bodembeweging ten gevolge van de winning worden beoordeeld. De Mijnbouwwet voorziet echter niet in een separate beoordeling van het voorkomen van schade aan UNESCO Werelderfgoed of een Heritage Impact Assessment. Een besluit op een winningsplan is daarom niet de juiste plek hiervoor. In aanvulling hierop vind ik het belangrijk om te benadrukken dat alle voorkomens uit dit winningsplan in de laagste seismisch-risicocategorie vallen. Ook ontstaat de bodemdalingsschade aan het oppervlak zeer geleidelijk en gelijkmatig. Het risico op schade door gaswinning uit de gasvelden Eesveen is daardoor gering." (onze onderstreping)

Onze zienswijze op uw besluit

U benoemt in uw ontwerp-instemmingsbesluit dat u de aanvraag van Vermilion alleen hebt beoordeeld (of kunnen beoordelen) in het licht van de mijnbouwwet. Dit ontslaat u niet van de verplichting om andere relevante wetgeving te betrekken in uw besluit, zoals wij adviseerden in ons

advies van 17 juni 2025. De mijnbouwwet voorziet inderdaad niet in een separate beoordeling van eventuele risico's voor Werelderfgoed, maar Nederland heeft met de Omgevingswet en het besluit Kwaliteit Leefomgeving wel wetgeving op grond van internationale verdragsverplichtingen die toeziet op de bescherming van Werelderfgoed en wij wijzen u erop dat u hieraan hebt te voldoen.

Wij wijzen u daarom nogmaals expliciet op de verdragsverplichtingen zoals benoemd in ons advies. Daarom verzoeken wij u om instemming met het winningsplan uit te stellen totdat u in overleg bent getreden met de relevante medeoverheden en organisaties, waaronder OCW, RCE en de provincie Drenthe als siteholder van het Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid zodat u kennis hebt kunnen nemen van alle relevante risico's, zorgen en wensen omtrent deze voorgenomen gaswinning. U geeft zelf aan dat aan instemming voorschriften verbonden kunnen worden. Zoals al eerder geadviseerd, achten wij het zeer wenselijk dat u Vermilion opdraagt een HIA uit te voeren zodat de risico's van deze gaswinning voor het Werelderfgoed volledig in kaart gebracht kunnen worden.

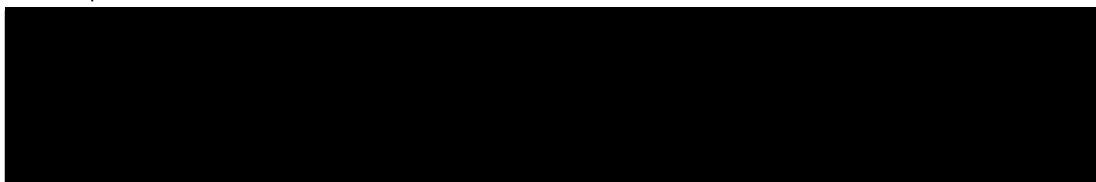
We gaan ervan uit dat het Ministerie van OCW, RCE en het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) vanuit het Ministerie van EZK ook in het vervolgtraject en de verdere besluitvorming tijdig betrokken worden als er sprake is van activiteiten die de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed (kunnen) raken. Mede gelet op de bijzondere verantwoordelijkheid van OCW voor het werelderfgoed en de verantwoordelijkheid van VRO voor een goede ruimtelijke ordening wijzen wij u op deze (algemene) bepaling over afstemming uit de Omgevingswet (afstemming en samenwerking, artikel 2.2):

'1. Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zonedig met deze andere bestuursorganen af. '

Wij zijn geen voorstander van gaswinning in de omgeving van Werelderfgoed. In uw ontwerp-instemmingsbesluit stapt u ons inziens te gemakkelijk over ons advies, onze zorgen en bezwaren heen. U heeft daarom ons inziens geen afgewogen besluit genomen en wij vragen dan ook dringend om dit in orde te maken voordat u een definitief besluit neemt. Zonder integraal onderzoek naar de specifieke risico's van deze voorgenomen gaswinning voor het Werelderfgoed (de HIA) en goed overleg met betrokken medeoverheden (OCW, RCE en provincie) is uw instemming met het geactualiseerde winningsplan Eesveen, zoals dit nu voorligt, voor ons onaanvaardbaar.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

Afschrift aan:

- Provinciale Staten van Drenthe
- het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Directie Erfgoed en Kunsten, t.a.v. de heer N. van de Kamer, Postbbs 16375, 2500 BK 's-Gravenhage
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed, t.a.v. de coördinator Werelderfgoed, Postbus 1600, 3800 BP Amersfoort

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Inlichtingen bij
overijsselloket@overijssel.nl
Telefoon 038 499 88 99

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
<<besluitdatum>>	D2025-11-019095	2025-040660	1 van 2		05.11.2025	DGRGG-DTDO / V-60181

Onderwerp: Zienswijze op ontwerpbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen

Excellentie,

Naar aanleiding van uw ontwerp-instemmingsbesluit actualisering winningsplan Eesveen van 5 november 2025 met kenmerk DGRGG-DTDO / V-60181 dienen wij een zienswijze in. Wij hebben u op 17 juni 2025 geadviseerd over de aanvraag voor een geactualiseerd winningsplan Eesveen van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna Vermilion)¹. Wij constateren dat u ons advies om cumulatieve effecten van de verschillende gasvoorkomens mee te nemen in de kwantitatieve berekening van de risicoscore van bodemtrilling niet overneemt. In het kader van zorgvuldigheid en transparantie naar de inwoners van het gebied, vinden wij dat deze berekening alsnog moet worden toegevoegd en moet worden beoordeeld in uw besluitvormingsprocedure. Wij lichten dit hieronder nader toe.

Cumulatief risico bodemtrilling

U besluit om geen voorschrift op te nemen om alsnog cumulatief risico op bodemtrilling van de gasvelden te berekenen en te beoordelen. In uw motivering verwijst u naar het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) van 18 maart 2025². In dit advies merkt SodM op dat er geen analyse is uitgevoerd naar mogelijke grotere bodemtrilling door onderlinge beïnvloeding van de naast en boven elkaar gelegen voorkomens. SodM stelt vervolgens dat zij op basis van de scores in de risico-matrix niet verwacht dat een analyse van cumulatie zou hebben geleid tot indeling in een andere risicocategorie. SodM verwacht daarom nu geen gedetailleerde analyse van cumulatieve effecten van Vermilion. Daarnaast geeft u in uw ontwerpbesluit een motivering die niet in het advies SodM is opgenomen. U stelt namelijk dat het onwaarschijnlijk is dat het seismisch risico verandert door de stapeling, omdat de lagen van elkaar gescheiden zijn door ondoorlaatbare lagen. U lijkt u hiermee te doelen op eventuele effecten door verticale stapeling, door reservoirs die verticaal door ondoorlaatbare lagen gescheiden zijn. Wij missen inhoudelijke onderbouwing op dit punt. Waarom is het onwaarschijnlijk dat het seismisch risico verandert als de lagen van elkaar gescheiden zijn door ondoorlaatbare lagen? Naast de verticale effecten vragen wij ons af hoe het zit met cumulatie van laterale effecten van de naast elkaar liggende deelvelden die veelal door breuken van elkaar gescheiden zijn. Kunnen deze laterale effecten ook tot een andere risico-inschatting leiden? Het advies van SodM en uw ontwerpbesluit berust nu op kwalitatieve aannames dat cumulatieve effecten niet leiden tot een andere risico-inschatting. Risicoanalyse van bodemtrilling is een hoog kritisch onderdeel waarover uw besluitvorming zo goed als mogelijk cijfermatig onderbouwd moet zijn. We betreuren het om te moeten constateren dat deze nu voor een significant deel is gebaseerd op

¹ Kenmerk D2025-06-003077

² Kenmerk ADV-8778

kwalitatieve aannames. Wij vinden dat een kwantitatieve analyse van de verticale en laterale cumulatieve effecten alsnog noodzakelijk is in het kader van zorgvuldig onderbouwde besluitvorming.

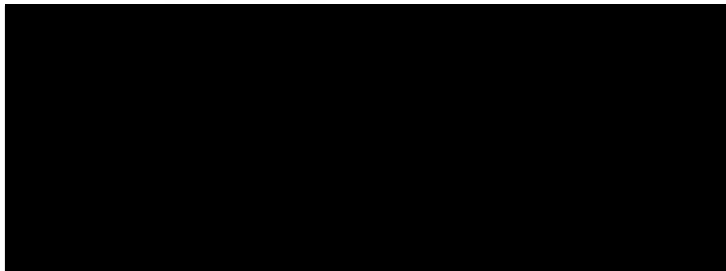
Zekerheid van gegevens

Wij signaleren dat uw huidige ontwerpbesluit onrust en vragen oproept in de omgeving van het gaswinningsgebied waarbij ook zorgen over risico op bodemtrilling zijn uitgesproken^{3,4,5,6,7}. Dit betreuren wij, gezien in onze optiek deze onzekerheid -en mogelijk een deel van deze zorgen- weggenomen had kunnen worden door een kwantitatieve analyse van cumulatieve bodemtrilling uit te voeren. Dit kan echter alsnog, en wij verzoeken u om de analyse uit te laten voeren, SodM deze te laten beoordelen, uw besluitvorming hierop te actualiseren en het gebied te informeren over de uitkomsten. Het biedt de inwoners van het gebied helderheid en zekerheid over de gegevens en ondersteunt een zorgvuldige en transparante besluitvorming.

Neem gerust contact met ons op als u nog vragen heeft

Heeft u vragen? Neemt u dan gerust contact op via de contactgegevens vermeld in het briefhoofd onder *Inlichtingen bij*. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer 2025-040660 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

³ <https://steenwijkercourant.nl/steenwijkerland/steenwijkerland-geen-verlenging-gaswinning-eesveen-47708997.html>

⁴ <https://www.oost.nl/nieuws/3589285/angst-voor-bodemdaling-niet-weg-na-infoavond-gaswinning-garantie-is-er-niet>

⁵ <https://www.destentor.nl/steenwijkerland/canadees-bedrijf-wil-meer-gas-winnen-bij-eesveen-milieudefensie-waarschuwt-kosten-door-bodemdaling-hoger-dan-opbrengsten-gas~aeaddf60/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

⁶ <https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/17848701/vermilion-zoekt-naar-extra-gaswinning-bij-wapse-en-eesveen-zorgelijk>

⁷ <https://dvh.nl/drenthe/westerveld/veel-vraagtekens-bij-plan-gaswinning-eesveen.-als-het-wel-fout-gaat-zijn-we-straks-te-laat-47839855.html>

0059

gemeente
Weststellingwerf

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
140561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 17 december 2025

Zaaknummer: 0098279973
Documentnummer: 0098785219

Behandeld door [REDACTED]

Onderwerp: pro forma zienswijze geactualiseerd winningsplan Eesveen

Geachte mevrouw Hermans,

Van 6 november tot en met 17 december 2025 heeft uw ministerie van Klimaat en Groene Groei het ontwerp-instemmingsbesluit met het geactualiseerde winningsplan Eesveen ter inzage gelegd. Geografisch valt deze winning en de verwachte bodemdalingssom deels in de gemeente Weststellingwerf.

Dat maakt de gemeente Weststellingwerf tot één van de wettelijke adviseurs op grond van de Mijnbouwwet. Deze adviesperiode is echter al voorbij. U heeft per abuis het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf (en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân en dagelijks bestuur van het Wetterskip) niet in de gelegenheid gesteld om een advies uit te brengen. De zienswijzeperiode is inmiddels ook bijna verstreken.

Namens college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf dien ik daarom een pro forma zienswijze in en vraag het ministerie om zes weken tijd waarin wij de effecten van dit winningsplan kunnen beoordelen.

Ik vraag om zes weken zodat uw ministerie de binnengekomen zienswijzen alvast kan verwerken en eind januari uiterlijk de zienswijze van de gemeente Weststellingwerf (en die van de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân die hetzelfde verzoek zullen doen) zal ontvangen en kan verwerken. Zo voorkomen we dat uw ministerie de adviesfase opnieuw moet 'openen' voor de gemeente Weststellingwerf en beide andere overheden om alsnog van hun wettelijke adviesrecht gebruik te maken. Dat voorkomt vertraging in uw besluitvorming. De beoordeling van de gemeente kan ook uitwijzen dat er geen (grote) effecten te verwachten zijn. Maar zes weken respijt biedt de mogelijkheid om dit zorgvuldig te beoordelen.

Graag ontvang ik een bevestiging van ontvangst en van het verlenen van de gevraagde periode van uitstel.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Hare Excellentie mevrouw S. Th. M. Hermans
p/a Inspraakpunt winningsplan Eesveen
Postbus 111
9200AC DRACHTEN

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
140561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 14 januari 2026

Zaaknummer: 0098279973
Documentnummer: 0098791460

Behandeld door [REDACTED]

Onderwerp: zienswijze op ontwerp instemmingsbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen

Beste meneer, mevrouw,

U bent voornemens in te stemmen met het geactualiseerd winningsplan Eesveen. De actualisatie bestaat uit het verlengen van de productie uit de gasvelden Eesveen en Eesveen 2. Maar ook het starten van de productie uit twee nieuwe gasvelden genaamd Eesveen North en Eesveen Pop-up. De productie bedraagt tot en met 31 december 2041 in totaal maximaal 1.888 miljoen Nm³ gas, waarvan 1.346 miljoen Nm³ na 1 januari 2024.

Van 6 november tot en met 17 december 2025 heeft uw ministerie het ontwerp-instemmingsbesluit met het geactualiseerde winningsplan Eesveen ter inzage gelegd. Bij brief van 17 december 2025 hebben wij pro forma een zienswijze ingediend met het verzoek om een langere termijn en erop gewezen u ons ten onrechte niet heeft aangeschreven als wettelijk adviseur. Alle gasvelden liggen in de gemeente Westerveld en deels in de gemeente Steenwijkerland, maar de verwachte bodemdalingscontour van het beoogde nieuwe gasveld Eesveen-Nord ligt wel deels onder onze gemeente. Geografisch gezien zijn daarom de gemeente Weststellingwerf (maar ook het Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân) wettelijk adviseur bij het winningsplan Eesveen. Bij mail van 12 januari 2026 (!) heeft uw ministerie ons de mogelijkheid gegeven om uiterlijk 16 januari 2026 een zienswijze in te dienen op het ontwerp instemmingsbesluit geactualiseerd winningsplan Eesveen. Onze reactietermijn is daardoor extreem kort.

Weststellingwerf is tegen gaswinning

Wij willen geen medewerking verlenen aan ontwikkelingen op het gebied van gaswinning, omdat dit niet past:

- bij ons streven naar verduurzaming;
- binnen de energietransitie;
- in ons beeld van het afbouwen van gaswinning in Nederland.

In het beleid is ten aanzien van bestaande gaswinlocaties verder het volgende bepaald:

"Planologische rechten voor de bestaande gaswinlocaties als opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied, worden gerespecteerd. Wel zal de gemeente bij aanvragen voor proefboringen en uitbreidingen vanuit de bestaande locaties negatief adviseren". Hoewel de beoogde gasvelden niet in onze gemeente zijn gelegen, zijn wij tegen de voorgenomen uitbreiding van deze gaswinning omdat een deel van de bodemdalingscontour wel in onze gemeente is gelegen.

Bodemeffecten Weststellingwerf

De productie uit de nieuw aan te boren voorkomens van Eesveen North hebben effect op de bodemdaling in Weststellingwerf. De verwachte samengestelde toekomstige bodemdaling vanwege de voorgestelde uitbreiding van de gaswinning bedraagt in onze gemeente maximaal 2 centimeter. Deze contour overlapt de bodemdalingscontour van het gasveld Vinkega. Met de volgens het winningsplan bestaande bodemdaling in onze gemeente ter plaatse van het gasvoorkomen Vinkega van 4 centimeter, wordt hiermee de grens van 5 centimeter overschreden. Het risico op bodemtrilling valt in categorie 1. Dit is de laagste categorie waarmee het risico op "nihil wordt geschat. Uw adviseurs geven aan dat er in het meest ongunstige geval lichte, niet-constructieve schade kan optreden.

Het Wetterskip Fryslân geeft in hun zienswijze een reactie op de gevolgen van het winningsplan op de waterhuishouding. Wij steunen hun zienswijze en vragen de minister om een voorschrift op te nemen tot nadere uitwerking van de gevolgen van het winningsplan op de waterhuishouding. Op die manier komt de verantwoordelijkheid hiervoor niet bij de waterschappen te liggen.

Wanneer de verwachte bodemdaling hoger is dan beschreven in het winningsplan, dient een wijziging van het winningsplan opgesteld te worden. Wij gaan er van uit dat wij bij een wijziging van dit winningsplan wel op de juiste wijze als wettelijk adviseur worden betrokken.

De bodemdalingscontour raakt in onze gemeente de westelijk zijde van de te beschermen waarden van het UNESCO Werelderfgoed de Koloniën van Weldadigheid. Wij verzoeken u Vermilion op te dragen alsnog een HIA uit te voeren zodat de risico's van deze gaswinning voor het Werelderfgoed volledig in kaart gebracht kunnen worden, voordat u instemt met het geactualiseerde winningsplan Eesveen.

De gemeente Westerveld en de provincie Drenthe geven in hun zienswijze een nader inhoudelijke reactie op de gevolgen op het Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid. Wij ondersteunen deze zienswijzen.

Lusten en Lasten volgens Sectorakkoord

Omdat het hier een uitbreiding van bestaande gaswinning betreft waarvoor een nieuw winningsplan moet worden vastgesteld, is op deze uitbreiding het Sectorakkoord en de daarin opgenomen afspraak over de batenverdeling voor de regio van toepassing. U dient dit als voorwaarde op te nemen in het vaststellingsbesluit.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders

